

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

HOSSÓ NIKOLETTA - ELBERT GÁBOR

SPORT, PROTOKOLL SPORTPROTOKOLL

SPORT, PROTOKOLL

SPORTPROTOKOLL

Hossó Nikoletta

Dr. Elbert Gábor

Pécs, 2015

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

SPORT, PROTOKOLL

SPORTPROTOKOLL

Szerkesztette: HOSSÓ Nikoletta, ELBERT Gábor

Szerzők:

Hossó Nikoletta

Dr. Elbert Gábor

Lektor:

Karger Kocsis László, Gallov Rezső

Felelős kiadó: Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar

Műszaki szerkesztő: Varga Gábor

A tananyag a TÁMOP-4.1.2. pályázat támogatásával készült.

Budapest, 2015.

ISBN 978-963-642-885-3

A kézikönyv a TÁMOP-4.1.2. E-15/1/KONV-2015-0003.

című projekt keretében készült

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOMJEGYZÉK

Ajánlás	11
BEVEZETÉS	12
1. Sportprotokoll – sportdiplomácia.....	13
1.1. A protokoll fogalma.....	13
1.2. A diplomácia és protokoll kapcsolata	14
1.3. Sport, politika és diplomácia	15
2. AZ ÓKORI OLIMPIAI JÁTÉKOK.....	17
2.1. A játékok eredete	17
2.1.1. Mítoszok	17
2.1.2. Olümpia	18
2.1.3. Zeusz temploma.....	18
2.1.4. Zeusz szobor	19
2.1.5. Olimpiász.....	19
2.1.6. Az ókori pánhellén játékok	20
2.2. A püthói játékok.....	20
2.3. A delphoi játékok	21
2.4. Az iszthmoszi játékok.....	21
2.4.1. Versenyszámok	21
2.4.2. Fegyvernyugvás.....	21
2.5. A nemeai játékok	22
2.5.1. Versenyszámok	22
2.6. Az ókori Olimpiai Játékok	22
2.6.1. Versenyzők.....	23
2.6.2. Program.....	23
2.6.3. Nyitóünnep.....	24
2.6.4. Sport versenyszámok	24
2.6.5. Díjazás	26
2.6.6. Szabályok megszegése.....	26

2.6.7. Az Olimpiai fegyvernyugvás, mint diplomáciai eszköz	26
2.6.8. A fegyvernyugvás betartásának időtartama	27
3. AZ OLIMPIAI MOZGALOM	28
3.1. Az Olimpizmus fogalma	28
3.2. A mozgalom	29
4. AZ OLIMPIAI CHARTA	30
4.1. A Charta fejezetei.....	30
4.2. A Játékok meghatározása	30
5. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság.....	32
5.1. A NOB tagjai	32
5.1.1. Tiszteletbeli elnök – tiszteletbeli tagok – címzetes tagok.....	34
5.2. A NOB szervezete.....	34
5.3. A Nemzetközi Sportági Szakszövetségek.....	35
5.4. A Nemzeti Olimpiai Bizottságok	35
5.5. Részvétel az Olimpián.....	36
5.6. Az Olimpiai Játékok programja	38
6. AGENDA 2020	42
7. OLIMPIÁK RENDEZÉSE ÉS PROTOKOLLJA	43
7.1. Alkalmazandó szabályzatok.....	43
7.2. Jelképek és szimbólumok	44
7.3. Nemzeti himnuszok.....	46
7.4. Belépés és akkreditáció	46
7.5. Zászlók / lobogók protokollja.....	47
8. OLIMPIAI ÜNNEPSÉGEK	49
8.1. A hivatalos megnyitó	49
8.2. A záróünnepség.....	49
8.3. Éremátadók	49
8.4. Olimpiai fáklyaváltó (futás)	49
9. TOVÁBBI OLIMPIAI ESEMÉNYEK	50
9.1. A NOB Közgyűlésének megnyitója	50

9.2. Promóciós rendezvények	50
9.3. Élő közvetítések.....	50
9.4. Csapatköszöntő ceremóniák az Olimpiai Faluban	50
10. A NYITÓÜNNEPSÉG PROTOKOLLJA	52
10.1. Ceremoniális elemek.....	52
10.2. Bevonulás.....	52
10.3. A Játékok megnyitása	53
10.4. Az Olimpiai himnusz	53
10.5. Az Olimpiai zászló.....	54
10.6. Az olimpiai láng és fáklyás váltófutás	54
10.7. Gerlék reptetése	54
10.8. Eskütelemek.....	55
10.9. Művészeti program	56
11. A NYITÓÜNNEPSÉG SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI	59
11.1. Protokoll az Olimpiai megnyitón	61
11.2. Alapvető NOB szabályozások	61
11.3. Protokoll program	61
11.4. További protokoll szabályok	65
12. A ZÁRÓÜNNEPSÉG SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI	67
12.1. Az ünnepség háttere.....	67
12.2. Alapvető NOB szabályozások	67
12.3. Protokoll program	67
13. OLIMPIAI ZÁSZLÓT ÁTADÓ-ÁTVEVŐ POLGÁRMESTEREK LISTÁJA.....	72
14. OLIMPIAI EREDMÉNYHIRDETÉSEK PROTOKOLLJA	73
14.1. Alapvető NOB szabályozások	73
14.2. Protokoll program	74
14.3. Éremátadó ceremónia lebonyolítási rendje.....	75
14.4. További Olimpiai elismerések	76
14.5. Olimpiai Érem Plaza	78

15. OLIMPIAI ÉREMÁTADÓK SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI	79
15.1. Téli Olimpiai Játékok, 1924 – 2014 között.....	80
15.2. Nyári Olimpiai Játékok, 1896 – 2016 között	81
16. TOVÁBBI PROTOKOLL AZ OLIMPIÁN	83
16.1. Diplomáciai kapcsolatok.....	83
16.2. Fogadó Központ Olimpikonoknak	83
16.3. Hivatalos fogadások.....	83
16.4. Olimpiai családtag eltávozása a Játékok során.....	83
16.5. Adminisztrációs asszisztensek.....	84
17. LOGISZTIKA AZ OLIMPIÁN	85
17.1. Repülőtéri fogadás	85
17.2. Személyszállítás	85
18. OLIMPIAI RENDEZVÉNYHELYSZÍN	88
19. OLIMPIAI CSALÁD – HELYSZÍN ALAPRAJZ.....	90
19.1. Lelátók.....	91
19.2. Létesítmény-belső.....	93
20. PROTOKOLL AKKREDITÁCIÓ AZ OLIMPIÁN.....	94
21. A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG BELSŐ PROTOKOLLJA	96
21.1. Új tagok fogadalomtétele	96
21.2. Címzetes NOB tagok fogadalomtétele.....	97
21.3. A NOB tagok protokoll rangsora	97
21.4. A NOB Közgyűlés megnyitója	98
21.5. Protokoll ültetésrend a megnyitón.....	98
21.6. A megnyitó menete röviden.....	99
21.7. A NOB Közgyűlés ültetésrendje.....	99
21.8. Hivatalos látogatás a NOB székházában.....	99
21.9. Példa államfői látogatásra	100
22. NOB TAGSÁG.....	101
22.1. Korábbi NOB tagok és elnökök	101
22.2. Alelnökök.....	101

22.3. Tiszteletbeli elnök, tiszteletbeli tagok, címzetes tagok.....	101
23. OLIMPIAI KONGRESSZUS.....	103
23.1. Szervezet.....	104
24. OLIMPIAI MÚZEUM.....	104
24.1. Helyszín	104
24.2. Állandó kiállítások.....	104
25. Röviden az új Sporttörvényről.....	106
26. A Magyar Olimpiai Bizottság (MOB)	108
26.1. Tagsága	110
26.2. Szervezete	111
26.3. Tisztségviselők.....	111
26.4. A Magyar Olimpiai Akadémia (MOA).....	111
26.5. MOB kitüntetések.....	112
27. AGENDA 2020 AJÁNLÁSOK.....	113
28. VILÁGJÁTÉKOK	128
29. HAZAI RENDEZÉSŰ VILÁGVERSENYEK PROTOKOLLJA	131
29.1. Sportrendezvények típusai.....	131
29.2. Hazai sportverseny mintaprogramja	132
29.3. Protokoll hazai világversenyeken.....	135
30. Nemzetközi sportesemények szervezési kérdései.....	136
30.1. A Szervezőbizottság felállítása.....	136
30.2. Rendezvények előkészítése.....	137
30.3. Protokoll rendezvények megvalósításának kérdései.....	138
30.4. A rendezvények utómunkálatai	138
30.5. Hazai rendezésű világverseny szervezési ütemterve	139
30.6. Kísérő protokoll rendezvények: ültetési alkalmak szervezési kérdései.....	144
30.7. A vendéglátás rövid protokollja.....	145
30.8. A menüsor összeállítása.....	147
30.9. Illemszabályok díszétkezésen	149
30.10. Illemszabályok étteremben	150

30.11. Meghívókártya minta angolul	152
31. A PROTOKOLL HÁRMAS HIERARCHIÁJA	164
31.1. Időbeli rangsorolás	164
31.2. Térbeli rangsorolás	164
31.3. Személyek rangsorolása	165
31.4. Rangsorolás világvversenyen	167
31.5. Zászló-etikett	171
32. EREDMÉNYHIRDETÉS HAZAI VILÁGVERSENYEN	176
32.1. Protokollfeladatok	176
32.2. Eredményhirdetés lépésről lépésre	177
32.3. Eredményhirdetés technikai foratókönyve	178
33. A sportprotokoll szakember	180
34. Zárszó	183
35. Felhasznált és ajánlott irodalom	185
MELLÉKLETEK	189

AJÁNLÁS

A nemzetközi sport, benne a világ- és Európa bajnokságok, de mindenekelőtt az olimpiai mozgalom, valamint az immár kétévenként sorra kerülő olimpiai nyári-, illetve téli játékok, a huszonegyedik század szakadatlan lendülettel zajló kommunikációs forradalma folyamatának segédletével – televízió, internet, okosabbnál okosabb telefonok - a szórakoztató ipar glóbuszunkat egészében átható óriási vállalkozásává váltak.

A sport értelmezése, nemes értékei, jelenségei általánosságban árnyaltabbakká, bonyolultabbá és fontosabbá váltak, jelentőségük minden korábbinál meghatározóbb lett, s mindezek következtében a sportkultúra kezelése, ápolása megkülönböztetett szakértelmet és felkészültséget kíván meg mindazoktól, akik szerepet vállalnak bármelyik térségének, ágazatának fejlesztésében. S az ismeretek bővítése, az összefüggések megértése, az események figyelése és értékelése az előzőeknél sokkal szélesebb körű tájékozottságot igényel azoktól a sportkedvelő millióktól úgyszintén, akik „csak” követik, szemlélik, élvezik az események forgatagát.

Mindezek ismeretében indokolt az elégedettség, hogy a SPORT, PROTOKOLL, SPORTPROTOKOLL címmel készített tanulmány, közkinccsé válhat, s az ajánló reméli, hogy mind szélesebb körben hamarosan azzá is válik.

Azt is mondhatnánk, hogy bizonyos értelemben hiánypótló mű, mert a szerzőnek gondos előkészítő és alapos gyűjtő és rendszerező munkával, a teljességre törekvés igényével egy átfogó, összefüggő, roppant gazdag tartalmú ismeretanyagot sikerült egyetlen, könnyen kezelhető kötet formájában gyakorlatiasan összefoglalnia.

A tanulmány mindazokat célozza, akik a sport szervezésével, fejlesztésével, eseményei rendezésével, vagy akár marketingjével, üzleti vonatkozásaival bármilyen szinten foglalkoznak, tetszés szerint felfogható oktató anyagnak, tankönyvnek, vagy éppenséggel szakszerűen népszerűsítő ismeretterjesztő kiadványként. Külön érdeme, hogy visszatekint időben a gyökerekig, példának okáért az ókori olimpiai eredetéig, majd kronológiai sorrendben követi az ötkarikás mozgalom kibontakozását a tizenkilencedik század második felétől a huszadikon át egészen a huszonegyedik század mai napjaiig.

Elismerés illeti a szerzőt az átfogó, igényes munkáért, amely a szórakoztatáson túl nem mindennapos gyakorlati haszonnal járhat mindazok számára, akik olvassák, használják.

Gallov Rezső

ny. államtitkár, az Országos Testnevelési és Sporthivatal volt elnöke (1990-1997).

BEVEZETÉS

A sporthoz való alapjogot hazánkban a legmagasabb szintű törvényi keretek biztosítják: Magyarország Alaptörvényének Szabadság és felelősség fejezetének XX. cikk 1-2. bekezdése szerint mindenkinek joga van testi és lelki egészséghez és ezen jogot Magyarország a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával segíti elő.¹

Hazánkban jelenleg több intézmény foglalkozik sportoló fiatalok oktatásával, nevelésével. A sportoktatás szerves részébe fontos beépíteni a sportprotokoll megfelelő szintű oktatását is és ebben kíván ez a könyv segítséget nyújtani. Írott sportprotokoll, mint egzakt nemzetközileg elfogadott előírásrendszer ugyan nem létezik, azonban ez a gyűjtemény megpróbálja felölelni a sportprotokoll legfontosabb aspektusait:

- a sportprotokoll bölcsőjének tekinthető ókori olimpiai játékoktól kezdve a modernkori olimpiáig,
- az Olimpizmus, Olimpiai mozgalom és az Olimpiai Charta,
- a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és annak belső protokollja,
- az Olimpiai Játékok protokoll eseményeinek részletes elemzése,
- az Olimpiai Játékok konkrét szervezési kérdései,
- az Olimpiai Kongresszus és Olimpiai Múzeum,
- a világversenyek szervezési kérdései és protokoll feladatai,
- az ún. hármas hierarchia a sportprotokollban,
- az új Sporttörvény és az átalakult Magyar Olimpiai Bizottság,
- végül néhány szó a Világjátékokról.

A könyv függelékében a Londoni Olimpián és a hazai rendezésű világversenyek szervezése és lebonyolítása során használt dokumentumok és a szerző fényképei adnak valós, gyakorlati útmutatót mindazok számára, akik sportszervezést, sportmenedzsmentet-sportdiplomáciát hallgatnak, vagy protokoll-és rendezvényszervező szakirányú felsőfokú továbbképzésben tanulnak, továbbá mindazoknak, akik a jövőben sportrendezvény szervezőként kívánnak elhelyezkedni. Ars poétikánk szerint a sportprotokoll szabályainak ismerete elengedhetetlen része a sportdiplomáciának és sportmanagementnek. A sport határokat átlépő rendezvényeinek sikeréhez vezető út egyik mérföldköve a helyes protokoll szabályok betartása.

Akik bővíteni szeretnék protokoll ismereteiket, ajánlom az állami, diplomáciai, katonai, sport és vallásprotokoll témában írt összefoglaló kézikönyvet a L'Harmattan kiadó gondozásában.

¹ Magyarország Alaptörvénye. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV letöltés: 2014. február 4.

1. SPORTPROTOKOLL – SPORTDIPLOMÁCIA

1.1. A protokoll fogalma

A protokoll a hivatalos érintkezésekre vonatkozó íratlan szabályok és érvényben lévő szokások összessége, mai értelmezésében pedig a hivatalos közéleti és diplomáciai rendezvényeken és szertartásokon követett eljárás, a szigorú magatartási normák valamint a rangsorolási-, levelezési- és etikett szabályok összességét értjük alatta.

A protokoll görög eredetű szó, a Bizánci Birodalom (330-1453) idején született, amikor is a császárság közigazgatásában a mai könyvtárak kartotékrendszerének elődjeként előzéklapot, könyvtári, irattári jelzőt használtak a hivatalos dokumentumokat, szerződéseket rögzítő pergamentekercsek tárolására, osztályozására. Az „első” jelentésű protosz és az „enyv” jelentésű kolla szó összetételéből keletkezett protokollon eredeti jelentése – „(a könyv) elejére ragasztva” – arra utal, hogy eleinte tartalmi összefoglaló funkciót betöltő kiegészítő volt valamely irat, dokumentum mellett.²

A protokoll a viselkedéskultúra szabályainak valamilyen szempont (állami, katonai, üzleti, diplomáciai, stb.) szerinti alkalmazása.

Mai jelentése:

1. „Nemzetközi tárgyalásokról felvett jegyzőkönyv.”
2. „Azoknak a szabályoknak az összessége, amelyek megszabják a diplomáciai képviselők egymással kapcsolatos hivatalos érintkezésének módját.”
3. „A hivatalos érintkezésre, különösen a hivatalos rendezvényekre, meghívásokra, megbeszélésekre vonatkozó íratlan szabályok, érvényben lévő szokásoknak az összessége”³

A protokoll fő **funkciója** biztosítani a felek között a zökkenőmentes kapcsolattartást, lehetővé téve a formális közegbe való beilleszkedést, a kiszámíthatóságot és a szabályoktól való eltérés érzékeltetését. A protokoll szabályok ismerete biztosíték arra, hogy a tárgyaló felek ne kövessenek el olyan hibát, amely akaratuk ellenére károsan befolyásolja vagy megghiúsítja a tárgyalás céljának elérését.

A protokoll **alapja az illem és az etikett**, amely magába foglalja a társas érintkezések

² *Protokoll*. Egyetemi jegyzet. Magyar Protokoll-osok Klubja Országos Egyesület Budapest, 2002. 13.o.

³ *Protokoll*. Egyetemi jegyzet. Magyar Protokoll-osok Klubja Országos Egyesület Budapest, 2002. 13.o.

mikéntjét, a viselkedéskultúra látható elemeit kezdve a megfelelő módon történő bemutatkozással, kézfogással, megszólítással, kulturált keretet adva az emberek közötti kapcsolatoknak.

A protokoll az etikett legszigorúbb formája. A protokoll szabályok ismerete elengedhetetlen a nemzetközi kapcsolatokban, különösen a diplomáciában, így a sportdiplomáciában is.

A **sportprotokoll** talán az egyik legösszetettebb dimenziója a protokollnak, hiszen egy-egy világverseny szervezése és lebonyolítása alkalmával a sportprotokoll szabályain túl ismerni és helyesen kell alkalmazni az **állami protokoll** (a hazai közjogi méltóságok, valamint magas rangú állami tisztviselők részvételével rendezett találkozók, események) és **diplomáciai protokoll** (a Diplomáciai Testület részvételével lebonyolított alkalmak, ceremóniák) szabályokat is.

Íme, egy egyszerű példa arra, hol jelenik meg a protokoll fent említett két szakterülete egy nemzetközi sportesemény kapcsán: hazai rendezésű Európa- és világbajnokságokra illik például meghívni (és felkérni fővédnöki, védnöki tisztség betöltésére) a magas rangú állami tisztviselőket és a résztvevő nemzetek Magyarországra akkreditált diplomáciai képviselőit, számukra külön beléptetést, útvonalat, a protokoll lelátón ülőhelyet, vendéglátást biztosítani, továbbá felkérni a kiemelt vezetőket beszéd megtartására a nyitóünnepségen, illetve részvételt biztosítani számukra hivatalos eredményhirdetések alkalmával.

E sporteseményeken tehát a nemzetközi-, európai- és a magyar sportági szakszövetség magas rangú küldöttei mellett kiemelt figyelmet kell szánni a megjelent állami és diplomáciai képviselőknek egyaránt.

1.2. A diplomácia és protokoll kapcsolata

A hagyományos értelemben vett **diplomácia** nem más, mint az államok külpolitikájának alapvetően békés módon történő megvalósításáért kifejtett tevékenység, a külpolitika eszköze egy olyan világban, ahol a szuverén államok ügyeiket elsősorban tárgyalások útján rendezik. A célt a külpolitika fogalmazza meg és ennek egyik eszköze a diplomácia.

A tárgyaló felek leggyakrabban diplomáciai találkozók során juttatják érvényre véleményüket, szándékaikat, érvényesítik érdekeiket. Ezeknek a diplomáciai találkozónak a protokoll biztosít keretet. Ily módon a diplomáciai kapcsolatok sikerének egyik kulcsa a protokoll szabályok ismerete és betartása.

Nincs ez másként a sportdiplomácia területén sem.

A diplomácia⁴ **modern jelentései:**

- „bánásmódban, dolgok intézésében stb. hajlékonyság, tapintat, (ravaszsággal párosult) ügyesség.”
- az államok közti ügyek békés rendezése
- az államok közti kölcsönös kapcsolatok és érdekek tudománya
- az államok képviselőit és a tárgyalások művészetének tudománya;
- egy állam képviselőinek összessége, beleértve a Külügyminisztériumot
- diplomata karrier
- nemzetközi ügyek rendezése
- külkapcsolatok irányítása.

Összességében tehát **a diplomácia a nemzetközi jognak alávetett alanyok külkapcsolatainak békés módon és mindenekelőtt tárgyalásos úton történő rendezése.**

A „**Res Diplomatica**” – diplomata tevékenység még az 1600-as években is a fontos iratokkal történő munkát jelentette. A **diplomata** kifejezést Robespierre használta először 1792-ben.⁵ Ottlik Károly szerint a „diplomáták olyan megbízottak, akik a küldő állam érdekeit, kormányát képviselik a fogadó állam hatóságai előtt. Megfelelő felhatalmazással rendelkeznek, hogy a küldő állam kormánya nevében szóljanak, eljárjanak, illetve hogy közvetítsenek a két állam között, de egyúttal hivatalos forrásul is szolgáljanak a hazájukkal kapcsolatos minden információ tekintetében.”⁶

Napjaink komoly kihívása olyan diplomaták, nemzetközi szakemberek képzése, akik képesek kitekinteni saját kulturális közegükből és a felmerülő szakmai problémákat professzionálisan megközelíteni, a helyzetet átlátni és az ebből adódó feladatokat kellő objektivitással végezni.

1.3. Sport, politika és diplomácia

Az Európai Sport Charta szerint a **sport**,⁷ mint az emberi fejlődés része, minden olyan fizikai tevékenységet jelent, amelynek célja a fizikai és szellemi erőnlét kifejezése vagy fejlesztése,

⁴ Lásd még: NAGY Lilla: *A nyilvános diplomácia – értelmezések*. www.grotius.hu/doc/pub/MHGOPL/86_nagy_lilla.pdf letöltés: 2015. április 13.

⁵ PERLAKI Béla: *Az Európai Unió tagállamainak protokolláris sajátosságai*. Budapesti Gazdasági Főiskola, Külkereskedelmi Főiskolai Kar, Gazdaságdiplomáciai szak. Budapest, 2004.7.o.

⁶ OTTLIK Károly: *Protokollkódex*. Dinasztia Kiadó, Budapest, 1999.371.o.

⁷ Európai Sport Charta és a Sport Etikai Kódexe, 1992. szeptember 24. (átdolgozva 2001. május 16.). [http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec\(1992\)13.pdf](http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec(1992)13.pdf) letöltés: 2014. október 12.

társadalmi kapcsolatok teremtése, vagy versenyeken eredmények elérése. A sportnak a társadalomban és a gazdasági szférában betöltött erősödő szerepe megkérdőjelezhetetlen, ugyanakkor sokszor a nagypolitika is a sportot hívja segítségül.

Egy állam **sportpolitikája**, sportdiplomáciai tevékenysége tükrözi annak berendezkedését, társadalmát, az egyéb kérdésekhez való hozzáállását. A **sportdiplomácia**, mint a sportpolitika érdekérvényesítő eszköze, és úgy, mint *soft power*⁸ egyre hangsúlyosabbá válik napjainkban. A sportdiplomácia tehát a szakdiplomácia egyik fontos ágaként számottevő szerepe lehet a nagypolitikában, az államok és kormányaik politikai érdekérvényesítési törekvéseinek megvalósításában is.

A sportdiplomácia **célja**⁹ az adott ország sportkapcsolatait úgy alakítani, hogy az lehetőleg ne sértse más országok sportérdekeit, saját országát érdemtelen előnyökhöz ne juttassa, ugyanakkor a sportdiplomata felkészültsége segítségével megtalálja azon lehetőségeket, amelyekkel az ország - a fenti elvek tiszteletben tartásával- elérheti célkitűzéseit.

A sportdiplomácia **feladata**, hogy segítse, szolgálja az adott ország külpolitikai céljainak megvalósítását a sport keretein belül, a sport sajátos eszközszerének felhasználásával. A sportdiplomácia megvalósítója a **sportdiplomata**, aki tevékenysége révén hozzájárulhat a nemzetközi kapcsolatok ápolásához, a jó hírnév és tekintély növeléséhez, versenyrendezések jogának elnyeréséhez valamint sportdiplomáciai kapcsolatai révén más diplomáciai és gazdasági csatornák megnyitásához és nem utolsósorban az általa képviselt sportszervezet nemzetközi rangjának emeléséhez.

Emellett kiemelt jelentőségű a releváns ismeretekkel és tapasztalattal rendelkező **sportprotokoll szakember** alkalmazása nemzetközi sporteseményeken, akinek feladata többek közt a meghívott VVIP¹⁰ és VIP vendégek kezelése – meghívástól egészen az elutazásig -, a protokoll ceremóniák felügyelete (nyitó- és záróünnepségek, díjátadók), valamint a kísérő protokolláris események – állófogadás, díszetkezések, kulturális programok, hölgyprogramok, záróünnepség – irányítása alatt történő szervezése, lebonyolítása.

⁸ A puha hatalom fogalmának atyja Joseph S. Nye, korábbi amerikai védelminiszter-helyettes, a Harvard professzora úgy fogalmazott, miszerint a puha erő egy ország kultúrájából, politikai eszményeiből, belpolitikájából származik és amely akkor válik jelentősebbé, amikor a kemény erő lehetőségei egyre korlátozottabbak. Bővebben: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/2004-05-01/soft-power-means-success-world-politics> letöltés: 2014. szeptember 3.

⁹ KARGER KOCSIS László: Sportprotokoll előadás, Nemzetközi Protokoll Iskola, 2007. és Dr. HÉDI Csaba. Sportdiplomácia című előadása. <http://www.nyf.hu/testneveles/sites/www.nyf.hu.testneveles/files/SPORTDIPLM%C3%81CIA.ppt>. letöltés: 2014. szeptember 3.

¹⁰ VVIP – a VIP kategóriánál magasabb, „very very important person” akkreditáció típus, a legmagasabb rangú személyek megkülönböztetésére szolgál.

2. AZ ÓKORI OLIMPIAI JÁTÉKOK

A sportprotokollról alkotott teljes kép érdekében vissza kell menni az időben egészen az ókori görög kultúráig, amikor is az első jelentős, (később nemzetközi) sportesemények kerültek megrendezésre a célból, hogy a sportot és az emberi test teljesítőképességét ünnepejjék meg istenekhez kötődő vallási rituálékkal egybekötve. Ezen az ún. **pánhellén játékok**¹¹ alatt fogadták el és tartották be a fegyvernyugvás elvét, amelyet ma is fontos diplomáciai eszköznek tekinthetünk. A ceremóniákon pedig, amelyek hasonlítanak a modern Olimpiai játékok során megrendezett ceremóniákhoz, már akkor számos protokolláris mozzanatot alkalmaztak, így tehát kijelenthető: a modernkori sport protokoll bölcsője nem más, mint ezek az ókori Játékok.

2.1. A játékok eredete

Az ókori Olimpiai Játékok eredete hosszú időre nyúlik vissza; mintegy 3000 évvel ezelőtt Görögországban a Peloponnészoszi-félszigeten kezdődött minden. A fennmaradt írások szerint az első Olimpiai Játékokat időszámításunk előtt 776-ban rendezték a görög főisten tiszteletére Olümpiában: a játékok harmadik napján például 100 marhát áldoztak fel Zeusznak (amikor a játékok már ötnaposak voltak, vagyis a Kr. e. 5. századtól.) Az Olimpiai Játékok tehát ugyanannyira volt vallási ünnep, mint sportrendezvény; az ókori görögök hittek abban, hogy az Olimpiai Játékok eredete a vallásban keresendő, így az atlétikai versenyek szorosan fűződtek az istenek imádatához. Az ókori játékok felélesztése valójában azt a szándékot jelentette, hogy a görögök visszatérhessenek történelmi gyökereikhez, hozva ezzel békét és harmóniát a világba.

2.1.1. Mítoszok

Az ókori olimpiai játékok eredetének magyarázatául számos történet és legenda létezik, nehéz megítélni mi az Olimpiai játékok megrendezésének pontos oka:

1. Pelopsz, Zeusz unokája a mítosz szerint legyőzte Oinomaoszt, Písz királyát, így elnyerte lánya, Hippodameia kezét Zeusz segítségével.
2. Héraklész, Zeusz fia egy háborút nyert Olümpiában Augiasz, Élisz királya ellen és elrendelte, hogy a versenyt négyévente meg kell ismételní Zeusz tiszteletére;
3. Zeusz maga állította fel a játékokat, miután legyőzte apját, Kronoszt.

¹¹ Bővebben az ókori játékokról: KERTÉSZ István: *Ez történt Olümpiában - az olümpiai játékok ókori története*. Tóth Kiadó, 2008. és KERTÉSZ István: *A görög sport világa*. Nemzetek tudása tankönyvkiadó, 2001.

4. Iphitosz éliszi király az i. e. 9. században megkérdezte a Püthiát– a delphoi jósdát –, hogyan menthetné meg népét a háborútól. A jósnő az istenek tiszteletére sportjátékok rendezését tanácsolta. Iphitosz ezután a játékok idejére beszüntette a háborút és aláírta a spártai Lükorgossal és a piszai Kleoszténésszel a történelem során leghosszabb ideig fennálló békeszerződést, az Olümpia idejére szóló fegyverszünetet.

2.1.2. Olümpia

Peloponnészoszi félszigeten található Olümpia nem volt önálló városállam. Elisz területén, dombokkal övezett, a Kladeosz és az Alpheiosz folyókkal átszelt völgyben fekvő terület időszámításunk előtt 1000 körül vált Zeusz főisten szent helyévé és lett a vallási és politikai események fő színtere mintegy kétezer éven keresztül.

Idővel Olümpia a görögség vallási életének egyik fő központjává vált. Impozáns templomok, műemlékek és más kulturális kincsek sorakoztak a palaisztra (küzdősportok oktatására kijelölt udvar) és a gümnaszion (atléták edzőhelye) mentén a természeti szépségek és ókori legendák színhelyén.

2.1.3. Zeusz temploma

Miután Elisz Kr.e. 470 körül legyőzte Piszatiszt, úgy döntöttek, hogy a zsákmány egy részét Zeusz főisten tiszteletére egy monumentális templom építésére fordítják.

A templom Kr.e. 470 és 456 között épült és Olümpia vallási centrumává vált. Az eliszi építész, Libón által alkotott 6 x 13db, egyenként 10 méter magas és 2 méter átmérőjű oszlopokból álló csodálatos építmény Görögország legnagyobb és legtipikusabb dór stílusban épült temploma volt (mérete: 27,7m x 64,1m).

A templom építőanyaga a nem túlságosan jó minőségű kagylós mészkő, amit a tengerből bányásztak, és melynek szürkés sárga színét és egyenetlen felületét fehér stukkóval borították. A templom teteje és díszítése pároszi, ill. később, a rekonstrukciók során pentelikoni márványból készült.

A templom belső díszítését a gazdagon faragott szobrok, oromzatának ékesítését pedig Héraklész tizenkét hősi tetteinek ábrázolása jelentette. A tizenkét dombormű a görög hős (római nevén Herkules) legendás feladatait, ún. "munkáját" dolgozza fel, amelyek azt

bizonyítják, hogy kiváló „sportember” volt, (birkózott, lovagolt, nyilazott, úszott, futott stb.) miközben számos mitikus lényt és szörnyet győzött le és utána Olimpiai stadiont építtetett Zeusz tiszteletére.

Ebben a templomban került elhelyezésre a görög szobrász Pheidiász által készíttetett hatalmas, arany és elefántcsont Zeusz szobor, amely egészen a templom tetejéig tornyosodott.

2.1.4. Zeusz szobor

Az ókor hét világcsodájának egyikeként számon tartott, az Olümpiában felépíttetett Zeusz-szobor a főisten templomában volt látható sok száz éven keresztül. A szoborművet Pheidiász készíttetete el körülbelül i. e. 435-ben.

Pheidiász aranyból és elefántcsontból készült szobra Zeuszt cédrusfából készült csodálatos trónszéken ülve ábrázolta, jobb kezében Nikének (a Győzelem istennője) ugyancsak aranyból és elefántcsontból készült szobrát tartva, míg az istennő kezében szalag és fején koszorú volt. Zeusz bal kezében számos fémből készült jogarát tartotta, amely tetején egy sas ült.

Zeusz lábait pedig szfinxek és más szárnyas figurák díszítteték. A ruhájára állatokat és liliomokat véstek. A trónban található még ébenfa- és drágakő-intarzia is. Vázlatát a szobrász gipszből, fából és vasból készíttetete a műtermében. Mivel a szobor hatalmas volt, a szobrász valószínűleg részekre szedete a remekművet, amelyet egyenként vittek át a Zeusz-templomba. Írásos feljegyzések alapján az ülő istenszobor 12,37 m magas volt. Időszámításunk szerint 394-ben elszállíttetták a szobrot Konstantinápolyba, a Bizánci Birodalom központjába. Történészek szerint egy tűzvészben pusztult el a remekmű az V.-VI. században.

2.1.5. Olimpiász

Időszámításunk előtti negyedik században úgy tartották, hogy Ephorosz, a görög történész nevéhez fűződik az Olimpiász gyakorlatának használata az eltelt évek számontartására. Mivel az Olimpiai Játékokat négyévente rendezték meg, így később a görögök az időmérésre, a Játékok négy évenkénti időintervallumának meghatározására használatos Olimpiász kifejezést kezdték alkalmazni, mint két játék között eltelt időt.

Olimpiai Charta, 1. Fejezet, 6. §. kiegészítő rendelkezése¹² kimondja:

¹² Az Olimpiai Charta. http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

„Az Olimpiász négy egymást követő naptári évből áll, amely az első év január 01. napján kezdődik és a negyedik év december 31. napján végződik. Az Olimpiászok számozása folyamatosan történik az első 1896. évi Athéni Olimpiásztól számítva, amely a XXIX. Olimpiász 2008. január 01. napján kezdődik.”

2.1.6. Az ókori pánhellén játékok

Talán kevésbé ismert tény, hogy az Olimpiai Játékok eredetileg a pánhellén játékok része volt, amely során négy különböző játék került megrendezésre kettő- illetve négyévente oly módon, hogy minden évben legalább egy ilyen sportrendezvényt szerveztek, bár az Olimpiai Játékok fontosabb és magasabb szintű eseménynek számított, mint a püthói- (delphoi-), a nemeai- vagy az iszthmoszi játékok.

Az olümpiai játékokhoz hasonló versenyeket több ókori polisz és település is rendezett. Ezek közül mégis a fent említett három vált igazán elismertté.

Ezek többségében olyan programok voltak, amelyekben a vallási szertartás, a felvonulások (körmenetek), az áldozatok és imádságok tartása, kórus-, tánc- és drámabemutatók mellett sportesemények is voltak.

2.2. A püthói játékok

A modern Olimpiai Játékok előfutára az Apollón szentélyben került megrendezésre Delphoiban Apollón tiszteletére (aki a delphói jósdát felállította). A legenda szerint Apollón alapította a játékokat, miután megölt egy emberekre veszélyes óriáskígyót; és erre a hőstettre megemlékezendő, felállította a püthói játékokat.

A zenei és költészeti versenyszámokat is tartalmazó játékok Kr.e. 582-ben kezdődtek, miután a játékok szervezése a Nagy Delphoi Tanács kezébe került, egy kezdetben vallási, majd politikai szervezet, amelyet a Trójai háború után alapítottak, mint a tizenkét görög törzs nagytanácsát, acélból, hogy véget vessen a Szent Háborúnak. Azóta a püthói játékok négyévente kerültek megrendezésre az Olimpiai Játékokat megelőző évben, augusztus vége felé.

A zenei versenyek ének- és gitárversenyekkel egészültek ki. A sportszámok megegyeztek az Olimpiai Játékokéval: négy lovas kocsiverseny, lovaglás a lóversenypályán nem messze a tengertől, ahol a stadion állt.

A győztesek Apollón számára szent babérkoszorút kaptak. A püthói játékokhoz hasonló kisebb sportrendezvények számos más földközi-tengeri és görögországi városban kerültek megrendezésre.

2.3. A delphoi játékok

A delphoi játékok hónapos időtartama alatt a Szent Delphoi Béke lépett életbe; a fegyvernyugvás biztosította a résztvevők és nézők biztonságos utazását a játékok színhelyére és vissza.

A játékok a delphoi stadionban megrendezett atlétikai versenyszámok mellett a színház épületében zenei- és drámai versenyeket is felvonultatott. A lovas versenyszámokat a közeli alföldön rendezték.

Ezek a játékok csupán tiszteletbeli játékok voltak, mivel a győztesek nem kaptak pénzdíjat, csupán babérágat, mivel ez szent tárgynak számított Apollón szerint. Ugyanakkor a győztesek különleges tiszteletadásban részesültek és szobrot is állítottak nekik.

Elterjedt nézet szerint Theodosius római császár i.sz. 394-ben beszüntette a játékokat, mert nem keresztény rendezvény volt. Újabban feltételezik, hogy a versenyeket még az 5. sz. elején is megrendezték, csakúgy, mint az olümpiai játékokat is.

2.4. Az iszthmoszi játékok

Míg a püthói játékokat az Olimpiász harmadik évében rendezték, addig az iszthmoszi és nemeai játékok mind az Olimpiai Játékokat megelőző évben zajlottak. Az iszthmoszi játékok Korintosz közelében lettek megszervezve, a győztesek díja fenyőkoszorú volt.

Az eredetileg temetési játékokat (a nemrégiben elhunyt tiszteletére rendezett sportverseny) Thészeusz athéni király kiterjesztette Poszeidón tiszteletére megrendezett sportjátékokra, amely nyitva állott minden görög számára, hogy felvegye a versenyt az Olimpiai résztvevőkkel. Az első iszthmoszi játékokra Kr.e. 583 körül került sor.

2.4.1. Versenyszámok

Csakúgy, mint a többi pánhellén játék, itt is rendeztek zenei és költészeti versenyeket, kocsiversenyt, de pankrációt, birkózást és ökölvívást is.

2.4.2. Fegyvernyugvás

Hasonlóképp a delphoi játékokhoz, az iszthmoszi játékok megkezdése előtt Korinthosz városa fegyverszünetet hirdetett, hogy biztosítsák a sportolók biztonságos utazását Görögországon keresztül.

2.5. A nemeai játékok

A nemeai játékokat, csakúgy, mint az iszthmiai játékokat az Olimpiai Játékokat megelőző, és az azt követő évben rendezték meg Zeusz tiszteletére. Úgy tartják, hogy a nemeai játékokat Heraklész alapította, miután saját kezével megfojtotta a nemeai oroszlánt, ami elpusztította Nemea városát és a Zeusz templomot. A legenda szerint ezek a játékok is, mint temetési játékok kezdődtek.

A nemeai játékok Kr.e. 6. századtól léteztek; a győztesek Argos városából származó vadzeller leveléből készült koszorút kaptak. A lovas számok kivételével minden sportoló meztelenül versenyzett, nők nem vehettek részt az eseményen, kizárólag lőtulajdonosként.

2.5.1. Versenyszámok

- futóverseny (ún. stadion, hossz mértékegység) 178m távon Nemeában
- futóverseny (diaulos, a stadion táv kétszerese), kb. 355 méteren Nemeában
- futóverseny (a diaulos táv kétszerese), kb. 710 méteren Nemeában
- hosszútáv futás: 7, 10, 20 vagy 24 kör a stadionban
- fegyveres futóverseny (a diaulos táv kétszerese) sisak, bronzborítású pajzs viselésével
- egy ökölvívás jellegű szám, ahol az ellenfelek kezét és csuklóját bőrrel tekerték be
- pankration, amely az ökölvívás és birkózás egyvelege kevés szabállyal
- birkózás álló helyzetből, ahol a győzelemhez az ellenfelet háromszor kellett a földhöz vágni
- öttusa: futással, birkózással, gerelyhajítással, diszkoszvetéssel, távolugrással
- négylovas kocsiverseny 8400 méteren
- kétlovas kocsiverseny 5600 méteren
- lóverseny 4200 méteren.

2.6. Az ókori Olimpiai Játékok

Tudományosan Thalész csillagászati számításai alapján tudjuk, hogy az első olimpiai játékokat Zeusz tiszteletére i. e. 776-ban rendezték meg. Míg az ókori játékokat kizárólag Olümpiában rendezték a görög városállamok képviselőiben megjelent atlétáknak, a modern Olimpiai Játékok különböző helyszínen kerülnek megrendezésre. A Játékokat megelőzően hivatalos küldöttek (görög szóval szpondophoroi vagy theores) vitték a Játékok hírért a görög városokba és hívták meg a legkiválóbb sportolókat a megmérettetésre.

Kezdetben a játékok csak egy napig tartottak a stadionfutás versenyszámával, fokozatosan bővítették, míg az olimpia egészen öt napos eseménysorozattá vált.

A játékok négyévente kerültek megrendezésre – Olimpiász – mialatt fegyvernyugvást (görögül ekekheiria) hirdettek azért, hogy a sportolók biztonságban utazhassanak a játékok

helyszínére. A játékokkal egyúttal a görög kultúrát is terjesztették a mediterrán térségben. Az Olümpiában rendezett utolsó feljegyzett versenyeket i.sz. 385-ben tartották. Ez a folyamatosság közel ezer éven keresztül tartott, hiszen a vallási ünnepséget nem lehetett elhalasztani. Az Olimpiai Játékokat hasonlóan a pánhellén játékokhoz, talán I. Theodosius római császár tiltotta be i.sz. 393-ban, mivel a kereszténységet kívánta a birodalom államvallásává tenni és a játékok vallási rituáléit pogánynak minősítette. Újabb nézet szerint viszont II. Theodosius korában szűntek meg a versenyek a Kr. u. 430-as években.

2.6.1. Versenyzők

Eredetileg a versenyzőknek három feltételnek kellett megfelelniük: csak azok a görög férfiak vehettek részt, akik szabadok voltak. Külföldiek és rabszolgák egyáltalán nem, nők is csak, mint ló- vagy kocsi tulajdonos szerepelhettek az eseményen. Rómaiak csak Görögország legyőzése után, Kr.e. 146-tól léphettek fel a játékokon. A részvételhez a sportolóknak meg kellett felelniük a kritériumoknak, kvalifikálniuk kellett és nevüknek fent kellett lennie a versenyzői listán. A versenyzők saját elhatározásból és saját maguk finanszírozták az utat Olimpiába. A játékokra legalább egy hónappal előbb kellett megérkezniük és a bírák szigorú ellenőrzése mellett készültek fel a különböző versenyszámokra. A versenyek előtt pedig minden résztvevő esküt tett a Zeusz szobor előtt, az atléták például arra, hogy tíz hónapja vannak edzésben. A versenyzők a lovas számok kivételével meztelenül versenyeztek, amely az emberi test teljesítményének ünnepe is volt egyben. Az egészséges és vonzó külső érdekében olívaolajjal kenték be a versenyzők testét. Az atléta szó görögül azt jelenti: **'aki a díjért versenyez'**.

2.6.2. Program

1. nap: eskütétel, istentisztelet a Zeusz-szobor előtt
2. nap: kocsiversenyek, pentatlon
3. (versenyfutás, távolugrás, diszkoszvetés, gerelyhajítás és birkózás)
4. nap: szertartások, felvonulás és áldozat a Zeusz-szobor előtt, 12-18 éves fiúk versenye
5. (birkózás, ökölvívás és stadionfutás)
6. nap: futószámok; stadionfutás, kétszeres stadionfutás, hosszútávfutás (24 stadionfutás), ökölvívás, birkózás, pankráció, fegyveres futás
7. nap: záróünnepség; istentisztelet, lakoma
8. A versenyszámok a második, harmadik és negyedik napon zajlottak. A játékok

másik két napján vallási rituálékat gyakoroltak: az első napon Zeusz tiszteletére feláldozott száz marhát az utolsó napon tartott lakomán szolgálták fel a játékok összes résztvevője számára. (A játékok először egynaposak, majd kétnaposak, később 5, majd 6 naposak voltak.)¹

2.6.3. Nyitóünnep

Kr.e. 396-ban kezdtek rendezni olyan olimpiai ceremóniákat, ahol kikiáltók és trombitások hirdették a versenyek kezdetét. Az első nap a megnyitóval és vallási szertartásokkal telt

– tiszteletadás az istenek felé: áldozatok, felajánlások bemutatása a segítségükért cserébe. A sportolók, a hivatalos személyek, az edzők kötelesek voltak megjelenni. Az első napon zajlott a Zeusznak tett eskü is, amellyel a sportolók megfogadták a sportszerű küzdelem és versenyszabályok betartását, a megvesztegetéstől való tartózkodást és a szándékos halálokozás elkerülését. A szabályok megszegéséért pénzbírságot kellett fizetni, amelyből Zeusznak újabb szobrokat emeltek.

2.6.4. Sport versenyszámok

Kocsiverseny: a második nap nyitószáma, négy lóval húzott kétkerekű kocsik versenyeztek a hippodromban. A fő tribün előtt a kocsi tulajdonosát, a szülőhelyét és az apja nevét a versenybíráknak és a közönségnek az ún. „hírnök” mutatta be.

A versenypálya nyílt terület volt, elválasztható pályák nélkül. A pályát kettő, egymástól kb. 400 méterre lévő oszlop jelölte ki, amelyeket a kocsikkal kellett megkerülni és összesen mintegy kilenc kilométert megtenni. A díjkiosztásnál nem a kocsihajtók, hanem a győztes lovak tulajdonosai kaptak díjat.

Lovasverseny: ugyanazon a pályán és közvetlenül a kocsihajtás után rendezték. Abban az időben nem ismerték a patkót, sem a kengyelt, ezért a szőrén lovaglás megszokott volt.

Öttusa: első három száma a diszkoszvetés, az álló helyzetből történő távolugrás, és a gerelyhajítás a pentatlonhoz tartozott. A stadionfutás és a birkózás önálló versenyszámként is szerepelt.

Diszkoszvetés: az öt kísérletből a legnagyobb távolságot jelölték meg. A bronzból készült diszkosz formája a maival megegyező, súlya viszont nagyobb volt. Az ókor egyik

legismertebb atlétaszobra a Diszkoszvető volt: Müron athéni szobrász Kr. e. 450 táján készítette.

Pankration: az olimpia legkedveltebb, egyben legvéresebb sportszáma volt. A pankrációban a szemkiszúráson kívül minden megengedett volt - a harapás, ujjak tördelése, fojtogatás stb.

Gerelyhajítás: hajítógerely, amely könnyebb és a végén tompított volt, egy sajátos szíjjal hajították el. A 30-45 cm hosszú vékony szíjat a gerely nyelére tekerték.

Távolugrás: szintén öt kísérletet végeztek segédeszközzel és álló helyzetből. A versenyző kb. 2kg súlyú kő vagy fém nehezékeket tartott a kezeiben, vállmagasságig előrelendítette, előrehajolt és akkor ugrott el, amikor a nehezékek a térde magasságában voltak. Ha nem két talpra érkezett, érvénytelen volt a kísérlet.

Futóversenyek: a versenyek negyedik napján, a stadionban kerültek megrendezésre. A talajt csákánnyal feltörték és vastag homokréteggel borították be. A futók teljesen meztelenül és mezítláb versenyeztek.

- stadion: 180-240 m közötti
sprintszám
- diaulos: Kr.e. 724-ben vezették be, kb. 400 m távon, egy stadion körbefutását jelentette
- dolichos: Kr.e. 720-tól mintegy 5 km távú
futóverseny

Birkózás: nem létezett súlycsoport, időhatár, sem konkrét szabályok, csupán háromszor kellett földhöz vágni az ellenfelet a győzelemhez.

Ökölvívás: a kézfejet és a csuklót betekerték először puha bőrszíjjal, majd később keményebb bőrrel és csak az ujjakat hagyták szabadon. A mérkőzésen addig küzdöttek, amíg az egyik ki nem ütötte a másikat, vagy fel nem adta, mindez pihenőidő beiktatása nélkül. Az ellenfél megölése az elhunyt versenyző automatikus győzelmét jelentette.

2 stadionos fegyveres futás: Kr. e. 520-tól a játékok végéig volt jelen az egyik legmegerőltetőbb verseny: eleinte még teljes fegyverzettel futottak a versenyzők agyag vagy homokkal borított agyagpályán; később már csak sisakot és pajzsot viseltek.

2.6.5. Díjazás

A versenyek végén kihirdetik a bajnokot és egy piros gyapjú szalagot kötöttek a kezükre vagy a lábukra.

A játékok utolsó napján olajkoszorúval díjazták a nyerteseket. Az olajágakat arról a szentnek tartott olajfáról kellett lemetszeni aranykéssel, amely Zeusz templomától délre állott és mindig egy olyan kisleány által, akinek még mindkét szülője élt. Amint megkapták a győztesek a koszorút, Zeusz oltalma alá kerültek. A játékok után a győzteseket nagy tisztelet és elismerés övezte országszerte, főképp saját szülővárosukban, ahol jelentős pénzjutalomban részesültek (Athénban 500 drachmát, amely ma kb. 300.000 dollárnak felel meg). Szobrászok örökítették meg a győzteseket, és költők ódáiban dicsőítették őket (pénzért). Különleges és becses ajándékokkal halmozták el a győzteseket, hivatalosak voltak a lakomákra, ahol borban és tejben főtt árpadarát készítettek számukra, mézzel és fűszerekkel ízesítve.

Az olimpikonok különböző előjogokat élveztek: adót nem kellett fizetniük, megillette őket a díszhely a színházban és háborúban, ha fogságba estek, azonnal szabadon bocsátották őket. Tehát dicsőséget csak a győzelem hozott, a vereség pedig szégyent jelentett.

2.6.6. Szabályok megszegése

A szabálytalan rajtot, vesztegetést és csalást korbácsolással büntették; a csaló versenyzőt kizárták a versenyből és pénzbüntetéssel sújtották, az összegből Zeusz-szobrot állítottak a stadionhoz vezető úton, amely így hirdette a csaló szégyenét.

2.6.7. Az Olimpiai fegyvernyugvás, mint diplomáciai eszköz

Az Olimpiai fegyvernyugvás (Olympic Truce)¹³ elvét az ókori Görögországban Kr.e. a 9. században alapították három uralkodó – Iphitosz éliszi, Kleosztenezs piszai király és Lükurgosz spártai törvényhozó – által aláírt szerződéssel, törekedve arra, hogy a játékokra igyekvők – sportolók, művészek

¹³ Bővebben az Olimpiai fegyvernyugvásról:

http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Olympic_Truce.pdf

és családjaik, nézők, hétköznapi utazók - útja a helyszínre és visszatérve otthonukba, biztonságos legyen. Hírnökök vitték hírül az Olimpia és versenyei pontos időpontját városról városra. A „szent fegyver-nyugvást” megszegő államok polgárai nem vehettek részt a játékokon.

2.6.8. A fegyvernyugvás betartásának időtartama

A játékok nyitóünnepségét megelőző hetedik naptól egészen a záróünnepséget követő hetedik napig tartott, mialatt újabb háborút nem lehetett kezdeményezni, azonban nem teljes fegyvernyugvásról beszélünk, hiszen a már megkezdett fegyveres konfliktust nem kellett felfüggeszteni, csupán az Olümpiába vezető utak biztonságát kellett szavatolni. A fegyvernyugvás elvét 1200 éven keresztül tartották be Olümpiában.³

Ma, a 21. században ismét itt az ideje felhívni az emberiség figyelmét arra, hogy a háborúk helyett inkább a béke, a kölcsönös tisztelet és megértés alapjainak lefektetésére van szükség.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete üdvözli a kezdeményezést és az Olimpiai fegyvernyugvás elvére, mint különleges eszközre tekint, amellyel a világbéke megvalósítható. Az ENSZ 48. Közgyűlésén összes tagját sürgette, hogy az Olimpiai Játékok alatt szüntessenek be mindenfajta konfliktust, viszályt.

A Nemzetközi „Olimpic Truce” Központ és Alapítvány megalakulása 2000-ben nem jelent mást, mint ennek a fajta elkötelezettségnek a gyakorlati megjelenését. Az Alapítvány központja Lausanne-ban, míg szimbolikusan működő irodája Olümpiában van. A Központ Athénban működik, egy összekötő irodával Lausanne-ban és szintén egy szimbolikus irodával Olümpia városában.

Az Olimpiai fegyvernyugvás szimbóluma egy fehér gerle az Olimpiai lánggal a háttérben

3. AZ OLIMPIAI MOZGALOM

A sport gyakorlása alapvető emberi jog. Minden természetes személyt megillet a sportolás joga, a diszkrimináció bármely megnyilvánulási formája nélkül az Olimpiai szellemben, amely kölcsönös megértést követel meg a barátság, szolidaritás és tisztességes játék szellemében.”¹⁴

3.1. Az Olimpizmus fogalma¹⁵

„Olimpizmus életfilozófiaként a test, az akarat és a szellem képességeit, mit egységes egésznek fogja össze és dicsőíti. Egyesítve a sportot a kultúrával és neveléssel az Olimpizmus olyan életforma kialakítására törekszik, amely a munkavégzés öröme, a példakép nevelési értékére és az egyetemes erkölcsi alapelvek tiszteletén alapszik.

Az **Olimpizmus célja**, hogy a sportot az emberiség harmonikus fejlődésének a szolgálatába állítsa egy békés társadalom előmozdítása és az emberi méltóság megőrzése érdekében.”

Az Olimpizmus¹⁶ és az Olimpiai Mozgalom **alapelvei** az Olimpiai Charta preambulumban olvashatók, miszerint a Modern Olimpizmus szülőatyja¹⁷ Pierre de Coubertin báró, akinek a kezdeményezésére hívták össze 1894-ben a párizsi Sorbonne épületében a Nemzetközi Sport Kongresszust. Coubertin báró elméletét a Játékok újraélesztésével kapcsolatban a következőképpen lehet lefordítani:

„*Miért állítottam vissza az Olimpiai Játékokat? Azért, hogy nemessé tegyem és erősítsem a sportot, biztosítva annak függetlenségét és lefolytatását, ezáltal képessé tegyem arra, hogy a sport jobban ellássa a modern világ által ráruházott tanító-nevelő szerepét.*”¹⁸

Szintén Coubertin bárónak tulajdonítják az alábbi elhíresült mondást is, miszerint:

„*Nem a győzelem, a részvétel a fontos.*”

¹⁴ Olimpiai Charta, Olimpizmus alapelvei. 3-4.

¹⁵ Olimpiai Charta, Olimpizmus alapelvei.” http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

¹⁶ Az Olimpiai Charta, Olimpizmus alapelvei. 8.o. http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

¹⁷ http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents/Factsheets/The_Olympic_Movement.pdf letöltés: 2014. október 10.

¹⁸ Az eredeti szöveg az alábbi: „*Pourquoi j'ai rétabli les Jeux Olympiques? Pour ennoblir et fortifier les sports, pour leur assurer l'indépendance et la durée, et les mettre ainsi à même de mieux remplir le rôle éducatif qui leur incombe dans le monde moderne.*”

Az 1894-ben Párizsban megalakult Nemzetközi Olimpiai Bizottság társalapítója és első elnöke a görög **Demetriusz Vikelasz** volt 1894 és 1896 között, akit Coubertin követett, miután két évig a szervezet főtitkári pozícióját töltötte be.

1896-ban Athénban rendezték az első újkori Nyári Olimpiai Játékokat, míg az első Téli Olimpiai Játékokat a franciaországi Chamonix-ban tartották 1924-ben.

3.2. A mozgalom

„Az Olimpiai Mozgalom egyetértésben szervezett, **egyetemes és állandó cselekvési sorozat**, amely a NOB legfelső hatalma alatt kerül megvalósításra, beleértve mindazon természetes és jogi személyeket, akiket az Olimpizmus értékei lelkesítenek. Az Olimpiai Mozgalom kiterjed mind az öt kontinensre. Az Olimpiai Mozgalom csúcspontja, a világ sportolójának találkozása a legnagyobb sport fesztiválon, az Olimpiai Játékokon. Az Olimpiai Mozgalom szimbóluma az összefonódó öt karika.

A diszkrimináció bármely megnyilvánulási formája, amely valamely országra vagy valamely személyre irányul, faji, vallási, politikai, nemiség vagy bármely forma alapján az Olimpiai Mozgalommal összeférhetetlen.¹⁹

Az Olimpiai **Mozgalomhoz való tartozás feltétele** az Olimpiai Charta teljesítése és a NOB általi elismerés.”²⁰

„[...] A Nemzetközi Olimpiai Bizottság legfelsőbb hatósága alatt az Olimpiai Mozgalom feloleli mindazon szervezetet, sportolót és egyéb személyt, kik az Olimpiai Charta joghatóságát magukra nézve kötelezően elismerik. [...]”²¹

¹⁹ Olimpiai Charta, Olimpizmus alapelvei 6.

²⁰ Olimpiai Charta, Olimpizmus alapelvei 7.

²¹ Olimpiai Charta, 1. Fejezet, 1.§.

4. AZ OLIMPIAI CHARTA

Az Olimpizmus alapelvein túl az Olimpiai Charta, mint alkotmányos természetű alapokmány kodifikálja a Nemzetközi Olimpiai Bizottságra (a továbbiakban NOB) vonatkozó szabályokat és kiegészítő rendelkezéseket.

A Charta a NOB alapszabályaként is egyben, szabályozva továbbá az Olimpiai Mozgalom szervezetét, cselekményeit és működését; egyúttal meghatározza az Olimpiai Játékok ünnepléseinek feltételeit.

A Charta rögzíti a NOB, a Nemzeti Olimpiai Bizottságok és az Olimpiai Játékok Szervezőbizottságainak jogait és kötelezettségeit, amelyek mind kötelesek megtartani a Chartában foglaltakat.

4.1. A Charta fejezetei

Az alapokmány a Charta első részében kerül bemutatásra, kifejtve az Olimpizmus alapvető elveit és felsorolva a Chartában használt rövidítéseket.

Az Olimpia Mozgalomról és annak működéséről az első fejezetben olvashatunk, majd a NOB küldetése és szerepe, valamint az Olimpiai Kongresszus, illetve az Olimpiai szimbólumok bemutatása következik.

A Charta második fejezete részletesen kitér a NOB szervezeti és működési szabályaira, meghatározva annak jogállását, összetételét, bizottságait, hatáskörét és kötelezettségeit.

A Nemzetközi Sportági Szakszövetségek a harmadik fejezetben kerülnek ismertetésre, míg a negyedik fejezet a Nemzeti Olimpiai Bizottságok szerepét, összetételét és szimbólumait deklarálja. Az ötödik fejezetben kerül sor az Olimpiai Játékok ünnepére vonatkozó szabályok lefektetésére; a Játékok Szervezőbizottságával kapcsolatos előírások részletes kifejtésére az Olimpiai Játékok protokolláris szabályaival együtt úgy, mint ceremóniák, szimbólumok, programok.

4.2. A Játékok meghatározása

1. „1. Az Olimpiai Játékok az egyéni vagy a csapatsportágakban szereplő versenyzők között, és nem a nemzetek közötti versengést jelenti. Az Olimpiai Játékok azoknak a versenyzőknek a találkozója, akiket az illetékes Nemzeti Olimpiai Bizottság kiválasztott, és akiknek a nevezését a NOB elfogadta. A versenyzők az illetékes Nemzetközi Sportági Szakszövetségek szakmai szabályai szerint versenyeznek.
2. Az Olimpiai Játékok magában foglalja a Nyári (Olimpiász) és a Téli Olimpiai Játékokat. Kizárólag azt a sportot lehet téli sportnak tekinteni, amelyet havon vagy

jégen üznek.

3. Az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos bármely kérdésben a végső döntés a NOB kizárólagos hatáskörébe tartozik. [...]"²²

4.3. Az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos jogok

„Az Olimpiai Játékok kizárólagos tulajdonjoga a NOB szervezetét illeti, amely szervezet rendelkezik minden, az Olimpiai Játékokkal kapcsolatos joggal és adattal, különös tekintettel és korlátozás nélkül minden, bármely formában megjelenő, illetve bármely eszközzel történő, akár létező vagy a jövőben kifejlesztendő szervezésre, felhasználásra, közvetítésre, felvételkészítésre, képviseletre, sokszorosításra, hozzáférhetőségre és terjesztésre vonatkozó jogra.”²³

Az olimpiai szimbólum, zászló, jelmondat, himnusz, azonosító jegyek (beleértve, de nem korlátozva az „Olimpiai Játékokra” és „Olimpiász Játékaira”) azonosítók, emblémák, láng és fáklya [...] együttesen vagy egyénileg képezik az „Olimpiai tulajdont”. Az Olimpiai tulajdonnal kapcsolatos jog, valamint az ezekkel kapcsolatos felhasználás a NOB kizárólagos tulajdonát képezi, beleértve, de nem korlátozva bármely hasznoszerzési, kereskedelmi vagy reklám célra. A NOB felhasználói szerződés keretében a tulajdonjogait, illetve annak egyes részeit továbbadhatja a NOB Végrehajtó Bizottság előírásai és feltételei szerint.”²⁴

²² *Első fejezet, 6. §.*

²³ *Első fejezet, 7. §.2.*

²⁴ *Első fejezet, 7. §.4*

5. A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG

A NOB egy nemzetközi, határozatlan időre alapított, non-profit NGO²⁵, amelyet mint jogi személyt a Svájci Szövetségi Tanács elismer. Az eredetileg párizsi alapítású székhely 1915. április 10-óta Svájcban, Lausanne-ban működik, amely egyúttal az Olimpiai főváros is.

A NOB **célja**, hogy az Olimpiai Chartában megfogalmazott szerepét, küldetését és kötelezettségeit teljesítse. A NOB által hozott határozat jogerős. Jogosult egyéb jogi személyek, alapítványok, gazdasági társaságok létrehozására, elsajátítására és ellenőrzésére.

A NOB jogállására, szervezetére és működésére vonatkozó szabályok az Olimpiai Charta 2. fejezetében találhatók.

A NOB **anyagi erőforrásait** tekintetve jogosult ajándékot elfogadni, emellett bevételt szed az őt megillető jogok felhasználásából, magába foglalva, de nem korlátozva a televíziós jogdíjak, a támogatói és felhasználói szerződések, az Olimpiai tulajdonok és az Olimpiai Játékok ünnepeiből származó bevételeket.

Hivatalos nyelve a francia és az angol (a kétnyelvű hivatalos okiratok szövegében előforduló eltérések esetén a francia nyelvű változat az irányadó).

A Közgyűléseken francia, angol, német, spanyol, orosz és arab nyelvű konferenciatolmácsolást kell biztosítani.

5.1. A NOB tagjai

A NOB tagjai lehetnek a tizennyolcadik életévüket betöltött természetes személyek. A NOB tagság teljes létszáma ugyanakkor 1999. december 12 óta²⁶ **nem haladhatja meg a 115 főt.**

Az új NOB tagokat a jelölésüket és megválasztásukat követően avatási ceremónia keretében emelik tagság soraiba, amely keretében az új tagok fogadalomtétel mellett vállalják kötelezettségeiket. A tagok nem fogadhatnak el semmiféle megbízást vagy utasítást kormánytól, szervezettől vagy más testülettől, amely befolyásolhatja tevékenységüket vagy szavazati szabadságukat

²⁵ NGO = non-governmental, azaz nem kormányzati szervezet

²⁶ <http://www.olympic.org/about-ioc-institution?=members> letöltés: 2014. november 3.

A NOB tagokat **nyolc éves mandátumra** választják, akik egy vagy több ciklusra újraválaszthatók.

Az **eljárást** a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Végrehajtó Bizottsága (a továbbiakban: NOB VH Bizottság) határozza meg. Az új tagokat a NOB Közgyűlésén választják. Minden pályázatot a NOB Nevezési Bizottsága (IOC Nominations Commission) vizsgálja, miután továbbítja a NOB VH Bizottságnak, amely a javaslatokat a Közgyűlés elé terjeszti.

Az 1966 előtt megválasztott tagok esetében nincs **korhatár**. A NOB tagság automatikusan megszűnik annak a naptári évnek a végén, amelyben a tag a 80. életévét betölti amennyiben 1967-1999 között választották NOB tagnak. Az 1999 után keletkezett NOB tagság automatikusan megszűnik annak a naptári évnek a végén, amelyben a tag a 70. életévét betölti

A NOB tagjai lemondhatnak tagságukról a NOB elnökéhez benyújtott írásbeli nyilatkozattal.

Bármely tag, akit kizárnak a NOB szervezetéből, nem lehet tagja Nemzeti Olimpiai Bizottságnak, annak bármely szervezetének sem az Olimpiai Játékok Szervezőbizottságnak.

A maximum 115 fős **tagság összetétele** a következő lehet:

- a független NOB tagok többsége nem áll kapcsolatban semmilyen más hivatallal vagy tisztséggel; összlétszámuk nem lehet 70 főnél több, tagállamonként pedig csak egy fő lehet tagja a NOB-nak;
- az aktív sportolók létszáma nem haladhatja meg a 15 főt;
- a Nemzetközi Sportági Szervezeteknél vagy azok társszervezeteinél, illetve a NOB által elismert szervezeteknél elnöki vagy vezető tisztséget betöltő tagok száma nem haladhatja meg a 15 főt;
- a Nemzeti Olimpiai Bizottságokban, világ vagy kontinentális szervezetnél elnöki vagy vezető tisztséget betöltő tagok száma nem haladhatja meg a 15 főt.

5.1.1. Tiszteletbeli elnök – tiszteletbeli tagok – címzetes tagok

A Közgyűlés tagsága sorából a NOB VH Bizottság javaslatára jogosult **tiszteletbeli elnököt** választani, aki kiemelkedő szolgálatot teljesített, mint NOB elnök. A NOB tiszteletbeli elnöke 2013 óta Jacques Rogge.²⁷

Bármely visszavonuló NOB tagot, aki legalább 10 éven keresztül kimagasló szolgálatot teljesített, a Közgyűlés **tiszteletbeli taggá** választhat.

A Közgyűlés **címzetes tagokat** választhat ugyancsak a NOB VH Bizottságának előterjesztésére a NOB szervezetén kívülálló, kiváló szolgálatot nyújtó prominens személyek köréből.

A NOB-nak jelenleg **100 tagja van, 33 fő tiszteletbeli tag, 1 fő címzetes tag** (Henry Kissinger 2000 óta).²⁸ Magyarországot Schmitt Pál képviseli, mint NOB tag - aki 1991-1999 között tagja volt a NOB Végrehajtó Bizottságának, illetve 1995-1999 között a NOB alelnöke is volt.²⁹

A tiszteletbeli elnököt, tiszteletbeli és címzetes tagokat teljes élethosszra választják. Szavazati joguk nincs és a NOB szervezetében tisztséget nem vállalhatnak.

5.2. A NOB szervezete

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság hatáskörét az alábbi szervek gyakorolják:

– **Közgyűlés:** a NOB legfelső döntéshozó szerve, amely évente egy alkalommal ülészik. A közgyűlés választja (és kizárja) a NOB tagjait és az Olimpiai Játékokat rendező várost.

– **Végrehajtó Bizottság:** elnök, négy alelnök és tíz tag alkotja, akiket négy éves, maximum kétszer egymást követő ciklusra választanak.

A Bizottság felel többek között a Közgyűlések előkészítéséért és szervezéséért; a NOB ügyvezetéséért és vezetéséért, beleértve az összes kapcsolódó pénzügyi kérdést, felügyeli egyúttal az Olimpiai Charta betartását és ellenőrzi az Olimpiai Játékok rendezésére irányuló pályázatokat.

²⁷ <http://www.olympic.org/count-jacques-rogge> letöltés: 2015. május 3.

²⁸ <http://www.olympic.org/ioc-members-list?Sort=Noc> letöltés: 2015. május 3.

²⁹ <http://www.olympic.org/he-mr-pal-schmitt> letöltés: 2015. május 3.

– a **NOB elnöke**: a Közgyűlés tagjai közül választja titkos szavazással nyolc éves ciklusra, amely egyszeri alkalommal négy évre meghosszabbítható. Az elnök képviseli a NOB szervezetét és elnöklí annak minden tevékenységét. Hatáskörébe tartozik továbbá az állandó, eseti vagy ad hoc jellegű bizottságok vagy munkacsoportok felállítása, amennyiben szükségesnek ítéli meg.

–a **NOB bizottságok**: tanácsadói céllal a Közgyűlés, a VH Bizottság vagy az elnök számára hozzák létre, ilyen például: NOB Sportolói-, Etikai-, Jelölőbizottság stb.

5.3. A Nemzetközi Sportági Szakszövetségek

A Nemzetközi Sportági Szakszövetségek³⁰ ugyancsak NGO szervezetek; egy vagy több sportágat világszinten irányítanak és nemzeti szinten igazgatott szervezeteket ölelnek fel. Minden Nemzetközi Sportági Szakszövetség saját sportágának irányításában függetlenséggel és önkormányzattal bír.³¹

A Nemzetközi Sportági Szakszövetségek alapszabálya, gyakorlata és tevékenysége az Olimpiai Mozgalmon belül összhangban kell lennie az Olimpiai Chartával, beleértve a WADA Törvénykönyvének elfogadását és alkalmazását.

Főbb szerepük többek között az Olimpiai mozgalom kapcsán:

- felállítják és betartatják a sportágukra vonatkozó szabályokat az Olimpiai szellemmel összhangban,
- biztosítják saját sportáguk fejlődését világszerte,
- hozzájárulnak a Chartában megfogalmazott célok megvalósításához, kiváltképp az Olimpiai Mozgalom és Olimpiai nevelés terjesztésében,
- megállapítják az Olimpiai Játékok versenyeire vonatkozó részvételi feltételeket a Chartával összhangban és azokat a NOB szervezetéhez benyújtják jóváhagyásra.

5.4. A Nemzeti Olimpiai Bizottságok

A Nemzeti Olimpiai Bizottságok **missziója**³² az Olimpiai mozgalom fejlesztése és védelme, valamint az Olimpizmus alapelveinek előmozdítása a saját országukban az Olimpiai

³⁰ <http://www.olympic.org/content/the-ioc/governance/interNATIONAL-federations/> letöltés: 2014. november 23.

³¹ III. Fejezet, 25. §.

³² <http://www.olympic.org/about-ioc-institution?tab=organisation> letöltés: 2014. november 24.

Chartában foglaltak tiszteletben tartása mellett, miközben kiállnak a hátrányos megkülönböztetéssel és erőszakkal szemben a sportban a WADA előírásainak elfogadása és alkalmazása mellett.³³

Saját országuk képviselője kizárólagos joguk és egyben kötelességük is, sportolóiknak az Olimpiai Játékokra történő nevezése által. Jogosultak használni az Olimpiai tulajdonokat a NOB engedélyével. A Nemzeti Olimpiai Bizottságok kizárólagos hatásköre például meghatározni a delegációjának tagjai által viselendő ruházatot és egyenruhát, illetve a használandó felszereléseket az Olimpiai Játékok ideje alatt.

A NOB felé javaslatot nyújthatnak be az Olimpiai Chartával és Mozgalommal kapcsolatban, továbbá véleményt alkothatnak az Olimpiai Játékok szervezésével kapcsolatos pályázatokról.

Kötelesek saját országuk NOB tagjai számára tagságot biztosítani, amennyiben létezik ilyen személy, csakúgy, mint azon Nemzeti Sportági Szakszövetséget, vagy annak képviselőjét, amelyet / akit a Nemzetközi Sportági Szakszövetség nyilvántart tagjaként és sportága szerepel az Olimpiai Játékok programján.

Azon aktív vagy visszavonult sportolók számára szintén tagságot kell biztosítaniuk, akik Olimpiai Játékokon vettek részt. Kormányzati és közhatalmi szervek nem delegálhatnak tagokat a Nemzeti Olimpiai Bizottságokba.³⁴

A Nemzeti Olimpiai Bizottságok tevékenységeihez kapcsolódó **szimbólumai**, - a lobogó, embléma és a himnusz - a NOB VH Bizottságának jóváhagyásával használhatók fel.

A Nemzeti Olimpiai Bizottság **nevének** saját országa kiterjedését kell kifejeznie, amely elnevezést a NOB VH Bizottságának kell jóváhagynia. A Chartában szereplő „ország” kifejezés egy nemzetközi közösség által elismert független államra utal.

5.5. Részvétel az Olimpián

Alapszabály szerint az Olimpiai Játékokon résztvevő sportoló annak az országnak az **állampolgára** kell legyen, amely Nemzeti Olimpiai Bizottság őt név szerint nevezi.

A részvételi jogosultság alapfeltétele az Olimpiai Chartában foglaltak tiszteletben tartása minden egyes résztvevő számára (sportolók, edzők és más hivatalos kísérők), valamint az érintett Nemzetközi Sportági Szakszövetség szabályzatának és a WADA doppingellenes

³³ IV. Fejezet, 27. §

³⁴ IV. Fejezet, 28. §

szabályzatának megtartása. Az Olimpián résztvevők kötelesek továbbá a diszkrimináció és az erőszak elutasítása mellett a fair play (tisztességes játék) szelleméhez hűen viselkedni.

Az Olimpián történő részvétel **nincs korhatárhoz kötve**, kivéve, ha a Nemzetközi Sportági Szövetség eltérően szabályozza és azt a NOB VH Bizottsága is jóváhagyja.

Minden **nevezés** a NOB jóváhagyásának tárgyát képezi, amely saját döntése alapján, bármikor és indoklás nélkül megtagadhatja a nevezést.

A NOB VH Bizottság az alábbi módon határozza meg az összes Olimpiai résztvevő **létszámát**:

- az egyéni versenyszámokra nevezhető sportolók létszáma nem haladhatja meg a világbajnokságokon meghatározott keretet és semmilyen körülmények között nem lehet több mint országonként 3 fő;
- az Olimpiai Játékokon résztvevő sportolók összlétszáma nem haladhatja meg a tízezeröttszáz (10 500) főt;
- a hivatalos kíséret maximum ötezer (5000) fő lehet kivéve, ha a NOB VH Bizottsága másként határoz, és azt rögzíti a rendező város szerződésében.

Csapatportágak esetében nemenként egy csapat létszáma nem lehet kevesebb, mint 8fő.

A jóváhagyott **meghívókat** a nyomdai úton történő előállításukat követően az Olimpiai Játékok Szervezőbizottsága által meghatározott számban küldi ki a NOB a nyitóceremónia előtt egy évvel a Nemzeti Olimpiai Bizottságok számára az alábbi szöveggel:

„A Nemzetközi Olimpiai Bizottság tisztelettel meghívja a -dik Olimpiász Olimpiai Játékaira, amelykerül megrendezésreésidőpontok között.”

A főszabály szerint minden meghívót egyidőben kell küldeni ajánlott küldeményként vagy futárral. A Nemzeti Olimpiai Bizottságoknak ezt követően írásban válaszolniuk a meghívásra, legkésőbb négy hónapon belül a meghívók megküldése után.

A meghívók elküldésének **ceremóniáját** a NOB szervezi a Szervezőbizottság hivatalos küldöttjei, a feladás helyszínének Nemzeti Olimpiai Bizottsága és diplomáciai képviselők jelenlétében.

A résztvevők az alábbi **nyilatkozatot** írják alá:

„Mint az Olimpiai Játékok résztvevője tudatában vagyok annak, hogy egy nemzetközi és történelmi fontossággal bíró különleges eseményen veszek részt, ebből kifolyólag a részvételem elfogadásával hozzájárulok, hogy filmen, televíziós közvetítésben, fényképen vagy további más felvételen megjelenítsenek az Olimpiai Játékok ideje alatt a NOB alábbiakban megfogalmazott szabályai és felhatalmazása alapján az Olimpiai Játékok és az Olimpiai Mozgalom népszerűsítése érdekében. Kijelentem, hogy az Olimpiai Charta rendelkezéseit magamra nézve kötelezőnek tartom, különös tekintettel az Olimpiai Charta részvételi jogosultságra (41. cikkely és annak kiegészítő rendelkezései), a tömegtájékoztatásra (49.cikkely), valamint az Olimpiai Játékok ideje alatt érvényben lévő megengedett személyen, ruházaton, felszerelésen megjeleníthető hirdetés és propaganda előírásokra (51. cikkely és annak kiegészítő rendelkezései).

Az Olimpiai részvételemből fakadó jogvita esetén a Nemzeti Sport Választott Bíróság kizárólagos joghatóságát elismerem a Sport Választott Bíróság törvénykönyvével összhangban (59.cikkely).

Kijelentem, hogy a WADA Doppingellenes Törvénykönyvét és a NOB etikai szabályzatát betartom. Kijelentem, hogy az érvényben lévő jogszabályi rendelkezésekre és rendeletekre a Nemzeti Olimpiai Bizottságom és / vagy a Nemzeti Sportági Szakszövetségem vagy a Nemzetközi Sportági Szakszövetségem a figyelmemet felhívta.”

Ezt a nyilatkozatot az illetékes Nemzeti Olimpiai Bizottság szintén aláírja visszaigazolás céljából, egyrészt garantálva, hogy a vonatkozó szabályokat a sportoló tudomására hozta, másrészt pedig hogy az illetékes Nemzeti Sportági Szakszövetség az érintett Nemzetközi Sportági Szakszövetség jóváhagyásával felhatalmazta a Nemzeti Olimpiai Bizottságot, hogy nevében aláírjon.

5.6. Az Olimpiai Játékok programja

Az Olimpiai Játékok programja azon **versenyszámok összessége**, amelyet a NOB határoz meg minden egyes Olimpiai Játékokra vonatkozólag.

Ezen a programokon szereplő maximum 28 sportág ún. **törzs-sportokból** és **egyéb sportokból** áll.

A programok sportok, sportágak és versenyszámok összetevőiből állnak. **Sportnak** nevezzük azt, amit Nemzetközi Sportági Szakszövetség irányít. A **sportág** valamely sport

egyik ága, amely egy vagy több versenyszámból áll, míg a **versenyszám** valamely sportban vagy sportágban rendezett verseny, amely eredménye alapján rangsorrendet állítanak fel, érmekeket és okleveleket adományoznak.

A sportok programra való felkerülési feltételeinek és követelményeinek meghatározása szintén a Közgyűlés hatáskörébe tartozik.

Csak azon sportok kerülhetnek be vagy maradhatnak a programban, amelyek elfogadják és betartják a WADA Doppingellenes szabályzatát.

A sportágak és versenyszámok programba történő felvétele a NOB VH Bizottságának hatáskörébe tartozik.

A törzs-sport kategória legalább 25 olyan különböző sportágot jelent, amelyeket a NOB Közgyűlése választ a VH Bizottság javaslatára és az alábbi Nemzetközi Sportági Szakszövetségek irányítása alatt állnak:

IA.A.F.

Nemzetközi Amatőr Atlétikai Szövetség

F.I.S.A.

Nemzetközi Evezős Szövetség

I.B.F.

Nemzetközi Tollaslabda Szövetség

I.B.A.F.

Nemzetközi Baseball Szövetség

F.I.B.A.

Nemzetközi Kosárlabda Szövetség

A.I.B.A.

Nemzetközi Ökölvívó Szövetség

I.C.F.

Nemzetközi Kajak-kenu Szövetség

U.C.I.

Nemzetközi Kerékpáros Szövetség

F.E.I.

Nemzetközi Lovas Szövetség

F.K.R.E.

Nemzetközi Vívó Szövetség

F.I.F.A.

Nemzetközi Labdarúgó Szövetség

F.I.G.

Nemzetközi Torna Szövetség

I.W.F.

Nemzetközi Súlyemelő Szövetség

I.H.F.

Nemzetközi Kézilabda Szövetség

F.I.H.

Nemzetközi Gyeplabda Szövetség

I.J.F.

Nemzetközi Judo Szövetség

F.I.L.A.

Nemzetközi Birkózó Szövetség

F.I.N.A.

Nemzetközi Úszó Szövetség

U.I.P.M.

Nemzetközi Öttusa Szövetség

I.S.F.

Nemzetközi Softball Szövetség

W.T.F.

Teakwondo Világszövetség

I.T.F.

Nemzetközi Tenisz Szövetség

I.T.T.F.

Nemzetközi Asztalitenisz Szövetség

I.S.S.F.

Nemzetközi Sportlövő Szövetség

F.I.T.A.

Nemzetközi Íjász Szövetség

I.T.U.

Nemzetközi Triatlon Unió

I.S.A.F.

Nemzetközi Vitorlás Szövetség

F.I.V.B.

Nemzetközi Röplabda Szövetség

A Téli Olimpiai Játékok programja szintén törzs-sportokból és egyéb sportokból áll; a törzs- sportok az alábbi Nemzetközi Sportági Szakszövetségek irányítása alatt állnak:

I.B.U.

Nemzetközi Biatlon Unió

F.I.B.T.

Nemzetközi Bob Szövetség

W.C.F.

Nemzetközi Csúszókorong Szövetség

I.I.H.F.

Nemzetközi Jégkorong Szövetség

F.I.L.

Nemzetközi Szánkó Szövetség

I.S.U.

Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség

F.I.S.

Nemzetközi Sí Szövetség

6. AGENDA 2020

A NOB 14 munkabizottságának reform javaslatai alapján készült az „AGENDA 2020” reformprogram, amelyet a NOB 127. közgyűlése (Monaco, 2014. december 8-9.) fogadott el. A program összességében **40 témában** (2x20) határozza meg a mozgalommal kapcsolatosan a szervezetre váró reformokat, feladatokat.³⁵

A javaslatok kifejezetten a jövőben történő változásokat célozzák. Amennyiben egyes témákat a dokumentum specifikusan külön nem említ, az azt jelenti - azok változatlanok maradnak. Előterjesztését megelőzően a javaslatot az olimpiai mozgalmában érintett valamennyi jelentős szervezet megtárgyalta, elemezte, éppen úgy, mint számos külső felkért szakmai szervezet, és a NOB az anyagot a nyilvánosság számára is elérhetővé tette.

Vitája szerepelt már a NOB Szocsiban, a téli játékok idején rendezett 126-ik közgyűlés napirendjén is. Összességében több mint 40 000 észrevétel érkezett a tárgyban a széles nyilvánosság részéről, amelyek mintegy 1200 további kérdést generáltak. Ennek a munkának a véglegesítését a szervezet végrehajtó testülete végezte el 2014 októberi ülésén, miután meghallgatta a munkálatokra kijelölt 14 munkacsoport elnökeit.

Angol nyelven³⁶ a program a www.olympic.org oldalán tölthető le, valamint a program háttérét összefoglaló anyag is elérhető angol nyelven.³⁷

A könyv egyik szakmai lektora, Gallov Rezső által írt értelmező fordítása a 40 ajánlásról a kötet végén olvasható magyar nyelven.

³⁵A program rövid magyar nyelvű kivonata itt érhető el:http://www.mob.hu/images/NOB/agenda2020/agenda2020_magyar_15.01.30.pdf letöltés: 2015. március 2.

³⁶ Olympic Agenda 2020 20+20 Recommendations: http://www.olympic.org/Documents/Olympic_Agenda_2020/Olympic_Agenda_2020-20-20_Recommendations-ENG.pdf letöltés: 2015. 01.30.

³⁷ Olympic Agenda 2020 Context and Background: http://www.olympic.org/Documents/Olympic_Agenda_2020/Olympic_Agenda_2020-Context_and_background-ENG.pdf letöltés: 2015. 01.30.

7. OLIMPIÁK RENDEZÉSE ÉS PROTOKOLLJA

7.1. Alkalmazandó szabályzatok

Az első és legfontosabb szabály, hogy az Olimpia Játékok ideje alatt a Játékok Szervezőbizottságának fennhatósága alá tartozó összes helyszínen és létesítményben alkalmazandó protokoll előírások meghatározása a NOB VH Bizottságának kizárólagos jog- és hatáskörébe tartozik.³⁸

Az alkalmazandó protokollszabályokat a Charta mellett a NOB Protokoll Technikai Kézikönyve³⁹ (korábban a NOB Protokoll Kézikönyve, 2001) és a NOB Ceremónia Technikai Kézikönyve⁴⁰ tartalmazza; a két utóbbi dokumentum szerves részét képezi az Olimpiai Rendező Város Szerződésének, mint függelék.⁴¹

Az érintett dokumentumok egymás közötti rangsorát az alábbi diagram⁴² mutatja:

A Protokoll Technikai Kézikönyv **célja** az, hogy a Játékok Szervezőbizottságai és a NOB ülések szervezésével megbízott bizottságai számára pontos és részletes útmutatóként szolgáljon, biztosítva az összhangot az Olimpiai Chartával. A kézikönyv kiegészíti a Charta

³⁸ Olympic Charter. IV. Protocol. 51.1. (in force as from 8 December, 2014.) http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf letöltés: 2015. január 10.

³⁹ IOC Technical Manual on Protocol. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁴⁰ IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁴¹ A Buenos Airesben, 2013 szeptemberében elfogadott, a 2020 évi tokiói nyári olimpiai játékok szervezésére vonatkozó Host City Contract nyilvánosságra került, itt olvasható angol nyelven: http://www.bostonherald.com/sites/default/files/blog_posts/Host_City_Contract_2020.pdf letöltés: 2015. február 4.

⁴²IV. Information Road Map. Technical Manual on Venues. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues.pdf letöltés: 2014. október 10.

alapelveit, szabályait és vonatkozó rendelkezéseit (amelynek 5. fejezet IV. része tárgyalja az általános protokollt) és mint egy különálló fejezet (K függelék) képezi részét a Rendező Város Szerződésnek vagy az ülések szervezésével megbízott bizottságok által aláírt szerződésnek.

Bármely, a Játékokkal, NOB ülésekkel, tagok bemutatásával, ültetésrenddel vagy egyéb protokolláris kérdést érintő ügyben való eljárás a NOB kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Ami a **rangsorolást** illeti, a Charta 52. számú szabálya⁴³ szerint a Játékok alatti eseményeken a NOB tagokat, tiszteletbeli elnököt, tiszteletbeli és címzetes tagokat életkor szerinti sorrendben, míg az Elnök, tiszteletbeli elnök és alelnökök rangsorban megelőzik a Szervezőbizottság tagjait, a Nemzetközi Sportági Szakszövetségek és Nemzeti Olimpiai Bizottságok elnökeit.

7.2. Jelképek és szimbólumok⁴⁴

A Charta első fejezet, 7-13 §. szerint az alábbi jelképeket különböztet meg:

„Az Olimpiai szimbólum egymásba fonódó, egyenlő dimenziójú öt karikából áll (az Olimpiai ötkarika) önállóan, amely egy vagy öt különböző színben jelenik meg. A színek balról jobbra tartó irányban a következők: kék, sárga, fekete, zöld és piros. A karikák egymásba fonódnak balról jobbra a következőképpen: a kék, a fekete és a piros felül, míg a sárga és a zöld karika alul található összhangban.

Az Olimpiai szimbólum kifejezi az Olimpiai Mozgalom tevékenységi körét és az öt kontinens egységét, illetve a világ minden tájáról érkező sportolók találkozási pontját az Olimpiai Játékokon.”

⁴³ IOC Olympic Charter. IV. Protocol. 51.2. (in force as from 8 December, 2014.) http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf letöltés: 2015. január 10.

⁴⁴ IOC Olympic Charter. in force as from 8 December, 2014. http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf letöltés: 2015. január 10.

Az Olimpiai zászló

A Charta szerint az Olimpiai zászló fehér háttérű és nincs kerete, a zászló közepén pedig az Olimpiai szimbólum található öt színben. Az ötkarikás Olimpiai zászlót⁴⁵ Pierre de Coubertin alkotta, Párizsban mutatta be és 1914-ben fogadták el.

Coubertin báró a zászlót így írta le 1917-ben:

„Az olimpiai zászló [...] fehér háttér öt összefonódó karikával a közepén: kék, sárga, fekete, zöld és piros [...] Ez az ábrázolás szimbolikus; az öt kontinenst jelképezi, amelyeket az olimpiai eszme egyesített, míg a hat szín azokból áll össze, amelyek minden nemzeti zászlón megjelennek jelen korunkban.”⁵

Szintén az Olimpiai Charta szabályozza az Olimpiai zászló elhelyezését a Játékok időtartama alatt:

„(...) A többi zászlónál nagyobb méretű Olimpiai zászlót kell felhúzni az Olimpiai Játékok teljes időtartama alatt a fő stadion rangos helyén felállított zászlórúdra, valamint minden egyes helyszínen, amely az Olimpiai Játékok Szervezőbizottságának fennhatósága alá tartozik. Az Olimpiai zászlót az Olimpiai Játékok megnyitóján fel kell húzni és az Olimpiai játékok záróünnepsége alatt kell leengedni.

Jelentős számú Olimpiai zászlót kell felhúzni az Olimpiai Faluban, valamint az Olimpiai Játékok Szervezőbizottságának fennhatósága alá tartozó összes verseny- és edzéshelyszínen, a rendező városban és esemény színhelyein.”

Az Olimpiai jelmondat

„Az Olimpiai jelmondat *„Citius – Altius – Fortius”* (Gyorsabban – Magasabbra – Erősebben) kifejezi az Olimpiai Mozgalom törekvését.”

Az Olimpiai embléma

„Az Olimpiai embléma az Olimpiai karikákkal társított és egy további jellegzetes elemmel kiegészített mű.”

Az Olimpiai himnusz

„Az Olimpiai himnusz Spiros Samaras zenei alkotása *Olimpiai himnusz* címmel.” A

⁴⁵ http://hu.wikipedia.org/wiki/Olimpiai_zaszlo letöltés: 2014. október 10.

NOB 55. Közgyűlésén Tokióban hagyta jóvá 1958-ban; kottáját a NOB székházában őrzik.

Az Olimpiai láng és fáklya

„Az Olimpiai láng az a láng, amelyet Olümpia városában gyűjtenek meg a NOB felhatalmazásával. Az Olimpiai fáklya egy hordozható fáklya, vagy annak hű másolata, amelyet a NOB hagy jóvá. Az Olimpiai fáklya célja az Olimpiai láng meggyújtása.”

A láng eljuttatása az Olimpiai stadionba a Szervezőbizottság felelőssége; a záróünnepséget követően az Olimpiai fáklya, üst vagy más szerkezet felhasználása tilos a NOB jóváhagyása nélkül. Az Olimpiai lángot kiemelt helyen kell elhelyezni, amely a stadionon kívül is jól látható. A Szervezőbizottság a hivatalos megnyitó előtt 40 db fáklyát köteles biztosítani saját költségén a NOB számára archiválási és múzeum kiállítási célokra.⁴⁶

Az Olimpiai elnevezés

„Olimpiai elnevezésnek minősül az Olimpiai Játékokkal, Olimpiai mozgalommal vagy annak bármely jogalanyával bármely formában, kép vagy hang útján társítható, kapcsolatba hozható vagy összeköthető megjelenítés.”⁴⁷

Az Olimpiai tulajdon

Az Olimpiai szimbólum, lobogó, jelmondat, himnusz, azonosítójegyek, azonosítók, emblémák, láng és fáklya együttesen vagy egyénileg képezik az „Olimpiai tulajdont”.⁴⁸

7.3. Nemzeti himnuszok

A Szervezőbizottságok feladata összegyűjteni a nemzeti himnuszok rövidített változatát a résztvevő országtól, amely himnuszokat az érintett Nemzeti Olimpiai Bizottságok ellenőrzése után írásban is jóváhagynak.

7.4. Belépés és akkreditáció

Olimpiai személyazonosító és akkreditációs kártya igazolja tulajdonosának személyazonosságát és felhatalmazza az Olimpiai Játékokon való részvételre. Útlevelel vagy más hivatalos úti okmánnyal együtt belépésre jogosít a rendező város országába, belépési engedélyt jelent a Szervezőbizottság fennhatósága alá eső helyszínekre,

⁴⁶ IOC Protocol Guide. 8. Olympic Flame. 27.o.

http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁴⁷ Charta első fejezet, 14. §. :http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁴⁸ 7. § Olimpiai Játékokkal kapcsolatos jogok és az Olimpiai Játékok tulajdonjoga. Olimpiai Charta: http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

létesítményekbe és eseményekre; tartózkodásra és az Olimpián betöltendő funkció ellátására jogosít az Olimpiai Játékok ideje alatt, beleértve a Játékokat megelőző és az azt követő egy hónapos időtartamot.⁴⁹

7.5. Zászlók / lobogók protokollja⁵⁰

Rangsor

- 1, az Olimpiai zászló
- 2, a szervezőbizottság vagy a rendező város zászlaja
- 3, tartományi, regionális vagy kanton zászló
- 4, nemzeti zászló

Rangsor az Olimpiai megnyitó alkalmával a sportolók bevonulása során

- 1, a görög nemzeti zászló
- 2, a szervezőbizottság vagy a rendező város zászlaja
- 3, a résztvevő országok zászlajai a rendező város hivatalos nyelvének ABC sorrendjében
- 4, a házigazda ország nemzeti zászlaja.

Hierarchia az Olimpiai stadionban és Olimpiai Faluban

- 1, az Olimpiai zászló
- 2, a szervezőbizottság zászlaja
- 3, az ENSZ zászló
- 4, a görög nemzeti zászló
- 5, a résztvevő országok zászlajai a rendező város hivatalos nyelvének ABC sorrendjében
- 6, a házigazda ország nemzeti zászlaja.

Rangelsőség a NOB székhelyén⁵¹

⁴⁹ 52. § Olimpiai személyazonosító és akkreditációs kártya – Kártyával járó jogok. Olimpiai Charta: http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵⁰ IOC Protocol Guide. Olympic Flag. Flags and National Symbols in General. 13-15.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵¹ IOC Protocol Guide. Olympic Flag. Flags and National Symbols in General. 15.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

- 1, az Olimpiai zászló
- 2, a látogató vendég nemzeti zászlaja

NOB tag halála esetén az Olimpiai lobogót félárbocra eresztik⁵² három napon át. A félárbocra engedett zászlóról fénykép készül, amelyet az elhunyt családja számára, illetve a Nemzeti Olimpiai Bizottságnak elküldenek az alábbi felirattal ellátva:

„A NOB tiszteletét rója le.....felé, akiésközött a NOBországi tagja volt.”

Angolul így hanzik: *„IOC Tribute to, IOC member in from..... to*”⁵³

⁵² Az Olimpiai zászlót a Játékok ideje alatt történt haláleset következtében, akár sportoló vagy NOB tag, szintén félárbocra eresztik (2010, Vancouver: http://sportgeza.hu/2010/vancouver/cikkek/megnyito_es_gyasz_vancouverben/).

⁵³ ⁵³IOC Protocol Guide. Olympic Flag. Flags and National Symbols in General. 15.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10

8. OLIMPIAI ÜNNEPSÉGEK

Az újkori Olimpiák legnézettebb eseményei mind a Nyári és Téli Játékok esetében a nyitó- és zárőnnepségek. A Nyári Játékokat mintegy 3-4 milliárd, a Téli Játékokat körülbelül 2-3 milliárd televíziónéző kíséri figyelemmel.

8.1. A hivatalos megnyitó

A hivatalos Olimpiai megnyitó a Játékok első és egyetlen olyan eseménye, amely bepillantást enged a rendező ország világába, felvonultatja a különleges esemény meghatározó személyiségeit, felidézi a Játékok szellemét. A megnyitó megőrzi az Olimpiai Játékok közötti folytonosságot, tiszteli és hűen tükrözi az Olimpizmus emberi értékeit miközben felhívja a figyelmet a házigazda ország kultúrájára, történelmére, hagyományaira.⁵⁴

8.2. A zárőnnepség

A zárőnnepség az Olimpiai események méltó lezárása, amely egyben lehetőséget biztosít a helyi lakosság, az önkéntesek, a szervezőbizottsági tagok és az összes közreműködő számára, hogy a Játékok sikereit megosszák a világgal.⁵⁵

8.3. Éremátadók

A díjazottak számára talán életük legfontosabb pillanata az olimpiai eredményhirdetések ceremóniái. A versenyhelyszíneken közvetlenül az egyes sportszámok után történő éremátadások - (illetve a Téli Játékok esetében az ún. Medál Plazaban) gyökerei egészen az ókori hagyományokig és az akkor alkalmazott protokollig nyúlnak vissza.⁵⁶

8.4. Olimpiai fáklyaváltó (futás)

A fáklyaváltó futás elsőként kínál lehetőséget a külső szemlélők számára, hogy bepillantást nyerjenek a rendező ország életébe követve annak útját az egész világon keresztül. A láng átadása a közeledő Játékokra hívja fel a világ figyelmét.⁵⁷

⁵⁴ 1.1 Introduction & Scope. 30.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵⁵ 2.0. Closing ceremony. 2.1. Introduction & Scope. 44.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵⁶ 3.Victory ceremonies. 3.1. Introduction & Scope. 60.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵⁷ 4.Olympic Torch Relay. 73-83.o.IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

9. TOVÁBBI OLIMPIAI ESEMÉNYEK

9.1. A NOB Közgyűlésének megnyitója

A NOB kalendáriumában jelentős esemény a tagok számára. A Közgyűlés megnyitója mindig közvetlenül az Olimpiai Játékok előtt kerül megrendezésre. A hivatalos Közgyűlés magában foglal egy esti megnyitót is, ahol bepillantást engednek a média számára a közelgő Játékokra.⁵⁸

9.2. Promóciós rendezvények⁵⁹

Egy olyan rendezvénysorozatról van szó, amely az Olimpiai Játékokhoz vezető évek során kerülnek megrendezésre. Ilyenek például a visszaszámlálási rendezvények, az Olimpiai Embléma vagy Kabalafigura hivatalos bemutatása is. Az Olimpiai zászló-átadó ceremóniától az utolsó visszaszámlálásig ezek az események abban segítenek, hogy pozitív kép alakuljon ki a Játékokról.

9.3. Élő közvetítések

Ezek a közvetítések hozzájárulnak közelebb az Olimpiai Játékokat főleg azon helyi lakosok számára, akinek nincs lehetőségük jegyvásárlásra, vagy a versenyek helyszínére történő utazásra azért, hogy együtt élvezzék a közvetítőkön a sporteseményeket, kulturális programokat, ahol egyúttal Olimpiai ajándéktárgyakat is vásárolhatnak.⁶⁰

9.4. Csapatköszöntő ceremóniák az Olimpiai Faluban⁶¹

Az Olimpiai Falu tiszteletbeli polgármestere minden résztvevő csapatot hivatalos lobogófelvonási ceremónia keretében üdvözöl, amelyet a rendező ország kulturális bemutatója követ.⁶²

⁵⁸ IOC Protocol Guide. Protocol for the opening of an IOC session . 34.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁵⁹ Signature Events. 103.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁶⁰ Olympic Live Sites and Celebration Zones. 85.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁶¹ Team Welcome Ceremonies at the Olympic Village. 97.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁶²Bővebben: IOC Protocol Guide. Welcome ceremonies at the olympic village 61.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

Az érkezés napján vagy egy nappal később kerül megrendezésre (a küldöttségvezetővel való egyeztetés szerint) a következő protokoll elemekkel:

- minden küldöttséget a Falu polgármestere üdvözöl angol vagy francia nyelven;
- felcsendül az Olimpiai himnusz;
- a delegáció nemzeti lobogóját felvonják a himnusz dallamára;
- a csapatok néhány tagja felvonul.

Amennyiben lehetséges, egynél több ország küldöttségét is lehet egyidőben fogadni, amelyre a Nemzeti Olimpiai Bizottságok néhány hivatalos vendéget, diplomatát és a média képviselőit is meghívhatják.

10. A NYITÓÜNNEPSÉG PROTOKOLLJA

10.1. Ceremoniális elemek⁶³

Már 1896-ban, az első modernkori athéni Olimpiai Játékok is nyitóünnepséggel kezdődtek, ugyanakkor több protokoll szabály⁶⁴ csak jóval később alakult ki az első nyitóünnepség elemeinek módosításai következtében.

10.2. Bevonulás

A megnyitón résztvevő Nemzeti Olimpiai Bizottságok száma idővel egyre csak nőtt: 1908 és 2012 között 22-ről 204-re emelkedett számuk, így a résztvevők bevonulása nemcsak a világ változását, hanem az Olimpiai Mozgalom terjedését is hűen tükrözi.

A bevonulás **sorrendje** a következő: a küldöttségek a rendező ország nyelvének ABC sorrendjében vonulnak be, ahol Görögország elsőbbséget élvez, míg a rendező ország delegációja zárja a sort.

A kialakult gyakorlat szerint a sportolók nemzeti zászlójuk után haladnak, de létezik néhány kivétel is: 2000-ben Sydneyben és 2004-ben Athénben egy sajátos zászlót alkalmaztak a két Korea együttes bevonulásakor; 1980-ban Moszkvában Nagy-Britannia és 2000-ben Timor-Leste delegációja az Olimpiai zászlót használta a bevonuláshoz a nemzeti zászló helyett, 2012-ben Londonban pedig négy sportoló (egy dél-szudáni, három az egykori Holland Antillákról) vonult az Olimpiai zászló alatt.

A 2012-es Olimpián résztvevő 205 nemzet bevonulási sorrendje angolul

Greece, Afghanistan, Albania, Algeria, American Samoa, Andorra, Angola, Antigua and Barbuda, Argentina, Armenia, Aruba, Australia, Austria, Azerbajjan, Bahamas, Bahrain, Bangladesh, Barbados, Belarus, Belgium, Belize, Benin, Bermuda, Bhutan, Bolivia, Bosnia-Herzegovina, Botswana, Brazil, British Virgin Islands, Brunei Darussalam, Bulgaria, Burkina Faso, Burundi, Cambodia, Cameroon, Canada, Cape Verde, Cayman Islands, Central African Republic, Chad, Chile, Peoples Republic of China, Colombia, Comoros, Congo, Cook Islands, Costa Rica, Cote-d'Ivoire, Croatia, Cuba, Cyprus, Czech Republic, Democratic People's Republic of Korea, Democratic Republic of the Congo, Djibouti, Dominica, Dominican Republic, Ecuador, Egypt, El Salvador, Equatorial Guinea, Eritrea,

⁶³http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents/Factsheets/Opening_ceremony_of_the_Games_of_the_Olympiad.pdf letöltés: 2014. október 5.

⁶⁴ 3.4 Required Elements & Protocol. 37-40.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

Estonia, Ethiopia, Fiji, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Gabon, Gambia, Georgia, Germany, Ghana, Grenada, Guam, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Hong Kong, China, **Hungary**, Iceland, Independent Olympic Athletes, India, Indonesia, Islamic Republic of Iran, Iraq, Ireland, Israel, Italy, Jamaica, Japan, Jordan, Kazakhstan, Kenya, Kiribati, Republic of Korea, Kuwait, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Latvia, Lebanon, Lesotho, Liberia, Libya, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Madagascar, Malawi, Malaysia, Maldives, Mali, Malta, Marshall Islands, Mauritania, Mauritius, Mexico, Federated States of Micronesia, Republic of Moldova, Monaco, Mongolia, Montenegro, Morocco, Mozambique, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Netherlands, New Zealand, Nicaragua, Niger, Nigeria, Norway, Oman, Pakistan, Palau, Palestine, Panama, Papua New Guinea, Paraguay, Peru, Philippines, Poland, Portugal, Puerto Rico, Qatar, Romania, Russian Federation, Rwanda, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Samoa, San Marino, Sao Tome and Principe, Saudi Arabia, Senegal, Serbia, Seychelles, Sierra Leone, Singapore, Slovakia, Slovenia, Solomon Islands, Somalia, South Africa, Spain, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swaziland, Sweden, Switzerland, Syria Arab Republic, Chinese Taipei, Tajikistan, United Republic of Tanzania, Thailand, Timor-Leste, Togo, Tonga, Trinidad and Tobago, Tunisia, Turkey, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Ukraine, United Arab Emirates, United States of America, Uruguay, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Virgin Islands, Yemen, Zambia, Zimbabwe, **Great Britain**.

10.3. A Játékok megnyitása

Az Olimpiai Játékokat házigazda ország államfőjének feladatát betöltő uralkodó, elnök vagy a NOB engedélyével a képviselőik – alelnök, királyi családtag vagy kormányzó – nyitja meg egyetlen mondattal.

10.4. Az Olimpiai himnusz

A himnusz⁶⁵ szövegét a görög Kostis Palamas írta és Spiros Samaras zeneszerző komponálta 1896-ban az első Olimpiai Játékok alkalmára, de hivatalosan csak a NOB tokiói Közgyűlésén fogadták el 1958-ban.⁶⁶

⁶⁵ <http://www.mapsofworld.com/olympic-trivia/olympic-anthem-and-flag.html> letöltés: 2014. október 5.

⁶⁶ Angol fordításban így hangzik: O Ancient immortal Spirit, pure father
Of beauty, of greatness and of truth,
Descend, reveal yourself and flash like lightning here,
within the glory of your own earth and sky.
At running and at wrestling and at throwing,
Shine in the momentum of noble contests,

A Téli Olimpiák történetében 1960-ban a Squaw Valley-ben megrendezett Játékokon csendült fel először.

10.5. Az Olimpiai zászló

Mint arról már korábban szó volt, a Pierre de Coubertin báró által megálmodott Olimpiai zászlót 1914-ben a NOB párizsi Közgyűlésén fogadta el hivatalosan és 1920-ban az Antwerpeni Olimpiai Játékokon alkalmazták először. Kezdetben mind az Olimpiai jelképet és a mottót is feltüntették, ám a mottó gyorsan eltűnt és csak az ötkarikás szimbólum maradt meg a zászlón.

10.6. Az olimpiai láng és fáklyás váltófutás

A görögök a tüzet mindig is isteni elemnek tekintették, így főtemplomaik előtt örök lángot gyújtottak, ahogyan az olümpiai szentélyben is. Az ókorban a lángot még a napsugarak összegyűjtésével lobbantották, biztosítva ezzel a tűz tisztaságát. Ehhez egy ún. 'skaphia'-t, azaz nagyító tükröt használtak. Ma hasonló módon, mint az ókorban gyújtják meg a lángot a Héra templom romjainál.

A láng útjának végső állomása az Olimpiai stadion, ahol az utolsó sportoló a fáklyával körbefutja a stadiont, mielőtt az üstnél meggyújtja az Olimpiai lángot. Ahogyan az ókori hírnökök vitték a szent Olimpiai fegyvernyugvás hírét, úgy a fáklyával futók is arra hívják fel a világ figyelmét, hogy a Játékok hamarosan elkezdődnek, így mindenhol le kell tenni a fegyvereket. A láng ceremoniális elemként a német származású Carl Diem sportdiplomata ötlete nyomán az 1936-os berlini játékok óta létezik, és vált ezáltal a lánggyújtás és fáklyás váltófutás kötelező elemmé.

10.7. Gerlék reptetése

A gerle hagyományosan a béke jelképe, nem véletlen tehát, hogy az Olimpiai megnyitók elengedhetetlen mozzanatává vált a gerlék szabadon engedése. 1936 és 1988 között a gerlék reptetése még a láng meggyújtása előtt zajlott, azonban a szerencsétlen szöuli baleset következtében (amikor a gerlék az üst peremére repültek) ezt az elemet csak később, a

And crown with the unfading branch
And make the body worthy and ironlike. (*twice*)
Plains, mountains and seas glow with you
Like a white-and-purple great temple,
And hurries at the temple here, your pilgrim, (*twice*)
O Ancient immortal Spirit, every nation. (*twice*)

lánggyújtást követően rendezték. Napjainkban már nem szabad élő gerléket alkalmazni, az elem csupán szimbolikus jellegű lett.

10.8. Eskütételek

Sportolói

eskütétel

Az ókori hagyományokat követve az újkori Játékok alkalmával is tesznek a sportolók esküt azzal a különbséggel, hogy mindezt az Olimpiai zászlóra teszik és nem állat áldozatok bemutatásával. Az eredeti eskü szövegét Pierre de Coubertin báró írta, ám idővel a sportversenyek változását követve változott a szöveg is. Az első újkori Olimpiai esküt Viktor Boin tette az 1920. évi antwerpeni Játékokon.⁶⁷

Az akkori esküszöveg⁶⁸ a következőképpen hangzott:

„Valamennyi versenyző nevében esküszöm, hogy mi az olimpiai játékokon becsületesen, a szabályokat tiszteletben tartva veszünk részt, a tiszta verseny igaz szellemében szolgálva a sport dicsőségét és csapatom becsületét.”

Ma pedig így hangzik:⁶⁹

„Valamennyi versenyző nevében esküszöm, hogy mi ezen az olimpiai játékon becsületes versenyzőkként veszünk részt, megtartjuk annak szabályait, a dopping és drogmentes sport mellett kötelezzük el magunkat és fair play szellemben versenyzünk országunk becsületéért és a sport dicsőségéért.”

Bírói

eskütétel

Bírói eskü az 1972-es müncheni játékok⁷⁰ óta létezik, amely során a bírók, pontozók hivatalos személyek is esküt tesznek.⁷¹

⁶⁷ <http://olympic-museum.de/oath/theoath.htm> letöltés: 2014. október 5.

⁶⁸ *"In the name of all competitors, I promise that we shall take part in these Olympic Games, respecting and abiding by the rules that govern them, in the true spirit of sportsmanship, for the glory of sport and the honour of our teams."*

⁶⁹ *"In the name of all competitors, I promise that we shall take part in these Olympic Games, respecting and abiding by the rules that govern them, committing ourselves to a sport without doping and without drugs, in the true spirit of sportsmanship, for the glory of sport and the honour of our teams."*

⁷⁰ <http://www.mapsofworld.com/olympic-trivia/olympic-officials-oath.html> letöltés: 2014. október 7.

⁷¹ *"In the name of all the judges, I promise that we shall officiate in these Olympic Games with complete impartiality respecting and abiding by the rules which govern them, in the true spirit of sportsmanship."*

„A bírók és hivatalos személyek nevében fogadom, hogy feladatainkat ezen az Olimpiai Játékon teljesen függetlenül, részrehajlás nélkül, tárgyyszerűen végezzük, tiszteletben tartva a szabályokat a sportszerűség jegyében.”

Edzői

eskütétel

Először a 2010. évi Nyári Ifjúsági Olimpián tett esküt az edzők nevében a fogadó ország egy képviselője. A 2012. évi Londoni Olimpián Eric Farrell tett esküt⁷² az összes edző nevében.

10.9. Művészeti program

A Szervezőbizottságnak a megnyitó hivatalos elemeit követően a művészeti program keretében nyílik lehetősége ötvözni az Olimpiai protokollt a történelemmel, kultúrával, szórakoztatással és persze a technikai újításokkal.

Így például 2000-ben a Sydneyben megrendezett Játékok Ausztrália történelmével, természetvilágával és kultúrájával ismertette meg a világot.

2004-beni Athén a protokoll és a 3000 éves görög kultúra sajátos egyvelegét mutatta be.

2008-ban az „Egy világ, egy álom” mottóval fémjelzett pekingi nyitóünnepség a fantázia, az eredetiség és a dinamizmus oldaláról mutatta be Kína történelmét.

2012-ben az „Inspiráljunk egy egész generációt” mottóval London csaknem 10.000 előadóművészt vonultatott fel, tisztelegve a brit kiválóságok előtt a történelem, az irodalom, a sport, a kultúra és a divat területén.

⁷² *“In the name of all the coaches and other members of the athletes' entourage, I promise that we shall commit ourselves to ensuring that the spirit of sportsmanship and fair play is fully adhered to and upheld in accordance with the fundamental principles of Olympic”* <http://www.mapsofworld.com/olympic-trivia/olympic-officials-oath.html> letöltés: 2013. szeptember 4.

Megnyitók összehasonlítása

	Peking, 2008	London, 2012
0. Megnyitó előtt		20:12-kor Red Arrows gépei szállnak a stadion felett vörös-fehér-kék csíkot húzva maguk után
1. Felkonferálás szövege	francia, angol, kínai	francia, angol
2. Államfő megérkezése	Hu Jintao elnököt fogadja Jaques Roggue a páholyban	II. Erzsébetet és Fülöp herceget fogadja a NOB elnöke
2. Nemzeti zászló	A kulturális program előtt 56 etnikumból származó gyermek hozza be, majd a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg nyolc katonája vonja fel a kínailobogót a kínai himnusz ütemére	A kulturális program után a brit királyi haderő ⁷³ nyolc tagja hozza be és húzza fel az Union lobogót a brit himnusz dallamára.
3. Program	a mintegy 2 órás show műsor bemutatja a kínai történelmet, kultúrát, hagyományokat	2. 5 órás műsor előtt tour de France bajnok Bradley Wiggins megkongatja az óriásharangot
4. Sportolókbevonulása	a kínai írásjelek hosszúsága szerint; első Görögország, utolsó Kína. A delegációk előtt angol-francia-kínai nyelvű országtáblák	angol ABC szerint, első Görögország, utolsó Nagy-Britannia. A delegációk előtt angol nyelvű országtáblák.
5. Beszéd	a pekingi SZB elnöke Liu Qi, majd a NOB elnöke	a londoni SZB elnöke, Sebastiean Coe, majd NOB elnöke
6. Megnyitás	az elnök, Hu Jintao kínai nyelven	II. Erzsébet királynő
7. Olimpiai zászló	4 férfi és 4 női kínai olimpikon hozza be, majd átadják nyolc katonának a lobogót felvonásra	a kiválasztott 9 képviselő ⁷⁴ átadja a brit királyi haderő nyolc tagjának a lobogót

⁷³ A Royal Navy, Army and Royal Air Force kiválasztott tagjai húzzák fel a nemzeti és az Olimpiai lobogót. <http://goc2012.culture.gov.uk/2012/07/armed-forces-raise-flags/> letöltés: 2014. október 4.

⁷⁴ Többek között Nobel-díjasok, környezetvédők, jogi és humanitárius aktivisták mellett Mohammed Ali és a az ENSZ Főtitkár, Ban Ki-Moon is egyike volt a 9 Olimpiai zászlóvivő csapatnak

11. A NYITÓÜNNEPSÉG SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI

A monumentális tömegrendezvényekre jellemző, hogy a tervezési, előkészítési szakasz akár 1-3 év is lehet. Ahogy az alábbi rövid táblázatból is kiderül, az Olimpiai megnyitó szervezése több mint 4 évet vesz igénybe.

A megnyitó szervezési forgatókönyvének pontjai lépésről lépésre határozzák meg a megrendezvény tervezett fázisának feladatait kezdve a visszaszámlálást a nyitóünnepséget megelőző 51. hónaptól. A záróünnepség szervezésére is létezik hasonló a megvalósítási terv.⁷⁵

IDŐPONT

ÜTEMEZETT PROJEKT

– 51. hónap

Olimpiai ceremónia tervezése

Megkezdődik a tervezési szakasz az előzetes rendező város nyitó és záró ceremónia szerződésének alapján.

– 42. hónap

struktúra meghatározás, vezetői posztok betöltése

Meghatározása kerül a ceremóniák megközelítési módja és a csapat–struktúra (külsős vagy külső–belső személyzet); felelős Szervezőbizottsági (SZB) vezetői pozíció betöltése is ekkor történik.

– 32. hónap

vezető produkciós csapat szerződtetése

Az SZB vezetője szerződteti a produkciós céget (ha alkalmaznak), illetve a kiemelt ceremóniáért felelős csapatot, beleértve azt a 8–12 vezető csapatot, amelyek a ceremóniák ötletének kidolgozásáért és lebonyolításáért felelnek.

– 24. hónap

az első kreatív terv bemutatása

Bemutatásra kerül az első tervezett koncepció, a felelős SZB vezető számára ekkor kell benyújtani a kellően kidolgozott gyártási és pénzügyi tervet.

– 18. hónap

az Olimpiai Üst (a Lángot tartó kandelláber) NOB általi jóváhagyása

A gyártás összetettségének ismeretében már ekkor benyújtják az Üst végleges tervezetét a NOB felé írásbeli jóváhagyásra.

⁷⁵ Opening Ceremonies. 27-41.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.

– 15. hónap az SZB végső koncepciójának és tervezetének jóváhagyása

A felelős SZB vezető ekkor hagyja jóvá a kreatív tervet, a gyártási költséget, valamint a produkciós forgatókönyvet.

– 12. hónap a kreatív tervezet NOB általi jóváhagyása

A NOB ekkor fogadja el a részletesen kidolgozott nyitó– és záróünnepség koncepcióit a forgatókönyvvel, amely tartalmazza továbbá a gyártási költséget, a magas szintű produkció tervét és egyéb gyártási /személyzeti tervezeteket. Az SZB–nek ekkorra teljes egészében és feltételek nélkül rendelkezésre kell állnia a produkció kreatív tartalmú költségeinek fedezetére, amely alapköltségvetést ettől a ponttól kezdve célszerű zárolni.

– 8. hónap elkezdődnek a meghallgatások

Az ünnepségen fellépők ezrei, tízezrei kezdik meg az általános meghallgatásokat.

– 4. hónap elkezdődnek az infrastrukturális főpróbák

Ekkor már a nagy létszámú fellépő művészek és a ceremóniális installációk helyszíni főpróbái is elkezdődnek.

– 3. hónap a NOB jóváhagyja a véglegesített forgatókönyvet

Ekkor kerül benyújtásra a teljes és végleges forgatókönyv az összes fontosabb részlettel a NOB részére hivatalos írásbeli engedélyezésre. Minden további módosítást egyértelműen és jól láthatóan kell feltüntetni.

– 10. nap televíziós installációk telepítése, teljes főpróba

A televíziós személyzet és a kamerák integrálásával teljes színpadi és stadion főpróba.

– 2. nap a nyitóünnepség kosztümös főpróbája

Teljes nyitóceremónia főpróba, amely nemcsak a ceremóniális és televíziós elemeket, hanem a teljes stadion, összes helyszínért felelős szervező és infrastruktúra ellenőrzését jelenti.

A Játékok első napja: Nyitóünnepség

11.1. Protokoll az Olimpiai megnyitón

Az Olimpizmus elősegítése érdekében, illetve az Olimpiai mozgalom folyamatosságának megőrzése céljából a nyitóünnepségre előírt, a Chartával összhangban álló protokollt kell szem előtt tartani. Ezeknek a protokoll elemeknek előre meghatározott sorrendben kell követniük egymást az ünnepség alatt. Az Olimpiai Játékokat hagyományosan a rendező ország államfője nyitja meg, de amennyiben a NOB engedélyt ad egy második megnyitó rendezésére egy másik Olimpiai helyszínen, úgy a NOB határozza meg az alkalmazandó protokoll előírásokat a SZB javaslata alapján.

Az Olimpiai nyitó- és záróünnepség rendezésének minden esetben szigorúan alkalmazkodnia kell az Olimpiai Charta 56. számú szabályával és a NOB Protokoll Kézikönyvével. Az Olimpiai ceremónia összes kidolgozott tervezete, lebonyolítási programterve és forgatókönyve benyújtásra kerül a NOB előzetes írásbeli engedélyeztetésének céljából.

11.2. Alapvető NOB szabályozások⁷⁶

Az Olimpiai Játékok során a bejelentéseknek, hirdetéseknek három nyelven kell elhangzaniuk, mégpedig a következő sorrendben: először angolul, utána franciául, majd a házigazda ország nyelvén (ha az nem angol vagy francia nyelv). Abban az esetben, ha a házigazda ország anyanyelve angol vagy francia, úgy csak ez a két nyelv alkalmazandó. Az protokolláris természetű anyagokat, dokumentumokat ezeken a nyelveken kell megjeleníteni. Amennyiben azonban nincs szükség szóban történő bejelentésre, akkor ezen szövegek lefordítandók és a képernyőkön feliratozásra kell kerülniük. Ezeket a fordításokat is a NOB-nak jóvá kell hagynia, illetve pontosan meg kell jelölni, hogy melyik anyag kerül szóban bejelentésre és melyik lesz feliratozva.

11.3. Protokoll program

1. Az államfő fogadása⁷⁷

A NOB elnöke és az SZB elnöke együtt fogadják a házigazda ország államfőjét a stadion bejáratánál és a hivatalos helyére kísérik a lelátón.

⁷⁶ Required Elements & Protocol. 62.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁷⁷ Required Elements & Protocol. 37-40.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12

2. Felcsendül a nemzeti himnusz

Az államfő bemutatását követően a házigazda ország himnuszának dallamára felvonják a nemzeti lobogót.

3. Sportolók bevonulása

Hagyományosan a művészi, kulturális program után (a Téli Olimpián pedig a ceremónia elején kerül erre sor, miután elfoglalják ülőhelyeiket a nézőtéren) következő kötelező elem a sportolók bevonulása a stadionba, ahol annak középpontjában elfoglalják helyüket. A küldöttségek a házigazda ország nyelvének ABC rendjében vonulnak, ahol a görög delegáció az első, míg a vendéglátó ország küldöttsége az utolsó a sorban. Csak azok a sportolók vehetnek részt a bevonuláson, akik szállással rendelkeznek az Olimpiai Faluban; delegációként legfeljebb hat hivatalos személlyel. Minden delegációtagnak a hivatalos egyenruhát kell viselnie.

A küldöttségek előtt az ország nevét jelző tábla halad (kettő vagy három nyelven feltüntetve) míg a küldöttség egyik tagja a nemzeti zászlót viszi. Az egyforma méretű országnév-táblákat és zászlókat a SZB biztosítja, csakúgy, mint a táblavivők személyét.

A bevonulást követően a zászlóvivők félkör alakban helyezik el a zászlókat a pódium körül és csatlakoznak a nemzeti küldöttségekhez.

A delegációk a dísztribün előtt elhaladva köszöntik államfőiket, a nézői lelátók előtt körbevonulnak, majd elfoglalják az előre kijelölt helyüket. A Téli Játékok megnyitóján a delegációk bevonulás után foglalnak helyet a számukra kijelölt területen, hogy megtekintsék az ünnepséget, míg a zászlóvivők a pályán maradnak.

Az előírások értelmében a delegáció egyetlen résztvevője sem vihet magával bevonuláskor zászlót, plakátot, kamerát vagy bármilyen más látható tárgyat, amely nem képezi a hivatalos öltözet részét. Az összes zászlónak, országnév-táblának, a belépő alatt játszott zeneszámnak és a hivatalos bejelentésnek azonos formátumúnak kell lennie.

4. Gerlék szabadon engedése

Ahogy az korábban is írtuk, Szöul óta élő állatokat nem lehet használni, így csak szimbolikus jellegű elemről van szó, amelyet a sportolók bevonulását követően bármikor lehet alkalmazni a béke elismerésének jeleként.

5. Az SZB elnök beszéde

Amint az összes sportoló megérkezett a stadionba, a NOB elnöke és az SZB elnöke elindulnak a dísztribünnel szemben felállított dobogóhoz. Az SZB elnök egy rövid,

legfeljebb három perces köszöntőt tart, majd a következő módon adja át a szót:

„Tisztelettel átadom a szót(név), a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökének, hogy tartsa meg beszédét.”

6. A NOB elnökének beszéde

A NOB elnöke rövid beszédet tart, amelyben többek között megemlíti Pierre de Coubertin bárót, az újkori Játékok alapító atyját, majd felkéri az államfőt:

„Tisztelettel felkérem(államfőt), hogy nyissa meg a-dik újkori Olimpiász

Olimpiai Játékait (vagy-dik Téli Olimpiai Játékokat)”.

7. A Játékok megnyitása

Közvetlenül a NOB elnökének felkérésére az államfő a következő szavakkal nyitja meg a Játékokat:

„Az újkori-ik (szám) Olimpiász-i (rendező város) Olimpiai Játékait (vagy Téli Olimpiai Játékokat) ezennel megnyitom.”

8. Az Olimpiai lobogó felvonása és Olimpiai himnusz felcsendülése

Miután az államfő megnyitotta a Játékokat, behozzák az összehajtatlan, vízszintesen kiterített Olimpiai lobogót a stadionba a nemzeti eredetű ünnepélyes zene dallamára.

A szokásokhoz híve a lobogót körbeviszik a stadionban, elhaladnak a dísztribün előtt, majd a kijelölt 8-10 személy, akik a zászlórúd talapzatánál megállnak, az Olimpiai himnusz dallamára ünnepélyesen felvonják az Olimpiai lobogót a nemzeti lobogó mellé.

A két lobogó azonos méretű, de a nemzeti lobogó lehet kisebb méretű is.

9. Sportolói eskütétele

Az Olimpiai lobogó felvonását követően a házigazda ország egy sportolója fellép a dobogóra; bal kezében az Olimpiai zászló egyik sarka, jobb kezét felemelve ünnepélyes esküt tesz az összes sportoló nevében.

10. Bírói eskü

Közvetlenül a sportolói eskütétel után a házigazda ország egy bírója fellép a pódiumra és a esküt tesz a bírók nevében.

11. Edzők esküje

Először a 2012-es londoni Olimpián hangzott el, minek értelmében az összes edző, valamint a versenyzők delegációjához tartozó személy ünnepélyesen fogadja, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy a fair play és a tisztességes versenyzés szabályait kövessék, az Olimpizmus alapelveit mindig tiszteletben tartva.⁷⁸

12. Az Olimpiai láng meggyújtása

Az utolsó kötelező protokoll az Olimpiai láng meggyújtása. A fáklyát a görögországi Olümpiában gyűjtják meg és váltófutással adják tovább, míg végül eljut a stadionba, ahol elhaladva a dísztribün előtt körbeviszik a stadionban a nézői lelátók előtt. Az utolsó futó általában olimpikon sportoló. Az üstöt és annak meggyújtását úgy kell elhelyezni, hogy a stadionban ülő összes néző jól láthassa. A lángot a záróünnepségen kell eloltani.

⁷⁸ *“In the name of all the coaches and other members of the athletes' entourage, I promise that we shall commit ourselves to ensuring that the spirit of sportsmanship and fair play is fully adhered to and upheld in accordance with the fundamental principles of Olympic”* <http://www.mapsofworld.com/olympic-trivia/olympic-officials-oath.html> letöltés: 2013. szeptember 4.

11.4. További protokoll szabályok

A nyitóünnepségen az **ültetésrend**⁷⁹ az alábbi módon alakul:

- NOB elnöke
- NOB
tiszteletbeli
elnöke
- NOB
alelnök
ök
- házigazda ország NOB tagja(i) a hivatalos tribünön foglalnak helyet az államfővel, a Szervezőbizottság elnökével, a Nemzeti Olimpiai Bizottság elnökével, a házigazda város képviselőjével (polgármester) partnereikkel, családtagjaikkal, kísérőikkel, a Nyári és Téli Nemzetközi Sportági Szakszövetségek egyesületeinek elnökeivel, a Nemzeti Olimpiai Bizottságok Egyesületének elnökével, akik partnereik, családtagjaik, vendégeik kíséretében vannak más, jeles méltóságokkal együtt.

Az összes jelenlévő NOB tag protokoll sorrendben foglal helyet, azaz megválasztásuk éve szerint rangsorolva a tiszteletbeli tagokkal együtt. Amennyiben egy NOB tagot partnere vagy családtagja elkíséri, mint hivatalos vendég, úgy abban az esetben a NOB tag mellett foglalnak helyet. Ugyanakkor a többi vendég a NOB tagok, NOB tiszteletbeli és címzetes tagok után foglalnak csak helyet.

A hivatalos páholy (azaz a NOB tagok számára lefoglalt páholy) mellett további ülőhelyeket kell biztosítani a Nemzetközi Sportági Szakszövetségek, Nemzeti Olimpiai Bizottságok, prominens vendégek, a Szervezőbizottság, további NOB személyek, a NOB szponzorai és a kandidáló városok, valamint a média képviselői számára.

Ezek a lelátók a hivatalos tribün két oldalán helyezkednek el, jobbra a Nemzetközi Sportági Szakszövetségek, balra a Nemzeti Olimpiai Bizottságok foglalnak helyet a stadionnal szemben. A tervezett ültetésrendet a Szervezőbizottságnak kell benyújtani a NOB felé jóváhagyásra.

⁷⁹ Seating. 43.o. IOC Protocol Guide. 43-45.o.
http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

A hivatalos **beszéd**ek tekintetében a szabály kimondja, hogy az Olimpiai Játékok teljes időtartama alatt semmilyen kormányzati, közhatalmi vagy politikai beszéd nem tartható a SZB fennhatósága alá tartozó helyszíneken. A nyitóünnepségen csak a NOB elnöke és a SZB elnöke jogosult rövid beszédet tartani.

Az érmesek és oklevélben részesülők **dicsőséglistáját** az SZB állítja fel és az érmesek nevét a fő stadionban teszi ki állandó szemlére.

12. A ZÁRÓÜNNEPSÉG SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI

12.1. Az ünnepség háttere

Az alapító Pierre de Coubertin báró ötletének köszönhetően az Olimpiai Játékok ceremoniális eseményei egy különleges, ünnepi rendezvénysorozattá emeli a Játékokat. Igaz, hogy az 1896. évi első újkori Athéni Játékokon is rendeztek záróünnepséget, az csupán kevésbé hasonlított a mai ceremóniákhoz.

E hivatalos Olimpiai záróakkord méltó befejezése a Játékoknak, s bár a nyitóceremóniákhoz képest kevésbé formális, ugyanakkor kiváló módja a sportolók sikereinek megünneplésére, amely egyben az adott Olimpiai Játékok utolsó fejezete.⁸⁰

12.2. Alapvető NOB szabályozások

A záróünnepséget az Olimpiai Játékok utolsó napján, az összes versenyszámot követően kell rendezni az Olimpiai stadionban. Itt is, mint a nyitóünnepség esetében, minden egyes bejelentésnek, hirdetésménynek három nyelven kell elhangzania a következő sorrendben: először angolul, majd franciául végül a rendező ország anyanyelvén, amennyiben az nem angol vagy francia.

Ha a rendező ország anyanyelve angol, akkor először francia nyelven kell közzétenni a szöveget. Ugyanígy az összes protokoll tartalmú anyagot is le kell fordítani ezekre a nyelvekre. Amennyiben nem szükséges a szóbeli megjelenítés, úgy a szöveg lefordítva kerül feliratozásra a képernyőn.

A szövegek kiválasztását, azaz, hogy mely szövegek kerülnek szóban, vagy írásban megjelenítésre, a NOB hatáskörébe tartozik.

12.3. Protokoll program

Csakúgy, mint a megnyitók esetében, a NOB szigorúan lefekteti a záróünnepély során megjelenítendő kötelező protokoll mozzanatokát és azok sorrendiségét.⁸¹

⁸⁰ 2.0. Closing ceremony. Introduction and Scope. 44.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁸¹ Closing ceremony. 2.4 Required Elements & Protocol. 51.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12

1. Az államfő megjelenése

A hivatalos VIP páholyban kerül bemutatásra a házigazda ország államfője - vagy képviselője - együtt a NOB és a Szervezőbizottság elnökeivel. Hagyományosan ezzel a protokoll eseménnyel kezdődik a záróünnepség.

2. Felcsendül a nemzeti himnusz

Az államfő bemutatását követően felcsendül a vendéglátó ország nemzeti himnusza, amelynek dallamára felvonják a nemzeti zászlót az Olimpiai stadionban.

3. A nemzeti zászlók bevonulása

A soron következő protokolláris mozzanat a sportolók bevonulása előtt a résztvevő nemzetek zászlóinak felsorakoztatása. Elsőként a görög zászlót hozzák be, majd a házigazda ország nyelvének ABC sorrendjében a többi nemzeti zászló vonul be, végül a rendező ország nemzeti zászlaja zárja a sort. A zászlókat az országok kiválasztott sportolói viszik, de együtt vonulnak az országok névtábláit hordozókkal (szintén három nyelven feltüntetve). Az országnévtábla hordozókat a Szervezőbizottság jelöli ki; a tábláknak azonos méretűeknek kell lenniük. A zászlóvivők félkörben helyezik el a zászlókat a pódium körül, majd csatlakoznak a sportolókhoz.

4. Sportolók bevonulása

Szintén Olimpiai hagyomány a sportolók bevonulása a stadionba közvetlenül a zászlók felsorakoztatása után. A sportolók ekkor már mindenfajta elrendezés és sorrendiség nélkül, együtt, tömegesen vonulnak be a kulturális programot követően (ennek ötlete a kínai John Ian Wing-től származik,⁸² aki ácsként dolgozott Ausztráliában, így az 1956-os Melbourne-i Játékokkal vált hagyománnyá. Ezt megelőzően a nemzeti zászlók mögött vonultak be, csakúgy, min a nyitóünnepségen). A Nyári Játékok alkalmával a sportolók a stadionban maradnak, ám a Téli Olimpiákon a bevonulás után a lelátón foglalják el a kijelölt ülőhelyeiket. A nyitóceremónián történő bevonuláshoz hasonlóan itt is szigorúan tilos a résztvevőknek magukkal vinni további zászlót, feliratot, fényképezőgépet vagy más látható tárgyat, amely nem a hivatalos egyenruha részét képezi. Minden delegációt azonos elbánásban részesül: a zászlók, a névtáblák, a belépő zene, a felkonferálások és más bejelentések, írott vagy szóban történő megjelenítések mind azonos formátumúnak kell, hogy legyenek.

⁸² John Ian Wing tanácsára, a résztvevő nemzetek nem ábécé sorrendben vonultak be a záróceremóniára, hanem együtt, összekeveredve, ezzel is a globális egységet szimbolizálva. 1956-os Nyári olimpia játékok - Vér a vízben. <http://www.vjm.hu/kultura/1956-os-nyari-olimpia-jatekok-ver-a-vizben/12500/> letöltés: 2014. október 27.

5. Az eredményhirdetés

A NOB dönti el a Szervezőbizottság segítségével azt, hogy mely versenyszám eredményhirdetése kerüljön megrendezésre a záróünnepélyen (ez általában a maratón futás a Nyári Olimpiákon). A dobogósoknak az érmeiket a NOB elnöke adja át.

6. Sportolók bemutatása

Az eredményhirdetést követően kerülhet sor azon sportolók bemutatására, akiket a NOB Sportolói Bizottságába megválasztanak. Ebben az esetben az egyik újonnan választott tag adhat át virágcsokrot a sportolók nevében az önkéntesek egy képviselőjének, megköszönve ezzel is a Játékok során nyújtott önzetlen munkájukat.

7. A görög nemzeti himnusz

A NOB és a Szervezőbizottság elnökei ekkor fellépnek az emelvényre, majd a görög nemzeti himnusz dallamaira felhúzzák a görög nemzeti lobogót arra a zászlórúdra, amely a középpontban elhelyezkedő Olimpiai zászlótól balra található. Ez tulajdonképpen egy szimbolikus kapocs az ókori és a modern Játékok között. A következő házigazda nemzeti zászlóját himnusza dallamára az Olimpiai zászlótól jobbra álló zászlórúdra húzzák fel.

8. Olimpiai zászló-átadás

Végül az emelvényen a jelenlegi és a következő házigazda város polgármesterei is csatlakoznak a ceremóniához. A házigazda város polgármestere ünnepélyesen visszaadja az Olimpiai zászlót a NOB elnökének, aki azt továbbadja a következő város polgármesterének. A zászlót a város kiemelt épületére kell kihelyezni négy évig, a következő Olimpiai Játékok záró ceremóniájáig.

A záróünnepség után a hivatalos Olimpiai zászlót átszállítják a következő rendező városba. Szokás szerint a következő rendező város polgármestere magával viszi a hivatalos zászlót, így érkezésekor egy nagyszabású, nyilvános rendezvény keretében üdvözlik az Olimpiai zászlót. S bár a protokoll szerint a hivatalos zászlót kell kifüggeszteni, a valódi zászlót egy széfben őrzik, míg annak csak egy másolata kerül nyilvánosan elhelyezésre.

9. A következő helyszín rövid bemutatkozása

A zászlóátadás után kap lehetőséget a következő házigazda város egy rövid bemutatkozásra, előrevetítve ezzel a következő Olimpiai Játékokat.

10. Az SZB elnökének beszéde

A Szervezőbizottság elnöke egy rövid, legfeljebb három perces összefoglaló beszédet tart, amelyben megköszöni a sportolók és az önkéntesek munkáját, majd átadja a szót a NOB elnökének az alábbi szavakkal:

„Tisztelettel felkérem-t (név), a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökét, hogy tartsa meg beszédét.”

Angolul így hangzik: *“I have the honour of inviting ... (Name), President of the International Olympic Committee, to speak.”*⁸³

11. A NOB elnökének záróbeszéde

Az SZB elnök után a NOB elnöke tartja meg ünnepélyes záróbeszédét, amelyben többek között meghívja a világ ifjúságát a következő Olimpiai Játékokra és egyben hivatalosan is lezárja a Játékokat ezekkel a szavakkal:

„A-ik (szám) Olimpiász Játékait / vagy-ik (szám) Téli Olimpiai Játékokat / ezennel hivatalosan lezárom és a hagyományokhoz hűen felszólítom a világ fiatalságát, hogy négy év múlva-ban (város neve vagy ha még nem eldöntött, akkor: a kiválasztott helyszínen) ünnepeljük együtt a-ik (szám) Olimpiász Nyári Olimpiai Játékait /vagy-ik Téli Olimpiai Játékokat.”

Angolul a következőképpen hangzik:

*“I declare the Games of the (number)... Olympiad (or the ... (number) Olympic Winter Games) closed and, in accordance with tradition, I call upon the youth of the world to assemble four years from now at ... (if the city has not yet been chosen, the name of the city is replaced by the words: “the place to be chosen”), to celebrate with us the Games of the ... (number) Olympiad (or the ... (number) Olympic Winter Games).”*⁸⁴

⁸³ 2.4 Required Elements & Protocol. 53.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁸⁴ 2.4 Required Elements & Protocol. 53.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

12. Az Olimpiai lobogó levonása

Ezt követően kerül sor az Olimpiai lobogó leengedésének ünnepélyes pillanatára az Olimpiai himnusz dallamai mellett, amelyet vízszintesen kiterítve visznek ki az Olimpiai stadionból.

13. Az Olimpiai láng eloltása

Az záróünnepély befejező akkordja. Miután kivitték az Olimpiai zászlót a stadionból, ünnepélyes fanfár vagy zene dallamára eloltják az Olimpiai lángot.⁸⁵

⁸⁵ http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Closing_Ceremony_of_the_Games.pdf
letöltés: 2015. február 5.

13. OLIMPIAI ZÁSZLÓT ÁTADÓ-ÁTVEVŐ POLGÁRMESTEREK LISTÁJA⁸⁶

Nyári Játékok	Átadó	Átvevő
Szöul 1988	Kim Yong-nae	Pasqual Maragall
Barcelona 1992	Pasqual Maragall	(Barcelona)
Atlanta 1996	Bill Campbell	Maynard Jackson (Atlanta)
Sydney 2000	Frank Sartor	Frank Sartor (Sydney)
Athén 2004	Dora Bakoyannis	Dimitris L. Avammopoulos (Athens)
Peking 2008	Guo Jinlong	Wang Qishan (Beijing)
London 2012	Boris Johnson	Boris Johnson (London)
Rio de Janeiro 2016		Eduardo Paes (Rio de Janeiro)
Tokió 2020		
Téli Játékok	Átadó	Átvevő
Calgary 1988	Ralph Klein	Henri Dujol (Albertville)
Albertville 1992	Henri Dujol	Audun Tron (Lillehammer)
Lillehammer 1994	Audun Tron	Tasuku Tsukada (Nagano)
Nagano 1998	Tasuku Tsukada	Deedee Corradini (Salt Lake City) Sergio Chiamparino (Turin)
Salt Lake City 2002	Rocky Anderson	
Turin 2006	Sergio Chiamparino	Sam Sullivan (Vancouver)
Vancouver 2010	Sam Sullivan	Anatolij Pahomov (Szocsi)
Szocsi 2014	Anatolij Pakhomov	Lee Seok-rae (Pjongcsang)
Pjongcsang 2018		
Peking 2022 ⁸⁷		

⁸⁶http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Closing_Ceremony_of_the_Games.pdf

– letöltés: 2015. február 5

⁸⁷<http://mno.hu/sport/megvan-a-2022-es-teli-olimpia-helyszine-1297956> letöltés 2015. augusztus 2.

14. OLIMPIAI EREDMÉNYHIRDETÉSEK PROTOKOLLJA

A sportolók számára talán a legnagyobb dicsőséget az olimpiai érem jelent, ezért egész életükben azért edzenek, hogy az olimpiai eredményhirdetés alkalmával elismerjék kimagasló teljesítményüket.⁸⁸ Mivel minden eredményhirdetés a Játékok üzenetét jeleníti meg, fontos, hogy a dobogó és a mögötte elhelyezkedő fal szorosan kapcsolódjon ehhez az üzenethez. Ügyelni kell arra is, hogy az Olimpiai érmek, oklevelek és virágcsokrok mind a Játékok szellemiségét tükrözzék.⁸⁹

Az Olimpiai Charta és a Rendező Város Szerződése előírja, hogy a Szervezőbizottság feladata minden sportesemény után éremátadó ünnepséget szervezni a versenyzőknek. Az éremátadó ceremóniákkal kapcsolatos protokoll alapját képezi a korábban már említett NOB Protokolltechnikai és Ceremónia Kézikönyve.

14.1. Alapvető NOB szabályozások

Mint azt korábban láttuk, mind a nyitó és záróünnepély esetében, így itt is a protokolláris jellegű anyagokat három nyelven kell megjeleníteni (angolul, franciául és a házigazda ország nyelvén)⁹⁰ kivéve akkor, ha a rendező ország anyanyelve angol vagy francia, ugyanis ez esetben csak e két nyelv alkalmazandó.

A szóban történő konferálások szövegének a következő sorrendben kell elhangzania: először angolul, utána franciául, majd a házigazda ország nyelvén (ha az nem angol vagy francia nyelv). Abban az esetben, ha a házigazda ország anyanyelve angol, úgy először francia nyelvet kell használni. Az eredményhirdetésekkel kapcsolatos összes, protokoll tartalmú anyagot ezekre a nyelvekre kell lefordítani. Amennyiben azonban nincs szükség szóbeli közlésre, akkor e szövegeket írásban kell fordítani és felirat formájában kell feltüntetni a képernyőn.

Ezeket a fordításokat is természetesen a NOB-nak jóvá kell hagynia, illetve szükséges pontosan megjelölni, melyik anyag kerül szóban közlésre és melyik kerül feliratozásra.

⁸⁸ 3.0. Victory ceremony. 3.1.Introduction and Scope.58.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁸⁹ Victory ceremony. 3.1.Introduction and Scope.58.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁹⁰ Required Elements & Protocol. 62.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

Az Olimpiai Játékokon a sportolók virágcsokrot is kapnak. Ezeknek a virágoknak illeszkedniük kell a NOB „tisza helyszín” szabályához, azaz mentesnek kell lenniük minden kereskedelmi vagy politikai megjelenítéstől, vagy reklámtól.

Az eredményhirdetések során az Olimpiai érmeseknek viselniük kell a hivatalos egyenruhát vagy a Nemzeti Olimpiai Bizottságuk által meghatározott versenymezt, ha például nincs idő az egyenruhába történő átöltözésre. A pódiumon a nemzeti zászlók, feliratok és más emléktárgyak megjelenítése szintén nem tilos.

14.2. Protokoll program

1. A dobogósok bemutatása⁹¹

A helyezettek nevét a következő sorrendben kell bejelenteni: először a harmadik helyezettet, majd a második helyen végzőt, végül pedig az első helyezett Olimpiai aranyérmes bajnokot.

Közvetlenül az első három érmes nevének elhangzása után, a hivatalos egyenruhát, (vagy ha nincs idő az átöltözésre, a teljes sportfelszerelését) viselő helyezettek fellépnek a dobogóra, amely a hivatalos tribünnel szemben helyezkedik el. A győztes kissé magasabban áll, mint az azonos szinten tőle jobbra álló második és a balján álló harmadik helyezett. Az SZB feladata a csúszásmentes emelvény biztosítása az éremátadó ceremóniákra.

2. Az éremátadók bemutatása

Az érmekeket hagyományosan a NOB elnöke adja át (vagy az általa delegált NOB tag) együtt az érintett Nemzetközi Sportági Szakszövetség elnökével (vagy az általa delegált Nemzetközi Sportági Szakszövetség tagja). Az átadókat is három nyelven kell bejelenteni (vagy csak két nyelven, ha a házigazda ország anyanyelve angol vagy francia).

⁹¹ Required Elements & Protocol. 63-64.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

3. Érmek és virágcsokrok átadása

Az érmekeket a NOB elnöke (vagy a választott NOB tag) adja át a dobogósok számára. Ezt követően a virágokat a Nemzetközi Sportági Szakszövetség elnöke vagy helyettese adja át.

4-5. A nemzeti lobogók felvonása és az aranyérmes nemzeti himnusza

Csak akkor kerül sor ezekre a mozzanatokra, ha érmet adnak át a helyezetteknek.

A protokoll a következő: a központi zászlórúdra kerül a győztes nemzeti lobogója, a második helyezetté tőle jobbra, míg a harmadik helyezett nemzeti lobogója baloldalon kerül felvonásra. A lobogók mind a stadion irányába vannak fordítva; az utóbbi kettő azonos magasságban, míg a győztesé kissé magasabban elhelyezve, vízszintes irányban. A lobogóknak azonos méretűeknek kell lenniük, ami általában 3 x 5 láb méretet jelent (kb. 1m x 1.5m). Mivel gyakoriak a változások, érdemes új lobogókat készíttetni minden Olimpiai Játékra. Érdemes olyan személyt választani a lobogófelvonásra, aki megfelelően képzett és gyakorlott, garantálva a gördülékeny, hibamentes és egyenletes felvonást.

A Szervezőbizottság feladata biztosítani, hogy a lobogókat és himnuszokat az illetékes protokoll szakértő, valamint az egyes Nemzeti Olimpiai Bizottságok előzetesen ellenőrizték és azokat jóváhagyták.

A lobogók minden esetben az első három helyezettel szemben kerülnek felvonásra és nem mögöttük. Miközben a rövidített, maximum 90 másodperces himnuszt játsszák, a dobogósok arccal a lobogók felé fordulnak. Az érmesek saját nemzeti lobogójukkal szemben állnak a dobogó három fokán. Azokon az eredményhirdetési ceremóniákon, ahol csak virágot adnak át (virág ceremónia) ott az érmeke az ún. Olimpiai Érem Plázában kerülnek átadásra, ahol nincs sem lobogófelvonás, sem himnusz. Az Érem Plázában az érmeke mellett ismét adnak át csokrokat. A virágok kiválasztásánál fontos, hogy a vendéglátó országra jellemző virágok legyenek és az Olimpiai Játékok palettáján megtalálható színekkel harmonizáljanak.

14.3. Éremátadó ceremónia lebonyolítási rendje⁹²

1, Fanfár

2, Moderátor

Hölgyeim és uraim, az Olimpiai himnusz

Zene (Olimpiai himnusz)

⁹² Victory, medals and diplomas ceremonies. 53-57.o. IOC Protocol Guide. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

3, Moderátor

*Az-ik Olimpiász Nyári Olimpiai Játékai /-ik Téli Olimpiai Játékok
Éremátadó ceremóniája,versenyszám.*

*Az érmeket(név), a Nemzetközi Olimpiai Bizottság(ország) tagja adja
át és(név), a Nemzetközi Sportági Szakszövetség képviselőjében.*

Bronzérmes: (név és ország)

Ezüstérmes: (név és ország)

Aranyérmes és Olimpiai bajnok: (név és ország)

Oklevelek (az oklevelek tulajdonosai nincsenek jelen)

Hölgyeim és Uraim, kérem, állva hallgassák meg a.....nemzeti himnuszot.

4, Zene (nemzeti himnusz)

5, Fanfár

14.4. További Olimpiai elismerések⁹³

Olimpiai Játékok során az érmek és virágok mellett a NOB által meghatározott számban szokás Olimpiai kitüntetések és további elismeréseket adományozni köszönet, vagy kiemelkedő szolgálat, érdem elismeréseként, így érmeket, díjakat, trófeákat, serleget, okleveleket és kitűzőket. Természetesen ezeknek az érmeknek és okleveleknek is meg kell felelniük a NOB meghatározott előírásainak, emellett megjelenésükben tükrözniük kell az egyes Olimpiák motívumait, szellemiségét. Az érmek, oklevelek rajzolatára a Szervezőbizottság nyújt be javaslatot a NOB-hoz előzetes írásbeli hozzájárulás céljából és csak ezt követően kezdődhet meg az előállításuk.

Egyéni sportágak elismerései

Ezekben a számokban az első díj aranyérem (arannyal bevont ezüst) és oklevél, a második helyezett ezüstérmes és oklevelet, míg a harmadik helyezett bronzérmes és oklevelet kap. Az érmen minden esetben fel kell tüntetni a sportágot és a versenyszámot, illetve egy láncra vagy szalagra kell azokat ráerősíteni, hogy a versenyző nyakába lehessen akasztani. Az első, második és harmadik helyezetnél kialakult döntetlen esetén minden dobogós azonos érmet és oklevelet kap.⁹⁴ Azok a versenyzők, akik negyedik, ötödik, hatodik, hetedik vagy nyolcadik helyezést érnek el, oklevélben részesülnek.

⁹³ VIII. Olympic distinctions. IOC Manual on Protocol. 75.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

⁹⁴ 3.5 Medals & Certificates. 67.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

Csapatversenyek elismerései

Az első helyezett csapat minden tagja aranyérmét és oklevelet kap; a második helyezett minden egyes tagja ezüstérmét és oklevelet, míg a harmadik helyezett csapat tagjai bronzérmét és oklevelet vesznek át.⁹⁵ Az első, második és harmadik helyezetnél kialakult döntetlen esetén minden dobogós azonos érmet és oklevelet kap. Azok a csapatok, amelyek negyedik, ötödik, hatodik, hetedik vagy nyolcadik helyezést érnek el oklevélben részesülnek.

Oklevelek

Az Olimpián minden résztvevő versenyző, hivatalos tisztségviselő és más csapattag, a NOB tagok, a NOB által elismert Nemzetközi Sportági Szakszövetségek és a Nemzeti Olimpiai Bizottságok elnökei és főtitkárai, valamint a bírák, a pontozók, az időmérők, az ellenőrök, a zsűritagok, akik jelen vannak az Olimpiai Játékokon és akiket hivatalosan az érintett Nemzetközi Sportági Szakszövetségek jelölnek ki, emlékoklevelet és emlékérmét kap.⁹⁶

Érmekkel kapcsolatos további NOB előírások⁹⁷

- A Téli és Nyári Olimpiai Játékok alatt átadott érmeknek különbözőnek kell lenniük.
- Az Olimpiai érmeknek legalább 60 mm átmérőjű és 3 mm vastagságúnak kell lenniük. Az első és második helyezett érmeit 9.25-10.00 gramm ezüsből kell készíteni; az első helyezettnek szánt érmet minimum 6 gramm tiszta arannyal kell bevonni.
- Amennyiben a versenyzőt kizárják, érmeit és okleveleit vissza kell adnia a NOB számára.
- A Szervezőbizottság felelőssége gondoskodni arról, hogy az érmek összes tervezőjének az érvényes alkotói jogdíja a NOB-ra, mint kedvezményezettre szálljon, így a NOB ezen jogok automatikus tulajdonosává válik. Abban az esetben, ha a nemzeti jogszabályok megkövetelik, hogy ez az átengedés írásban történjen, úgy az SZB köteles a szükséges dokumentumokat előkészíteni és benyújtani a NOB aláírásával, amely ezáltal a fenti jogok kizárólagos tulajdonosa lesz.
- A Játékok után megmaradt összes érmet és oklevelet az SZB átadja a NOB részére

⁹⁵ 3.5 Medals & Certificates 67.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁹⁶ 3.5 Medals & Certificates 66.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

⁹⁷ Requirements for Medals and Diplomas. 66.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

együtt az éremverő-mintával (hivatalosan „verőtő”⁹⁸) és beszámol a NOB felé mind az elkészült éremről és a felhasznált mintákról.

Emlékkítűzők⁹⁹

Az Olimpiai Játékokon minden egyes érmet nyert versenyző emlékkítűzőt kap a NOB vonatkozó határozata alapján.

14.5. Olimpiai Érem Plaza

Az Olimpiai Plaza a Téli Olimpiai Játékok azon különleges helyszíne, ahol az érmek többségét osztják ki. Az éremátadás protokollja megegyezik a versenyhelyszíneken megrendezett éremátadó ceremóniák során alkalmazottakkal. Mindazonáltal, ha az érmekeket a Plazában adják át, akkor a verseny helyszínén virágátadó ceremóniát rendeznek, amely ugyanúgy kerül lebonyolításra, mint az éremátadás azzal a két kivétellel, hogy virágcsokrokat adnak át érmek helyett, illetve csak a Nemzetközi Sportági Szakszövetség képviselője elnöklí az eseményt és adja át a csokrokat a helyezetteknek.

A díjátadót kulturális műsorok és koncertek követik a Plazában, ahová a belépés ingyenes. Az Olimpiai Plaza egy teljeskörűen biztosított rendezvényhelyszín a megfelelő akkreditációs zónákkal, médiával, közvetítéssel. Minden egyes érmes sportoló számára biztosítani kell a szállítást a versenyhelyszíntől a Plazába, majd vissza az Olimpiai Faluba.

Hagyományosan az érmesek mintegy 6-10 jegyet kapnak az eredményhirdetés estéjére az Olimpiai Érem Plazába.¹⁰⁰

⁹⁸ általában acélból készült szerszám, amelynek a felületébe a vereten szereplő érmekép negatívja található. Ennek a negatívnak a segítségével mechanikusan hozzák létre a lenyomatot.

⁹⁹ Commemorative Pins. 66.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

¹⁰⁰ 3.6 Olympic Medals Plaza (Olympic Winter Games). 67-68.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

15. OLIMPIAI ÉREMÁTADÓK SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI

Dátum **Ütemezett feladat**¹⁰¹

-36. hónap **Éremátadó ünnepségek tervezése megkezdődik**

A ceremóniális szervezési kézikönyv birtokában a tervezés megkezdődik.

-30. hónap **Csapatstruktúra meghatározás, vezetők kiválasztása**

Az SZB meghatározza a ceremóniákért felelős csapat felépítését, kijelöli a felelős területi vezetőt.

-25. hónap **Személyzeti struktúra véglegesítése**

A szükséges személyzet felépítésének meghatározása, kulcspozíciók betöltése akár külsős, akár külsős-saját belső vegyes munkatársakkal.

-24. hónap **Olimpiai Érem Plaza helyszín kiválasztása**

Az Olimpiai Érem Plaza helyszín kiválasztása és véglegesítése.

-20. hónap **Becsült költségvetés meghatározása**

Az éremátadó ceremóniák kezdeti, becsült költségvetésének meghatározása.

-15. hónap **Végleges kreatív terv**

Az SZB vezetősége jóváhagyja a kidolgozott kulturális programok koncepcióit.

-12. hónap **A NOB jóváhagyja a kreatív tervet**

A NOB jóváhagyja az eredményhirdetések részletes kreatív terveit, a forgató- könyvvel együtt, amely tartalmazza a produkciós költségvetést, a magas szintű produkciós ütemtervet, személyzetet. Az SZB ekkorra rendelkezik a produkciós költségek fedezetével. Ajánlott az alapvető kiadásokat fedező költségvetés elkülönítése, amely összeg már nem csökkenthető. Az SZB dönthet a költségvetés- tervezet plusz kiegészítéséről és gazdagíthatja a ceremóniák programját.

¹⁰¹ 3.2 Key Milestones. 59-60.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

2006 TORINÓ	- Megnyitotta: Carlo Azeglio Ciampi elnök
2010 VANCOUVER	- Megnyitotta: Michäelle Jean főkormányzó
2014 SZOCSI	- Megnyitotta: Vlagyimir Putyin elnök

15.2. Nyári Olimpiai Játékok, 1896 – 2016 között

A Nyári Olimpiai Játékok listája (helyszín és megnyitó államfő) jól mutatja a világ változásait is. Az 1900-ban Párizsban megrendezett Játékok a Világkiállítás része volt, ahol nem volt hivatalos megnyitó és záróünnepség sem. Az 1916. évi Olimpia megrendezése nem került sor az első világháború kirobbanása miatt, csakúgy, mint az 1940. és 1944. évi Olimpiák sem a második világháború miatt. 1988 után szintén nagy változások mentek végbe: megszűnt a Szovjetunió, Észtország, Lettország és Litvánia független államok lettek, Kelet- és Nyugat- Németország egyesült, Jugoszlávia felbomlott több köztársaságra illetve Észak-Jemen és Dél- Jemen egyesült. Az újonnan létrejött államok Barcelonában jelentek meg először. Dél-Afrika 1960-ban szerepelt először az Olimpián.

1896 ATHÉN	- Megnyitotta: I. György király
1900 PÁRIZS	- A világkiállítás részeként rendezték az olimpiát, ahol nem volt hivatalos megnyitó záróünnepség.
és	
1904 ST LOUIS -	Megnyitotta: David Francis, a Louisiana Purchase Exposition elnöke (1904 Universal Exhibition).
1908 LONDON -	Megnyitotta: VII. Edward király
1912 STOCKHOLM -	Megnyitotta: V. Gustáv király
1914 – Az első világháború miatt elmaradt.	
1920 ANTWERPEN -	Megnyitotta: Albert király
1924 PÁRIZS -	Megnyitotta: Gaston Doumergue elnök
1928 AMSTERDAM -	Megnyitotta: Hendrik herceg
1932 LOS ANGELES -	Megnyitotta: Charles Curtis alelnök
1936 BERLIN -	Megnyitotta: Adolf Hitler kancellár

1940 – A második világháború miatt elmaradt.

1944 - A második világháború miatt elmaradt.

1948 LONDON -

Megnyitotta: VI.György király

1952 HELSINKI -

Megnyitotta: Juho Paasikivi elnök

1956 MELBOURNE -

Megnyitotta: Edinburgh hercege

Olimpiai lovasversenyek, STOCKHOLM Megnyitotta: VI. Gustaf Adolf király

1960 RÓMA -

Megnyitotta: Giovanni Gronchi elnök

1964 TOKYO -

Megnyitotta: Hirohito császár

1968 MEXIKÓVÁROS -

Megnyitotta: Gustavo Diaz Ordaz elnök

1972 MÜNCHEN -

Megnyitotta: Gustave Heinemann elnök

1976 MONTREAL -

Megnyitotta: II.Erzsébet királynő

1980 MOSZKVA -

Megnyitotta:Leonyid Brezsnyev szovjet

államfő

1984 LOS ANGELES -

Megnyitotta: Ronald Reagan elnök

1988 SZÖUL -

Megnyitotta: Roh Tae-Woo elnök

1992 BARCELONA -

Megnyitotta: I. János Károly király

1996 ATLANTA -

Megnyitotta: Bill Clinton elnök

2000 SYDNEY -

Megnyitotta: Sir William Deane kormányzó

2004 ATHÉN -

Megnyitotta: Konstantinos Stephanopoulos
köztársasági elnök

2008 PEKING -

Megnyitotta: Hu Csintao elnök

2012 LONDON -

Megnyitotta: II. Erzsébet királynő

2016 RIO DE JANEIRO - Dátum: 2016. augusztus 5. – augusztus 21. között.

2020 TOKIÓ

16. TOVÁBBI PROTOKOLL AZ OLIMPIÁN

16.1. Diplomáciai kapcsolatok¹⁰²

A Szervezőbizottságnak legalább két évvel a Játékok megnyitója előtt kell felvennie a kapcsolatot az országában akkreditált azon nemzetek nagykövetségeivel és diplomáciai képviselőivel, amelyek részt fognak venni az Olimpián, abból a célból, hogy a Nemzeti Olimpiai Bizottságok meghívásának eljárási rendjéről, illetőleg a nemzeti delegációk fogadásával és akkreditációjával kapcsolatosan információt gyűjtsön. A folyamatos kommunikáció fenntartása az utolsó pillanatban felmerülő problémák elkerülése érdekében szükséges.

16.2. Fogadó Központ Olimpikonoknak

A Szervezőbizottság ún. Fogadó Központot létesít a résztvevő Olimpikonok üdvözlésére.

16.3. Hivatalos fogadások

Bizonyos étkezések alkalmával a kiemelt főasztalok ültetésénél figyelembe kell venni a protokoll rangsort.

A hivatalos ceremónia során például, az államfőnek a NOB elnöke által bemutatandó NOB tag mellett csak partnere állhat. Az államfő üdvözlése után a NOB tag bemutathatja kísérelőjét.

16.4. Olimpiai családtag eltávoztása a Játékok során

Az Olimpiai család jelenti a NOB tagokat, Nemzetközi Sportági Szakszövetségek és Nemzeti Olimpiai Bizottságok elnökeit, főtitkárait és a sportolókat. A halálhír bejelentésével egyúttal

- tájékoztatják a Szervezőbizottságot (elnökét), a NOB-ot (elnökét), az érintett nemzet küldöttségét (küldöttségvezetőjét), Nemzetközi Sportági Szakszövetségét, a sajtó teljes kizárása mellett;
- tájékoztatják a családot (a NOB, a Nemzetközi Sportági Szakszövetség vagy nemzeti küldöttség által);
- a NOB elnöke részvétüzenetet küld a családnak, az érintett Nemzeti Olimpiai

¹⁰² IOC Protocol Guide. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.

Bizottságnak és Nemzetközi Sportági Szakszövetségnek;

- A Szervezőbizottság vagy a NOB hivatalosan tájékoztatja médiát.
- A következő intézkedések tehetők:
 - az Olimpiai helyszíneken, szállodákon, Faluban elhelyezett zászlót félárbocra lehet engedni 3 napon keresztül;
 - a záróceremónia során egy perces néma csennddel adózhatnak az elhunyt tiszteletére, az összes nemzeti küldöttség zászlaja félárbocra engedhető, továbbá a záró beszédben a szomorú esemény megemlíthető.

16.5. Adminisztrációs asszisztensek

A Szervezőbizottság igény szerint minden egyes NOB tag, tiszteletbeli NOB tag számára 1 fő asszisztent biztosít, illetőleg felállíthat egy 50 főből álló adminisztratív munkacsoportot a NOB Titkárságának támogatására, az Olimpiai Múzeumba és a Bizottságok munkáuléseire a Játékok ideje alatt.

17. LOGISZTIKA AZ OLIMPIÁN

17.1. Repülőtéri fogadás

A Szervezőbizottság feladata gondoskodni az Olimpiai család akkreditált tagjai, Olimpiai támogatók és műsorközvetítők vendégei számára a magas szintű fogadás biztosításáról a várost kiszolgáló repülőtereken. A magas rangú Olimpiai családtagokat, közjogi méltóságokat a repülőtéren a gép lépcsőjénél fogadják, és számukra egy gyorsított, egyszerűsített útlevél ellenőrzést és akkreditációt biztosítanak, poggyászaikat a hivatalos szállodák szobáiba szállítják. A kiemelt vendégeket kijelölt, biztosított járművel viszik a megfelelő helyszínekre.¹⁰³

17.2. Személyszállítás

A különböző szintű vendégek számára eltérő személyszállítási szolgáltatást alkalmaznak. A legmagasabb kategória a T1-T3, azaz az egyes-hármas szintű transzport szolgáltatás.

A **T1**-es szint jelentése: ehhez a kategóriához tartozó kijelölt járművek és sofőrök; a T3-as kategóriához tartozó járművek flottájának használatával együtt. Ezt a szintet heti hét napon keresztül, a meghatározott napi minimum órában kell biztosítani.

T3-as szint: ezen a szinten meghatározott szállítási rendszer igénybevétele. A T3-as kategóriához

tartozó járműveket a T1-T3-as szintre jogosult vendégek vehetik igénybe.

(**T4**-es szint: ennek a szintnek megfelelő szállítási rendszer használata és ingyenes tömegközlekedés, míg a **T5**-ös szint - dolgozók, technikusok, Nemzetközi Sportági Szakszövetségek személyzete - csak ingyenes tömegközlekedést jelent.)

T1-es szállítási szintre jogosultak az alábbi vendégek:

- NOB elnök, NOB tiszteletbeli elnök, Nemzetközi Sportági Szakszövetségek elnökei, főtitkárai és technikai delegáltjai.

T3-es szállítási szintre jogosultak az alábbi vendégek:

- o Nemzetközi Sportági Szakszövetség Végrehajtó Bizottságának tagjai és a Sportszövetség teljes jogú vezetőségi tagjai, továbbá a NOB csoport alábbi tagjai:

¹⁰³ Bővebben: http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Transport.pdf letöltés: 2014. október 12.

- NOB tagok, tiszteletbeli tagok, címzetes tagok,
- NOB főigazgatója, igazgatók, személyzet, tanácsadók és szerződéses személyzete,
- NOB Bizottságok tagjai, Sport Választott Bíróság tagjai
- NOB vendégek,
- WADA, a Nemzetközi Doppingellenes Szervezet tagjai,
- korábbi nyári Olimpiák hivatalos küldöttei.

A **közjogi méltóságok** szintén a T3-as kategóriába tartoznak, besorolásuk speciális előírásainak figyelembe vétele mellett.

A közjogi méltóságok között az uralkodókat, államfőket és kormányfőket értjük.

A közjogi méltóságok programjai megkívánják a részletesen kidolgozott előírások és eljárások alkalmazását, amely a személyszállítást is érinti. Ezeket a feladatokat általában a hivatalos protokoll munkacsoport irányítja a Külügyminisztérium, nagykövetségek és a Szervezőbizottság biztonsági csapatának bevonásával.

A közjogi méltóságok számára biztosított T3-as szintjében előforduló kivételek az alábbiak lehetnek:

- A rendező ország / város biztonsági szerve azon delegációk számára, amelyekre speciális biztonsági előírások vonatkoznak, külön járművet és sofört jelölhet ki, ezen járművek nem lehetnek a szervezőbizottság járműveit biztosító, hivatalos szállító járművei.
- A nagykövetség vagy konzulátus számára biztosíthatnak gépjárműveket, amelyek szintén nem lehetnek a szervezőbizottság hivatalos szállítójának járművei.
- A Szervezőbizottság úgy határozhat, hogy kijelölt speciális jármű és soför biztosítása szükséges a vendég számára.
- A Szervezőbizottság meghatározott számú járműhasználati és parkolási engedélyt biztosíthat minden egyes látogató magas rangú küldöttség számára.

Nem akkreditált vagy T4-T5-ös szintű vendégek flotta használata

A személyszállítási rendszer a T3-as vagy annál magasabb szinten akkreditált vendégek számára biztosított, mindazonáltal vannak esetek, amikor nem akkreditált vendég vagy T4-T5-ös akkreditációval rendelkező személy is igénybe veheti a flottát:

- T1-es szinten akkreditált személy protokollosa, akik általában T5-ös akkreditációt kapnak, az Olimpiai család tagjának meghívására a meghívóval együtt utazhat.
- A T1-es akkreditációval rendelkező Olimpiai család tagja bárkivel megoszthatja a számára kijelölt járművet (akkreditált vagy sem) az ő személyes meghívására, hiszen a jármű az ő rendelkezésére van bocsátva itt tartózkodása alatt.
- A Nemzeti Olimpiai Bizottság számára kijelölt járművek a küldöttségvezető irányítása alatt szállíthatnak nem akkreditált, vagy T4-T5-ös akkreditációval rendelkező személyeket.

18. OLIMPIAI RENDEZVÉNYHELYSZÍN

Íme néhány, azon legfontosabb kérdések közül, amelyeket a megkülönböztetett T1-T3-as szintű vendégek kiszolgálása során kell figyelembe venni, úgymint a kiszállási pontok, a helyszínek nyitási-zárási időpontjai, a sorban állás maximális időtartama és a biztosítandó orvosi felügyelet.¹⁰⁴

Távolság hossza a NOB / Nemzetközi Sportági Szakszövetség / Nemzeti Olimpiai Bizottság Technikai küldöttei (Olimpiai család tagjai) esetében: ajánlatos, hogy a személyszállítás kiszállási pontja legfeljebb 50 méterre legyen a bejáratától és az a távolság, amit gyalog kell majd megtenni, ne legyen hosszabb, mint 50 méter a bejárat és a hivatalos / ceremóniális / NOB helyszínektől.

Helyszínekre történő be- és kilépés a NOB / Nemzetközi Sportági Szakszövetség / Nemzeti Olimpiai Bizottság (Olimpiai család tagjai) esetében:

Nyitás: a be- és kijáratok általában a nézők kapuival egyidőben nyílnak, azaz 2-3 órával a verseny előtt.

Zárás: a be- és kijáratok legkésőbb a verseny vége után 3 órával zárnak

Bejáratok előtt maximális várakozás ideje a NOB / Nemzetközi Sportági Szakszövetség / Nemzeti Olimpiai Bizottság (Olimpiai család tagjai) esetében: Legfeljebb 10 perces várakozási idő betartása ajánlott.

Orvosi ellátás helyszíne és szintje a NOB / Nemzetközi Sportági Szakszövetség / Nemzeti Olimpiai Bizottság (Olimpiai család tagjai) esetében:

¹⁰⁴

Bővebben : http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues.pdf letöltés: 2014. október 14.

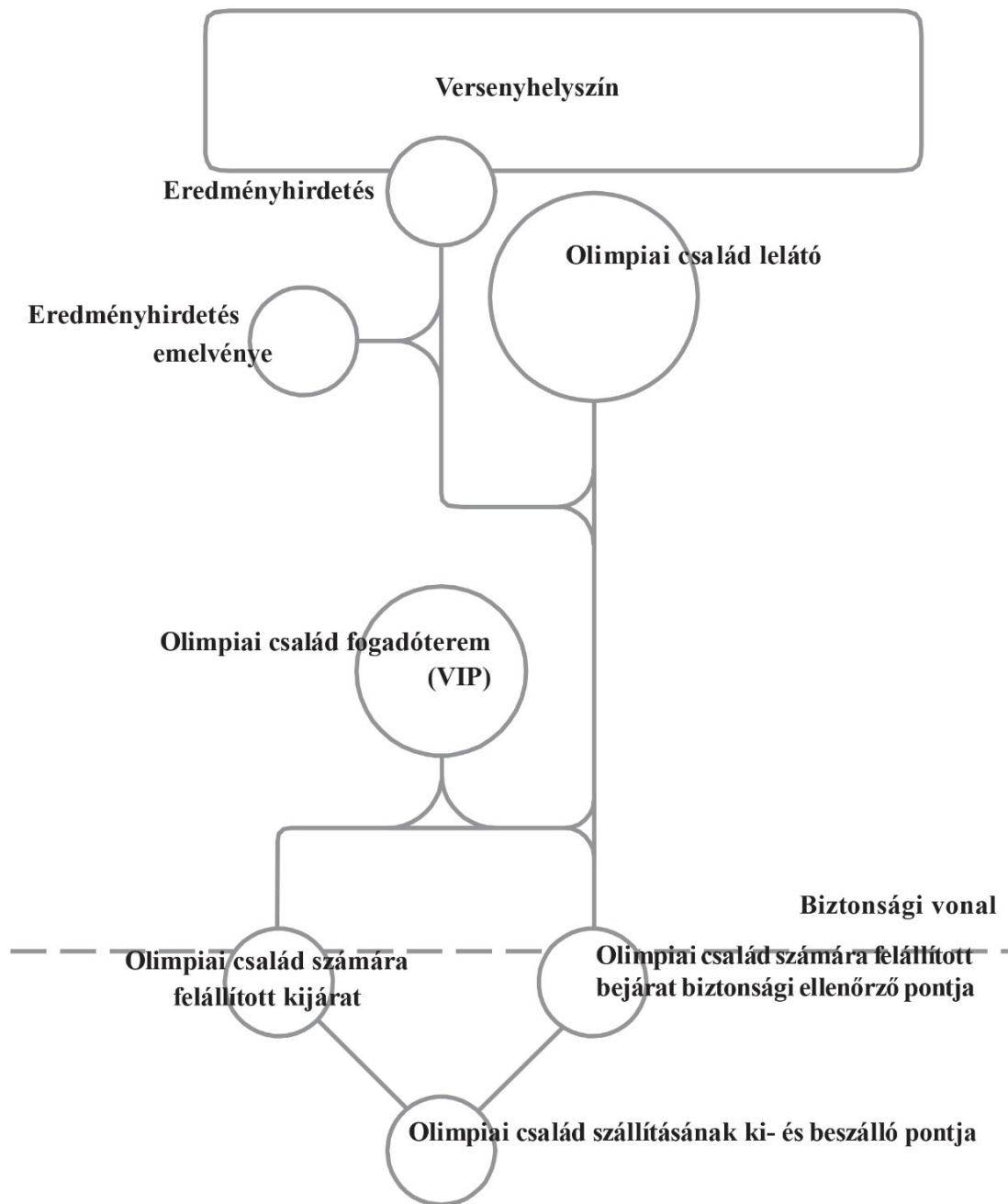
Kizárólag a nyitó- és záróünnepségek alatt biztosítandó orvosi ellátó hely, amelyet az Olimpiai család számára fenntartott hallban vagy közvetlen közelében kell kialakítani. Egyébiránt nem szükséges külön ellátó helyet létesíteni az Olimpiai család tagjai számára a versenyek helyszínén, hanem a nézők számára felállított betegellátó pontok használhatóak.

Orvosi személyzet

Mozgó orvosi személyzet folyamatosan biztosított a rendezvény során a NOB, a Nemzetközi Sportági Szakszövetség és a Nemzeti Olimpiai Bizottság ülőhelyeinél és az Olimpiai család halljában. Az itt működő orvosi személyzet ugyanaz, amely a nézőket látja el.

19. OLIMPIAI CSALÁD – HELYSZÍN ALAPRAJZ

Olimpiai család - helyszín alaprajz

Jelmagyarázat:

————— Olimpiai család mozgása a helyszínek között.

19.1. Lelátók

Lefoglalt lelátók

Az alábbi lista körvonalazza a különböző zónák számára lefoglalt lelátók típusait és funkcionális céljait.

Hivatalos lelátó

Csoport: NOB, Nemzeti Olimpiai Bizottságok

Cél: Kijelölt ülőhelyek a legjobb látószöggel a sportpálya kulcsfontosságú részeire (középpálya, célvonal) és ahol lehetséges, szoros közelségben az Olimpiai család fogadóterméhez.

Dísztribün

Csoport: NOB vendégek

Cél: Kijelölt ülőhelyek a legjobb látószöggel a sportpálya kulcsfontosságú részeire és ahol lehetséges, közel az Olimpiai család fogadóterméhez.

Sportszövetségek lelátója

Csoport: Nemzetközi Sportági Szakszövetségek, döntőbírák, versenybírók, technikai bizottságok képviselői.

Cél: Kijelölt ülőhelyek a legjobb látószöggel a sportpálya kulcsfontosságú részeire és ahol lehetséges, közel az Olimpiai család fogadóterméhez. A lelátó elhelyezése sportáganként változhat (bírák ülhetnek máshol is), amely az érintett Nemzetközi Sportszövetséggel való megegyezés tárgyát képezi.

Sportolók lelátója

Csoport: Sportolók, csapatok, a csapat hivatalos delegáltjai, edzők

Cél: Kijelölt ülőhelyek a legjobb látószöggel a sportpálya kulcsfontosságú részeire, és ahol lehetséges, közel az Olimpiai család fogadóterméhez. A lelátó elhelyezése sportáganként változhat (edzők ülhetnek az edzői lelátón kívül más helyen is)

RT (rádió-televízió) lelátó

Csoport: Sportközvetítők

Cél: Ezek a pozíciók a kommentátor számára legjobb látószöggel bíró ülőhelyek a sportversenyre, és fontos információk forrása elérhető innen, úgymint eredménykijelző és ahol lehetséges, rálátás a célvonalra.

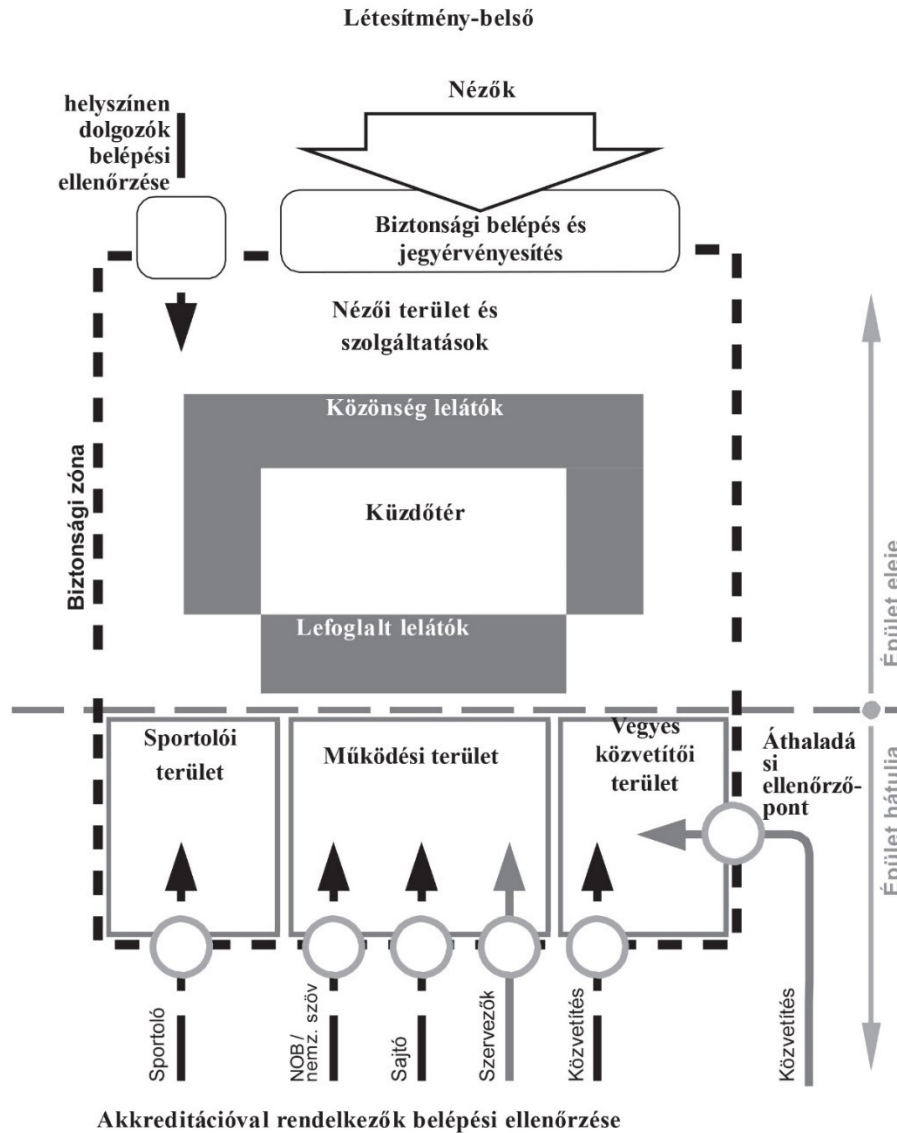
„E” lelátók

Csoport: Sajtó

Cél: „E” akkreditációval rendelkező írott sajtó számára lefoglalt ülőhelyek asztallal, vagy asztal nélkül, közel a helyszín Sajtóközpontjához, amennyiben ez megoldható.¹⁰⁵

¹⁰⁵ 1.5. Seating and Standing Areas. Technical Manual on Venues. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues.pdf letöltés: 2014. október 10.

19.2. Létesítmény-belső

Jelmagyarázat:

- gyalogos forgalom
- jármű forgalom¹⁰⁶

¹⁰⁶ Bővebben: IV. Information Road Map. Technical Manual on Venues.
http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues

20. PROTOKOLL AKKREDITÁCIÓ AZ OLIMPIÁN

A sportprotokoll szerint az ülőhelyek különböző zónákra vannak felosztva, amelyek a biztonságos és funkcionális ki- és belépést garantálják az arra jogosultaknak. Az Olimpiai család tagjai és a közjogi méltóságok számára háttámlával ellátott ülőhelyeket kell biztosítani.

A protokoll lelátók csak az alábbi akkreditációkkal vehetők igénybe:

Hivatalos lelátó versenyhelyszíneken:

- olyan ülőhelyek, amelyek az alábbi akkreditációval rendelkező személyek számára van lefoglalva:

„IOC”, „IF”, „NOC”, „OCOG”, „OC”, „TOP”, „G”.

Hivatalos lelátó nyitó- és záróünnepségen:

- olyan ülőhelyek zónája, ahová az alábbi akkreditációval lehet belépni:

„IOC”, „NOC”, „G”, „OC”.

Dísztribün a versenyek helyszínén:

- az alábbi kategóriáknak fenntartva:

„GI”, „GT”, „B”, „Ac”, és „U” dísztribün jogosultsággal

Dísztribün ceremóniák alatt:

- az alábbi akkreditációkkal: „GT” és „B”

Kategóriák

IOC:

NOB

OCOG: Olimpiai Játékok Szervezőbizottsága

OC: Olimpiai

Bizottságok

G: Vendég

TOP: Olimpiai Partnerek, utalva a NOB marketing partnereire

GI: Magas rangú hivatalos személyek és kísérőik, a NOB prominens vendégei és kísérőik; Nemzetközi Sportági Szakszövetségek elnökei, illetve G akkreditációval rendelkező uralkodók, államfők, kormányfők és kíséretük, amennyiben nemzetük képviselteti magát a Játékokon

GT: Átruházható Vendégkártya

B: A Nemzeti Olimpiai Bizottságok Szövetségének vezetősége, Kontinentális Nemzeti Olimpiai Bizottságok Szövetsége, illetve a Nemzeti Olimpiai Bizottságok Szövetségének személyzete, ha másképp nem akkreditált

U: Kibővített, felminősített kártya

Ac: Olimpiai attasé

21. A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG BELSŐ PROTOKOLLJA

21.1. Új tagok fogadalomtétele¹⁰⁶

Az új NOB tagok protokoll¹⁰⁷ rangsorát a Közgyűlés jegyzőkönyvébe történő felvezetése határozza meg.

Az avatási ceremónia, amely a Közgyűlés az első munkaértekezletének kezdetén vagy a megválasztásukat követő Közgyűlésen kerül megrendezésre, a következőképpen zajlik:

- először a NOB protokoll főnöke a tagokat az emelvényhez kíséri, ahol protokoll sorrendben állnak sorba
- ezt követően az avatandók, bal kezükben az Olimpiai zászló egyik sarkát tartva, jobb kezüket a magasba emelve az alábbi fogadalmat teszik:

„A Nemzetközi Olimpiai Bizottság megtisztelő tagságával felruházva, így mint annak képviselője kijelentem, hogy tisztában vagyok a rám szabott felelősséggel és ebben a minőségemben vállalom, hogy legjobb képességem szerint szolgálom az Olimpiai Mozgalmat, betartom és betartatom az Olimpiai Charta rendelkezéseit és a NOB határozatait, amelyet részemről véglegesnek és megfellebbezhetetlennek tartok; továbbá fogadom, hogy az Etikai Kódexet betartom, tartózkodom mindenfajta politikai és kereskedelmi befolyástól, faji vagy vallási megfontolástól, harcolni fogok a hátrányos megkülönböztetés minden formája ellen, és minden körülmények között megvédem a NOB és az Olimpiai Mozgalom érdekeit.”¹⁰⁸

- a fogadalomtétel után a NOB elnöke átadja a felavatott tagoknak a NOB érmeket, amelyet minden hivatalos NOB eseményen viselni kell.

¹⁰⁶ Swearing-in of new IOC members. 29.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹⁰⁷ www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. november 5.

¹⁰⁸ „Granted the honour of becoming a member of the International Olympic Committee and of representing it, and declaring myself aware of my responsibilities in such capacity, I undertake to serve the Olympic Movement to the very best of my ability, to respect and ensure the respect of all provisions of the Olympic Charter and the decisions of the IOC, which I consider as not subject to appeal on my part, to comply with the Code of Ethics, to keep myself free from any political or commercial influence and from any racial or religious consideration, to fight against all other forms of discrimination and to defend in all circumstances the interests of the IOC and those of the Olympic Movement.”

21.2. Címzetes NOB tagok fogadalomtétele

Az új címzetes tagokat¹⁰⁹ szintén egy hivatalosak ceremónia keretében emelik a NOB tagságába, amelyre rendszerint a választó Közgyűlésen vagy az azt követő Közgyűlés megnyitóján kerül sor.

A protokoll forgatókönyv hasonló módon épül fel: az avatandó címzetes tagok az Olimpiai zászló egyik sarkát bal kezükben tartva, jobb kezüket a magasba emelve teszik az alábbi esküt:

„A megtisztelő NOB címzetes tagságát elfogadva ünnepélyesen kijelentem, hogy továbbra is megteszek minden tőlem telhetőt azért, hogy a NOB-ot támogassam és az Olimpiai Mozgalmat erősítsem.”¹¹⁰

Az új címzetes tagok ekkor Pierre de Coubertin érmet vesznek át a NOB elnökétől.

A záró elem pedig az új tagok bemutatása, amikor is a protokollfőnök először mutatja be hivatalosan az újonnan felavatott tagokat és címzetes tagokat egyesével, a NOB Végrehajtó Bizottság tagjainak és a NOB tagoknak protokoll sorrendben, majd a helyükre kíséri őket.

21.3. A NOB tagok protokoll rangsora¹¹¹

1. NOB elnök
2. NOB tiszteletbeli elnök
3. első alelnök
4. második alelnök
5. harmadik alelnök
6. negyedik alelnök
7. Végrehajtó Bizottság tagjai
8. rangidős nagykövet / doyen
9. további NOB tagok (együtt a tiszteletbeli tagokkal rangidősség alapján)
10. címzetes tagok (csak a Játékokra és az Olimpiai Kongresszusra kapnak meghívást).

¹⁰⁹ Honorary members. 31.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹⁰ A szerző fordítása. Eredeti szöveg angolul: „In accepting the distinction of becoming an honour member of the IOC, I solemnly declare that I shall continue to do my best to support the IOC and strengthen the Olympic Movement.” Honorary members. 31.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹¹ Protocol list of IOC members. 33.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

21.4. A NOB Közgyűlés megnyitója

A NOB tagokat az államfőnek a fenti sorrendben mutatják be a (partnereik vagy családtagjaik kíséretében). A NOB főigazgató, főtitkár, NOB igazgatók (amely sorrendben az Olimpiai Mozgalom címjegyzékében megjelennek) és más, a NOB elnök által választott sportszemélyiségek szintén jelen vannak ebben a sorrendben. A protokollfőnök és a NOB Titkárság feladata meggyőződni arról, hogy a megjelentek protokoll sorrendben állnak és viselik a kitüntetések. Miután mindenki elfoglalta a számára kijelölt helyet, a NOB elnöke a protokollfőnök segítségével mutatja be az államfőnek a NOB tagokat, valamint partnereiket és családtagjaikat. A bemutatott NOB tagok ezt követően a korábban megállapított sorrendben vonulnak át a megnyitó helyszínére.

21.5. Protokoll ültetésrend a megnyitón¹¹²

1. NOB elnök és partnere
2. Tiszteletbeli elnök és kísérője
3. Alelnökök és partnereik
4. Házigazda ország NOB tagjai és partnerei

Az **első sorban** a következő személyek ülnek az államfővel:

- a Szervezőbizottság elnöke,
- a Nemzeti Olimpiai Bizottság elnöke,
- a rendező város polgármestere és partnereik, családtagjaik;
- a Nyári és Téli Nemzetközi Sportági Szakszövetségek Egyesületének az elnökei,
- a Nemzeti Olimpiai Bizottságok Szövetségének az elnöke, mind partnereik és családtagjaik kíséretében.

További sorok

A további NOB tagok partnereik és családtagjaik kíséretében foglalnak helyet, akiket a címzetes tagok követnek.

Ezután a NOB főigazgató, NOB főtitkár, igazgatók, különleges vendégek és a NOB Titkárság tagjai ebben a sorrendben.

Ezen kívül ülőhelyet kell biztosítani az Olimpiai Játékok Szervezőbizottságának, a Nemzeti

¹¹² Protocol Elements. 6.1 Scope, Milestones and Relationships, continued.93.o. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 12.

Olimpiai Bizottságok tagjainak, a pályázó városok képviselőinek, a Közgyűlést szervező bizottságoknak, NOB támogatóknak illetve a NOB vendégek és helyi vendégek számára is.¹¹³

21.6. A megnyitó menete röviden¹¹⁴

A legfeljebb 30-40 percig tartó nyitóünnepséget egy kb. félórás kulturális program zárja.

1. Olimpiai himnusz;
2. A Ceremónia mester vagy a Közgyűlést szervező bizottság elnöke üdvözli az egybegyűlteket és bemutatja az alábbi személyeket:
 - o Nemzeti Olimpiai Bizottság elnöke;
 - o NOB elnöke (rövid beszédet mond);
 - o államfő (aki beszédében megnyitja a Közgyűlést);
3. Nemzeti himnusz és ezzel vége a megnyitó hivatalos részének.
4. Díjak és kitüntetések átadása.

21.7. A NOB Közgyűlés ültetésrendje

A megjelent összes NOB tag protokoll sorrendben foglal helyet rangidő szerint vagy abban a sorrendben, ahogyan választották őket. Ezáltal a legtöbb rangidős NOB tag az első sorokban kap helyet, míg az újonnan választottak mögöttük ülnek. A tiszteletbeli és címzetes tagok a hátsó sorokban foglalnak helyet.¹¹⁵

Főasztal

A NOB Végrehajtó Bizottságának tagjai, a NOB Tiszteletbeli elnöke, a NOB főigazgató és a NOB főtitkár az emelvényen, a főasztalnál kapnak helyet a NOB tagokkal szemben.

21.8. Hivatalos látogatás a NOB székházában

Rendszerint az alábbi személyek tesznek hivatalos látogatást a NOB székházába és az Olimpiai Múzeumba:

- államfők;
- prominens politikusok;

¹¹³ Seating. 43-45.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹⁴ Procedure of the ceremony. (summary). 37-39.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹⁵ Order of Precedence. 37.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

- Nemzetközi Sportági Szakszövetségek és Nemzeti Olimpiai Bizottságok elnökei és főtitkárai.¹¹⁶

21.9. Példa államfői látogatásra

- a hivatalos program előkészítése a NOB, a látogató- és házigazda ország hatóságai által
- résztvevők protokoll listájának összeállítása
- a biztonsági lépések körvonalazása a fenti három hatóság együttműködésével
- személyszállítással és szállással kapcsolatos döntéshozatal
- reptéri fogadás
- szobákkal kapcsolatos intézkedések
- fogadások (ebéd, vacsora, koktél)
- a protokoll lista egyeztetése a látogató ország protokollfőnökével, amennyiben szükséges.¹¹⁷

A látogató delegáció protokoll listája lehet:

- államfő
- nagykövet
- hivatalvezető
- személyi titkár
- sajtóattasé, hivatali vagy követségi
- titkár
- vendégek
- sport- és politikai személyiségek a fogadó országban.¹¹⁸

¹¹⁶ VII. Official visit to IOC Headquarters. 71.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹⁷ VII. Official visit to IOC Headquarters. 71.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

¹¹⁸ Visiting delegation. 73.o. IOC Manual on Protocol. www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 11.

22. NOB TAGSÁG

22.1. Korábbi NOB tagok és elnökök

A NOB jelenlegi tagsága 100 fő, akiket mind a NOB Közgyűlésén választottak többségi szavazással.¹¹⁹

Az elnököt, aki a testület összes tevékenységét elnökli, a tagok közül választják titkos szavazással nyolc éves, egyszer négy évre megújítható mandátumra, hogy állandó jelleggel képviselje a NOB szervezetét. Jacques Rogge utódja 2013 szeptemberétől **Thomas Bach**.

Demetrius Vikelas (görög) 1894 – 1896

Báró Pierre de Coubertin (francia) 1896 – 1925

Gróf Henri de Baillet-Latour (belga) 1925 – 1942

Johannes Sigfrid Edström (svéd) 1946 – 1952

Avery Brundage (amerikai) 1952 – 1972

Lord Killanin (ír) 1972 – 1980

Márki Juan Antonio Samaranch (spanyol) 1980 – 2001

Gróf Jacques Rogge (belga) 2001 – 2013

Thomas Bach (német) 2013. szeptember

22.2. Alelnökök

A NOB négy alelnökét a Közgyűlés választja négy éves mandátumra. A jelenlegi¹²⁰ alelnökök:

Nawal El Moutawakel (marokkói) 2012 -

Sir Craig Reedie (brit) 2012 -

John D. Coates (ausztrál) 2013 -

Zaiqing Yu (kínai) 2008-2012; 2014-

22.3. Tiszteletbeli elnök, tiszteletbeli tagok, címzetes tagok

Azon NOB tagok választhatóak és kaphatják meg az élethosszig tartó Tiszteletbeli elnök címet, akik NOB elnökként kivételes szolgálatot nyújtottak.

¹¹⁹ <http://www.olympic.org/content/the-ioc/the-ioc-institution1/ioc-members-list/> letöltés: 2015. március 21.

¹²⁰ <http://www.olympic.org/executive-board?tab=composition> letöltés: 2015 május 5..

Hasonló módon bármely tag, aki 10 éven keresztül szolgálta a NOB szervezetét és kimagasló szolgálatot nyújtott, választható a NOB tiszteletbeli tagjának.

Jelenleg 33 tiszteletbeli tagja van a NOB-nak, köztük Aján Tamás, Magyarországot képviselve, aki 2000 óta NOB tag, majd 2010 óta a NOB tiszteletbeli tagja.¹²¹

A Közgyűlés címzetes tagokat választhat a NOB szervezetén kívül azon személyek közül, akik különösen magas szintű szolgálatot teljesítettek a NOB számára. Jelenleg az egyetlen címzetes tag 2000 óta az amerikai *Henry Kissinger*.¹²²

¹²¹ <http://www.olympic.org/mr-tamas-ajan> letöltés: 2015. május 3.

¹²² <http://www.olympic.org/ioc-members-list?Sort=Noc> letöltés: 2015. május 3.

23. OLIMPIAI KONGRESSZUS

Az Olimpiai Kongresszust,¹²³ mint nagyszabású fórumot a NOB szervezi a különböző, Olimpiai Mozgalomban érintett képviselők - NOB tagok, Nemzeti Olimpiai Bizottságok, Nemzetközi Sportági Szakszövetségek, Olimpiai Játékok Szervezőbizottságai, sportolók, edzők, támogatók, média stb - számára.

Az Olimpiai Charta értelmében a NOB elnöke jogosult összehívni a Kongresszust, aki egyúttal elnöklí az üléseket és meghatározza az eljárási módozatokat.

Az Olimpiai Kongresszus konzultatív szerepű, így ajánlásait a NOB Közgyűlés felé kell benyújtani elfogadásra.

Az első Olimpiai Kongresszust 1894-ben Párizsban rendezték, amely megalapította a NOB szervezetét és felélesztette a modern Olimpiai Játékokat. A kongresszus nem egy rendszeresen megrendezésre kerülő esemény a naptárban, hanem a NOB határozza meg, milyen időközönként kell összehívni.

1894 és 1981 között tizenegy kongresszust tartottak egy negyven évig tartó megszakítással a második világháború után. A tizenkettedik kongresszus egyben az Olimpiai Kongresszusok történetének 100 éves évfordulóját is jelentette, amelyet ismét Párizsban rendeztek.

A 21. századi első, sorban a tizenharmadik kongresszust Dániában, Koppenhágában¹²⁴ hívták össze 2006. június 21-én „Olimpiai Mozgalom a társadalomban” címmel, ahol a kongresszus bizottsága felállította az öt megvitatandó témakört:

1. Sportolók
2. Olimpiai Játékok
3. Az Olimpiai Mozgalom szerkezete
4. Olimpizmus és a világ ifjúsága
5. A digitális forradalom

¹²³ http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Olympic_Congresses.pdf letöltés: 2014. november 11.

¹²⁴ <http://www.olympic.org/content/the-ioc/congress/xiii-olympic-congress/> 2014. november 11.

23.1. Szervezet

A szervezésért felelős 2009. évi Kongresszus Bizottság a Végrehajtó Bizottság tagjaiból és az elnök által kijelölt tagokból állt.

A 2009. évi Kongresszus Szerkesztőbizottsága felelt a kongresszus tartalmáért és a prezentációkért, míg a kongresszus Titkársága a z adminisztrációs háttérrel biztosította. A Dán Szervezőbizottság a kongresszus szervezési és logisztikai feladatait látta el.

24. OLIMPIAI MÚZEUM

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság által alapított Olimpiai Múzeum¹²⁵ a svájci Lausanne-ban található. A megvalósítás 108 M svájci frankba került, amelynek felét adományok, felét pedig a NOB fedezte. A hivatalos megnyitóra 1993. június 23-án került sor, az akkori NOB elnök, Juan Antonio Samaranch és Adolf Ogi, a Svájci Államszövetség elnöke közösen avatták fel az intézményt.

Az Olimpiai Múzeum a sportra és Olimpiai Játékokra épülő állandó és időszakos kiállításoknak ad helyet.

A múzeum a világ legnagyobb Olimpiai archívumával rendelkezik a több mint 10.000 tárgyat tartalmazó gyűjteményével, amely egyben Lausanne első számú turisztikai vonzereje, ahová évente több mint 250 ezren látogatnak el; a vendégek fele svájci állampolgár, tehát elmondható, hogy a lakosság negyede már járt az országos szinten negyedik helyen számon tartott múzeumban.

24.1. Helyszín

A múzeum területe öt emeleten mintegy 11 000 négyzetméter, egy 22 000 négyzetméteres parkkal. Ami az infrastruktúrát és a szolgáltatásokat illeti: 180 fős auditorium, öt ülésterem filmvetítés, audiovizuális programok, szemináriumok, értekezletek lebonyolítására; nyilvános könyvtár és videótár, háromdimenziós színház, étterem és egy üzlet található, az utóbbiban poszterek, könyvek, DVD lemezek, sportfelszerelés, Olimpiai ötkarikás tárgyak és más emléktárgyak vásárolhatóak.

24.2. Állandó kiállítások

A bélyeg- és érmegyűjtemény mellett érdemes ellátogatni az „Olimpiai Mozgalom” című

¹²⁵ http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/The_Olympic_Museum.pdf
letöltés: 2014. szeptember 7.

állandó kiállításra, amely a mozaikom történetébe és eredetébe avatja be az érdeklődőket, továbbá említésre méltó az ismert és a kevésbé ismert Olimpiai sportolók bemutatásának szentelt „Sportolók és Játékok” című kiállítás.

Számos személyiség és sportoló fordult meg a múzeumban, például Katarina Witt, az intézmény „keresztanyja” vagy Pelé, Sergey Bubka, Michel Platini, Roger Federer csak néhány az ismert nevek közül.

25. RÖVIDEN AZ ÚJ SPORTTÖRVÉNYRŐL

A 2011. évi CLXXII. törvényt¹²⁶ a sportról szóló 2004. évi I. törvény módosításáról az Országgyűlés a 2011. december 5-i ülésnapján fogadta el és 2012. május 31-én lépett hatályba. A törvényjavaslat többek között az alábbi szabályokat módosította vagy vezette be:

- amatőr és hivatásos sportolók jogállása,
- versenyengedély,
- sportszakemberek jogállása,
- doppingtevékenység,
- sportfegyelmi felelősség,
- sportszervezetek és sportszövetségek működése,
- sport versenyrendszere,
- vagyoni értékű jogok hasznosítása,
- Magyar Állam és a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatai,
- sportszervezetek és sportszövetségek részére nyújtandó állami támogatások,
- Magyar Olimpiai Bizottság jogállása és működése,
- olimpiai járadék folyósítása.

A Sporttörvény preambulumban olvasható a sportról alkotott nézet, miszerint Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy a nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének, kívánatos célnak tekinti. A nemzet értékei között tartja számon a sport által elért eredményeket, és elismeri a sport egyént és közösséget erősítő értékeit.

Hangsúlyozza, hogy Magyarország sportnemzet, amely e törvénnyel is tiszteleg azon tagjai előtt, akik tevékenységükkel dicsőséget, elismerést és megbecsülést szereztek hazánknak. Az e törvényben meghatározott célok megvalósítása biztosítja továbbá azt, hogy Magyarország sportoló nemzeté is váljék.

Kimondja, hogy a sport legelőbb is a lelki egészség alapja, de a közjó része azáltal, hogy erősíti a közösség tagjainak egymáshoz tartozását, valamint az egyén testi és lelki egészségét egyaránt. A Stv alapján Magyarországon minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja.

¹²⁶ http://www.mnasz.hu/letoltes/2012_sporttorveny.pdf letöltés: 2013. december 12.

A Sporttörvény fejezetei:

1. A sportoló jogállása (általános szabályok, az amatőr és hivatásos sportolókra vonatkozó rendelkezések, a sportszakember jogállása és a sportfegyelmi felelősség)
2. A sportszervezetek jogállása (szervezetek típusai: egyesület, vállalkozás)
3. Országos sportági szakszövetségek és más sportszövetségek
4. A sport versenyrendszere
5. Kereskedelmi szerződések
6. A sport civil irányítási rendszere (MOB, Sport Állandó Választott Bíróság)
7. Az állam és a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatai
8. A sport állami támogatásának pénzügyi rendszere (támogatás igénybevétele, a Gerevich Aladár-sportösztöndíj, az olimpiai járadék, a Nemzet Sportolója)
9. Sportlétesítmények
10. A sportrendezvények szervezése (feltételek, szervező felelőssége, a rendező, a beléptetés, az eltiltás, a kamerával történő megfigyelés, a néző részvétele a sport- rendezvényen, a sportrendészeti nyilvántartás)
11. Értelmező és zárórendelkezés.

26. A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG (MOB)

Az 1895. december 19-én alakult¹²⁷ Magyar Olimpiai Bizottság az új, 2012. február 26-tól hatályos **alapszabály**¹²⁸ értelmében az egyetlen sporttal összefüggő országos közfeladatokat ellátó köztestület, amely az állam által kapott felhatalmazásánál fogva felelősséget vállal az egyetemes magyar sportért, azaz az olimpiai sportágak versenysportjáért, a nem olimpiai sportágak versenysportjáért, az utánpótlás-nevelésért és a diák- és főiskolai- egyetemi sportért, a fogyatékosok sportjáért, illetve a szabadidősportért.

Ahogy a bevezetőben olvasható, a Magyar Olimpiai Bizottság Alapszabálya a Magyar Olimpiai Mozgalom és az egyetemes magyar sport alapokmánya.

Az alapszabály kimondja, a Magyar Olimpiai Bizottság Magyarország kizárólagos nemzeti olimpiai bizottsága a Nemzetközi Olimpiai Bizottság felhatalmazásával és elismerésével.

Működésének részletes szabályait az Alapszabály határozza meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottság szabályzatai, az Olimpiai Charta, határozatai, valamint a *2011. évi CLXXII. törvény a sportról szóló 2004. évi I. törvény módosításáról* figyelembevételével.

A Magyar Olimpiai Bizottság politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független, joghatósága Magyarország közigazgatási határáig terjed.

A Magyar Olimpiai Bizottság az alábbi szervezetek általános **jogutódja**:

Nemzeti Sportszövetség,

Nemzeti Szabadidősport Szövetség,

Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetsége.

A Magyar Olimpiai Bizottság jogosult Magyarország címerének és zászlajának használatára.

A Magyar Olimpiai Bizottság címere fehér alapon Magyarország címere, amely alatt az Olimpiai Mozgalmat szimbolizáló színes olimpiai ötkarika foglal helyet:

¹²⁷ <http://mob.hu/a-mob-tortenete> letöltés: 2014. február 4.

¹²⁸ http://mob.hu/images/MOB/20120226_MOB_Alapszabaly.pdf letöltés: 2014. február 4.

A Magyar Olimpiai Bizottság **jelmondatai:**

„A becsületes játék az egyetlen út!”

„A sport mindenkié!”

Az Alapokmány 2. fejezete szól a MOB céljairól, feladatairól, jogairól és kötelezettségeiről.

A MOB **célja** az Olimpiai Mozgalom és a magyar sport fejlesztése és védelme az Olimpiai Chartával és a magyar törvényekkel összhangban, továbbá az olimpiai eszme ápolása és népszerűsítése, az Olimpiai Mozgalom erősítése, valamint a versenysport, a szabadidősport, a fogyatékkal élők sportjának és a diák sportnak a fejlesztése. Célja emellett elősegíteni az állami sportirányítással, országos sportági szakszövetségekkel és országos sportági szövetségekkel, sportszervezetekkel, önkormányzatokkal együttműködve a sportolók Olimpiai Játékokra való felkészülését és azokon való részvételt.

Feladata többek közt a sport civil szervezetei közötti koordinációs tevékenység végzése és előkészíteni a sport átfogó fejlesztési koncepcióját.

A sportért felelős szervekkel együttműködve elősegíti az Olimpiai Mozgalom eszményének terjesztését, fellépve a sportmozgalomra ható káros jelenségek ellen. Emellett feladata kidolgozni a támogatási struktúra minőségbiztosítási rendszerét és követelményeit; valamint az olimpiai, paralimpiai és siketlimpiai játékokra, valamint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által elismert sporteseményekre történő felkészülés támogatás rendszerét.

Az Olimpiai Mozgalommal összefüggésben a MOB kizárólagosan **jogosult** többek között sportolókat, hivatalos kíséőket és sportszakembereket az Olimpiai Játékokra, az Ifjúsági Olimpiai Játékokra és az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválra nevezni és akkreditálni, valamint használni az Olimpiai tulajdonokat a Nemzetközi Olimpiai Bizottság

engedélyének birtokában, továbbá engedélyezni az olimpiai zászló, jelkép, jelmondat, valamint az „olimpia”, illetve „olimpiai” elnevezések kereskedelmi vagy egyéb célú felhasználását Magyarországon.

26.1. Tagsága

- magyar állampolgársággal rendelkező Nemzetközi Olimpiai Bizottság tagja(i),
- a Nemzetközi Sportági Szakszövetségek elnökei,
- a NOB által elismert nemzetközi szervezetek elnökei, valamint
- az Olimpiai Játékok programján szereplő, a NOB által elismert sportágakat irányító Nemzetközi Sportági Szakszövetségek tagjaként nyilvántartott országos sportági szövetségek képviselői
- az Alapszabályban meghatározott szakmai tagozatok képviselői,
- aktív sportolók és az Olimpiai Játékokon részt vett, visszavonult sportolók.

A MOB-tagja lehet szavazati joggal rendelkező **rendes tag** és szavazati joggal nem rendelkező **tiszteletbeli tag**.

Tiszteletbeli tag lehet olyan, büntetlen előéletű magyar állampolgár, aki kimagasló tevékenységével a Magyar Olimpiai Bizottság célkitűzéseinek, feladatainak megvalósítását huzamosabb ideig eredményesen segítette elő, illetőleg erkölcsi vagy anyagi támogatásukkal, szakmai hozzáértésükkel kiemelkedően támogatja a MOB tevékenységét.

A tiszteletbeli elnök, tiszteletbeli alelnök, tiszteletbeli főtitkár címek odaítéléséről a MOB Elnökség javaslatára a MOB Közgyűlése határoz

Tagviszony megszűnése

- elhalálozással;
- lemondással;
- a személyes jogosultságot biztosító megbízatás megszűnésével;
- a tiszteletbeli tag esetében a Magyar Olimpiai Bizottság Közgyűlés határozathozatalával;

- kizárással
- jogerős bírósági ítélettel megállapított bűncselekmény elkövetésével vagy a 25. § (4) bekezdésben meghatározott igazolási kötelezettség mulasztásával.

26.2. Szervezete

- Közgyűlés;
- Elnökség;
- Felügyelő Bizottság;
- Szakmai tagozatok:
 - olimpiai sportágak versenysportjáért felelős szakmai tagozat,
 - nem olimpiai sportágak versenysportjáért felelős szakmai tagozat,
 - diák- és főiskolai-egyetemi sportért felelős szakmai tagozat,
 - fogyatékosok sportjáért felelős szakmai tagozat,
 - szabadidősportért felelős szakmai tagozat;
- állandó bizottságok;
- ideiglenes bizottságok;
- Magyar Olimpiai Akadémia;
- Magyar Olimpiai Bizottság Irodája;
- Sport Állandó Választott Bíróság.

26.3. Tisztségviselők

Elnök

Alelnökök

(5fő) Főtitkár

Elnökségi tagok (5fő)

Felügyelő Bizottság

elnöke

Magyar Olimpiai Bizottság tagságából megválasztott kettő tagja.

Az elnök, alelnökök és elnökségi tagok alkotják a 11 fős **Elnökséget**, amely a MOB legfőbb szerve, a legalább évente egyszer összehívott Közgyűlések között irányítja a MOB munkáját. Az Elnökség tagjai sorába választható továbbá a NOB magyar tagja, valamint a Nyári és Téli Olimpiai Játékok programján szereplő Nemzetközi Sportági Szakszövetségek, illetve a NOB által elismert sportszervezetek magyar állampolgárságú elnökei.

26.4. A Magyar Olimpiai Akadémia (MOA)

A MOB az olimpiai eszme és a magyar sportmozgalom olimpiai hagyományainak ápolása céljából működteti a Magyar Olimpiai Akadémiát, amelynek feladatai a hazai és a

nemzetközi Olimpiai Mozgalom célkitűzéseinek segítése, az olimpiai eszme terjesztése, az Olimpiai Mozgalom hagyományainak ápolása. A MOA elnöke Dr. Aján Tamás.¹²⁹

26.5. MOB kitüntetések

A MOB Kitüntetési Szabályzata alapján adományozható kitüntetések:

- Magyar Olimpiai Bizottság Érdemérem,
- Magyar Olimpiai Bizottság Díj,
- Zsivótzky Gyula-díj,
- Nők a sportban-díj,
- Média-díj.¹³⁰

¹²⁹ <http://www.mob.hu/-magyar-olimpiai-akademia> letöltés: 2015. március 4.

¹³⁰ A MOB Alapszabálya, VI. fejezet. 66. §.
http://www.mob.hu/images/MOB/kgy_20140428/Alapszab%C3%A1ly%20m%C3%B3dos%C3%ADt%C3%A1s_tervezet_20140428.pdf letöltés: 2015. január 5.

27. AGENDA 2020 AJÁNLÁSOK

Gallov Rezső a Magyar Olimpiai Akadémia évkönyvében¹³¹ megjelent írásában az alábbi módon mutatja be a 40 javaslatot:

Első javaslat:

Az olimpiai játékok rendezésére hivatott pályázat felkérésre történik, meghívó formájában. Juttassunk érvényre egy új filozófiát: a NOB arra kéri fel a potenciális kandidáló városokat, hogy olyan Olimpiai tervezetet készítsenek, amely a lehető legjobban illeszkedik a sporttal, gazdasággal, szociális elképzeléseikkel, környezetvédelemmel kapcsolatos hosszú távú terveikhez.

1. A NOB kész bevezetni egy olyan segély programot, amely a kezdeti fázis idején tanácsokkal látja el a kandidálásra kész városokat, s felvilágosítással szolgál a kandidálás részleteiről, folyamatáról, a játékok alapvető igényeiről, követelményeiről, s arról, hogy a korábbiakban sikeres városok miként értek el pozitív minősítést és szolgálták a játékok hagyományait.
2. A NOB aktívan pártolja a már meglévő létesítmények használatát és az ideiglenesen létesített, szétszerelhető versenyszínhelyek használatát.
3. A NOB engedélyezi az olimpiai játékok érdekében a előzetes próbaversenyek rendezését a városon, illetve kivételes esetben akár egy szomszédos országban is, nevezetesen az előkészületek fenntarthatósága céljából.
4. A NOB engedélyezi az olimpiai játékok érdekében teljes sportágak, vagy esetenként egyes versenyszámok megrendezését a vendéglátó városon, illetve kivételes esetben a vendéglátó országon kívül, nevezetesen ha erre földrajzi, illetve a fenntarthatóság okai szolgálnak.
5. A NOB a rendező országgal kötött szerződésben belefoglalja az Olimpiai Chartában 6-os számmal jelölt Alapvető Elvét, továbbá a környezetvédelemmel és a munkálatokkal kapcsolatos vonatkozásokat.
6. A NOB nyilvánosságra hozza a rendező várossal kötött szerződését.
7. A rendező várossal kötött NOB szerződés részletesen ismerteti a rendezőbizottság számára nyújtott NOB anyagi hozzájárulást.
8. Tiszteletben tartja egyes harmadik résztvevő érdekeit azzal, hogy szerződésének

¹³¹ Gallov Rezső: Az ötkarikás Bach-korszak ígérete: Olimpiai reform program – Agenda 2020

elemeit hozzáférhetővé tesz.

9. A NOB – összefüggésben a tartalommal - elfogad más aláírókat is a rendezőkkel kötött szerződés keretei között, mint a rendező városé, illetve az érintett nemzeti olimpiai bizottságé.
10. A NOB kötelezettsége, hogy a folyamat kezdetekor komplett pályázati dokumentációval lássa el a pályázó város illetékeseit.

Második javaslat:

Értékeljük a jelentkező városokat, nyomtatékkal számba véve a kulcsfontosságú lehetőségeket, illetve kockázati tényezőket. A Értékelő Bizottság riportjának tartalmaznia kell egy határozottabb, az eddigieknél egyértelműbb elemzést, amelynek fókuszában elsősorban a fenntarthatóság és az örökség kérdései szerepelnek.

1. A kandidáló városok számára érvényben lévő 14 kritériumot szükséges kiegészíteni egy újabb ponttal. Ennek az új kritériumnak a címe: A Sportolók Tapasztalatai.
2. A NOB a pályázat pozitív aspektusaként értékeli a törekvést a már létező létesítmények maximális használatára, s ugyanígy az ideiglenes, illetve elbontható színhelyek alkalmazását ott, ahol hosszútávon nincs egyébként igény létesítményre.
3. A NOB-nak, együttműködve az Olimpiai Mozgalom fenntartóival, szükséges meghatároznia az olimpiai rendezés legalapvetőbb követelményeit. A versenyszínhelyek minőségének kifogástalannak kell lenniük a versenyzők számára a program minden egyes számában, s ez eleve alkotó eleme kell legyen a legalapvetőbb követelményeknek.
4. A NOB-nak szükséges tisztáznia az olimpia rendezéséhez szükséges két különálló költségvetést: egyfelől az infrastruktúrával összefüggő költségeket a visszatérüléssel egyetemben, másfelől pedig külön a lebonyolításhoz szükséges költségeket. Továbbá a NOB hozzájárulását, amely alapul szolgál a további tájékoztatáshoz és népszerűsítéshez.
5. A Kandidáló Várossal tartott egyeztetéseknek, tárgyalásoknak tartalmazni kell egy kamerákkal kísért tárgyalást a NOB tagokkal, illetve a NOB Értékelő bizottságával.
6. A Bizottság hasznára kell szolgáljanak független, harmadik párt részéről kinyilvánított tanácsok, olyan térségeket illetően, mint a társadalmi, gazdasági

és politikai kérdések, különösképpen a fenntarthatósággal és az örökség témáival összefüggésben.

Harmadik javaslat:

A pályázati költségek csökkentése.

1. A kandidáló városok számára engedélyezni kell a részvételt, s hogy beszámolót adjanak csakis az alábbiaknak:

- NOB tagoknak a Kandidáló Város beszámoló ülésén
- ASOIF/AIOW F illetékesség szerint Ez a jelentés együttesen történhet a Kandidáló

Város Tájékoztatójának eseményével.

- ANOC közgyűlés, a szavazást megelőzően.
- NOB közgyűlés, amelyen a rendező várost választják.

2. A NOB az alábbi költségeket fedezi:

- Kiadások, amelyek a NOB Értékelő Bizottság látogatása révén merültek fel.
- Utazás és szállás költségek hat fő - a kandidáló várost a NOB előtt képviselő - akkreditált delegátus számára a kandidáló város beszámolója esetén Lausanne-ba.
- Utazás és szállás költségek a kandidáló város hat fő delegátusa számára, akik a kandidáló város jelentését terjesztik az ASOIF illetve az AIOW F számára.
- Hasonló eljárás vonatkozik az ANOC közgyűlését illetően is.
- Utazás és szállás költségek térítése a kandidáló város 12 delegátusa számára arra a NOB közgyűlésre, ahol a rendező országról dönt a NOB tagság.

3. A pályázati dokumentáció, irattár publikálási költségei, kizárólag elektronikus formában.

4. A NOB alkalmaz, nyilvántart és ellenőriz konzultánsokat/lobbistákat, akik a pályázó város számára dolgoznak. A NOB Etikai és eljárási kódexének formai elfogadása előfeltétel a konzultánsok/lobbisták foglalkoztatásának, illetve nyilvántartásba vételüknek.

5. A NOB-nak, felkérésre, hozzáférhetőséget kell biztosítania a kandidáló városnak az Olimpiai csatornához, amennyiben ilyen csatorna létrehozása elfogadottá válik.

Negyedik javaslat:

Az olimpiai játékok minden aspektusában érvényre kell juttatni a fenntarthatóság elvét. A NOB megelőző pozíciót alkalmaz és vezető szerepet vállal a fenntarthatóság vonatkozásában és biztosítja, hogy ez érvényre jusson az olimpiai játékok tervezésének és rendezésének valamennyi aspektusában.

1. Fenntarthatósági stratégiát fejleszt ki, amely képessé teszi az adott, illetve potenciális olimpiai játékok rendezőit, hogy bevonják, s érvényre juttassák a fenntarthatóság elvének előírásait a projektjüknek minden részletét át-meg átszövő gazdasági, társadalmi, környezeti vonatkozások tekintetében.
2. Segítséget nyújt a frissen megválasztott rendező bizottságoknak, hogy azok a lehető legjobban kormányozhassák a fenntarthatóság bevezetését és érvényre juttatását szervezetük egészében.
3. A NOB biztosítja a játékokat követő vizsgálatokat az olimpiai játékok öröksége tekintetében az érintett nemzeti olimpiai bizottság és olyan külső szervezetek támogatásával, mint az Olimpiai Városok Világszövetsége (UMVO).

Ötödik javaslat:

Bevonni a fenntarthatóság elvét az olimpiai mozgalom mindennapos működésébe. A NOB magáévá teszi a fenntarthatóság elveit:

1. A NOB bevezeti a fenntarthatóságot mindennapos működésébe.
 - A NOB érvényesíti a fenntarthatóság elvét eszközei és szolgáltatásai alkalmazásában éppen úgy, mint szervezete eseményei vonatkozásában (értekezletek, ülések, konferenciák, stb.)
 - A NOB csökkenti utazási/közlekedési kötelezettségeit és csökkenti az ezzel járó széndioxid kibocsátás mértékét.
 - A NOB alkalmazza a fenntarthatóság lehetőség szerinti legjobb sztenderdjeit
 - Főhadiszállásán Lausanne-ban.
2. A NOB kötelezi magát and segíti az olimpiai mozgalom társszervezeteit a fenntarthatóság bevezetésében szervezetükben és azok működésében az alábbiak szerint:
 - javaslatokat dolgoz ki
 - eszközöket biztosít, azaz gyakorlatot és eredményjelzőt szolgáltat.
 - mechanizmust biztosít ahhoz, hogy információs csere alakulhasson ki az olimpiai társszervezetek között

- létező csatornákat alkalmaz, mint az Olimpiai Szolidaritás, hogy a kezdeményezéseket elősegítse és támogassa.

3. Annak érdekében, hogy a fentieket elérje, a NOB együttműködik az érintett szervezetekkel, mint amilyen például az UNEP.

Hatodik javaslat:

Szoros együttműködés más sportesemények szervezőivel:

1. A NOB és a Nemzetközi Világjátékok Szövetségének (IWGA) szorosan együtt kell működnie a sportprogramok összeállításában és a hozzájuk illeszkedő értékelésben.
2. A NOB-nak és a Nemzetközi Szenior Játékok Szövetségének (IMGA) tanulmányozniuk szükséges az olimpiai rendező országok számára azt a lehetőséget, hogy az utóbbiak hasznára szolgálhat, ha az olimpiákat követő esztendőben megrendezik a IMGA játékaikat is.
3. A NOB figyelmet szentel olyan sportkezdeményező, vagy „Sports lab” (műhely) jellegű programnak, ami része lehet az Olimpiai Játékoknak, illetve Ifjúsági Olimpiai Játékoknak, s amely alkalmas lehet a rendező ország ifjúságának bevonására a sportba, a helyi közösség előnyére.

Hetedik javaslat:

Megerősíteni a kapcsolatokat a megkülönböztetett képességű sportembereket foglalkoztató szervezetekkel.

A megerősödő kapcsolatoknak a megkülönböztetett képességekkel rendelkező sportolók szervezeteivel az együttműködés minden lehetséges területen meg kell nyilvánulni beleértve:

- technikai segítség
- kommunikációs aktivitás
- az esemény támogatása és népszerűsítése az Olimpiai Csatorna révén.

Nyolcadik javaslat:

Összekovácsolni kapcsolatokat hivatásos ligákkal.

Beruházni és kapcsolatokat kovácsolni hivatásos ligákkal, szervezetekkel, az érintett nemzetközi szövetségek közreműködésével az alábbi célok érdekében:

- Biztosítani a legjobb versenyzők részvételét
- Fel- és elismerni a hivatásos ligák működésében a különbözőségeket és korlátozásait.

- Elfogadni a legalkalmasabb együttműködési modellt esetenként, alkalmazva mindig az érintett nemzetközi szövetséget.

Kilencedik javaslat:

Kereteket alakít az olimpiai programnak.

Korlátozásokat dolgoz ki az akkreditációkhoz.

1. A NOB-nak kell korlátoznia a versenyzők, a versenybírók és a versenyek számát megközelítően az alábbiak szerint a Nyári Olimpiai Játékok esetében:

- 10 500 versenyző,
- 5 000 akkreditált edző, illetve egyéb kiegészítő szakember,
- 310 versenyszám.

2. A NOB korlátozza a versenyzők, a versenybírók és a versenyek számát, megközelítően az alábbiak szerint a Téli Olimpiai Játékok esetében:

- 2 900 versenyző,
- 2 000 akkreditált edző, illetve egyéb kiegészítő szakember,
- 100 versenyszám.

3. A NOB tanulmányozza azokat a módokat, amelyek révén csökkenthetővé válik az olimpiai játékok egyéb akkreditációinak száma.

Tizedik javaslat:

Elmozdulás a sportági alapú programtól egy versenyszám-esemény alapú program felé.

1. A műsor rendszeres felülvizsgálatának alapjául inkább a versenyszámok szolgáljanak, bevonva ebbe a Nemzetközi Sportági Szakszövetségeket, s figyelembe véve az alábbi korlátozásokat.

2. A NOB közgyűlése hivatott dönteni bármilyen sportág bevonását illetően a programba.

3. A NOB engedélyezi a szervezőbizottságoknak, hogy javaslatot tegyenek egy vagy több esemény beiktatására a szóban forgó olimpiai játékokat illetően.

Tizenegyedik javaslat:

A nemek egyenlőségének támogatása.

1. A NOB a nemzetközi szövetségekkel azon munkálkodik, hogy elérje az Olimpiai Játékokon az ötvenszázalékos női részvételt, s ösztönzi a nők bevonását és részvételét a sportban azzal, hogy az eddigieknél több részvételi lehetőséget biztosít az Olimpiai Játékokon.

2. A NOB bátorítja a vegyes nemű csapatszámok bevezetését is.

Tizenkettedik javaslat:

Csökkenteni a költségeket és növelni az Olimpiai Játékok menedzselésének rugalmasságát.

1. A költségek csökkentése érdekében a NOB-nak egy átlátható menedzselési módozatot kell kialakítania, s az előírások változtatása teljesen független a kezdeményezőtől.
2. A NOB és társszervezetei rendszeresen áttekintik a szolgáltatások szintjét, a Játékok előkészületeit és a kivitelezést a maguk összetettségében és áraik összefüggésében. Ennek kapcsán születnek rendszeresen javaslatok.
3. A NOB figyelembe vesz fontos, átmeneti jellegű megoldásokat a szervezőbizottság számára, olyan területeken, amelyek különlegesen magas képzettséget és olimpiai tapasztalatokat követelnek.

Tizenharmadik javaslat:

Maximálni az együttműködést az Olimpiai Mozgalom partnereivel

Az együttműködés maximalizálása biztosítja a véget nem ismerő túlszervezettséget és csökkenti a költségeket.

1. A NOB fokozza a nemzetközi sportszövetségek szerepét az olimpiai versenyek tervezésében, a kivitelezésében, rendezésben beleértve egy tanulmányt a technikai felelősség áthárításáról a rendezőbizottságtól a nemzetközi szövetségekhez.
2. A NOB feladata, hogy Koordinációs, illetve Szemle Bizottsága összpontosítson a kulcsfontosságú kérdésekre és a szolgáltatások érvényesítésére.

Tizennegyedik javaslat:

Az Olimpizmus 6-ik alapelvének megerősítése

A NOB 6-ik alapelvébe kiegészítésként beillesztendő a felsorolásban a szexuális orientáció kifejezés.

Tizenötödik javaslat:

Változtatni szükséges a tiszta sportembert védő filozófián. A NOB elsődleges célja a tiszta (korrupciótól mentes) sportember védelme.

Tizenhatodik javaslat:

Megemelni a NOB 20 millió US dollárnyi alapítványi összegét a tiszta sportemberek védelme céljából.

A NOB felhasznál 20 millió US dollár extra összeget a „Védelem a tiszta sportembernek” alapítvány keretében:

1. 10 millió US dollárt szán egy széleskörű felvilágosító és művelődési programra az előzetes megállapodással lejátszott mérkőzések kockázatainak és bármilyen ehhez hasonló, kapcsolódó korrupció, illetve minden manipulált sporteseményhez fűződő cselekmény veszélyeinek tudatosítására.

2. 10 millió US dolláros összeg pedig a dopping elleni program keretében támogat egy új tudományos projectet.

Tizenhetedik javaslat:

A tiszta sportember

kitüntetése:

Olimpiai éremmel történő kitüntetés kap olyan tisztán versenyző éremszerző, akinek a versenyét doppingeset kísérte.

1. Formális ünnepséget kell szervezni azon olimpiai éremszerzők számára, akik dopping miatti diszkvalifikációt, versenytársuk kizárását követően jutottak éremhez.

2. Az ünnepséget megfelelő módon kell kommunikálni minden érintett számára.

Tizennyolcadik javaslat:

A sportolók támogatásának megerősítése

1. A NOB a sportemberek tapasztalatait tartja az Olimpiai Játékok szívének.

2. A NOB a jövőben még inkább emeli, erősíti a sportolók támogatását a sporttereken és azon kívül is.

Tizenkilencedik javaslat:

Egy Olimpiai tévécsatorna beindítása.

Huszedik javaslat:

Stratégiai Partnerségre lépés

A NOB nyitott arra, hogy együttműködjön és hálózatba lépjen hozzáértő és nemzetközileg elismert szervezetekkel és nemzeti kormányzati szervekkel annak érdekében, hogy programjai hatékonyságát emelje.

Huszonegyedik javaslat:

Megerősíteni a NOB jogi

kapacitásait:

- A NOB -nak meg kell erősítenie jogi-ügy védi szerepét a különböző kormányközi szervezetekkel és ügynökségekkel folyó tevékenységében.
- A NOB-nak bátorítani szükséges jogi ügyekben a Nemzeti Olimpiai Bizottságokat, s erőfeszítéseikben támogatást kell nyújtania.

Huszonkettedik javaslat:

Az olimpiai értékeken alapuló oktatás

terjesztése

1. A NOB megerősíti partnerségét az UNESCO-val, s ebbe beleértendő, hogy a sport és értékei az oktatás hivatalosan elemi részévé váljanak világszerte.
2. A NOB megszerkeszt egy elektronikus platformot, részt vállalva ezzel az Olimpiai értékeket ismertető programban a különböző nemzeti olimpiai bizottságok s egyéb szervezetek számára.
3. A NOB azonosít és támogat kezdeményezéseket, amelyek képesek segíteni az olimpia értékeit.

Huszonharmadik javaslat:

Együttműködés közösségekkel

1. Kialakítani egy valóságos központot a sportolók számára
2. Kialakítani egy valóságos klubot az önkéntesek számára
3. Együttélés a közvéleménnyel
4. Együttélés az ifjúsággal

Huszonnegyedik javaslat:

A Sport a reménységért program kiértékelése

1. A NOB kiértékeli a Sport a Reménységért programot az elkövetkező két-három esztendőben, miközben korlátozza a programot a két létező központra, Haitiben és Zambiában.
2. A NOB kifejleszt egy fenntartható működtetési modellt a két létező Sport a Reménységért központ számára, s felhívja az illetékes kormányzati szervek figyelmét: járuljanak hozzá szakembereik révén bizonyos területek működtetéséhez azzal a céllal, hogy a központok önellátóak legyenek, működtetésükbe és irányításukban más entitással, tehát

nem a NOB anyagilag súlyos és közvetlen támogatására támaszkodva.

3. A NOB további beruházási stratégiát határoz meg a helyileg alkalmazható utánpótlás sportlétesítmények tekintetében az Olimpiaafrika modell kapcsán nyerttapasztalatok és tanulságok alapján.

Huszonötödik javaslat:

Az Ifjúsági Olimpiai Játékok helyzetének áttekintése

Társszervezetivel egyetemben a NOB áttekinti az Ifjúsági Olimpiai Játékok helyzetét:

1. A NOB Végrehajtó Bizottsága egy hármas tagozatú – a Nemzeti Olimpiai Bizottságok, a Nemzetközi Sportági Szakszövetségek és a NOB képviselőiből - bizottság hoz létre az Ifjúsági Olimpiai Játékokkal összefüggő kérdések részletes áttekintésére, mint amilyen a missziója, a program, a kulturális és oktatási-művelődési program, a protokoll, a szervezethez, a finanszírozás és szolgáltatások, az általános helyzet, a róla alkotott képzet. A bizottság javaslata a közgyűlés elé kerül végső megtárgyalás és döntéshozatal véget.

2. A NOB megváltoztatja az Ifjúsági Olimpiai Játékok rendezésének idejét, amely így nem esik egybe olimpiai játékok éveivel, a Negyedik Nyári Ifjúsági Olimpiai Játékokkal kezdődően, amelynek dátuma 2022-ről áttevődik 2023-ra.

Huszonhatodik javaslat:

A sport és a kultúra további egybeötvöződése

A NOB tovább erősíti a sport és a kultúra ötvöződését az Olimpiai Játékokon és a köztes időszakban is.

1. A játékok idején:

- Megalapítja az Olimpiai Babér kitüntetését az Olimpizmus fejlesztésében kifejtett
- kiemelkedő hozzájárulásért (kultúra, oktatás, a béke ügye, művelődés, fejlesztés), s a kitüntetési ünnepség a ceremóniák valamelyikéhez kapcsolódik minden egyes Olimpiai Játékok során. Az Olimpiai Babér (Olympic Laurel) odaítélésre külön független zsűri alakul, kivételesen tisztelt személyiségekből.
- Tanulmány készül egy Olimpiai Házzal (Olympic House), ahol köszönteni, üdvözölni lehet a közönség, amellyel dialógust is kialakíthat az olimpiai mozgalom.
- Tanulmány készül az „Úton az Olimpiai Múzeum” koncepció jegyében,

amely bemutatja a közönségnek az olimpiai kultúrát, összefüggésben az olimpiai fáklya futással, élő helyszínekkel and/vagy Kulturális Olimpiával.

- Kifejleszteni egy programot „Művészek Kollégiuma” elnevezéssel (artist-in residence).

2. Olimpiai Játékok közötti időszakra:

- Tanulmány szükséges arról, hogy miként fejleszthető ki egy hatékony, megbízáson alapuló művészeti program, amelybe állandó és autentikus közvetítéssel bevonhatók a földkerekség kulturális szereplői és ekként egy dinamikus örökség építhető.
- Szükséges bátorítani a Nemzeti Olimpiai Bizottságokat arra, hogy az Olimpiai Kultúra támogatása érdekében nevezzenek ki olimpiai attasét.

Huszonhetedik javaslat:

Megfelelés a jó kormányzás alapvető elveinek

Az Olimpiai Mozgalomhoz tartozó valamennyi szervezetnek el kell fogadnia, s meg kell felelnie az Olimpiai Mozgalom kormányzását meghatározó Alapvető Univerzális Elveknek (PGG).

1. Ezt a fajta megfelelést vizsgálni és értékelni kell. Az ehhez használható eszközöket és eljárási módot a NOB biztosítja annak érdekében, hogy segítsen a szervezeteknek megfelelni a jó kormányzás elveinek, amennyiben ez szükségesnek bizonyul.

2. A szervezetek felelősek azért, hogy rendszeresen önértékelést és vizsgálatot végezzenek.

Az önvizsgálat eredményeiről a NOB-ot rendszeresen tájékoztatni kell. Abban az esetben, ha a tájékoztatás hiányzik, a NOB-nak kérnie kell egy értékelést – belátása szerint.

3. A „PGG-t” időnként szükséges felfrissíteni, nyomatékosítva az átláthatóságot, tisztességet és a korrupció bármely formájának ellenzését.

Huszonnyolcadik

javaslat: Az önállóság támogatása.

A NOB kialakít egy standardot, amely elősegíti országonként az együttműködést a nemzeti hatóságok és sportszervek között.

Huszonkilencedik javaslat:

Emelni az átláthatóság szintjét.

Szükséges tovább javítani az átláthatóságot.

1. A NOB pénzügyi jelentéseit a Nemzetközi Pénzügyi Jelentések Szabályozásán ak megfelelően (IFRA) készülnek, jóllehet hivatalosan ezek sztenderdek nem kötelező érvényűek a NOB számára.
2. A NOB-nak évi pénzügyi jelentést kell készítenie, amely tartalmazza a tagok számára nyújtható pótlékokra, egyéb járulékokra vonatkozó politikáját.

Harmincadik

javaslat:

A NOB Etikai Bizottsága függetlenségének megerősítés

A NOB Etikai Bizottságának elnökét és elnökségének tagjait a közgyűlés választja meg.

Harmincegyedik

javaslat:

Adminisztrációja keretei között a NOB-nak biztosítania kell egy, az előírásoknak megfelelést garantáló hivatalnok alkalmazását annak érdekében, hogy:

1. tájékoztassa a NOB tagokat, a szervezet hivatalnoki karát, a Nemzeti Olimpiai Bizottságokat és az Olimpiai Mozgalom minden társszervezetét a megfelelés tekintetében.
2. és adjon tájékoztatást a megfeleléssel összefüggő újabb fejleményekről.

Harminckettedik

javaslat: Erősíteni az Etikát.

A NOB Etikai Bizottságának felül kell vizsgálnia az Etikai Kódexet, a szabályait, eljárásait, teljes összhangban az Olimpiai Agenda – 2020 igyekezetével a jobb átláthatóságért, hatékonyabb kormányzásért and elszámoltathatóságig.

Harmincharmadik

javaslat:

További szponzorok bevonása az „Olimpizmus – Akcióban” programba.

A NOB-nak mércét kell elfogadnia annak érdekében, hogy a TOP Partnereket bevonja a pénzügyi alapokba, a támogatások rendszerébe és az „Olimpizmus – Akcióban” mozgalom tevékenységébe, továbbá hogy a szponzorok elismerését elősegítse ebben a vonatkozásban.

1. A NOB-nak meg kell határoznia, hogy melyik „Olimpizmus – Akcióban” program lenne képes segíteni az olimpiai márka érvényesülését.
2. A NOB-ban korszerűsíteni szükséges az „Olimpizmus – Akcióban” mozgalom kezdeményezéseit, a néhány eredeti meghagyása mellett, amelyekhez a szponzorok lehorgonyozhatnak, amellyel csatlakozhatnak az „Egy jobb világ építése a sporton keresztül” vízióhoz.
3. A NOB-nak át kell vizsgálnia és megértenie, amit a partnerség ígér mindegyik TOP- tag esetében az „Olimpizmus – Akcióban” program további céljait illetően.
4. A TOP partnereket a NOB-nak be kell vonnia az „Olimpizmus – Akció” jövőbeni kezdeményezéseinek kialakításába.
5. Hangsúlyozott elismerés illeti a partnerek részvételét az „Olimpizmus – Akcióban” programban.

Harmincnyedik javaslat:

Globális licenc program kialakítása.

A NOB kidolgoz egy globális licenc programot, s ebben a nyomatékot a támogatásra helyez inkább, mint bevétel generálásra.

Harmincötödik javaslat:

Elősegíti a TOP szponzorok összekapcsolását a Nemzeti Olimpiai Bizottságokkal

A NOB kiépít egy programot, figyelembe véve a fokozódó együttműködés igényét a TOP- tagok és a Nemzeti Olimpiai Bizottságok között.

1. A NOB-nak rendelésre készített módot kell eljárnia a TOP-tag helyi aktivitásának fokozásában és a Nemzeti Olimpiai Bizottsággal történő együttműködésben. Támogatnia az egyes Nemzeti Olimpiai Bizottságokat és szponzorokat a támogatási programok aktivitásának továbbfejlesztésében helyi szinteken, s felhasználni ebben a Nemzeti Olimpiai Bizottságok előnyeit.
2. A NOB-nak a Nemzeti Olimpiai Bizottságok számára NOB Marketing szemináriumokat kell rendeznie, együttműködve az Olimpiai Szolidaritással és az ANOC-kal azzal a céllal, hogy tájékoztatással szolgáljon az olimpiai marketingről, s a

leg jobb gyakorlatról. A szeminárium vonzani fogja a Nemzeti Olimpiai Bizottságokat, s fejleszteni azok marketing és szolgáltatási tevékenységét, valamint együttműködésüket a szponzorokkal a nagyobb támogatás és a szponzori támogatások maximalizálása érdekében. A meglévő tréning rendszer a Nemzeti Olimpiai Bizottságok számára kulcsfontosságú eleme a szeminárium-programnak.

3. A NOB-nak tekintetbe kell vennie olyan szerződéses kötelezettségeket, amelyek a TOP Partnerekkel kötött egyezményekben kell beilleszteni, s amelyek megfelelnek a TOP-Nemzeti Olimpiai Bizottságok együttműködésének.

Harminchatodik javaslat:

Kiterjeszteni az olimpiai márkákhoz való hozzáférhetőséget, ha az nem kereskedelmi céllal történik.

Harminchetedik javaslat:

NOB korhatár korlátozás a tagok számára

- A NOB végrehajtó testülete javaslatára a közgyűlés határozhat a NOB tagság korhatárának egyszeri meghosszabbításáról négy esztendőre a jelenleg érvényben lévő 70 éves korhatár elérése után.
- Ez a meghosszabbítás egy adott esetben nem lehet 5 személynél több.
- A Jelölő Bizottsággal kell a kérdésben egyeztetni.

Harmincnyolcadik javaslat:

Célzott toborzóeljárás alkalmazása.

A NOB tagság vonatkozásában szükséges elmozdulni az egyszerű kérvény-formától egy célzatosabb eljárás irányába.

1. A Jelölő Bizottságnak az előzőekhez képest sokkal aktívabb szerepet kell vállalnia a megfelelő jelölt kiválasztásában, aki az megüresedett helyet betölti annak érdekében, hogy beteljesítse a NOB misszióját.

2. A jelölt profiljának meg kell felelnie a kritériumoknak s a Jelölő Bizottságnak feladata ezt elfogadás céljából továbbítani a NOB Végrehajtó Testületéhez.

- Ami a jártasságot és tudást illeti, a NOB -nak szüksége van tapasztalt szakértőre (egészségügyben, a jog területén, a szociológiában, politikában, kultúrában, üzleti tevékenységben, sportvezetésben, stb.).
- Be kell tartani a földrajzi egyensúlyt, az ugyanazon nemzetet képviselő személyek maximális számban történő korlátozását.

- A nemek közti egyensúlyra is figyelemmel kell lenni.
 - Szervezetben belül működik a Sportoló Bizottság a nemzetközi szövetségek és a Nemzeti Olimpiai Bizottságok képviselői számára.
3. A NOB közgyűlésnek képesnek kell lenni arra, hogy a nemzetiségi kritérium tekintetében maximálisan öt esetben kivételt tegyen egyéni tagok számára.

Harminckilencedik javaslat:

Dialógust elősegíteni a társadalom és az Olimpiai Mozgalom között

1. A NOB-nak tanulmányoznia kell egy „Olimpizmus – Akcióban” elnevezésű kongresszus létrehozását, amelyet minden negyedik évben rendezhetnének meg:
 - Összehozni így a z Olimpiai mozgalom, társszervezetei képviselőit a polgári társadalmat reprezentáló személyiségekkel.
 - Dialógust kialakítani a legkülönbözőbb életvitellel és háttérrel rendelkezők rétegeivel a sportról és annak értékeiről a társadalomban.
 - A NOB-nak a közgyűlést olykor át szükséges formálni egymásra kölcsönösen ható megbeszéléssé a NOB tagok között a kulcsfontosságú stratégiai témákban, amelybe bevonhatók külső előadók is.

Negyvenedik javaslat:

Felülvizsgálni a NOB bizottságainak hatás- és mozgásterét, valamint összetételüket is.

1. Az elnöknek kell áttekintenie a bizottságok hatás- és mozgásterét, illetve összetételüket az Agenda 2020 igényeinek figyelembevételével.
2. A Végrehajtó Bizottságnak kell meghatároznia a fenti javaslatok közötti prioritást és bevezetésük körülményeit.

28. VILÁGJÁTÉKOK

Az Olimpia éve után, ugyancsak négyévenként kerül sor a **nem olimpiai sportágak „olimpiájára”**, azaz a Világjátékokra (World Games).¹³² Az első Világjátékokat 1981-ben rendezték az egyesült államokbeli Santa Claraban.

A Világjátékokat a **Világjátékok Nemzetközi Szövetsége (IWGA)**¹³³ rendezi és irányítja a Nemzetközi Olimpiai Bizottság védnöksége alatt. Ez a szervezet tömöríti azt a 32 Nemzetközi Sportági Szakszövetséget, amelyek a hivatalos versenyprogramban részvételre jogosult sportágak irányító szervei.

Az IWGA állapítja meg a Világjátékok rendezésére és lebonyolítására vonatkozó irányelveket, így az esemény a „**Világjátékok szabályai**” szerint kerül megrendezésre.

A Világjátékok rendezésével az IWGA, csakúgy, mint az Olimpiai Játékok esetében a NOB, egy **Szervezőbizottságot** bíz meg, amely a rendező városból és olyan szervezetekből áll, mint például a Nemzeti Olimpiai Bizottság. Az esemény hossza 11 nap. Az Olimpiai Játékokhoz hasonlóan a Világjátékok is nyitóünnepséggel kezdődik és záróünnepéssel zárul.¹³⁴

Az legszembeűnőbb különbség az Olimpiai Játékokkal összehasonlítva az, hogy a Világjátékokat **már meglévő helyszíneken**, megfelelő méretű létesítményekben kell megrendezni, amelyek attól függetlenül készültek, hogy a rendező város pályázott a Világjátékok megrendezésére. A rendező városban és környékén meglévő infrastruktúra és létesítmények meghatározó tényezői a versenyprogramba kerülő sportágak kiválasztásának.¹³⁵

A tapasztalatok szerint mintegy **25-35 IWGA sportág** szerepel egy-egy Világjátékok hivatalos versenyprogramján. A kvalifikációs és kiválasztási kritériumok megállapításával a nemzetközi szövetségek biztosítják, hogy a Világjátékok minden versenyszámában a legmagasabb színvonalú versenyeket rendezzék meg.

Magyar sportolók első alkalommal 2005-ben, a németországi Duisburgban szerepeltek 10 sportágban, majd 4 évvel később, 2009-ben a tajvani Kaohsiung városában 74 sportoló 12 sportágban (90 ország 3235 atlétája vett összesen részt) versenyzett, akik felkészülését a már megszűnt Nemzeti Sportszövetség koordinálta; feladatait jelenleg a **MOB** látja el.

¹³² <http://vilagjatekok.centrumnet.hu/main.php?p=main&mid=7f320d8f1109c3cc302f2db7604b2249&c=list> letöltés: 2014. március 3.

¹³³ <http://www.theworldgames.org/the-iwga> letöltés: 2015. május 15.

¹³⁴ <http://www.mob.hu/vilagjatekok-ismerteto> letöltés: 2015. május 15.

¹³⁵ Bővebben: <http://www.theworldgames.org/> letöltés: 2015. május 15.

2013-ban a kolumbiai Santiago de Cali¹³⁶ városa adott otthont az eseménynek, 2017-ben a lengyelországi Wroclaw, 2021-ben pedig az amerikai Birmingham városában rendezik a soronkövetkező Világjátékokat.¹³⁷

A Világjátékok sportágai 2013-ban az alábbi kategóriákban kerültek megrendezésre:

Labdajátékok

- Kajakpóló
- Korfball
- Strandkézilabda
- Fallabda
- Fistball
- Rögbi
- Racquetball

Erősportok

- Kötélhúzás
- Erőemelés

Precíziós sportok

- Biliárd
- Íjászat
- Bowling
- Golyósportok

Divatsportok

- Falmászás
- Ejtőernyőzés
- Frizbi
- Vízisí
- Vízisí életmentés

¹³⁶ <http://www.theworldgames.org/the-world-games/editions/cali-colombia-2013/overview> letöltés: 2015. június 3.

¹³⁷ <http://www.theworldgames.org/the-world-games/wroclaw-poland-2017> letöltés: 2015. június 3.

- Tájfutás
- Gyorsgörcsolya
- Uszonyosúszás
- Jégkorong

Harcművészetek

- Szumó
- Ju-Jitsu
- Karate

Akrobatikus és tánc sportok

- Versenytánc
- Ritmikus Gimnasztika
- Műgörcsolya
- Akrobatika
- Gumiasztal
- Aerobik

Meghívásos sportok

- Duatlon
- Softball
- Vusu
- Kenumaraton
- Görcsolya (Road)

29. HAZAI RENDEZÉSŰ VILÁGVERSENYEK PROTOKOLLJA

Mint ahogyan az a bevezetőben is olvasható, a **sportprotokoll** megvalósításában, feladatait tekintve leginkább az állami protokollhoz hasonlít¹³⁸, mégis kijelenthető, hogy a sportprotokoll eljárási rendszere nem olyan szigorú és „köbevésett”. A gyakorlat azt mutatja, hogy léteznek sportprotokoll előírások, amelyek szükség szerint módosíthatók a rendezvény igényeihez, ad hoc kialakult helyzetéhez igazítva. Így kialakulhat olyan szituáció, amikor például a díjátadó személye az eredményhirdetés közvetlen kezdete előtt, akár az utolsó pillanatban is megváltoztatható, még ha a forgatókönyv alapján más személy adna át elismerést.

De példaként említhető olyan eset is, amikor a szigorú nemzetközi előírások ellenére egy érmet akár két díjátadó is átadhat, nevezetesen egy megjelent magas rangú állami szereplő kifejezett kérésére.

A **sportprotokoll** szakembereknek, ahogy a következő fejezetből is világosan kiderül, nem csupán a sport szakterületének eljárásait kell jól ismernie, hanem az állami protokoll szabályait is tudniuk kell helyesen alkalmazni, hiszen egy rangos nemzetközi rendezvényen magas rangú állami vezetők, politikai képviselők is megjelenhetnek, mint fővédnökök, nyithatnak meg Európa- vagy világbajnokságot, illetve adhatnak át díjakat a dobogósoknak. A jó szakember tehát tisztában van az alapvető állami protokoll előírásokkal, mindamelllett figyelembe veszi az egyes sportágak sajátosságait (nemzetközi és magyar szakági szövetségek szabályrendszerét, a szervezetet képviselők rangsorolását stb.).

De mielőtt rátéménk a hazai világversenyek szervezési kérdéseire, ismerjük meg a sportrendezvények legáltalánosabb kategóriáit.

29.1. Sportrendezvények típusai

- egyéni vagy csapatversenyek;
- egyszeri verseny vagy versenysorozat;
- egy vagy több helyszínes esemény;
- szabadtéri vagy zárt helyszínen megrendezett;
- korosztályok szerint megrendezett;
- téli vagy nyári sportverseny;
- baráti találkozó vagy tétmérkőzés;
- férfi / női vagy vegyes; esetleg integrált (fogyatékosokkal közösen rendezett);

¹³⁸ KARGER KOCSIS László: Sportprotokoll előadás. Nemzetközi Protokoll Iskola, 2007.

– és földrajzi kiterjedés alapján beszélhetünk többek között:

- iskolai,
- kerületi,
- városi,
- régiós - megyei,
- országos,
- kontinentális,
- nemzetközi;
- Téli – Nyári Olimpiai Játékok,
- és Világjátékokról.

29.2. Hazai sportverseny mintaprogramja

Vasárnap, 18.11.2007

egész nap UEG/AER / TC érkezése

Hétfő, 19.11.2007

egész nap Delegációk érkezése és akkreditáció, transzfer a hotelekbe

09.30-12.30 UEG/AER TC értekezlet

14.30-17.00 UEG/AER TC és OC – az edzőtermek, küzdőtermek és minden tárgyaló
általános bejárása - átvizsgálása

Kedd, 20.11.2007

Egész nap Edzések a megadott beosztás szerint

10.30 - 12.30 UEG/AER TC – OC értekezlet

19.00 – 20.00 Orientációs értekezlet az UEG/AER TC – OC, edzők, delegáció
vezetők

részvételével. Kötelező.

Szerda, 21.11.2007

Egész nap Edzések a megadott beosztás szerint

09.30 - 12.30 UEG/AER TC értekezlet

10.30 - 12.30 Bírói eligazítás, Sorsolás AGE és Junior kategóriában, és Bírói
pontozási rendszer ismertetése

- 15.00 - 18.30 Age Group Qualifikációk (IW /TR)
18.30 – 19.30 Megnyitó ünnepség és eredményhirdetés próbája

Csütörtök 22.11.2007

- 10.00 - 13.00 European Age Group Qualifikáció
13.00 – 20.00 Edzések a megadott beosztás szerint
14.00 – 16.30 Bírói értékelés és UEG/AER-TC

Péntek 23. 11. 2007

- 08.00 - 12:30 Edzések a megadott beosztás szerint
08:00 - 09:00 UEG/AER-TC ellenőrző értekezlet
08.30 - 09:45 Bírói eligazítás, Sorsolás Senior Kategóriában, Bírói pontozási rendszer ismertetése
10:00 - 12:30 Junior Qualifikációk (IW / TR)
12.30 – 13.30 Szünet
13.30 – 16.30 Junior Qualifikációk (IM / MP / GR)
17:00 - 17:30 Hivatalos Megnyitó Ünnepség
17.30 - 20:30 Senior Qualifikációk (IW / TR)
20:30 - 21:30 Bírói értékelés és UEG/AER-TC

Szombat 24. 11. 2007

- 08.00 - 09.00 UEG/AER-TC ellenőrző értekezlet
09.00 - 10.00 Bírói Sorsolás az Age Group & Junior döntőkhöz
10:00 - 10:15 Age Group & Junior verseny megnyitása
10.16 - 11:15 Age Group döntők (IW / TR)
11.16 - 11.30 Eredményhirdetés Age Group (IW / TR)
11.31 - 12.30 Age Group döntők (IM – MP – GR)
12.31 - 12.45 Eredményhirdetés Age Group (IM – MP – GR)
12.45 – 14.00 Szünet
14:00 – 17.00 Senior Qualifikációk (IM – MP – GR)
17.00 – 18.00 Bírói értékelés, UEG/AER-TC

Vasárnap, 25. 11.2007

- 08.00 - 09.00 UEG/AER-TC ellenőrző értekezlet
08:00 - 10:00 Edzés a megadott beosztás szerint

10.00 – 11.15	Junior Döntő (IW / TR)
11.16 – 11.30	Junior eredményhirdetés (IW / TR)
11.31 - 12:30	Junior Döntők (IM / MP / GR)
12.31 – 12.45	Eredményhirdetés Junior kategóriában(IM / MP / GR)
13.00 - 14.00	Bírói sorsolás a Döntőkbe
14.00 – 14.14	Döntő, megnyitó ünnepség
14.15 – 15.30	Női egyéni és trió Döntő
15.35 – 15.50	Eredményhirdetés Női egyéni trióban
15.50 – 16.00	Szünet
16.00 – 16.45	Férfi egyéni, vegyes páros és csapat Döntő
16.46 – 17.00	Férfi egyéni, vegyes páros és csapat díjkiosztó
17.00 – 17.15	Sajtótájékoztató az összes érmes versenyzővel
17.30 – 18.30	UEG AER / TC értekezlet
19.00	Farewell party

Hétfő 26.11.2007

egész nap	Delegációk elutazása
	UEG AER / TC értekezlet és bírói értékelés
	UEG AER / TC elutazása

Kedd 27.11.2007

egész nap	Delegációk elutazása
	AER / TC elutazása

29.3. Protokoll hazai világversenyeken

A protokoll munkájának sokrétűségét jól mutatja az egyes világversenyekek szervezése és lebonyolítása során megjelenő protokoll feladatok listája, amely többek között magában foglalja az alábbi teendőket:

- a nyitó- és záróünnepély megtervezése és előkészítése;
- az eseményekre és ünnepélyekre meghívottak kezelése;
- meghívók; VIP-VVIP¹³⁹ és szervezői akkreditációs dokumentumok kiállítása;
- VIP – VVIP zónák ellenőrzése és felügyelete;
- protokollszolgáltatások (beszédtek, tolmácsolás, kísérés, programok) biztosítása;
- fogadások és búcsúztatások megszervezése és lebonyolítása;
- VIP – VVIP kíséző programok, étkezések;
- tisztségviselők ellátása: szállás, szállítás, tárgyalások, ajándékok,;
- szimbólumok (himnusz, zászlók, díjak) rendezése.

Kíséző protokoll események

A világversenyekek protokollja messze túlmutat a sportesemény helyszínén megrendezett nyitó és záróünnepség, valamint a versenyszámok lezárását jelző eredményhirdetések koreografálásán. A magas rangú nemzetközi és hazai sportvezetők és a meghívásukra érkező állami-diplomáciai képviselők formális és informális társadalmi eseményeken vesznek részt, amelyek jellemzően lehetnek:

- állófogadás;
- díszebéd / díszvacsora;
- sajtókonferencia;
- tárgyalás;
- emlékműavatás;
- szabadidős programok: parlamenti látogatás (nevek, személyazonosító adatok, rendszámok előzetes leadása mellett), buszos városnézés.

¹³⁹ Egyes eseményeknél a Very Important Person (VIP) mellett szükség szerint megkülönböztethető egy magasabb, VVIP kategóriát (Very Very Important Person).

30. NEMZETKÖZI SPORTESEMÉNYEK SZERVEZÉSI KÉRDÉSEI

Alapvetően minden típusú rendezvény, így egy nemzetközi sportrendezvény is három fázisra bontható. Az első a szervezési szakasz, amely a rendezvényszervezői munka mintegy 60%-át teszi ki. Ekkor célszerű minden fontos részletet aprólékosan megtervezni és előkészíteni a következő, a lebonyolítási szakasz gördülékeny és sikeres megvalósításának érdekében (ez a teljes munka 30%-át jelenti). Végül, de nem utolsó sorban az utómunkálatok következnek (10%), amely jelentőségéről sajnos sokszor megfeledkeznek, holott protokoll szempontból rendkívül fontos például a köszönőlevelek megírása és időben történő elküldése.

30.1. A Szervezőbizottság felállítása

A szervezőmunka első mozzanata a Szervezőbizottság (SZB) megalakítása: az SZB elnöke (nálunk általában az az eseményt szervező magyar sportszövetség elnöke) kijelöli a főbb területek (pl. sportszakmai, média, marketing, logisztika, protokoll) vezetőit, akik ezt követően felkérlik és megalakítják saját területükön belül csapatukat, kiosztják a részfeladatokat.

Az SZB arca súlyt, presztízst ad a rendezvénynek. Tevékenysége: döntéshozatal, kapcsolattartás.

Az ellenőrző lista összeállítása

Minden rendezvényre, legyen az sportesemény vagy konferencia, érdemes az előkészítésnél egy „checklistát”, avagy ellenőrző listát készíteni a legfontosabb tisztázandó kérdésekkel:

- bejelentés (mely esemény, hol, mikor milyen időtartamban kerül megrendezésre)
- helyszín (sportcsarnok, kijelölt csapat- és headquater¹⁴⁰ szállodák)
- létszám / összetétel (nemzeti delegációk, tisztségviselők, meghívandó vendégek)
- lehetséges időpontok (maga a sportesemény versenynapjai, illetve a kísérő rendezvények időpontjai)
- költségviselés (megosztott-e az európai vagy nemzetközi szövetséggel; tervezett szponzorok várható támogatása, a lehetséges állami támogatás mértéke)
- vízumok igénylése (amennyiben szükséges hazánkba történő belépéshez és itt tartózkodáshoz)
- biztonsági kérdések (lesznek-e védett személyek az eseményen, belépés és

¹⁴⁰ Ezzel az angol kifejezéssel élünk azon kijelölt szállodák esetében, ahol az Európai- vagy nemzetközi sportszövetség magas rangú vezetőit, azok vendégeit, valamint a szervezőbizottság külföldi tagjait szállásoljuk, ahol egyúttal a szervezői munkát is végzik az egyes versenynapokon.

akkreditáció meghatározása)

- a sajtónyilvánosság kérdése (amennyiben sajtónyilvános az esemény, akkor ki, milyen formában és mikor ad tájékoztatást, milyen formában, mely médiumnál)
- programterv (a helyszínek, az időpontok és a költség ismeretében már lehetséges, sőt kiemelten fontos egy többnapos vagy hetes rendezvényen)
- szállásfoglalás (a kijelölt szállodákban előzetes létszám ismeretében kontingens befoglalása, fél vagy teljes panzióval)
- kormány- / VIP váró (magas rangú vezetők részére)
- gépjárműhasználat / ültetési rend (személyautók kijelölt sofőrrel a VIP vendégek részére; mikrobuszok és csapatszállító buszok számának meghatározása, hivatalos szállító vagy tendereztetés során kiválasztott szállítócég felkérése)
- tárgyalási helyszínek / munkarend / tolmácsolás (kik, mikor, milyen nyelven vesznek részt a tárgyalásokon; bekészítések – kávé, tea, víz, szendvics vagy édes-sós sütemények megrendelése)
- programegyeztetés (a főbb területek vezetői véglegesítik az egyes napokat)
- kísérőprogramok (a szakmai programokkal párhuzamosan vagy azok után a vezetők és / vagy kísérői számára szervezett szabadidős programok)
- programjövahagyás / fordítás / programfüzet
- eligazítás / helyszínellenőrzés, egyes zónák (VIP-VVIP, sajtó-média, delegációk, nézői lelátók) kijelölése.

30.2. Rendezvények előkészítése

- az előkészítő-tervező munka szinte mindig az ún. **feladatszabó megbeszéléssel** kezdődik (a konkrét feladatokhoz felelősök rendelése, az előkészítő ütemterv jóváhagyása, határidők kijelölése, a kapcsolattartás módjának és megbeszéléseik gyakoriságának meghatározása.);
- a **Protokoll és Rendezvényszervezési Terv** (forgatókönyv) elkészítése a fentiek ismeretében (feladatok, résztvevők, közreműködők, helyszínek, határidők, együttműködők, végrehajtók meghatározásával);
- megkezdődik a valós szervezőmunka (költségvetések, létszámok pontosítása, ajánlatok bekérése, megrendelések, majd szerződések megkötése a beszállítókkal);
- záró megbeszélés (helyszínek bejárása, utolsó ellenőrzések, eligazítások).

30.3. Protokoll rendezvények megvalósításának kérdései

- VIP gépjárművek mozgatása, szállítás, személyi biztosítások koordinálása;
- Rendezvényhelyszín előzetes átvizsgálása (különösen védett személy esetén);
- VIP vendégek fogadása rangnak megfelelően fordított sorrendben;¹⁴¹
- regisztráció, akkreditációs kártyák átadása;
- érkeztető büfé és aperitif (vallási, nemzeti szokások figyelembe vételével);
- helyrekísérés és ültetés;
- a fővendég beszéde;
- az ajándékok átadása;
- rövid műsor;
- étkezés, (közben halk háttérzene, majd a desszert után kávé kínálása);
- vendégek távozása (csak a fővendég után).

30.4. A rendezvények utómunkálatai

A rendezvény lebonyolítását követően lényeges fázis, mégis sok esetben kimerül a pénzügyi teljesítéssel és számlázással, holott a pozitív-negatív tapasztalatok levonása és közös kiértékelése rendkívül fontos különösen akkor, ha a szervezők további sportesemények megrendezését tervezik. Emellett ugyanilyen fontos a szponzorok támogatását megköszönni személyre szóló levélben, kiváltképp, ha a jövőben tervezett események kapcsán ismét szeretnénk számítani értékes segítségükre. Figyeljünk arra, hogy ne várjunk túl sokáig ezzel és e köszönőleveleket legkésőbb az esemény zárását követő 5-10 napon belül küldjük el.

Az utómunkálatok leggyakrabban az alábbi feladatokat magukban foglalják:

- számlázás;
- végleges költségek teljesítésének igazolása;
- pénzügyi kötelezettség teljesítése;
- pozitív-negatív tapasztalatok összegzése és értékelése;
- sajtófigyelés összesítése;
- szponzori szerződésben foglaltak teljesítése (sajtómegjelenés);
- köszönőlevelek elküldése.

¹⁴¹ A rangnak megfelelő fordított sorrend azt jelenti, hogy egy adott eseményre minél magasabb rangú a meghívott vendég, annál később érkezik; tehát egy közjogi méltóság például percnyi pontossággal fog megjelenni a rendezvényen.

30.5. Hazai rendezésű világverseny szervezési ütemterve

ESEMÉNY NEVE

MAGYARORSZÁG

RENDEZŐ VÁROSOK

Készítette:

projekt menedzser

Budapest, DÁTUM_

201... június – július

- A projekt-vezetők megbízása
- Az időpont véglegesítése (2010. január)
- Kapcsolattartás az-val
- A júniusi site visit előkészítése
- A Szervező Bizottság tagjainak felkérése
- Magyar Szövetség –EurópaiSzövetség rendezési szerződés előkészítése
- Projekt team (PT) ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- Helyszínek bejárása, árajánlatok kérése (arénák, hotelok,)
- költségvetés kidolgozása
- mérföldkövek meghatározása az EurópaiSzövetséggel közösen
- technikai feltételek biztosítása (iroda, számítástechnikai eszközök stb.)
- a site visit után a tárgyalások folytatása a hotelokkal
- a site visit után a tárgyalások folytatása az arénákkal
- tárgyalások megkezdése az edzőcsarnokokkal – árajánlatok
- kapcsolatfelvétel az önkormányzatokkal
- kapcsolatfelvétel a minisztériummal
- Szponzorok, támogatók keresése
- Szervező Bizottsági (SZB)ülés
- a döntő struktúrájának kialakítása az EurópaiSzövetséggel közösen (nyitó-döntő mérkőzés helyszínének meghatározása, rájátszás helyszíne stb.)
- MagyarSzöv. – EurópaiSzövetség rendezési szerződés aláírása
- EurópaiSzövetséggel telefonkonferencia

- PT ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- Szponzorok, támogatók keresése
- Szerződések előkészítése az arénákkal
- Végső egyeztetés a hotelokkal
- Előzetes szobafoglalások
- Végső egyeztetés az edzőcsarnokokkal

201... augusztus – szeptember

-csarnokkal véglegesíteni a szerződést
- EurópaiSzövetség től lekérni a költségvetés%-át
- Hotelokkal véglegesíteni a szerződést (Hotel Manager kijelölése!)
- Szobafoglalások frissítése
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia
- Edzőcsarnokokkal véglegesíteni a szerződést
- PT ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- promóciós terv kidolgozása (Marketing Manager kijelölése!)
- marketing terv kidolgozása (merchandising is, Marketing Manager kijelölése!)
- média/kommunikációs terv kidolgozása- EurópaiSzövetségnek megküldeni
- Logisztikai vezető kijelölése

201.... október

- Szerződések aláírása - hotelok, edző csarnokok
- jegyeladási stratégia kidolgozása
- transzport terv kidolgozása - EurópaiSzövetségnek megküldeni
- csapatkísérők keresése (a sorsolásra)
- sofőrök keresése (a sorsolásra)
- önkéntesek keresése (a sorsolásra)
- PT ülés
- Szponzorok, támogatók keresése
- Szobafoglalások frissítése
- EurópaiSzövetséggel telefonkonferencia

201.... november

- promóciós terv elfogadása
- marketing terv elfogadása (merchandising is)- EurópaiSzövetség jóváhagyás

- média/kommunikációs terv elfogadása- EurópaiSzövetség jóváhagyás
- jegyeladási stratégia elfogadása- EurópaiSzövetség jóváhagyás
- transzport terv elfogadása- EurópaiSzövetség jóváhagyás
- biztonsági terv kidolgozása
- PT ülés
- EurópaiSzövetséggel telefonkonferencia

201.... december

- EurópaiSzövetségtől lekérni a költségvetés%-át (2.részlet)
- a sorsolás szervezésének megkezdése (helyszín kiválasztása, hotelok kiválasztása, programok kidolgozása, logisztikai terv kidolgozása (gépjárművek kérdése, akkreditációs terv stb.)
- a végleges szervező stáb kijelölése (MLSZ, Debrecen, Budapest)
- PT ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201.... január

- biztonsági terv elfogadása- EurópaiSzövetség jóváhagyás
- csapatkísérők kiválasztása
- sofőrök kiválasztása
- önkéntesek kiválasztása
- a sorsolás szervezése – szerződések előkészítése, programok véglegesítése
- akkreditációs terv elkészítése a sorsolásra
- Liaison officerek (EurópaiSzövetség emberei mellé) kiválasztása
- a sorsolás előtti Site visit előkészítése (egyeztetés a kiválasztandó sorsolási helyszínekkel, program kialakítása)
- a site visit-ben résztvevő személyek kijelölése
- szobafoglalások frissítése
- a döntő programjának megtervezése (szabadnapos programok, kirándulások, hivatalos vacsorák, játékvezetők programja stb.)
- Szponzorok, támogatók keresése
- számítástechnikai tervezet elkészítése a sorsolásra
- PT ülés
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201.... február – március

- a sorsolás szervezése – szerződések aláírása, akkreditációs rendszer véglegesítése
- média programok szervezése a sorsolásra és azt megelőző időszakra
- transzportterv készítése a sorsolásra
- szobafoglalások a sorsolásra
- site visit megszervezése, lebonyolítása
- önkéntesek eligazítása
- sofőrök eligazítása
- csapatkísérők eligazítása
- szponzori, támogatói kör véglegesítése
- Brand-ek véglegesítése, reklámanyagok megtervezése (jegyek is)
- PT ülés
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201.... április – május – június

- a sorsolás megszervezése, lebonyolítása
- számítástechnikai háttér biztosítása
- szobafoglalások frissítése a sorsolásra
- szobafoglalások frissítése a döntőre (a részvevő delegációkkal és az EurópaiSzövetséggel egyeztetve)
- a döntő programtervezetékének elkészítése (érkezések – elutazások)
- a transzportterv aktualizálása
- EurópaiSzövetségtől lekérni a költségvetés.....%-át (3. részlet)
- PT ülés
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201... július – augusztus

- TV-s bejárás előkészítése és megszervezése
- a döntő programjának véglegesítése (mérkőzés menetrend)
- a transzportterv frissítése
- PT ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- reklámanyagok véglegesítése (EurópaiSzövetség jóváhagyás), gyártása

- a számítástechnikai terv elkészítése a döntőre (EurópaiSzövetséggel egyeztetve)
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia
- Előzetes programterv készítése az EurópaiSzövetséggel közösen (szabadnapos események, fogadások, kirándulások)
- Edzésmenetrend készítése

201.... szeptember – október

- EurópaiSzövetség site visit előkészítése (hotel, transzport, program)
- PT ülés
- Szobafoglalások frissítése
- Transzportterv aktualizálása
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia
- A döntő programtervének frissítése

201... november

- EurópaiSzövetség site visit lebonyolítása
- Tv-s site visit megszervezése
- PT ülés – debreceni szervezőkkel együtt
- Szobafoglalások frissítése
- Transzportterv aktualizálása
- A döntő programtervének véglegesítése
- A résztvevők értesítése a döntő menetrendjéről
- A játékvezetőkért felelős személy kinevezése
- A játékvezetők programjának szervezése (érkezések, elutazások, edzések)
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201... december

- Szobafoglalások frissítése, véglegesítése
- Transzport terv véglegesítése
- PT ülés
- Szobafoglalások frissítése
- Transzportterv aktualizálása
- EurópaiSzövetség – MagyarSzöv. telefonkonferencia

201... január

- Szobafoglalások frissítése
- Transzportterv aktualizálása
- PT ülés –
- Csapatok érkezése
- Játékvezetők érkezése
- EurópaiSzövetség delegációk érkezése
- EurópaiSzövetségtől lekérni a költségvetés%-át

201... február

- Értékelés (EurópaiSzövetség – MagyarSzöv)
- Egyeztetések az EurópaiSzövetséggel
- Értékelő megbeszélés az EurópaiSzövetséggel
- Értékelő megbeszélés a szervezőkkel, helyszínekkel
- Pénzügyi zárás az EurópaiSzövetséggel
- Pénzügyi zárás a partnerekkel (hotelok, arénák, edzőcsarnokok, szervezők stb.)
- 201.... március
- Pénzügyi zárás EurópaiSzövetséggel
- Pénzügyi rendezés a partnerekkel (hotelok, arénák, edzőcsarnokok, szervezők stb.)

30.6. Kísérő protokoll rendezvények: ültetési alkalmak szervezési kérdései

A **protokollos munkájának szerves részé képezi az ültetett protokoll rendezvények szervezése**, lebonyolítása és utómunkálatainak elvégzése.

A világversenyek során megrendezett díszvacsorák, fogadások eljárásrendje nagyban megegyezik az állami protokoll keretében előkészített és megrendezett ültetési alkalmak eljárási rendjével, hiszen ezen események is az állami protokoll képviselőinek meghívásával, részvételével zajlanak.

Az alapvető protokolláris teendők az alábbiak:

- felelősök - feladatok meghatározása
- a helyszín kiválasztása
- a meghívottak körének kialakítása, meghívók küldése

- a menü összeállítása a megfelelő italsorral (vallási előírások, speciális igények figyelembevételével)
- a rangsorolás / ültetési rend meghatározása, ültető és menükártyák elkészítése
- az étel- és italsor megrendelése, ár kalkuláció a vendégek száma alapján
- a kiszolgáló személyzet kiválasztása, eligazítása
- a technikai berendezés - színpad, emelvény, mikrofonok, teremhangosítás és világítás - ellenőrzése
- a helyszíni dekoráció és az asztalok terítékének megrendelése és helyszíni ellenőrzése
 - virágdíszek, gyertyák az asztalon, zöld növények a teremben
 - kiváló minőségű asztalterítő, textilszalvéta, evőeszközök, porcelánok
 - poharak, fűszertartó elrendezése
 - asztaltáblák, országok asztali zászlói, ültetőkártyák elhelyezése
- vendégek fogadása
 - aperitif körbekínálás (alkoholos és üdítő italok, ásványvíz), vendégek invitálása az étkezés helyszínére, hoszteszek helyrekísérik a kiemelt vendégeket a főasztalhoz
 - moderátor: vendégek köszöntése, alkalom méltatása (tolmácsolással)
 - házigazda beszéde
 - fővendég beszéde
 - ajándékok átadása
 - rövid műsor
 - étkezés, közben halk háttérzene, majd a desszert után kávé kínálása
- Vendégek távozása (csak a fővendég után).¹⁴²

30.7. A vendéglátás rövid protokollja

Étkezéskor lehetnek **ültetett** (pl. díszvacsora, ahol van ültetési rend, az asztaloknál a vendégek a számukra kijelölt asztalnál ülve étkeznek és az ételeket felszolgálják) vagy **álló** (pl. fogadás, ahol a vendégek állva fogyasztanak a svédasztalról maguknak szedve tányérra az egy villával fogyasztható falatokat és ahol általában csak lerakó asztalok vannak) alkalmak.

¹⁴² Bővebben a vendéglátás protokolljáról sporteseményeken: HOSSÓ Nikolett: Protokoll a diplomácia és nemzetközi kapcsolatok háttérében. L'Harmattan kiadó, Budapest, 2015.

Ültetett: díszétkezések, üzleti ebéd vagy vacsora, villásreggeli,¹⁴³ tea stb.

Álló: fogadás, koktél, coup d' champagne (pezsgőbontás), vin d'honneur,¹⁴⁴ kerti parti stb.¹⁴⁵

Egy speciális válfaj az ún. **buffet-dinner**, azaz az ültetett állófogadás, amely az ültetéses vacsorát helyettesíti, de annál kötetlenebb: minden vendég magának szed ételt a büféasztalról, amelyet asztalnál lehet elfogyasztani; ételválasztékban a meleg ételeket vannak túlsúlyban. Elengedhetetlen eleme a pohárköszöntő, nincs ültetésrend, de kijelölhető egy vagy több főasztal, ahová a magasabb rangú vendégeket külön ültethetjük. Az italokat pincérek szolgálják fel.

A formalitás szempontjából a legszigorúbb protokollja a **díszétkezéseknek** van.

A díszétkezés a társas étkezés kifinomultabb, magasabb szintű, ünnepélyesebb formája, amelyet politikai, társadalmi események, illetve ünnepek alkalmával szervezhetünk. A diplomáciában kétoldalú találkozók szervezése során az ételek, italok kiválasztásánál a két ország protokollfőnöke szorosan együttműködik.¹⁴⁶

Az üzleti ebédekkel vagy vacsorákkal összehasonlítva itt megjelenik a **rangsor szerinti ültetés**, az asztalokon ültetőkártyák, menükártyák, nagy létszám esetén a bejáratnál ültetőabló található az asztalok elrendezéséről; a kiemelt vendégeket helyrekiérik, díszterítés előre meghatározott étel és italsorral, valamint jellemző a svájci típusú vagy más néven tányérszervizes¹⁴⁷ felszolgálás¹⁴⁸(tükörszervizzel¹⁴⁹ még elegánsabb).

Ültetési alapelvek¹⁵⁰

Míg munkaétkezésnél a protokolláris ültetés főlegesen, addig a díszétkezések kötelező eleme a rangsor alapján történő ültetés elkészítése, ahol az ültetési rend az **asztal formája** szerint is változik.

¹⁴³Az üzleti és politikai élet rendezvénytípusa, amelyet a napi tárgyalás megkezdése előtt tartanak.

¹⁴⁴Kizárólag bor kínálásával zajló koccintás.

¹⁴⁵ Protokoll. Egyetemi jegyzet. Magyar Protokollások Klubja Országos Egyesülete. Budapest, 2002. 127.o.

¹⁴⁶ Bővebben: BOKOR Balázs: *Diplomáciai csalétek*. Magyar Közlöny és Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.

¹⁴⁷Tányérszerviz esetében az ételeket adagolva, díszítve, a konyhán közvetlenül a tányérra tálalják.

¹⁴⁸ A tányérra kitálalt ételeket a felszolgáló és a vendég háta mögül jobbról adja a vendég elé.

¹⁴⁹Ez azt jelenti, hogy a pincérek egyszerre tetszik fel az ételt minden vendég elé. Egy nagyobb eseményen 10 fős asztalnál a főpincér irányít, öt pincér szolgál fel 5x2 tányérral. A pincér két vendég közé beáll, először leteszi jobbra, majd balra, aztán egymásra néznek és egyszerre felemelik a tányérfedőt, illetve egyszerre teszik le a tányérokra is először jobbra, majd balra szemkontaktus segítségével. Bővebben: http://www.debreceniettermek.hu/cikkek/kulonleges-alkalmak--elegansan_talalva_466.html#sthash.IwV0qErr.dpuf letöltés: 2014. szeptember 4.

¹⁵⁰ További ültetési minták: Protokoll. 255-257.o.

Alapvetően két ültetési rendet különböztetünk meg, az **angol** és a **francia** típusú ültetést. A francia asztal **négyzet vagy téglalap alakú asztal**, ahol egymással szemben ülnek a vendégek, két hosszabbik oldalának közepén a fővendég és a házigazda; az angol típusú ültetésnél az asztalvégeken ül a fővendég és a házigazda. A **kör alakú** asztal ültetési és felszolgálat szempontjából is egyszerűbb és gyakoribb. Elsőként a házigazda és a fővendég kapja a fogásokat, majd rangsor szerint a többi vendég.

Az **asztalfőn** mindig a házigazda ül, de elsőbbség illeti meg az azonos rangú vendégeket (külföldieket), a háziakkal (belföldiekkel) szemben.

Törekedni kell arra, hogy a **vendégek és háziak** (külföldiek belföldiek) **váltakozva**, valamint a nők és a férfiak is felváltva üljenek.

Házastársak nem ülnek egymás mellé, ha a háziasszony is részt vesz az étkezésen, a legfőbb férfi vendég az ő jobbján foglal helyet.

Ha a házigazda nőtlen, vagy a feleség távol van, a háziasszony helyére ültetheti a rangban harmadik női vendéget, vagy a legmagasabb rangú női vendéget, aki a férje nélkül jön, vagy saját körének rangidős hölgytagját, vagy a jelenlévő rangidős beosztottja feleségét.

Ha csak férfiak vesznek részt, akkor a legfőbb hely a házigazda jobbján található.

30.8. A menüsor összeállítása

- fontos, hogy az egymást követő fogásokban nem ismétlődjenek azonos nyersanyagok, sem ízek¹⁵¹
- az elkészítési módban és az ételek színében is törekedni kell a változatosságra,
- figyelembe kell venni az idényszerűséget, a helyes táplálkozás követelményeit,
- ügyelni kell az alkalom jellegére, fontos tudni a vendégek összetételét, létszámát
- fontos a vallási előírások, ünnepek, nemzeti vagy kulturális különbségek, különleges étrendek, diéták, ételallergiák figyelembe vétele az ételek kiválasztásánál,
- ügyeljünk az ételekhez kínált helyes borsorra is.

¹⁵¹ Kivétel a burgonyaköret, amely kétszer is adható, de mindig másféle módon elkészítve.

MENÜSOR

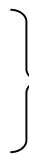
Pohárköszöntő

Aperitif

Hideg előétel

Leves

Meleg előétel

Fehér bor (száraz, félszáraz)

Főétel (száraz)

Főétel (nehéz)

Fehér/vörös bor (száraz, félszáraz, félédes)

pohárköszöntő, dohányzás

Desszert

Gyümölcs

Sajt

Édes bor/pezsgő

Likőr, konyak

Kávésző

Ásványvíz

Gálavacsora menüsor minta

HIDEG ELŐÉTEL / Cold appetizer

Libamáj terrine, saláta kavalkádon, szeder mártással

Goose liver terrine on salad bed with blackberry sauce

MELEG ELŐÉTEL / Warm appetizer

Hortobágyi húsos palacsinta, tejfölös paprikás mártással

Pancake a'la Hortobágy stuffed with meat and sour cream with red pepper

FŐÉTEL / Main course

Egri marhasült, aszaltszőlő mártással, burgonya krokettel, karamellizált almával

Roasted beef a'la Eger, dried grape sauce, potato croquettes and caramelized apple

DESSZERT / Dessert

Három ízű rétes, vanília sodóval

Strudel with three types of filling, vanilla dressing

30.9. Illemszabályok díszétkezésen

Érkezés

Ültetett alkalomról vendégként nem illik késni.

Ha vendéglátóként veszünk részt, érkezzünk a helyszínre a kezdés előtt legalább 15 perccel.

Ültetés

Vendégként mindig meg kell várni, hogy először a házigazda és a fővendég üljön asztalhoz.

A hölgyeknek a tőlük balra ülő férfi segíthet betolni a székét.

Az aperitif után a házigazda invitálására lehet asztalhoz ülni; a fővendéget a házigazda kíséri helyére.

Koccintás és pohárköszöntő

A koccintásnál alapszabály, hogy legyen a poharunkban ital.

A boros- vagy aperitif pohárhoz először akkor illik nyúlni, amikor a házigazda a vendégek üdvözlésekor erre jelt ad.¹⁵² A pohárköszöntő alatt illetlenség beszélgetni, inni, büféasztalról szedni, illetve felszolgálni, kínálni is illetlenségnek számít.

Hölgyek nem töltenek italt.

Evőeszközök használata

Az evőeszközök tekintetében, amennyiben bizonytalanok vagyunk, figyeljük a nálunk tapasztaltabbakat és haladjunk az evőeszközökkel kívülről befelé.

A szalvétát kihajtogatva az ölbe kell teríteni, mindig használni kell italfogyasztás előtt, majd az étkezés végén lazán összefogva a desszertes étkészlet és a kávéscsésze mellé balra letenni.

A kanalat ne hagyjuk benne a csészében, hanem a csésze alatti kis tányérba helyezzük.

Amerikában szokás felvágni falatokra a húst és utána csak villával a jobb kézben enni tovább.

Mi ne tegyük.

Ne késsel söpörjük a villára az ételt, hanem a villával nyúljunk a falat alá.

¹⁵²A poharak mérete fordítottan arányos az italok töménységével: minél magasabb az alkoholtartalom, annál kisebb a pohár.

Étkezés

Nem szokás jó étvágyat kívánni diplomáciai körökben, sem a végén az ételt megköszönni.

A kezdésre a házigazda adja meg a jelet azzal, hogy elkezd enni, és a házigazda jelzi az étkezés végét is.

Lehetőleg ne fogjunk meg kézzel az ételt.

Ételt elutasítani udvariatlanság. Étkezés közben távozni nagyfokú udvariatlanság.

Az asztalon ne könyököljünk, tartsuk lazán ölben vagy az asztalon a kezünket.

A levest akkor lehet kiinni a csészéből, ha nincs benne levesbetét.

Étkezés végén tegyük az evőeszközt a tányér átmérőjének vonalában egymás mellé, egymással párhuzamosan a tányérra. (4 óra irányába)

Nem illik távozni addig, amíg a fővendég jelen van.

30.10. Illemszabályok étteremben

Étterembe érkezve az ajtón mindig a férfi lép be elsőnek, jelzi érkezéskor az asztalfoglalást.

Ha nem volt foglalás, a nő dönti el, hogy a hely alkalmas-e és ő választ asztalt is.

Amennyiben volt foglalás, a pincér vagy ültető hosztesz helyrekísér, a pincér után a hölgy halad és választ ülőhelyet.

A férfi úgy ül le, hogy a hölgy az ő jobbján legyen.

A kabátot a férfi vagy a pincér azonnal lesegíti a hölgyről.

A férfi a bejáratnál szemben foglal helyet. A asztalkendőt hosszirányban kihajtva az ölbe tesszük. A pincér vagy a férfi segíti a hölgyet helyet foglalni az asztalnál.

Mindig a férfi feladata a rendelés. A bor kiválasztása után a férfinak (kivéve, ha a hölgy rendelte) töltenek először kóstolásra, jóváhagyása esetén a hölgynek töltenek először. Hölgy nem tölt italt, az ő pohara nem ürül ki.

Ha már nem kér többet, az utolsó kortyot a pohárban hagyja. Minden egyes alkalommal, mielőtt iszunk a pohárból, használjuk a szalvétát.

Levest csak akkor ihatjuk csészéből, amikor fülénél meg tudjuk fogni a csészét és nincs benne levesbetét.

Az evőeszközöket kívülről befelé haladva használjuk. A péksüteményt sohasem harapjuk, hanem törünk belőle egy kis darabot és azt vajazzuk.

Egyenes háttal ülünk, kis falatokat a szánkhoz emelve csendben étkezünk, nem hajolunk a tányér fölé. Az ételek vágása közben a karokat szorosan a test mellett tartjuk.

Amikor a hölgy ideiglenesen távozik az asztaltól és visszatér, illik a férfinak is felállnia.

Ekkor például, jelezve hogy az étkezést még nem fejeztük be, az evőeszközöket a tányérra fektetjük úgy hogy a nyelvük 4 és 8 óra irányába mutasson, az evőeszköz nem éri az abroszt.

A számlát a borralalóval (mértéke általában 10-20 % között van) a férfi kéri és rendezi diszkrétén.

Távozáskor a férfi segít a hölgynek felállni a szék kihúzásával, felveszi a saját kabátját, majd felsegíti a hölgyre a kabátját; a hölgy megy elől, aki az ajtónál megáll, hogy a férfi ki tudja nyitja előtte.¹⁵³

Díszétkezés menü minta

A vendégek érkezésekor tálcáról kínált vegyes aperitif:

(Összesen 1 pohár/fő mennyiségben)

Hungária Extra Dry pezsgő

Száraz Tokaji Szamorodni

Narancs juice, Ásványvíz

Az étkezés megkezdésekor vendégeinek mini pékárut szolgálunk fel szózott szeletelt vajjal

Szarvassonka balzsamecetes gombával és parmezán felfújttal

Vilányi Rosé 2012 (1,5 dl/fő)

Rózsaszín mangalica szűz

zsenge kukoricával és mustáros zöldbors mártással

Szekszárdi Cabernet Franc 2009 (1,5 dl/fő)

Mogyorókrémes csokoládéfelfújt vérnarancsos jégkásával

Espresso tejjel

Szénsavas és szénsavmentes ásványvíz

¹⁵³ Dr. VÁMOS Lászlóné: *Nyolc miniszter volt a főnököm*. Protokoll a gyakorlatban. Szilvia és Társa Bt. Budapest, 108-118.o.

30.11. Meghívókártya minta angolul

Mr.

President of the Organising Committee and the Hungarian(Sport) Federation

requests the pleasure of your company for the

Official Opening Reception of the

..... EUROPEAN CHAMPIONSHIPS BUDAPEST 201..

on

.....day,(month) (year) at 20:00 hours

at

Hunting Hall of the Parliament

(Budapest, Kossuth tér 1-3. VII. gate).

Dress Code: Lounge Suits

Please, bring your ID with you. Security check at the entrance starts 19.30 hours.

RSVP:

A megszólításnál (szóban, írásban egyaránt) ügyeljünk a rangok, titulusok, címek helyes használatára!

A tudományos élet titulusai:

Dr. - doktor

Ph.D. - philosophiae doctor, a filozófia doktora angolszász területeken

dr. phil. - philosophiae doctor, a filozófia doktora német és skandináv nyelvterületeken

PhDr - philosophiae doctor, a filozófia doktora szláv nyelvterületeken

DLA - doctor of liberal arts, a PhD zeneművészeti, képzőművészeti és iparművészeti megfelelője

LL.M. - master of law, ez egy olyan posztgraduális képzés elvégzése után használható cím, amely lehet általános vagy speciális, de jogi diplomát feltételező

Phil.Mag. - philologiae magister, bölcsész diplomával rendelkező

MBA - master of business administration, üzleti doktori diploma.

A meghívó mindenképpen **tartalmazza** az alábbi információt:

- a meghívó fél nevét, beosztását, rangját,
- a meghívás tényét: „tisztelettel meghívja...”,
- a meghívott nevét, esetleg rangját,
- a rendezvény helyét, időpontját,
- a meghívás alkalmát, indítékát,
- a rendezvény jellegét,
- a részvétel visszajelzését, vagy a lemondás lehetőségét (V. K. vagy R. S. V. P. rövidítésekkel),
- az öltözetre vonatkozó utalásokat,
- egyéb hasznos információkat (pl. parkolási lehetőség).

Dress kódok röviden:

Black tie (semi-formal) – franciául cravate noir-nak nevezett semi-formal az exkluzív események öltözete, amely megkívánja uraknak a fekete szmoking viseletét lehajtott vagy egyenes gallérú fehér inggel, fekete csokornyakkendővel és fekete lakkcipővel, míg a hölgyektől a hosszú alkalmi ruha viseletét. - 18 óra után, esti, éjszakai alkalomra

Zsakett – más néven stresemann vagy cut, illetve cutaway egy olyan társasági öltöny viseletét kéri, amely egysoros fekete zakóból és sötétszürke csíkos nadrágból áll szürke mellénnyel szürke nyakkendővel.

Informal – Business formal - az üzleti élet öltözete; urak esetében megegyezik a semi-formallal, azzal, hogy elegendő az elegáns sötét öltöny nyakkendővel, a hölgyek esetében szoknya és blézer vagy kosztüm – az üzleti életben további kikötés, hogy ruhájuk ne legyen kivágott - 18 óra után kezdődő rendezvényre

Business / casual – hivatali ruházat, nincsenek megkötések, de az uraknak ajánlott öltöny viselete nyakkendővel, hölgyeknek pedig szoknya és blézer vagy kosztüm viselete - 18 óra előtt rendezvényre

Slacks – az üzleti félhivatalos rendezvények sportos öltözete, megengedett a sportosan elegáns vászonnadrágok, ing-pulóver párosítások viselete sportcipővel, csizmával mind a hölgyek, mind az urak tekintetében.

Coat-no-tie – félhivatalos rendezvények viselete, amely megkívánja az öltöny viseletét, de nyakkendő nélkül, akár jelentheti a garbó és a zakó kombinációt is, hölgyeknek nadrágkosztüm, stb.

Megjegyzés: Az „alkalomhoz illő öltözet” nem egyértelmű jelzés

Meghívókártya minta 1.

M E G H Í V Ó

A Magyar Szövetség nevében tisztelettel meghívom

Önt

aévi.....(sportág).....(esemény neve)

alkalmából megrendezendő

DÍSZVACSORÁRA

201.....(hónap)(nap)..... órakor aétteremben.

(Cím:)

Részvételi szándékát kérjük, hogy az alábbi telefonszámon jelezze 201.(hó) .-ig:+ 36
(1)

Tisztelettel:

.....

a Magyar Szövetség elnöke

Meghívókártya minta 2.

Tisztelt Hölgyem / Uram !

Ezúton tisztelettel meghívjuk a(helyszín) rendezendő
.....(esemény), amelyre
.....(város), a(helyszín)

201.....-én,napon ...:.... órai kezdettel kerül sor.

A programja az alábbi:

15.00 h. - fogadás a előcsarnokában

16.00 h. - főesemény.....

**20.30 h. - Vacsora a Bálteremben (.....(város) Önkormányzatának
meghívására)**

Kérjük szíves visszajelzését részvételével kapcsolatban-ig (dátum, időpont) az alábbi
e-mail címen vagy telefonszámon: Tel.

Tisztelettel:

.....

Főtitkár

EurópaiSzövetség

.....

Főtitkár

Magyar Szövetség

Meghívókártya minta sporteseményre

MEGHÍVÓ

A Magyar Szövetség nevében szeretettel meghívom

Önt

a budapesti Papp László Sportarénában megrendezendő

201.... évi világbajnokságra

.....(hónap) ...-... (nap) között.

Ön és kísérelője részére VIP akkreditációt biztosítunk a rendezvényen.

Az világbajnokság részletes programját a mellékelt anyagban olvashatja.

Részvételi szándékát, illetve az Ön által igényelt VIP jegyek számát kérjük, hogy az alábbi telefonszámon jelezze 201... (hónap) (nap) -ig: + 36 (1)

Tisztelettel:

.....

a Magyar Szövetség elnöke

Angol nyelvű meghívólevél minta hazai rendezésű világbajnokságra

.....Embassy

HE Mr Firstname FAMILYNAME

..... Ambassador to Hungary

.....(név) utca ...(szám)

Budapest

1111

Subject: Invitation

Date (day, month, year) Budapest

Excellency,

By this letter I have the honour to invite Your Excellency on behalf of the HungarianFederation to the(sport) World Championships to be held in Budapest, in the Papp László Sport Arena between(month) ... and(day – day).

Although our national history of(sport) goes back to, the year of the, several national competitions were conducted; the last time we hosted World Championships in Budapest wasyears ago. Since then after a period full of great results Hungary has again the opportunity to host this outstanding competition.

We are convinced that all competitors will also look forward to a memorable championship and we shall be once again proud of our competitors having won medals at the London 2012 Olympic Games.

The right of organization of the 201..(sport) World Championships is a sport diplomatic success which was preceded by long and exhaustive preparations. We have the possibility to show the world again that our country is able to host any major event at the highest level.

It would be a great privilege for us if Your Excellency would further raise this prestigious sporting event by honouring us with your kind presence.

A detailed programme of daily events available in the attached material with RSVP information.

Mr.

President, HungarianFederation

Meghívólevél minta hazai rendezésű világbajnokságra

..... **Minisztérium**

.....Államtitkárság

..... **(Név)**

..... államtitkár (pozíció)

1111 Budapest

..... utca ...

Tárgy: Meghívó

Budapest, 201...(hónap) ... (nap)

Tisztelt Államtitkár Úr!

Nagy örömmre szolgál és egyben megtiszteltetés számomra, hogy a Magyar „.....”, Szövetség nevében meghívjam Önt a Budapesten 201...(hónap, nap-nap) között megrendezésre kerülő Világbajnokságra.

A nem egyszerűen sport, hanem a világ sportéletének szerves része. Hatalmas múlttal rendelkezik és népszerűsége napjainkig töretlen.

Legutóbb évvel ezelőtt köszönhetünk a világ minden kontinenséről kiváló sportolókat Budapestén, amikor sikerült magasra tennünk a mércét magunknak egy sikeres világeseménnyel. Az ideai budapesti világbajnokság sok tekintetben kiemelkedő jelentőségű lesz. A világbajnokság rendezési jogának elnyerése hatalmas sportdiplomáciai siker - most ismét bebizonyíthatjuk, hogy hazánk világszínvonalon képes megrendezni bármilyen nemzetközi sportviadalt.

Bízom abban, hogy minden résztvevő számára emlékezetes, sikerekben gazdag verseny vár, ahol együtt szurkolhatunk a olimpián érmet szerzett versenyzőink is.

Megtiszteltetés lenne számunkra, ha eme nemzetközi rendezvény színvonalát jelenlétével tovább emelné, hozzájárulva ahhoz, hogy a 201..... évi Világbajnokság valóban páratlan, rangos eseménnyé váljon a világ szemében is.

Válaszát remélve maradok őszinte tisztelettel:

.....

A Magyar Szövetség elnöke

Meghívólevél minta hazai rendezésű Európa-bajnokságra

..... (intézmény neve)

..... (név)

.....(titulus)

Levelezési cím

Tárgy: meghívó

Budapest, év – hónap - nap

Tisztelt (rang, titulus, beosztás) Asszony!

Öröm és megtiszteltetés egyben számomra, hogy a Magyar Szövetség nevében ezúton meghívjam Önt a városában, 201.(hónap) ...-.... (nap) között megrendezésre kerülő Európa-bajnokságra.

Büszkeséggel tölt el, hogy óta immáralkalommal készülünk egy kiemelkedő, nemzetközi bajnokság megrendezésére, bizonyítva ezzel, hogy mi magyarok bátran vállaljuk a tudásunkat és szorgalmunkat komoly próbatétel elé állító kihívásokat.

Őszintén reméljük, hogy a korábbi eredményeink jegyében tovább öregbíthetjük majd hírnevünket, hiszen az elmúlt év alatt a Budapesten, ill.-ben megrendezett világ- és Európa-bajnokságok során nyújtott színvonalas teljesítményünk megérdemelten vívta ki a Nemzetközi- és Európai Szövetség elismerését.

Az idei esztendőben célunk az, hogy felülmúljuk a korábbi versenyek során állított magas mércét, s felejtethetlenné tegyük minden résztvevő és érdeklődő számára ezt a kontinens bajnokságot. Reméljük, ehhez nagyban hozzájárul, hogy a sportesemény rendezésének helyszíne a éves múlttal büszkélkedő városa. Az egykori(város) kulturális- és sportéletének köszönhetően tökéletes otthona lesz az Európa-bajnokságnak.

Megtiszteltetés lenne számunkra, ha eme nemzetközi rendezvény színvonalát jelenlétével tovább emelné, hozzájárulva ahhoz, hogy az idej, (város) rendezett Európa-bajnokság valóban páratlan, rangos eseménnyé váljon nemcsak Európa, de a világ szemében is.

Válaszát remélve maradok őszinte tisztelettel:

.....

az Európa-bajnokság Szervezőbizottságának elnöke

Felkérőlevél minta

Budapest, 201.....

Iktatószám:

..... úr

miniszter

..... Minisztérium

.....(cím)

Tisztelt Miniszter Úr!

A MagyarSzövetség kiemelt rendezvénye lesz a(z)
megrendezése az Európai.....Szövetség támogatásával és irányításával.

A(z) mérkőzéseihelyszínen, a budapesti és a
.....(város)Csarnokban zajlanak 201.....tól-ig.

A Magyar Szövetség nevében engedje meg, hogy felkérjem Önt kiemelt
rendezvényünk fővédnökének.

Örömünkre szolgálna, ha abban a megtiszteltetésben részesítene minket, hogy felkérésünket
elfogadja.

Tisztelettel:

.....

elnök

Megrendelőlevél minta

Budapest, 201.....

E-mail

kód:

Tisztelt!

Hivatkozva előzetes megbeszéléseinkre megrendeljük a Hotel szolgáltatásait a(esemény neve) szervező EurópaiSzövetség és MagyarSzövetség Szervező Bizottság tagjainak részére az alábbiak szerint:

Esemény:

1 db executive szoba dátumtól-ig.

Név:

1 db egyágyas szoba

Név: dátumtól-ig.

7 db egyágyas szoba (EurópaiSzöv.) dátumtól-ig.

Nevek:

10 db egyágyas szoba (LOC) dátumtól-ig.

Nevek:

Ár:

Executive: Bruttó.....- Ft /szoba/éj

1 ágyas: Bruttó- Ft/szoba/éj

Fizetés módja: számla ellenében 14 banki napon belüli átutalással

Köszönjük szíves együttműködésüket.

Üdvözlettel:

esemény neve

.....

Projekt menedzser

Megrendelőlevél minta 2.

Budapest, 201.....

Fax/E-mail

kód:

CÉG

.....

részére

Tisztelt!

Hivatkozva a telefonon történt egyeztetésünkre, ezúton rendelünk meg a(esemény) szervező EurópaiSzövetség delegáció részére 1 db 7 személyes kisbuszt.

Esemény:

Időpont: dátum tól-ig

Buszkiállítás: dátum, helyszín

Útvonal:

A gépkocsivezetőnek Hotelban biztosítunk szállást és vacsorát-én.

Kisbusz típusa: MERCEDES Vito 7 személyes + gépkocsivezető

Költség:Ft + ÁFA (..... napra)

Fizetés módja: átutalás számla ellenében 30 napon belül

Köszönjük szíves együttműködésüket.

Tisztelettel:

.....

versenyigazgató

Köszönőlevél minta

CÉG NEVE

CIM

Tárgy: Köszönet az együttműködésért

Budapest, 201.....

Tisztelt.....!

A MagyarSzövetség és a Szervező Bizottság nevében ezúton szeretném köszönetemet kifejezni, hogy az Ön cége nagyban támogatta és jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az idei,városában megrendezett Európa-bajnokság sikerrel záruljon.

Büszkén mondhatjuk el, hogy ez a színvonalas sportesemény számos pozitív visszajelzést kapott mind a résztvevő nemzetek delegációi, mind a nézőközönség és a meghívott vendégeink részéről.

Őszintén reméljük, hogy a jövőben az általunk megrendezésre kerülő rangos versenyek szervezése illetve lebonyolítása során ismét számíthatunk az Önök támogatására és cégükkel való együttműködésre.

Végezetül engedje meg, hogy ezúton kívánjunk kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag Újévet!

Tisztelettel:

.....Európa-bajnokság Szervezőbizottságának elnöke

31. A PROTOKOLL HÁRMAS HIERARCHIÁJA

A sportprotokoll - eltérően a protokoll többi szakterületén alkalmazottakkal - a hármashierarchia¹⁵⁴ szerint rangsorol, nem csak a résztvevőket, de a tereket és az idősávokat is és minden egyes eseményen ezek alapján kell megtervezni a kapcsolódó protokollszolgáltatásokat, például a VIP logisztikát.

31.1. Időbeli rangsorolás

Úgy kell a vezetők és személyiségek szálláshelyről történő elindulását és a helyszínre érkezését egyeztetni és időzíteni, hogy mindez személyes rangjukkal **fordított sorrendben** történjen.

Tehát abban a pillanatban, amikor a legmagasabb rangú méltóság megjelenik, addigra az összes meghívott személyiség és vendég már a számára kijelölt helyen kell, hogy tartózkodjék. Ez alapján kell megtervezni az egyéb, kapcsolódó tevékenységek időbeosztását, úgymint szállítás, konvojok összeállítása és biztonsági intézkedések.

Ugyanígy, a fordított sorrend értelmében az eseményt a fővendég hagyhatja el először, amíg a fővendég jelen van, nem illik senkinek sem távoznia.

31.2. Térbeli rangsorolás

- A verseny helyszínén először az egyes **funkcionális zónákat**, lelátó típusokat kell kijelölni. Ezt követően a VIP lelátón általában három zónát különböztetünk meg: középen az elnökség, tőle jobb- és baloldalon a sportvezetés, illetve a politikai, állami és civil szervezetek részére. Törekedni kell arra, hogy a középső, elnökségi szektor szükség szerint bővíthető legyen.
- A VIP lelátóhoz kapcsolódó kiszolgáló terek és berendezések biztosítása ugyanennyire fontos: a közlekedők, az előterek, a váróhelyiségek, a VIP ruhatár, a kávézó, az orvosi ellátás, külön lift és lépcső, mosdó előkészítése a kiemelt vendégek számára.
- Ide tartozik még a szállodai szobaelosztás kérdése, ahol a rangnak járó protokollszolgáltatást (nem elfelejtve a szállodai szoba bekészítést, illetve az előzetes személyes igények, preferenciák alapján történő további kiegészítéseket) nyújtjuk.

¹⁵⁴ KARGER KOCSIS László: Sportprotokoll előadás, Nemzetközi Protokoll Iskola, 2007. és Dr. Hédi Csaba. Sportdiplomácia című előadása. <http://www.nyf.hu/testnevelés/sites/www.nyf.hu.testnevelés/files/SPORTDIPLM%C3%81CIA.ppt>. letöltés: 2014. szeptember 3.

- A kiemelt külföldi vendégeket általában 5 csillagos szállodában helyezük el, ahova reptéri fogadásuk után szállítjuk.
- Végül, de nem utolsó sorban ellenőrizzük a zászlók elhelyezését, az épületek, helyiségek díszítését, a VIP belépési pontokat, eligazítjuk az akkreditációt ellátó személyzetet.

31.3. Személyek rangsorolása

A sport világában nem léteznek általánosan követett, nemzetközi vagy nemzeti szintű rangsorok, így a megjelent szektorok képviselőit mind külön kell kezelni: az állami és a helyi méltóságok, a különböző hatóságok, a nemzetközi és a nemzeti sportszervezetek, a kiemelt sportszemélyiségek, a szponzorok, a létesítmény-tulajdonosok mind külön protokoll listán rangsorolnak.

A következőképpen járunk el: a **személyeket** a térben **zónákba csoportosítjuk**: VIP-VVIP zóna, szponzor-zóna, bizottságok zónája, sportolók zónája, hatóságok zónája, vendégzóna, elnökségi zóna. Majd ezeken a zónákon belül kell felállítani az egyes rangsorokat és a különböző listákat végül össze kell fésülni. A személyek hierarchiája tehát nem jelent mást, mint a fent említett zónákon belül felállított protokoll **rangsorok összefésülését**.

A rangsor megállapítása azért sem könnyű feladat, mert minél hosszabb az egyazon térben elhelyezendő méltóságok és személyiségek névsora, annál bonyolultabb az összefésülés.

A rangsort rendszerint a **házigazda** vezeti, ez alapesetben az esemény meghirdetésével és megszervezésével foglalkozó szervezet. Házigazda lehet sportszervezet (nemzeti, kontinentális, vagy nemzetközi olimpiai bizottság, nemzetközi vagy nemzeti, regionális, helyi sportszövetség), egy védnök vagy szponzor (pl. vállalatok, alapítványok), vagy állami-önkormányzati szerv (megye, város). E szervezet legmagasabb rangú képviselője lesz az **esemény elnöke**.

A sport világában többnyire (nem mindig, de a leggyakrabban) kétféle szervezetet tekinthetünk házigazdának: az eseményt meghirdető és az eseményt megszervező intézményt.

Miután nem létezik olyan nemzetközi előírás, amely szabályozná a különféle állami méltóságok és a sportvezetők közötti hierarchiát, azt az elvet kell követni, amely szerint a

díszpáholy vagy **–tribün** három blokkra oszlik:

- az elnökség közében,
- az elnökségtől jobbra eső területen a sportvilág vezetői,
- az elnökségtől balra eső területen az állami szervek vezetői foglalnak helyet.

VIP vendég mintaprogramja

EVENT NAME

..... 201., Place

Programme

Accommodation from to

..... Hotel

Address

Driver:

Tel:

Mobile:

Fax:

day, date

13:35 Departure from Airport with flight

15:45 Arrival in Budapest, welcome by HFF Secretary General

day, date

11:00 Meeting with President Hungarian Football Federation

..... Hotel

Departure from Hotel Royal to Houses of Parliament

12:00 Meeting with Prime Minister

Houses of Parliament

15:00 Departure from Budapest to

18:00 EVENT – Match for the 3rd place

.....Arena, city

20:30 EVENT – Final

.....Arena, city

followed by Medal Ceremony

followed by Transfer fromto Budapest

day, date

07:30 *Departure from Hotel Royal to Budapest Airport*

09:45 *Departure from Budapest Airport with flight.....*

11:30 *Arrival in Airport*

31.4. Rangsorolás világversenyen

Bármilyen típusú rendezvényt is szervezünk, a rangsorolás minden esetben alapvetően attól függ, hogy meghívásunkra ténylegesen kik jönnek el és mely intézményt képviselik. Sokszor sajnos csak az utolsó pillanatban derül ki, hogy egy-egy magas rangú vezető nem tud eljönni az adott eseményre, legyen az eredményhirdetés vagy ültetett díszvacsora; ez esetben gyorsan javítani kell a rangsort, módosítani a díjátadó személyét vagy a főasztal ültetését.

Ahogy az előzőekben írtuk, a meghívottak körét az egyes kategóriákon belül rangsoroljuk, majd ezeket a rangsorokat összefésüljük. Ily módon egy hazai rendezésű világbajnokság esetén jellemzően a sportszakmai részről a magyar, az európai és a nemzetközi sportági szövetség vezetőit, korábbi bajnokokat, további sportági szakszövetségek vezetését, egyéb kiemelt külföldi és magyar sportszervezet képviselőit, emellett magyar állami – politikai vezetőket, diplomáciai képviselőket, szponzorokat hívunk meg.

Érdemes egy kibővített Excel táblázatot vezetni a pontos név, pozíció, képviselt intézmény, elérhetőség (postacím, e-mail cím, telefonszám, kapcsolattartó) és esemény (amelyre meghívjuk – általános meghívás a sportesemény egyes napjaira és/vagy a kísérő protokoll rendezvényekre) feltüntetésével, valamint a meghívás időpontját és az arra kapott választ is rögzíteni a teljes kép és átláthatóság érdekében, így bármikor visszakereshető minden fontos információ.

1. lista: A Nemzetközi Sportági Szakszövetség rangsora

- Elnök
- Főtitkár
- Elnökségi tagok, továbbá a NOB jelenlevő képviselői tartoznak ide.

Ide sorolható még a szövetség állandó és az adott rendezvényt támogató szponzorai is. A szövetségtől függ, hogy milyen jogosultságot biztosít számukra a világversenyek alkalmával; mit ír elő a szervezőbizottságok számára, de jellemzően VIP vendégként kezeljük őket és meghívjuk a kísérő protokoll programokra, valamint eredményhirdetésekre. Európa-bajnokság esetében hasonlóképpen járunk el az Európai Sportági Szakszövetség képviselőinek rangsorolásakor.

2. lista: A Nemzeti Sportági Szakszövetség rangsora

(avagy a magyar sportági szakszövetség, ha Magyarországon rendezik a versenyt)

- Elnök
- Főtitkár
- Elnökségi tagok
- és egyéb bizottsági tagok

valamint mindazon sportolók, akik a sportágban olimpiai bajnokok vagy olimpiai helyezettek, világ- és Európa-bajnokok, helyezettek – abban a sorrendben, milyen címet hányszor érték el.

3. lista: Az állami és politikai személyiségek rangsora

Minden hazánkban rendezett Európa- vagy világbajnokságra, nemzetközi versenyre illik meghívólevélben invitálni a közjogi méltóságokat, így az államfőt, kormányfőt, egyes minisztereket, államtitkárokat, illetve ide soroljuk a rendezvény helyszínéül szolgáló város vezetését is (pl. főpolgármester, polgármester, bizottságok vezetői).

A nehézségek akkor merülhetnek fel, amikor nem kapunk időben visszajelzést, vagy nem mindig tudjuk, hogy mikor érkeznek a vendégek, avagy a jelzettekkel ellentétben mégsem tudnak eljönni, netán a meghívott maga helyett alacsonyabb rangú képviselőt delegál, így a rendezvény minden egyes napjára és programjára külön protokoll listát kell készíteni és akár az utolsó pillanatban bekövetkezett változás miatt azt a lehető legrugalmasabban kezelni.

4. A diplomáciai képviselők rangsora

Nem hagyható ki az adott nemzetközi eseményen résztvevő delegációk országainak hazánkba akkreditált diplomáciai képviselőit (vagy ha összevont képviseletről van szó, vagy nem Budapesten, hanem például Bécsben rezidál a misszió vezetője – aki lehet pl. nagykövet, állandó ügyvivő – attól függően, hogy milyen szinten áll a két ország diplomáciai kapcsolata) sem a meghívandók listájáról. Többek között ezért is érdemes a szervezés időszakában felkérni sportprotokoll szakértőt, aki az esemény kezdete előtt 2-3 hónappal javaslatot tesz a meghívottak körére.

Alapvetően azon országoknak, ahonnan érkeznek hozzánk versenyzők vagy delegációk, a hazánkba akkreditált diplomáciai képviselőit illik meghívni angol nyelven¹⁵⁵ írt, fejléces,

¹⁵⁵ küldés előtt mindenképpen ellenőriztessük a szöveget anyanyelvi olvasóval, vagy aki nagyon magas szinten használja a nyelvet és ismeri a diplomáciai angol sajátosságait.

kézzel aláírt (nem elektronikus aláírással)¹⁵⁶ a diplomáciai levelezés (megszólítás, a levelet nyitó és záró, kötelező udvariassági formulák) szabályainak megfelelő¹⁵⁷ meghívókártyával, kiegészítve azt pontos programmal, térképpel és további hasznos információval (RSVP, belépés, kérdés esetén kapcsolatfelvétel módjai).

Ezeket a meghívó csomagokat legalább két héttel az esemény kezdete előtt kell elküldeni. Minél korábban tesszük mindezt, annál nagyobb esély van arra, hogy fogadókészség esetén a programjukba beillesszék (de igaz ez minden magas rangú vezető esetében is) és jelenlétükkel az esemény rangját tovább emeljék.

5. lista: További kiemelt sportszervezetek, intézmények képviselőinek rangsora

Meghívásra kerülhetnek hazai világesemények alkalmával többek között a Magyar Olimpiai Bizottság, a Nemzeti Sportközpontok, Magyar Sporttudományi Társaság, a Magyar Olimpiai és Sportmúzeum, a Sportiskolák Országos Szövetsége, a Magyar Technikai és Tömegsportklubok Országos Szövetsége, a Testnevelési Egyetem, a Magyar Edzők Társasága, az Országos Sportegészségügyi Intézet (Sportkórház), szabadidős sportszervezetek, valamint további országos sportágak szövetségének vezetői.

1. Példa:

Ha az adott eseményen megjelenik a Nemzetközi Sportági Szakszövetség elnöke, a Szervezőbizottság elnöke, NOB elnöke, a rendező ország államfője, kormányfője, a protokoll lista a következő:

1. Nemzetközi Sportági Szakszövetség elnöke
2. Szervezőbizottság elnöke
3. A rendező ország államfője
4. a rendező ország kormányfője
5. a NOB elnöke

¹⁵⁶ példa egy angol nyelvű meghívólevélre a mellékletben található.

¹⁵⁷ Érdemes elolvasni a *Diplomáciai irattíntatár* című könyvet. (Dr. SUHA György szerk. In Media Plusz Kft. Budapest)

2. Példa

Hazai rendezésű **világbajnokság**, olimpiai sportágban:

1. Az eseményt meghirdető nemzetközi szövetség elnöke
2. Az esemény szervezőbizottságának elnöke
3. A NOB elnöke
4. Az adott sportág európai szövetségének elnöke
5. Az adott sportág nemzeti szövetségének elnöke (ha nem a szervezőbizottság elnöke)
6. A nemzeti olimpiai bizottság elnöke.

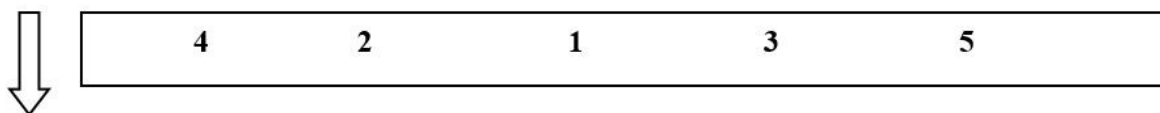
A sportesemények előtt megfelelő időben a sportág **nemzetközi szövetsége megállapítja a protokoll rangsort**, amely alapján az állami és sportszemélyiségeket elhelyezik a díszpáholyban; az ülőhelyekre előzetesen kihelyezett, a vendégek nevét jelző táblák alapján.

3. Példa

Egy nemzetközi protokoll esemény ültetési rendjére a kormányfő, a nemzetközi sportági szakszövetség (NSZ) elnöke, a főpolgármester, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) elnöke, illetve a Szervezőbizottság (SZB) elnöke részvételével.

Középre ültetjük a legmagasabb rangú személyt, majd tőle **jobbra-balra** ültetéssel egymás mellé rangban csökkenő sorrendben az alábbi módon helyezzük el a résztvevőket, szemből nézve:

Miniszterelnök – SZB elnöke – NSZ elnöke – NOB elnöke – Főpolgármester

Íme egy lehetséges **kibővített protokoll lista**:

1. Az eseményt meghirdető szövetség elnöke
2. (ha pl. **Európa-bajnokság – akkor az Európai Szövetség elnöke**)
3. Az esemény Szervezőbizottságának elnöke
4. A NOB elnöke
5. Az adott sportág nemzetközi sportági szakszövetségének elnöke
6. A nemzeti Olimpiai Bizottság elnöke
7. A nemzeti Olimpiai Bizottság alelnökei, saját sorrendjükben
8. A sportág bírót tömörítő nemzetközi szervezet elnöke
9. A nemzeti sportági szakszövetség elnöke

10. Más nemzetközi szövetségek elnökei
11. NOB tagok
12. A sportág nemzetközi sportági szakszövetségének tagjai
13. Regionális szövetség elnöke
14. A sportág bírót tömörítő nemzeti szervezet elnöke
15. A nemzeti Olimpiai Bizottság tagjai
16. Más nemzeti sportági szakszövetségek elnökei
17. Nemzeti szövetség tagjai
18. Helyi szövetség elnöke
19. A sportág bírót tömörítő regionális szervezet elnöke
20. Regionális szövetség tagjai
21. A sportág bírót tömörítő helyi szervezet elnöke
22. Más regionális szövetségek elnökei
23. Helyi szövetség tagjai
24. Más helyi szövetségek elnökei.

31.5. Zászló-etikett

Egy-egy világverseny során kiemelten fontos a szimbólumok, elsősorban a zászlók, lobogók helyes kezelése. Egy rossz himnusz vagy helytelen lobogó alkalmazása sértő az adott nemzetre és rendkívül rossz fényt vet a szervezőkre is, ezért minden esetben előre győződjünk meg arról, hogy mint szervezők, a megfelelő himnusszal és lobogóval rendelkezünk az eredményhirdetésre, de ügyeljünk azok helyes sorrendjére és formátumára a csarnokban történő kihelyezés előtt is.

A hivatalos meghatározás szerint a **zászló** adott színű, esetleg ábrával, jelvénnel díszített, nyélhez (rúdhoz) erősített, szabályos alakú kelmedarab, míg a **lobogó** árbcra zsinórral (kötéllal) felvonható, a zászlóval azonos színű, textíliából készült jelvény.¹⁵⁸

¹⁵⁸ KUTASI Csaba: *Megújult a zászló szabvány.*
http://www.tmte.hu/11kiadvanyok/111matete/111_2009_05_pdf/203_Zaszlo.pdf letöltés: 2014. október 4.

A zászlók és lobogók évezredek óta végigkísérik történelmünk eseményeit és mai globalizált világunkban is fontos szerepet töltenek be; azonos származású vagy azonos céllal rendelkező csoportok összetartozását fejezik ki.¹⁵⁹

A zászló-etikettnek bár **nincs nemzetközi szabályozása**,¹⁶⁰ de a nemzetközileg elfogadott szabályok számos közös elemmel rendelkeznek, így általános irányelvek is megfogalmazhatók.

Főszabály szerint az egymás mellett megjelenő nemzeti lobogóknak egy nemzetközi rendezvényen azonos méretűnek kell lenniük, külön zászlórúdra kell felvonni őket. A nemzeti zászló elsőbbséget élvez minden mászászlóval szemben. Egy nemzetközi rendezvényen a többi nemzet zászlaját az adott ország nyelvszerinti vagy angol alfabetikus sorrendben kell elhelyezni.

A sportban zászlókra vonatkozó **alapelvek** röviden a következők:

1. A zászlók a házigazda (HG) ország nyelve szerinti ABC sorrendben vonulnak fel.
2. A sporteseményt lebonyolító szervezet zászlója egymagában lobog díszhelyen.
3. A HG zászlója a megye és város zászlójával együtt másik díszhelyen kerül felvonásra.
4. Résztvevő országoké balról jobbra lineárisan, lehetőleg a tribünnel szemben, hogy a közönség lássa.
5. Egy stadionban a félkörben elhelyezett zászlókat úgy pozícionáljuk, hogy a házigazda ország nemzeti zászlaja legyen középen, ha pedig köralakba rendezzük őket, akkor a házigazda ország zászlaja közvetlenül a stadion főbejáratával szembe helyezkedik el, a többi zászló az óramutató járásával megegyező irányban, ABC sorrendben.
6. A sportzászlókat sosem keverjük a hivatalosakkal.
7. A zászlóknak meg kell felelniük hivatalos vagy nemzetközi méreteknél, hogy mind egyformák legyenek.
8. Két klub közötti találkozón nem szoktak zászlót felvonni, el lehet helyezni a páholy 2 sarkán. Elsőbbség a vendégcsapaté.
9. Gyászt sosem fejeznek ki sportban félárbocra engedéssel. Ehelyett 1 perces néma csenddel tisztelegnek.¹⁶¹

¹⁵⁹ Bővebben a témában: *Zászlók zsebkönyve* - A világ országainak zászlói és címerei. BALOGH László (összeáll.) Cser Könyvkiadó és Ker. Kft. Budapest, 2014. és Alfred ZNAMIEROWSKI: *Zászlóenciklopédia*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2002.

¹⁶⁰Lioba SCHAFNITZL, Harry D. SCHURDEL: *Zászlók és lobogók*. Tessloff és Babilon Kiadó, Budapest, 2008. 15.o.

¹⁶¹ KARGER KOCSIS László: Sportprotokoll előadás, Nemzetközi Protokoll Iskola, 2007

1. Példa

Ha a sportesemény Magyarországon kerül megrendezésre és a magyar nemzeti zászló mellett a nemzetközi sportági szakszövetség és a magyar sportági szakszövetség zászlaját is el kell helyezni, akkor sorrend a következő:

a magyar nemzeti zászló (1) van középen,
a jobbján a nemzetközi szövetség zászlaja (2),
balján a magyar szövetség zászlaja(3).

azaz szemből nézve az elhelyezés: 2 -1- 3

2. Példa

Ha emellett elhelyezzük a budapesti zászlót és a NOB zászlaját is, a sorrend a következő lesz **szemből nézve**, középen a magyar nemzeti zászlóval:

Budapesti – nemzetközi szövetség – magyar – NOB – magyar szövetség

4	2	1	3	5
---	---	---	---	---

1. magyar nemzeti zászló
2. nemzetközi sportági szakszövetség zászlaja
3. NOB zászló
4. Budapest zászlaja
5. magyar sportági szakszövetség zászlaja.

Általános szabályok¹⁶² zászlók, lobogók kezelésére:

A zászló nem érhet le a földre, ha leeresztik a zászlót, meg kell fogni. Kétszer félbehajtják, majd háromszögbe.

Az elhasznált zászlót lehet **tisztítani**,¹⁶³ ha elrongyolódik, meg kell semmisíteni: nézőközönség nélkül, de két tanú jelenlétében jegyzőkönyv felvétele mellett el kell égetni.

Zászló csak napkeltétől napnyugtáig lehet fenn, éjszakára csak akkor loboghat, ha meg van világítva.¹⁶⁴

Egy **bilaterális eseményen** a vendéglátó és vendég ország zászlaját helyezük el úgy, hogy vendéglátó ország zászlója kerül a szemlélő jobb oldalára. **Trilaterális** rendezvényen három zászló elhelyezésekor a nemzeti zászlónak középen, **quadrilaterális** eseményen négy zászló elhelyezésekor a nemzeti zászlónak a megfigyelőtől jobbra, az első helyen kell megjelennie. Ha a zászlók **csokorban** helyezkednek el, akkor a saját zászlót kell a csokor közepére helyezni.

Amikor **szónoki emelvényen** pozícionáljuk a zászlót, azt a közönség felé forduló szónok jobbán kell elhelyezni.¹⁶⁵

Amikor a nemzeti lobogót egy ceremónia részeként fel- vagy levonnak, azt minden jelenlévőnek tekintetével kísélnie kell. A katonai egyenruhát viselők tisztelegnek, a civilek csak felállnak. A férfiaknak le kell venniük a kalapjukat, de a hölgyeknek nem.¹⁶⁶

Zászló általános¹⁶⁷ sorrendje:

- saját nemzeti lobogó,
- más nemzeti lobogók,
- Európa-zászló,
- autonóm területek,
- regionális, városi, megyei zászlók,
- társulatok, klubok, iskolák, szervezetek zászlói.

¹⁶² BALOGH László: Vexillológia előadás. Nemzetközi Protokoll Iskola, 2006. Bővebben: <http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/1308.html> 2014. október 2.

¹⁶³ Bővebben a zászlók, lobogók helyes kezeléséről: 132/2000. (VII. 14.) Korm. rendelet a középületek fellobogózásának egyes kérdéseiről és MSZ 1361: 2009 A nemzeti zászló és lobogó követelményei. http://www.tmtc.hu/11kiadvanyok/111matete/111_2009_05_pdf/203_Zaszlo.pdf 2014. október 5.

¹⁶⁴ Lioba SCHAFFNITZL, Harry D. SCHURDEL: *Zászlók és lobogók*. Tessloff és Babilon Kiadó, Budapest, 2008. 15.o.

¹⁶⁵ AMBRUS Jenő: *Nemzeti jelképek*. http://protokoll.uni-nke.hu/uploads/media_items/ambrus-jeno-nemzeti-jelkepek.original.ppt. 2014. október 2.

¹⁶⁶ <http://www.protokoll-etikett.hu/cikk/55744/a-nemzet-haza-protokoll-a-parlamentben-zaszlohasznalat?area=624> letöltés: 2014. október 2

¹⁶⁷ AMBRUS Jenő: *Nemzeti jelképek*. http://protokoll.uni-nke.hu/uploads/media_items/ambrus-jeno-nemzeti-jelkepek.original.ppt. 2014. október 2.

Asztali zászlók

Konferenciák, tárgyalások, szerződések aláírása alkalmával szokás szerint elhelyezzük a delegációk hovatarozásának jelzésére az asztali zászlókat.

Ezeket célszerű a tárgyaló asztal két végére kell tenni, hogy ne takarja el a tárgyalófeleket.¹⁶⁸

Az asztali zászlóknál érvényes a speciális szabályt szerint a zászlót az óramutató járásával megegyező irányba fordítjuk 180 fokkal, majd tengelyesen tükrözzük.

A címer nem minden esetben fordul el. Ellenőrizni kell minden egyes zászlót, hogy használnak-e címert, és ha igen, az elfordul-e vagy sem. (általában trikolor esetében a címer akkor nem fordul el, ha a címer mind a három sávot érinti)¹⁶⁹

Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű, sorrendben felülről piros, fehér és zöld színű, vízszintes sávból áll, amelyben a piros szín az erő, a fehér szín a hűség, a zöld szín a remény jelképe.

A címer és a zászló a történelmileg kialakult más formák szerint is használható. A címer és a zászló használatának részletes szabályait, valamint az állami kitüntetések sarkalatos törvény (2011. évi CCII. törvény Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről) határozza meg.¹⁷⁰

¹⁶⁸<http://www.protokoll-etikett.hu/cikk/55744/a-nemzet-haza-protokoll-a-parlamentben-zaszlohasznalat?area=624>letöltés: 2014. október 2

¹⁶⁹BALOGH László: Vexillológia előadás. Nemzetközi Protokoll Iskola, 2006

¹⁷⁰ Alaptörvény, Alapvetés, I.) cikk 2. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV letöltés: 2014. október 2.

32. EREDMÉNYHIRDETÉS HAZAI VILÁGVERSENYEN

32.1. Protokollfeladatok¹⁷¹

Fontos, hogy az akkreditáció során a protokoll szakember a csapatok vezetőivel ellenőriztesse a delegáció nemzeti zászlaját, himnuszát és a csapatvezetők aláírásukkal igazolják, hogy a szervezőknek a megfelelő szimbólumok állnak rendelkezésre.

Közvetlenül az adott versenyszámok döntői után, már a végeredmények ismeretében több protokoll feladatot kell ellátni:

- a protokollos egy külön **asztalra készíti** elő az átadásra kerülő érmeket bársonypárnán és amennyiben van ilyen, a virágcsokrokat és a szponzori ajándékokat;
- a **moderátornak átadja** a helyezettek neveit és ismerteti a jóváhagyott díjátadók személyét (név, pozíció, szervezet – magyarul és angolul)
- a helyezettek által képviselt országok ismeretében gondoskodik arról, hogy a megfelelő **nemzeti lobogókat** helyes irányban húzzák fel sorrendben, illetve a győztes **nemzeti himnuszát** játsszák;
- a **helyezetteket, díj- virág- és ajándékátadókat sorba állítja** a hoszteszek felvezetésével és **ismerteti** velük az **eredményhirdetés koreográfiáját**.
- miután minden és mindenki a helyére kerül, a protokollos **jelt ad** a zenekarnak a bevonuló zene megkezdésére és ezzel egyszerre megkezdődik a bevonulás és a moderátori felkonferálás.

Az első három helyen végzett versenyző dobogója az alábbi módon kerül elhelyezésre:

- középen az első helyezett áll,
- szemből nézve tőle jobbra, kissé alacsonyabban a harmadik,
- míg az első helyezettől balra, a harmadikkal azonos magasságban, a második helyet elért finalista dobogója található.

A bevonuláskor a sportolók leggyakrabban a III. helyezett oldaláról közelítik meg az emelvényt, míg a díjátadók rendszerint velük ellentétes irányból, a II. helyezett felől vonulnak be, de természetesen a koreográfia nagyban függ a helyi adottságoktól is.

¹⁷¹ Nemzetközi Protokoll Iskola, KARGER KOCSIS László előadásai alapján. 2007.

32.2. Eredményhirdetés lépésről lépésre

A **bevonulás menete** a következőképpen zajlik: az érmesek a második, első és harmadik hely szerinti sorrendben vonulnak be egy hosztesz felvezetésével, majd megállnak, - a helyszíntől függően, de általában - a dobogó mögött. Ezzel egy időben vonulnak be a díjátadók is protokoll sorrendben egy hosztesz felvezetésével.

Az átadásra kerülő érmeket bársony párnán, illetve a virágcsokrokat, szponzori ajándékcsomagokat szintén hoszteszek hozzák. A moderátori konferálás a házigazda ország nyelvén, illetve angolul hangzik el.

Az **eredményhirdetés menete** a következő: először általában a harmadik¹⁷² helyen végzett, egyben bronzérmes neve hangzik el angolul és magyarul, aki ekkor fellép a dobogóra.

Miután fellépett a dobogó harmadik fokára, a moderátor ismerteti a díjátadó személyét és pozícióját (szintén angolul és magyarul), aki odalép az emelvényhez, - egyúttal a hosztesz is az érmével a párnán, - a díjátadó először gratulál és kezet fog a helyezettel, majd az érmet elveszi a párnáról és a sportoló nyakába akasztja.

Ezután a virágcsokrot vagy ajándékot átadó személy – a moderátori bemutatással egy időben - odalép a dobogóhoz, szintén kezet fog a sportolóval, átveszi a csokrot vagy ajándékot a hosztesztől és átnyújtja a dobogón álló bronzérmes(ek)nek. Az érmek, virágok, ajándékok átadásának rendje mindhárom helyezett esetében megegyezik.

Azonos módon hangzik el ezt követően a második helyen végzett ezüstérmes sportoló neve, követve az átadással. Utoljára az első helyezett, aranyérmes sportoló lép fel a dobogóra és kapja meg az érmet és virágcsokrot / ajándékot.

A gyakorlat azt mutatja, hogy az érmek és virágok és/vagy ajándékok átadásának rendje eltérhet oly módon, hogy először minden helyezett megkapja a megfelelő érmet, majd ez után a következő személy adja át a virágokat (először az arany-, majd ezüst- illetve bronzérmesnek) és végül (ha van) a szponzori ajándékot átadó személy a helyezetteknek ajándékcsomagokat nyújt át.

¹⁷² A nemzetközi szövetség szabályzatát kell mindig követni; általában a harmadik helyezett(ek) áll(nak) fel a dobogóra először, de vannak sportágak, ahol az első helyezett(ek), aranyérmes lép(nek) először dobogóra.

Végül az eredményhirdetés záróakkordjaként a moderátor felkéri a nézőket, hogy állva hallgassák meg a győztes nemzeti himnuszát, amelynek dallamára a lobogókat lassan felvonják. A lobogók elhelyezése a rúdon megegyezik a dobogó elrendezésével: az első helyen végzett sportoló lobogója középen magasabban, tőle jobbra (szemből nézve) a harmadik és balra pedig a második helyezett nemzeti lobogóival.

A himnusz után a dobogósok még pár percig az emelvényen maradnak, hogy a média képviselői fényképeket tudjanak készíteni (általában a díjátadókkal együtt, ez az ún. „*family photo*”).

Fontos, hogy a lobogók lehetőleg ne a sportolók mögött legyenek elhelyezve, hanem a dobogóval szemben vagy oldalt, hogy a felvonáskor a helyezették is arccal a lobogók felé fordulva hallgassák a himnuszt.

Alapesetben az adott sportág nemzetközi sportszövetsége határozza meg, hogy a sportolók milyen ruházatban állhatnak a dobogóra.

32.3. Eredményhirdetés technikai forgatókönyve

- 10:25 A díjátadók levonulása a VIP szektorból a küzdőtérre
 - A dobogót elhelyezése a szőnyeg mellett
 - Érmes csapatok begyűjtése
 - Érmek, virágok, díjak kikészítése (3x6 db)
- 10:30 Felsorakozás a fellevezetők mögé
- 10:35 Felhívójel
- 10:35Nemzetközi csapatverseny finálé eredményhirdetése
- 10:35 Az érmes csapatok és a díjátadók felvonulnak a dobogóhoz
 - Eredményhirdetés, díjátadók bemutatása, díjátadás
 - Fanfár
- 10:45 Kivonulás
 - Dobogó átrakása
- 11:55 A díjátadók levonulása a VIP szektorból a küzdőtérre
 - A dobogót elhelyezése a szőnyeg mellett
 - Érmes versenyzők és csapatok begyűjtése
 - Érmek, virágok, díjak kikészítése (2x3 + 3x6 db)

- 12:00 Felsorakozás a felvezetők mögé
- 12:05 Felhívójel
- 12:05 VK egyéni kötél és karika és csapat 5 karikával eredményhirdetése
- 12:05 Az érmes csapatok és a díjátadók felvonulnak a dobogóhoz
Eredményhirdetés egyéni kötél, díjátadók bemutatása, díjátadás
Fanfár
Eredményhirdetés egyéni karika, díjátadók bemutatása, díjátadás
Fanfár
Eredményhirdetés csapat 5 karikával, díjátadók bemutatása, díjátadás
Fanfár
- 12:20 Kivonulás
Dobogó átrakása
- 13:30 A díjátadók levonulása a VIP szektorból a küzdőtérre
A dobogót elhelyezése a szőnyeg mellett
Érmes versenyzők és csapatok begyűjtése
Érmek, virágok, díjak kikészítése (2x3 + 3x6 db)
- 13:35 Felsorakozás a felvezetők mögé
- 13:40 Felhívójel
VK egyéni labda és szalag és csapat szalaggal és karikával
- 13:40 eredményhirdetése
- 13:40 Az érmes csapatok és a díjátadók felvonulnak a dobogóhoz
Eredményhirdetés egyéni labda, díjátadók bemutatása, díjátadás
Fanfár
Eredményhirdetés egyéni szalag, díjátadók bemutatása, díjátadás
Fanfár
Eredményhirdetés csapat 3 szalaggal és 2 kötéllel, díjátadók bemutatása,
díjátadás
Fanfár
- 13:55 Kivonulás
Dobogó átrakása

33. A SPORTPROTOKOLL SZAKEMBER

A sportprotokollos maga is **sportdiplomata**, tevékenysége szerteágazó, ismerete, tudása egyetemes.

Több nyelven jól beszél, ismeri a kultúrák közötti különbségeket, vallások előírásait. Étel és italsort állít össze, virágot rendel, ajándéktárgyat választ, meghívó levelet fogalmaz és kiszolgálja a VIP meghívottakat. Tudja mit érdemes megmutatni például az idelátogató delegációknak Budapesten, mely étterembe, kávézóba célszerű invitálni a külföldi vendégeket, hol kell pénzt váltani, vagy hajót bérelni.

Azon túl, hogy egy sportesemény szervezése kapcsán az első és legfontosabb elvárás a sportprotokollossal szemben az adott sportág, annak magyar-, európai és nemzetközi szervezetének ismerete, ahogyan azt többször is hangsúlyoztuk, tisztában kell lennie a protokoll többi szakterületének szabályaival és persze a nemzetközi protokoll előírásaival is. Ez ugye azért fontos, mert ha Magyarországon Európa-bajnokságot rendez a hazai sportági szakszövetség, a sportprotokollos feladata összeállítani a protokoll listát, amely a sportvezetőkön túl magába foglalja az állami és diplomáciai vezetőket is, akiket szintén illik meghívni az eseményre, felkérni éremátadó ünnepségre.

Ahogyan azt szintén ismertettük, úgy illik, hogy a hazai rendezésű világversenyeken résztvevő nemzetek hazánkba akkreditált diplomáciai képviselőit névre szóló angol nyelvű levél és program elküldésével hívjuk meg az eseményre és biztosítunk számukra gyorsított belépést a helyszínre, VIP akkreditációt a rendezvényre.

A sportprotokollos fogadja a meghívott VIP vendégeket, kíséri őket a helyükre és szervezi a protokoll eseményeket, úgy mint megnyitó és záró ünnepség és díjátadók. Emellett természetesen egy több napos bajnokság alatt egy vagy több alkalommal szerveznek a magas vendégek és résztvevők számára díszétkezéseket, jellemzően a versenyek után díszvacsorát. Itt is a sportprotokollos lesz az, aki helyszínt javasol, egyeztet a menüt, javaslatot tesz a meghívottak listájára és elkészíti az ültetésrendet, valamint gondoskodik a vacsorát kísérő programokról.

Amennyiben igény van rá, a sportszakmai programokkal párhuzamosan a hölgykísérők részére szabadidős-turisztikai programot szervez. A protokollos sokszor idegenvezetőként külföldi delegációt kísér és a hazánkba látogatókat hasznos, naprakész információval látja el.

A VIP vendégek kezelése mindig kényes kérdés és nagyfokú türelmet és kiemelkedő diplomáciai érzéket igényel. Beszélünk itt állam- és kormányfőkről, miniszterekről, államtitkártokról, nagykövetekről, sportvezetőkről, volt sportági bajnokokról és természetesen a jelentős szponzorokról, akik jelenlétükkel emelik az esemény rangját és akikre a média azonnal odafigyel.

A protokollós többnyire a háttérből mozgatja a szálakat; ha jól végzi a dolgát, rendszerint nem is ismert, hogy kinek köszönhető.

Ahogy a labdarúgásban ismert mondás szerint az első teendő az ideális csapat összeállításához: *végy egy jó kapust*, úgy egy nemzetközi sportesemény előkészítésekor a szervezőbizottság felállításánál: *végy egy jó sportprotokollt!*

A sportprotokoll szakember **személyiségjegyei** - a teljesség igénye nélkül - azaz a vele szemben támasztott általános követelmények általában a következők:

- magas szintű szakmai rátermettség,
- kiváló kommunikációs készség,
- naprakész politikai - gazdasági tények ismerete,
- nagyfokú stressz tűrő képesség,
- aktív tárgyalóképes angol nyelvismeret,
- nemzetközi környezetben szerzett munkatapasztalat,
- gyors és hatékony problémamegoldás,
- improvizációs, illetve nagyfokú empatikus készség,
- megoldás / eredményorientált látásmód,
- higgadt, pozitív hozzáállás,
- alkalmazkodó készség, rugalmasság, kreativitás,
- pontos, precíz munkavégzés,
- harmóniára való törekvés, szépérzék,
- ápoltság, igényes megjelenés,
- folyamatos tanulás és önképzés, sportszeretet.

Mindezen túl elvárás, hogy legyen tisztában az adott sportág szakmai szabályrendszerével, múltjával, jelenével és jövőbeni céljaival, a sportesemény jelentőségével.

Fontos, hogy ápoljon jó munkakapcsolatot a sport fontosabb hazai és nemzetközi személyiségeivel, sport testületekkel, sportvezetőkkel, ismerje és támogassa minden lehetséges módon a magyar sportdiplomácia törekvéseit.

34. ZÁRSZÓ

A jó protokollos is holtáig tanul, igazi polihisztor és diplomata.

A gyakorlatban, mint szürke eminenciás irányítja az eseményeket a színpalak mögül. Manapság pedig csak akkor kerül személye előtérbe, vagy a figyelem középpontjába, ha egy sporteseményen a hosszú, aprólékos előkészítői munka ellenére protokolláris jellegű hibát vétének a szervezők. Így hát nem meglepő az az igény, amely e kézirat összeállításakor merült fel: útmutatóként, iránytűként szolgálni az érdeklődő Olvasó számára, hiszen folyamatosan tapasztalható az a tendencia, miszerint hazánk egyre több nagyszabású sporteseménynek, világversenynek ad otthont, de sajnos a sportprotokollal foglalkozó, elérhető szakirodalom jelenleg nemigen található a polcokon.

A több mint egy évtizedes elméleti és gyakorlati tapasztalat alapján bátran kijelenthető, miszerint nem könnyű a mai protokollosok élete. Ismerniük és tudniuk kell helyesen alkalmazni a nemzetközi előírásokat, mindig szem előtt tartva a protokoll alapvető funkcióját (azaz zökkenőmentessé tenni az államokat kölcsönösen képviselő személyiségek közötti közvetlen és írásbeli érintkezést, lehetővé téve számukra a beilleszkedést, a kiszámíthatóságot, illetve a szabályoktól való eltérés érzékelését), egyúttal folyamatosan figyelni a végbemenő változásokat, rugalmasan kezelni a váratlan helyzeteket. Mindezt úgy, hogy főiskolai szintű vagy szervezett oktatási keretek között történő szakmai protokoll továbbképzés már nemigen létezik hazánkban.

Érdekes és egyben sajnos igazolható azon nemrégiben közzétett nemzetközi felmérés eredménye, miszerint a protokollos tevékenység az egyik leginkább összetett, teljes embert kívánó, „stresszes” hivatás, amely közvetlenül a pilóta és a rendvédelmi feladatokat ellátók (rendőr, tűzoltó, katona) után rangsorol. Ez már önmagában mutatja, hogy valóban nem könnyű hivatásról van szó, óriási felelősséggel és komoly következményekkel, így a szakma szeretete és e hivatás iránti alázat mellett egy nagy adag kitartásra is szüksége lesz annak, aki protokollosként kíván tevékenykedni.

A hivatás sokrétűségét és sokszínűségét igazolja az a tény, mely szerint akár több évtizedes szakmai gyakorlattal és tapasztalattal is kerülhet az ember kényes szituációba, amelynek megoldása nem tűr halasztást. Ekkor segíthet a hivatás közben szerzett szakmai tapasztalat, az emberi rátermettség és rugalmasság, no meg persze a magyarokra oly jellemző kreatív problémamegoldás.

Ajánlom e könyvet mindazok számára, akik hisznek az élethosszig tartó tanulás szellemiségében, akik nyitottak a világra és a felmerülő nehézségek ellenére készek meglátni a szépséget e hivatásban, ezért úgy döntenek, protokollosként szeretnének elhelyezkedni jövőben.

Bízom abban, hogy mind a leendő és gyakorló sportprotokoll szakemberek gyakorlati munkáját segíteni fogja ez a hiánypótló kézikönyv.

35. FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

1. Nicola CHANDLER: **Az Olimpia világa**. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2008
2. GALLOV Rezső: **Az ötkarikás Bach-korszak ígérete: Olimpiai reform program – Agenda 2020**
3. GALLOV Rezső: **Londoni Olimpiák – 1908 – 1948 – 1912**. Kossuth Kiadó, 2011.
4. HOSSÓ Nikoletta: **Protokoll a diplomácia és nemzetközi kapcsolatok hátterében**. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2015.
5. KARGER KOCSIS László: **Sportprotokoll egyetemi jegyzet**. 2007.
6. KERTÉSZ István: **Ez történt Olümpiában - az olimpiai játékok ókori története**. Tóth Kiadó, 2008. KERTÉSZ István: **A görög sport világa**. Nemzedékek tudása Tankönyvkiadó, 2001
7. MEZŐ Ferenc: **Az újkori olimpia**. Sport Lap- és Könyvkiadó, 1959.
8. Alfred ZNAMIEROWSKI: **Zászlóenciklopédia**. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2002.
9. **Diplomáciai irattmintatár**. Dr. SUHA György szerk. In Media Plusz Kft. Budapest.
10. **Zászlók zsebkönyve - A világ országainak zászlói és címerei**. BALOGH László (összeáll.) Cser Könyvkiadó és Ker. Kft. Budapest, 2014.
11. Lioba SCHAFNITZL, Harry D. SCHURDEL: **Zászlók és lobogók**. Tessloff és Babilon Kiadó, Budapest, 2008.

INTERNETES FORRÁSOK

1. Magyarország Alaptörvénye.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV letöltés: 2014. február 4.
2. Európai Sport Charta és a Sport Etikai Kódexe, 1992. szeptember 24. (átdolgozva 2001. május 16.). [http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec\(1992\)13.pdf](http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec(1992)13.pdf) letöltés: 2014. október 12.
3. A puha hatalom fogalma <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/2004-05-01/soft-power-means-success-world-politics> letöltés: 2014. szeptember 3.
4. Dr. HÉDI Csaba. Sportdiplomácia című előadása.
<http://www.nyf.hu/testnevelés/sites/www.nyf.hu.testnevelés/files/SPORTDIPLM%C3%81CIA.ppt> letöltés: 2014. szeptember 3.
5. Az Olimpiai Charta. http://www.mob.hu/images/MOB/ol_charta08.pdf letöltés: 2014. október 10.
6. Az Olimpiai fegyvernyugvás.

- http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Olympic_Truce.pdf
7. Az Olimpizmus.
 8. http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/The_Olympic_Movement.pdf letöltés: 2014. október 10.
 9. Az Olimpiai zászló http://hu.wikipedia.org/wiki/Olimpiai_zaszlo letöltés: 2014. október 10.
 10. IOC. <http://www.olympic.org/about-ioc-institution?members> letöltés: 2014. november 3.
 11. Agenda 2020. http://www.mob.hu/images/NOB/agenda2020/agenda2020_magyar_15.01.30.pdf letöltés: 2015. március 2.
 12. Olympic Agenda 2020 20+20 Recommendations: http://www.olympic.org/Documents/Olympic_Agenda_2020/Olympic_Agenda_2020-20-20_Recommendations-ENG.pdf letöltés: 2015. 01.30.
 13. Olympic Agenda 2020 Context and Background: http://www.olympic.org/Documents/Olympic_Agenda_2020/Olympic_Agenda_2020-Context_and_background-ENG.pdf letöltés: 2015. 01.30.
 14. IOC Technical Manual on Protocol. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.
 15. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.
 16. Host City Contract. http://www.bostonherald.com/sites/default/files/blog_posts/Host_City_Contract_2020.pdf letöltés: 2015. február 4.
 17. Information Road Map. Technical Manual on Venues. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues.pdf letöltés: 2014. október 10.
 18. IOC Protocol Guide. Olympic Flag. Flags and National Symbols in General. 13-15.o. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Protocol.pdf letöltés: 2014. október 10.
 19. IOC Technical Manual on Ceremonies. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Ceremonies.pdf letöltés: 2014. október 10.
 20. Oaths. <http://olympic-museum.de/oath/theoath.htm> letöltés: 2014. október 5.
 21. Closing Ceremony. http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Closing_Ceremony_of_the_Games.pdf letöltés: 2015. február 5.
 22. IOC Technical Manual on Transport.

- http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Transport.pdf letöltés: 2014. október 12.
23. IOC Technical Manual on Design Standards for Competition Venues.
24. http://www.gamesmonitor.org.uk/files/Technical_Manual_on_Design_Standards_for_Competition_Venues.pdf letöltés: 2014. október 14.
25. MOB. <http://mob.hu/a-mob-tortenete> letöltés: 2014. február 4.
26. A MOB Alapszabálya. http://www.mob.hu/images/MOB/kgy_20140428/Alapszab%C3%A1ly%20m%C3%B3dos%C3%ADt%C3%A1s_tervezet_20140428.pdf letöltés: 2015. január 5.
27. World Games. <http://www.theworldgames.org/the-iwga> letöltés: 2015. május 15.
28. KUTASI Csaba: *Megújult a zászló szabvány.* http://www.tmte.hu/11kiadvanyok/111matete/111_2009_05_pdf/203_Zaszlo.pdf letöltés: 2014. október 4.
29. 132/2000. (VII. 14.) Korm. rendelet a középületek fellobogózásának egyes kérdéseiről és MSZ 1361: 2009 A nemzeti zászló és lobogó követelményei. http://www.tmte.hu/11kiadvanyok/111matete/111_2009_05_pdf/203_Zaszlo.pdf 2014. október 5.
30. AMBRUS Jenő: *Nemzeti jelképek.* http://protokoll.uni-nke.hu/uploads/media_items/ambrus-jeno-nemzeti-jelkepek.original.ppt 2014. október 2.

Előadások

1. KARGER KOCSIS László: Sportprotokoll előadás, Nemzetközi Protokoll Iskola, 2007.
2. BALOGH László: Vexillológia előadás. Nemzetközi Protokoll Iskola, 2006

MELLÉKLETEK

MELLÉKLETEK

Ország zászlók¹⁷³

AFGHANISTAN

AKROTIRI

ALBANIA

ALGERIA

AMERICAN SAMOA

ANDORRA

ANGOLA

ANGUILLA

ANTIGUA AND BARBUDA

ARGENTINA

ARMENIA

ARUBA

ASHMORE AND CARTIER ISLANDS

AUSTRALIA

AUSTRIA

AZERBAIJAN

¹⁷³The World Factbook 2013-14. Washington, DC: Central Intelligence Agency, 2013 .
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/docs/flagsoftheworld.html> letöltés: 2015. január 3.

BAHAMAS, THE

BAHRAIN

BANGLADESH

BARBADOS

BELARUS

BELGIUM

BELIZE

BENIN

BERMUDA

BHUTAN

BOLIVIA

BOSNIA AND HERZEGOVINA

BOTSWANA

BOUVET ISLAND

BRAZIL

**BRITISH INDIAN OCEAN
TERRITORY**

BRITISH VIRGIN ISLANDS

BRUNEI

BULGARIA

BURKINA FASO

MYANMAR (KORÁBBAN BURMA)

BURUNDI

CABO VERDE

CAMBODIA

CAMEROON

CANADA

CAYMAN ISLANDS

CENTRAL AFRICAN REPUBLIC

CHAD

CHILE

CHINA

CHRISTMAS ISLAND

CLIPPERTON ISLAND

COCOS (KEELING) ISLANDS

COLOMBIA

COMOROS

CONGO, DEMOCRATIC REPUBLIC OF THE

CONGO, REPUBLIC OF THE

COOK ISLANDS

CORAL SEA ISLANDS

COSTA RICA

COTE D'IVOIRE

CROATIA

CUBA

CURACAO

CYPRUS

CZECH REPUBLIC

DENMARK

DHEKELIA

DJIBOUTI

DOMINICA

DOMINICAN REPUBLIC

ECUADOR

EGYPT

EL SALVADOR

EQUATORIAL GUINEA

ERITREA

ESTONIA

ETHIOPIA

FALKLAND ISLANDS (ISLAS MALVINAS)

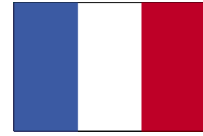
FAROE ISLANDS

FIJI

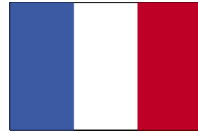
FINLAND

FRANCE

FRENCH POLYNESIA

FRENCH SOUTHERN AND ANTARCTIC LANDS

GABON

GAMBIA, THE

GEORGIA

GERMANY

GHANA

GIBRALTAR

GREECE

GREENLAND

GRENADA

GUAM

GUATEMALA

GUERNSEY

GUINEA

GUINEA-BISSAU

GUYANA

HAITI

HEARD ISLAND AND
MCDONALD ISLANDS

HOLY SEE (VATICAN CITY)

HONDURAS

HONG KONG

HUNGARY

ICELAND

INDIA

INDONESIA

IRAN

IRAQ

IRELAND

ISLE OF MAN

ISRAEL

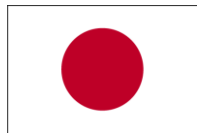
ITALY

JAMAICA

JAN MAYEN

JAPAN

JERSEY

JORDAN

KAZAKHSTAN

KENYA

KIRIBATI

KOREA, NORTH
PEOPLE'S REPUBLIC OF
KOREA

KOREA, SOUTH
REPUBLIC OF KOREA

KOSOVO

KUWAIT

KYRGYZSTAN

LAOS

LATVIA

LEBANON

LESOTHO

LIBERIA

LIBYA

LIECHTENSTEIN

LITHUANIA

LUXEMBOURG

MACAU

MACEDONIA (FYROM)

MADAGASCAR

MALAWI

MALAYSIA

MALDIVES

MALI

MALTA

MARSHALL ISLANDS

MAURITANIA

MAURITIUS

MEXICO

MICRONESIA, FEDERATED STATES OF

MOLDOVA

MONACO

MONGOLIA

MONTENEGRO

MONTSERRAT

MOROCCO

MOZAMBIQUE

NAMIBIA

NAURU

NAVASSA ISLAND

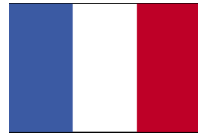
NEPAL

NETHERLANDS

NETHERLANDS ANTILLES

NEW CALEDONIA

NEW ZEALAND

NICARAGUA

NIGER

NIGERIA

NIUE

NORFOLK ISLAND

NORTHERN MARIANA ISLANDS

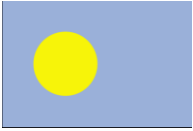
NORWAY

OMAN

PAKISTAN

PALAU

PANAMA

PAPUA NEW GUINEA

PARAGUAY

PERU

PHILIPPINES

PITCAIRN ISLANDS

POLAND

PORTUGAL

PUERTO RICO

QATAR

ROMANIA

RUSSIA

RWANDA

SAINT BARTHELEMY

**SAINT HELENA, ASCENSION,
AND TRISTAN DA CUNHA**

SAINT KITTS AND NEVIS

SAINT LUCIA

SAINT MARTIN

**SAINT PIERRE AND
MIQUELON**

SAINT VINCENT AND THE GRENADINES

SAMOA

SAN MARINO

SAO TOME AND PRINCIPE

SAUDI ARABIA

SENEGAL

SERBIA

SEYCHELLES

SIERRA LEONE

SINGAPORE

SINT MAARTEN

SLOVAKIA

SLOVENIA

SOLOMON ISLANDS

SOMALIA

SOUTH AFRICA

SOUTH GEORGIA AND SOUTH SANDWICH ISLANDS

SPAIN

SRI LANKA

SUDAN

SURINAME

SVALBARD

SWAZILAND

SWEDEN

SWITZERLAND

SYRIA

TAJIKISTAN

TANZANIA

THAILAND

TIMOR-LESTE

TOGO

TOKELAU

TONGA

TRINIDAD AND TOBAGO

TUNISIA

TURKEY

TURKMENISTAN

TURKS AND CAICOS ISLANDS

TUVALU

UGANDA

UKRAINE

UNITED ARAB EMIRATES

UNITED KINGDOM

UNITED STATES

UNITED STATES PACIFIC ISLAND WILDLIFE REFUGES

URUGUAY

UZBEKISTAN

VANUATU

VENEZUELA

VIETNAM

VIRGIN ISLANDS

WAKE ISLAND

WALLIS AND FUTUNA

YEMEN

ZAMBIA

ZIMBABWE

174

TAIWAN

¹⁷⁴ A CIA World Factbook „Taiwan”-ként listázza és tartja számon a Kínai Köztársaságot, hivatalosan „**the Republic of China**” (ROC) az ország megnevezése, nem összekeverve a kontinentális Kínával (Kínai Népköztársaság), amely megnevezése angolul: *People's Republic of China*.

Magyar nyelvű VIP meghívólevél minta

Köztársasági Elnöki Hivatal

Dr. Áder János

köztársasági elnök

1014 Budapest

Szent György tér 1.

Tárgy: Meghívó Budapest, 201.. (hó, nap)

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Nagy örömmre szolgál és egyben megtiszteltetés számomra, hogy a Magyar Szövetség nevében meghívjam Önt a Budapesten 201... között megrendezésre kerülő bajnokságra.

Sportágunk hatalmas múlttal rendelkezik és szinte valamennyi nép történelméhez kötődik, a legősibb küzdősport, amely népszerűsége – az ókori játékoktól egészen napjainkig – töretlen. Legutóbb évvel ezelőtt köszönthettünk a világ minden kontinenséről kiváló sportolókat Budapesten, amikor sikerült magasra tennünk a mércét magunknak egy sikeres világeseményel.

A bajnokság rendezési jogának elnyerése hatalmas sportdiplomáciai siker - most ismét bebizonyíthatjuk, hogy hazánk világszínvonalon képes megrendezni bármilyen nemzetközi sportviadalt.

Bízom abban, hogy minden résztvevő számára emlékezetes, sikerekben gazdag verseny vár, ahol együtt szurkolhatunk a londoni olimpián érmet szerzett versenyzőink is.

Megtiszteltetés lenne számunkra, ha eme nemzetközi rendezvény színvonalát jelenlétével tovább emelné, hozzájárulva ahhoz, hogy a 201... évi bajnokság valóban páratlan, rangos eseménnyé váljon a világ szemében is.

Válaszát remélve maradok őszinte tisztelettel:

.....

A Magyar Szövetség elnöke

Angol nyelvű meghívólevél minta

..... Embassy

HE Mr/Ms/Miss(First name, LAST NAME)

Extraordinary and Plenipotentiary

Address

Subject: Invitation..... (day, month, year) Budapest

Excellency,

By this letter I have the honour to invite Your Excellency on behalf of the HungarianFederation to theChampionships to be held in(city), in the Arena between (month, day) and (day).

Although our national history of our sport goes back to 1896, the year of the Millennium, several national competitions were conducted; the last time we hostedChampionships in (place) was ago. Since then after a period full of great results Hungary has again the opportunity to host this outstanding competition. We are convinced that all competitors will also look forward to a memorable championship and we shall be once again proud of our competitors having won medals at the London 2012 Olympic Games.

The right of organization of the Championships is a sport diplomatic success which was preceded by long and exhaustive preparations. We have the possibility to show the world again that our country is able to host any major event at the highest level.

It would be a great privilege for us if Your Excellency would further raise this prestigious sporting event by honouring us with your kind presence.

Mr. (first name, LAST NAME)

President, Hungarian Federation

Magyar nyelvű VIP meghívólevél, 2013. évi Judo Európa-bajnokság

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Sportért és Ifjúságért Felelős Államtitkárság

Dr. Simicskó István

államtitkár

1054 Budapest

Hold u.1.

Tárgy: Meghívó, Budapest, 2013. március 25.

Tisztelt Államtitkár Úr!

Öröm és megtiszteltetés egyben számomra az a kötelezettség, hogy a Magyar Judo Szövetség nevében ezúton meghívjam Önt a Budapesten 2013. április 25-28. között megrendezésre kerülő Judo Európa-bajnokságra.

Amint azt az egész ország figyelemmel követte, a londoni ötkarikás játékok során a mi judósaink érmei nyitották meg a magyar szempontból igen sikeres olimpiai szereplést, emellett a kontinensbajnokságokon is remekül szerepeltek versenyzőink. A budapesti Világkupa, a Hungária-kupa 2012-ben is megőrizte vezető helyét a kontinens nemzetközi versenyei között, ahogyan a paksi junior Európa-kupát is a legnépesebb mezőnyű viadalok között tartják nyilván.

Természetesen 2013-ban is nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy hazánk ne csak versenyzőivel legyen jelen a judo világtérképén. Büszkeséggel tölt el, hogy elnyerve a rendezői pályázatot harminckét év után mi lehetünk a házigazdái a Felnőtt Egyéni és Csapat Judo Európa-bajnokságnak, mint kiemelten fontos nemzetközi sporteseménynek.

Szeretnénk megmutatni Európának, hogy a kontinensbajnokság megszervezésében, lebonyolításában éppen olyan magas színvonalon tudunk teljesíteni, mint a tatamin.

Megtiszteltetés lenne számunkra, ha eme nemzetközi rendezvény színvonalát jelenlétével tovább emelné, hozzájárulva ahhoz, hogy a Judo Európa-bajnokság valóban páratlan, rangos eseménnyé váljon nemcsak Európa, de a világ szemében is.

Válaszát remélve maradok őszinte tisztelettel:

Tóth László

A Magyar Judo Szövetség elnöke

Angol nyelvű meghívólevél a 2013. évi Judo Európa-bajnokságra

Embassy of the French Republic

H.E. Mr René Louis Roudaut

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary

Lendvay u. 27.

1062 Budapest

Subject: Invitation 20 March 2013. Budapest

Excellency,

By this letter I have the honour to invite Your Excellency on behalf of the Hungarian Judo Association to the Judo European Championships 2013 to be held in Budapest, in the Papp László Sport Arena between April 25 and 28.

The year of 2012 has been very successful for the Hungarian judo: our Judokas won two medals at the London Olympic Games opening a very successful winning sequence for the Hungarian Olympic team. This year we wish to emphasize that our country is not only present with its outstanding competitors in the world of judo therefore I am proud to inform your Excellency that having been awarded with the right to organise the Senior Judo European Championships, Budapest is going to be the host of this important international event. Previously, only in 1981 had we organized the senior judo European championships when the city of Debrecen was the host. This time we wish to prove Europe that we are able to show high performance not only on the judo mat but in the organisation and execution of a continental championship.

It would be a great privilege for us if Your Excellency would further raise this prestigious sporting event by honouring us with your kind presence.

A detailed programme of daily events available in the attached material with RSVP information.

I am, Sir, yours faithfully,

Mr. László TÓTH

President, Hungarian Judo Federation

Meghívókártya szöveg minta gálavacsorára

Mr.

President of the Organising Committee and the Hungarian Federation

requests the pleasure of your company for the
Official Opening Reception of the

..... **(esemény neve)**

on

.....day,(nap, hónap, év) at 00:00 hours

at

.....**(helyszín neve)**

(cím).

Dress Code: Lounge Suits

Please, bring your ID with you. Security check at the entrance starts 00:00 hours.

Gálavacsora meghívó szöveg

Mr. (First name, LAST NAME)

President of the European / International(organisation)

requests the pleasure of your company for the

GALADINNER of the

.....**CHAMPIONSHIPS**

on

....day, (day, month) 201.. at 00:00 hours

at

..... **Hotel Ballroom**

(address.....)

Dress Code: Lounge Suits

Please, bring your invitation card with you.

Meghívókártya szöveg minták

M E G H Í V Ó

A Magyar Szövetség nevében szeretettel meghívom

Önt

ai(város) Sportarénában megrendezendő

201.... évi-ra(esemény neve)

.....(hónap)-..... (napok). között.

Ön és kísérelője részére VIP akkreditációt biztosítunk a rendezvényen.

Az(esemény neve) részletes programját a mellékelt anyagban olvashatja.

Részvételi szándékát, illetve az Ön által igényelt VIP jegyek számát kérjük, hogy az alábbi telefonszámon jelezze 2013. április 15-ig:+ 36 (1)

Tisztelettel:

.....

a MagyarSzövetség elnöke

MEGHÍVÓ

A Magyar Szövetség tisztelettel meghívja Önt és partnerét a

.....ra (esemény neve)

Időpont: 201... ..(hó) - (napok)

Helyszín:Sportaréna (cím)

Kérjük, hogy részvételi szándékát a tervezett nap / napok pontos megjelölésével **201.....
(hónap, nap).-ig** az alábbi e-mail címen szíveskedjék jelezni annak érdekében, hogy látogatását megfelelő módon elő tudjuk készíteni: Hossó Nikoletta rsvp@vilagbajnoksag.hu

Belépőjét az igényelt napra a helyszínen az Sportaréna **VIP kapujánál** veheti át.

Tisztelettel:

a MagyarSzövetség elnöke

Meghívólevél sajtótájékoztatóra – minta

Meghívó sajtótájékoztatóra

A Magyar Szövetség 201.(hó) ...(nap). és ...(nap). között (helyszín) rendezi meg az év egyik legrangosabb magyarországi sporteseményét,(esemény neve).

Szeretettel meghívjuk az esemény kampánynyitó sajtótájékoztatójára, amelyen „találkozhat” a kontinensbajnokság kabalafigurájával, láthatja az(esemény) óriásplakátjait, de az(esemény neve) leendő főszereplői közül többen is jelen lesznek.

A sajtótájékoztatóra **201.....-án(nap)00** órától az**hotelban** (Budapest) kerül sor, a MagyarSzövetség sok szeretettel várja a média képviselőit!

Budapest, 201...(hónap) ...(nap).

Tisztelettel:

.....

elnök

Felkérőlevél minta

Magyar Szövetség

.....(név)

Tárgy: Felkérés

Budapest, 201.....

Tisztelt.....!

A MagyarSzövetség és a Szervező Bizottság nevében ezúton szeretném tisztelettel felkérni Önt avárosában megrendezésre kerülő 201.... éviEurópa-bajnokság fővédnöki posztjának betöltésére.

Őszinte megtiszteltetés lenne számunkra, ha felkérésünket elfogadná, amely méltán emelné eme rangos esemény színvonalát.

Tisztelettel:

.....

a Magyar Szövetség és a Szervező Bizottság elnöke

Felkérőlevél minta 2.

Magyar Országgyűlés

.....

Országgyűlés alelnöke

Budapest

Kossuth tér 1-3.

1055

Tárgy: felkérés Budapest, 201.....

Tisztelt Alelnök Úr!

2012. –..... között Budapest nyerte el a..... Európa-bajnokság Döntő rendezésének jogát és biztosít méltó helyszínt eme rangos eseménynek.

Megtiszteltetés számomra, hogy a Magyar Szövetség nevében ezúton felkérjem Önt a sportrendezvény Fővédnöki szerepének betöltésére; és tisztelettel felkérem, hogy legyen házigazdája a nyitó gálavacsorának, amelyre 2012.....-én-kor kerül sor meghívott vendég részére.

A vacsorán a nemzeti delegációk vezetői, azmagas rangú tisztviselői és az Európa-bajnokság kiemelkedő szponzorai vesznek részt.

Megtiszteltetés lenne számunkra, ha eme nemzetközi rendezvény színvonalát jelenlétével tovább emelné, és egyúttal tisztelettel felkérem a gálavacsorán egy két perces nyitóbeszéd megtartására.

Kérem, hogy a felkérés elfogadásáról és az eseménnyel kapcsolatos teendőkről tájékoztatni szíveskedjék.

Az eseménnyel kapcsolatos költségeket a Magyar..... Szövetség fedezi.

Válaszát várva maradok őszinte tisztelettel:

.....

A Magyar Szövetség elnöke /főtitkára

Köszönőlevél minta

CÉG NEVE

CIM

Tárgy: Köszönet az együttműködésért

Budapest, 201.....

Tisztelt.....!

A MagyarSzövetség és a Szervező Bizottság nevében ezúton szeretném köszönetemet kifejezni, hogy az Ön cége nagyban támogatta és jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az idei,városában megrendezett Európa-bajnokság sikerrel záruljon.

Büszkén mondhatjuk el, hogy ez a színvonalas sportesemény számos pozitív visszajelzést kapott mind a résztvevő nemzetek delegációi, mind a nézőközönség és a meghívott vendégeink részéről.

Őszintén reméljük, hogy a jövőben az általunk megrendezésre kerülő rangos versenyek szervezése illetve lebonyolítása során ismét számíthatunk az Önök támogatására és cégükkel való együttműködésre.

Végezetül engedje meg, hogy ezúton kívánjunk kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag Újévet!

Tisztelettel:

.....Európa-bajnokság Szervező Bizottságának elnöke

Bajnokság eredményhirdetés forgatókönyv minta

Himnusz

Felkonf: **Hölgyeim és Uraim! A évi (esemény neve) ünnepélyes díjátadó ceremóniája következik.**

Ladies and Gentlemen,

Welcome to the Official Award Ceremony of the Championships incategory.

Bevonulás

A ... évi bajnokság kategóriában 3. helyezett és ezzel bronzérmes, ponttal,országból,

In the Championships in category, the 3rd place and Bronze medal with points, representing is:

.....!

A bronzérmet átadja (úr) a(szervezet)(pozíció)

The Bronze medal will be presented by Mr, (position at organisation)

A 2. helyezett és egyúttal ezüstérmes, ponttal,országból,

The 2nd place and Silver medalist with points, representing is:

.....!

Az ezüstérmet átadja (név) a(szervezet)(pozíció)

The Silver medal will be presented by Mr/Miss/Ms, (position at organisation)

Az első helyezett és ezzel az aranyérmet kapja, ponttal,országból,

And the first place and winner of the Gold medal with points, representing is:

.....!

Az aranyérmet átadja (név) a(szervezet)(pozíció)

The Gold medal will be presented by Mr, (position at organisation).

A virágokat átadja: (név, szervezet, pozíció).

The flowers will be presented by.....

Hölgyeim és Uraim!

A győztes tiszteletére hallgassuk megország himnuszát.

Ladies and Gentlemen,

Please, rise for the national anthem of

Felkonferálás szöveg minta

English:

The 4 match officials of the Final will now be presented with their commemorative medals.

Hungarian:

English / Hungarian - Runners-up Announcement

English:

Please give a warm applause and appreciation to _____ (Country's name), runners-up of the(EVENT NAME) Congratulations for their outstanding performance during this tournament!

Hungarian:

English / Hungarian - Winners Announcement

English:

and now, ladies and gentlemen, congratulations to the(EVENT NAME):
_____ (country's name)! Congratulations to the Champions!

Hungarian:

Menüsor minta magyarul-angolul

I. variáció – svédasztalos vacsora

WELCOME DRINK (1 pohár / fő vegyesen)

Törley száraz pezsgő

Törley édes pezsgő

Narancs Juice

Ásványvíz

SVÉDASZTALOS MENÜ

Hideg ételek és saláták

Idény zöldségekkel göngyölt sertés szűz

Saját májával töltött csirkemell lilahagyma lekvárral

Bazsalikomos mozzarella szeletek rukkola ágyon

Amerikai káposztasaláta

Kertész saláta kapros joghurtos dresszingsel

Házi vegyes savanyúság

Meleg ételek köretekkel

Pulykamell Caprese roston sült zöldségekkel

Mustáros sertésflekken pirított burgonyával

Bakonyi pulykaragu galuskával

Tejszínes parajos gnocchi

Friss, ropogós pékáru

Desszertek

Rétes variációk

(barackos túrós és körtés)

Lúdláb torta meggyraguval

Erdei gyümölcseshab mini kehelyben

ITALOK

Borok

Házi borok (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Csapolt és palackos sörök

Alkoholmentes italok

Rostos és szűrt gyümölcslevek (narancslé, őszibaracklé, almalé)

Szénsavas üdítőitalok

(Coca Cola, Cola Light, Fanta Narancs, Gyömbér, Tonic)

Ásványvizek (NaturAqua dús, NaturAqua csendes)

Espresso

1st variation – buffet dinner

WELCOME DRINK (1 glass / person mixed)

Törley dry champagne

Törley sweet champagne

Orange Juice

Mineral water

MENU SERVED ON BUFFET TABLE

Cold dishes and salads

Pork tenderloin rolled with vegetables

Chicken breast stuffed with liver sided by red onion jam

Basil seasoned mozzarella served on rucicola salad

American cabbage salad

Fresh green salad with yogurt dressing

Home-made mixed pickles

Main courses

Turkey breast Caprese with grilled vegetables

Mustard flavoured pork slice with sautéed potatoes

Turkey shreds in creamy red-pepper sauce with mushroom garnished with gnocchi

Gnocchi in creamy spinach sauce

Fresh bread rolls and home-made bread

Desserts

Strudel variations

(cottage cheese with apricot and pear)

'Lúdláb' cake with sour cherry sauce

Forest fruit mousse served in cup

DRINKS

Wines

Wines (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Beers (draft and bottled)

Non-alcoholic drinks

Fruit juices (orange, peach, apple)

Soft drinks

(Coca Cola, Cola Light, Fanta, Ginger, Tonic)

Mineral water

NaturAqua carbonated, NaturAqua non-carbonated

Espresso

II. variáció – 3 fogásos felszolgált vacsora

WELCOME DRINK (1 pohár / fő vegyesen)

Törley száraz pezsgő

Törley édes pezsgő

Narancs Juice

Ásványvíz

3 FOGÁSOS FELSZOLGÁLT MENÜ

Leves

Vargánya capuccino

Forró főétel

Konfitált kacsacomb áfonyás lilakáposzta ágyon francia rakott burgonyával

Desszert

Eperhabos képviselőfánk

ITALOK

Borok

Házi borok (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Csapolt és palackos sörök

Alkoholmentes italok

Rostos és szűrt gyümölcslevek (narancslé, őszibaracklé, almalé)

Szénsavas üdítőitalok

(Coca Cola, Cola Light, Fanta Narancs, Gyömbér, Tonic)

Ásványvizek (NaturAqua dús, NaturAqua csendes)

Espresso

2nd variation – 3 courses gala dinner

WELCOME DRINK (1 glass / person mixed)

Törley dry champagne

Törley sweet champagne

Orange Juice

Mineral water

3 COURSES GALA DINNER

Soup

Porcini cream soup

Main course

Duck leg served on cranberry flavoured red cabbage bed and French layered potato

Dessert

Choux pastry with strawberry mousse

DRINKS

Wines

Wines (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Beers (draft and bottled)

Non-alcoholic drinks

Fruit juices (orange, peach, apple)

Soft drinks

(Coca Cola, Cola Light, Fanta, Ginger, Tonic)

Mineral water

NaturAqua carbonated, NaturAqua non-carbonated

Espresso

III. variáció – 4 fogásos felszolgált vacsora

WELCOME DRINK (1 pohár / fő vegyesen)

Törley száraz pezsgő

Törley édes pezsgő

Narancs Juice

Ásványvíz

4 FOGÁSOS FELSZOLGÁLT MENÜ

Hideg előétel

Friss fűszerekben pácolt vörös tonhal málna vinaigrett-es misculanca salátán

Leves

Gyöngytyúk esszencia melle húsa gombócokkal és fürjtojással

Forró főétel

Kecskesajttal gratinírozott malac szüz erdei gombamártással, vargányás galuskával

Desszert

Csokoládéhab mentás málnasalátával

ITALOK

Borok

Házi borok (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Csapolt és palackos sörök

Alkoholmentes italok

Rostos és szűrt gyümölcslevek (narancslé, őszibaracklé, almalé)

Szénsavas üdítőitalok

(Coca Cola, Cola Light, Fanta Narancs, Gyömbér, Tonic)

Ásványvizek (NaturAqua dús, NaturAqua csendes)

Espresso

3rd variation – 4 courses gala dinner

WELCOME DRINK (1 glass / person mixed)

Törley dry champagne

Törley sweet champagne

Orange Juice

Mineral water

4 COURSES GALA DINNER

Cold starter

Fresh spicy marinated red tuna served on vinaigrette flavoured salad

Soup

Guinea fowl soup with breast meat dumpling and quail's egg

Main course

Suckling pig tenderloin baked with goat cheese

served with forest mushroom sauce and porcini flavoured gnocchi

Dessert

Chocolate mousse with mint flavoured raspberry salad

DRINKS

Wines

Wines (Tolnai Olaszrizling, Rosé, Kékfrankos)

Beers (draft and bottled)

Non-alcoholic drinks

Fruit juices (orange, peach, apple)

Soft drinks

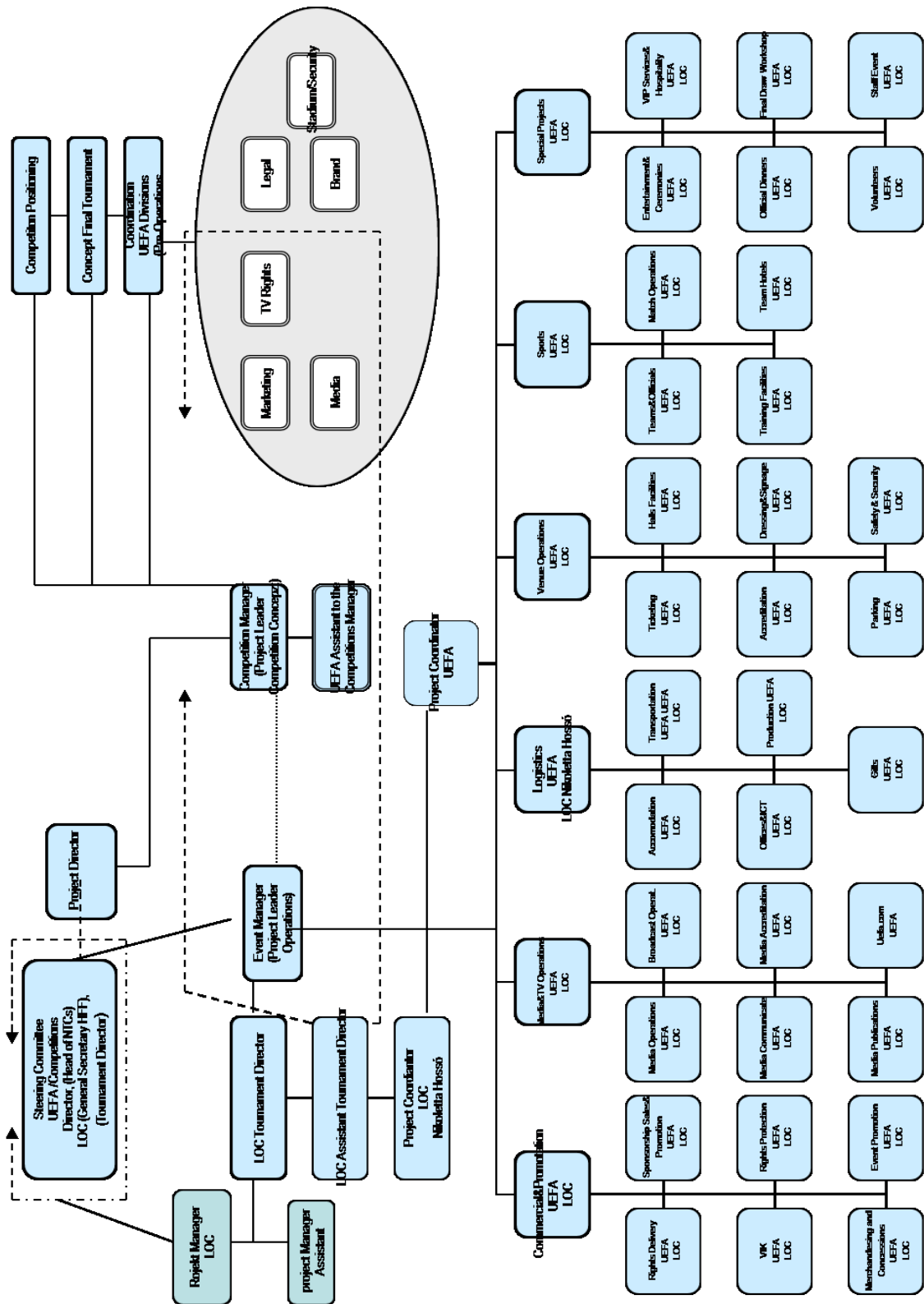
(Coca Cola, Cola Light, Fanta, Ginger, Tonic)

Mineral water

NaturAqua carbonated, NaturAqua non-carbonated

Espresso

Szervezőbizottság felépítés – minta

Előzetes helyszínbejárás (site visit) programjának mintája

Site Visit –(city)(date)

Monday

20:00Arrival in Budapest with from– met by LOC (Local Organising Committee)

21:00Check-inHotel

21:15Dinner: venue: tbc.

Tuesday

08:30 Breakfast

09:15-10:15Visit Hotel

10:45-11:45Visit Hotel

12:05ArrivalDelegation with flightfrom
– met by LOC – transfer to Restaurant

12:45-14:00Lunch at Restaurant – given by President

14:00-16:00Visit Arena – joined by LOC Domain leaders

16:00-18:30Transfer to directly

18:30-19:00Check-in athotel and plenary meeting - venue:

20:30Dinner at Restaurant

Wednesday

08:30 Breakfast

09:30-11:30VisitArena

11:45-12:45Visit of Final Draw venue -

13:00Lunch at Restaurant

14:00-15:00 Visit of Hotel

15:30-16:30Visit of Hotel

17:00-17:30Visit of Hotel

18:00-19:00Plenary meeting (Final Draw) – at

20:30 Dinner

Thursday

08:30 Breakfast

09:30-12:00 Transfer to Budapest

12:30-13:30 Lunch

14:00-15:30 Plenary meeting (open issues, debriefing and next steps)
at.....

15:30 Transfer to Ferihegy Airport

17:35 Departure to with flight

A 2010. évi UEFA Futsal Európa-bajnokság döntőt megelőző sorsolás forgatókönyve

Start	Duration	Activity							On screen
			Masters of Ceremony	Kisteleki	Hansen	Salzer	UEFA Ambassador	HFF Guest	
15:30:00	0:25:00	Entry of guests and medio into draw hall; classical music as introduction to make guests enter the auditorium							Sponsor logos and Futsal EURO logo
15:55:00	0:00:10	Announcement 5 minutes before start "take your seats, switch off mobile phones"							Futsal EURO logo
15:55:10	0:04:50	No music							Futsal EURO logo
16:00:00	0:02:00	Opening video (1st clip)							Video
16:02:00	0:00:20	Masters of Ceremony (MC) take floors for short welcome and invites Kisteleki on stage							Futsal EURO logo
16:02:20	0:02:00	Welcome speech by Kisteleki, representing LOC							English subtitles
16:04:20	0:01:30	MC thanks Kisteleki, summarizes in English. Kisteleki leaves the stage and MC welcomes Hansen (tbc) on stage							English subtitles
16:05:50	0:03:00	Welcome speech by Hansen (tbc), representing UEFA Exco & Futsal Committee. MC summarizes in Hungarian							English subtitles

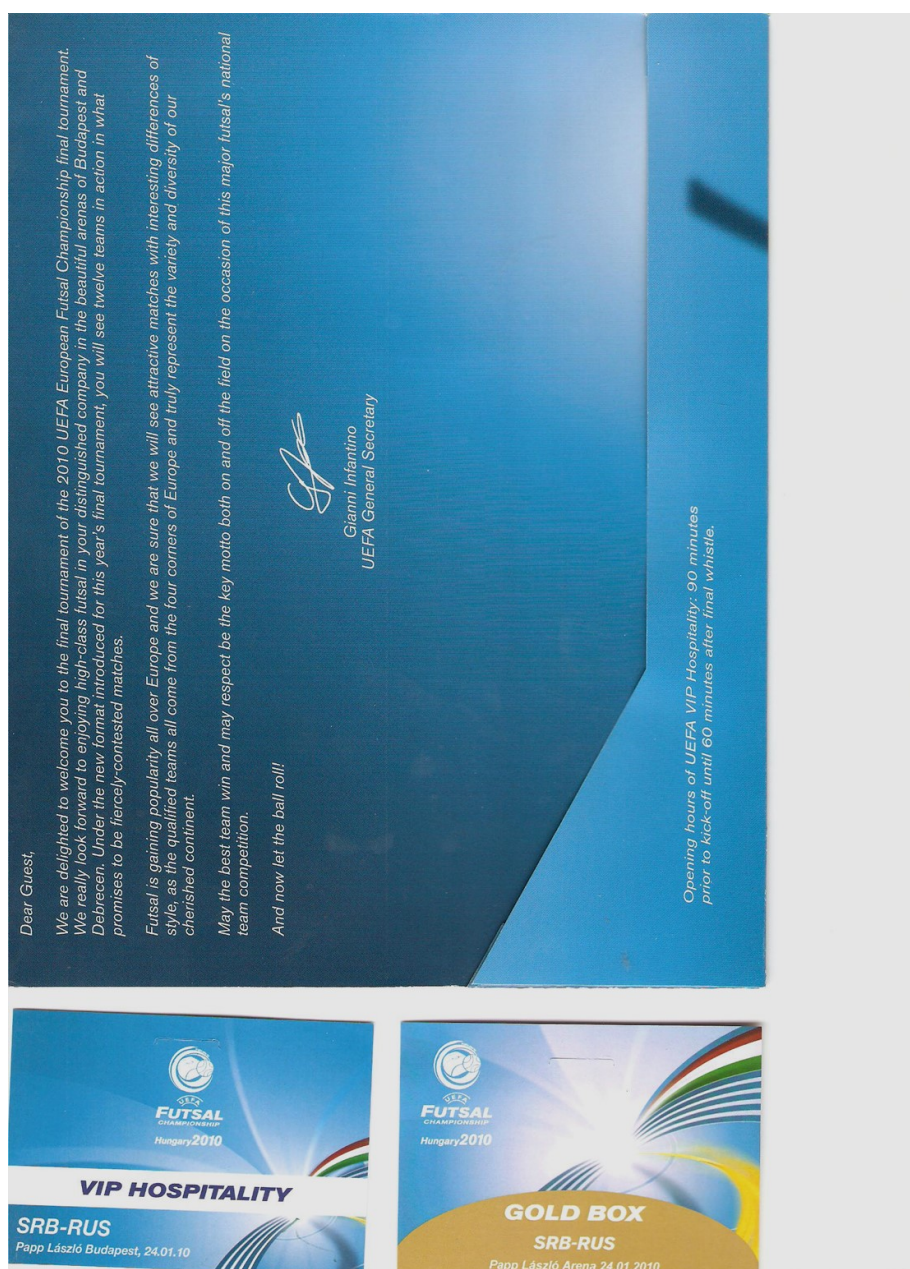
16:08:50	0:01:00	MC thanks Hansen (tbc) who is invited to join the draw table and MC introduces ball unveiling presentation by inviting UEFA ambassador (tbc) on stage; UEFA Ambassador comes on stage						Futsal EURO logo
16:09:50	0:02:30	MC invite UEFA Ambassador to unveil new Futsal ball, unveils, juggles and put ball in hands for photographers; MC thanks UEFA ambassador and invites him to go on draw table;						Futsal EURO logo
16:12:20	0:00:30	MC introduces the Draw ceremony and presents the 2nd video sequence						Futsal EURO logo
16:12:50	0:02:00	Video (2nd clip)						Video
16:14:50	0:01:30	MC invites Salzer on stage to give the technical details on the draw procedure. SAL gives technical draw procedure						Draw graphics
16:16:20	0:03:00	Manual Draw / Hansen (tbc) empties pots in bowl, UEFA Ambassador draws the balls and give it to Hansen. Hansen opens and reads out results						Draw graphics
16:19:20	0:03:00	MC invites UEFA Ambassador to now handout the Giant Ticket to the HFF, inviting the HFF guest to come on stage. UEFA Ambassador gives ticket to HFF guest and both stand on each side for photographers; MC thanks UEFA ambassador and HFF guest who leave the stage						Draw graphics
16:22:20	0:01:30	MC invites Salzer to repeat draw result. Salzer to review results. MC thanks Hansen (tbc) and Salzer and closes the draw						Draw graphics
16:23:50	0:00:30	MC reminds audience of coaches' photo, UEFA and LOC MO to take coaches on stage						Draw graphics
16:24:20	0:05:00	Group photos with coaches on stage with the trophy and UEFA Ambassador						Draw graphics

16:29:20	0:01:00	End of ceremony; approval of draw result sheet by MOR before distribution							Draw graphics
16:30:20	0:00:00	Distribution of results in foyer by UEFA and LOC staff							Draw graphics
16:30:20	0:20:00	Start of media activities, flash interviews in Foyer							Draw graphics
16:50:20	0:00:00	End of media activities, flash interviews in Foyer							Draw graphics

Belépőjegy minta

Meghívókártya

Meghívókártya minta

Mr László MANDUR
Vice-Speaker of the Hungarian Parliament

**Requests the pleasure of your company for the
Official Opening Gala Dinner of the
UEFA EUROPEAN FUTSAL CHAMPIONSHIP HUNGARY 2010**

**on
Sunday 17 January 2010 at 20:00hrs**

**at
Hunting Hall of the Parliament (Budapest, Kossuth tér 1-3. VII. gate)**

Dress code: Lounge Suits

Please bring your ID with you.

**Your early arrival is very much appreciated.
Security check at the entrance starts at 19:00hrs**

The Hungarian Football Federation
requests the pleasure of your company
for the Closing Gala Dinner of the

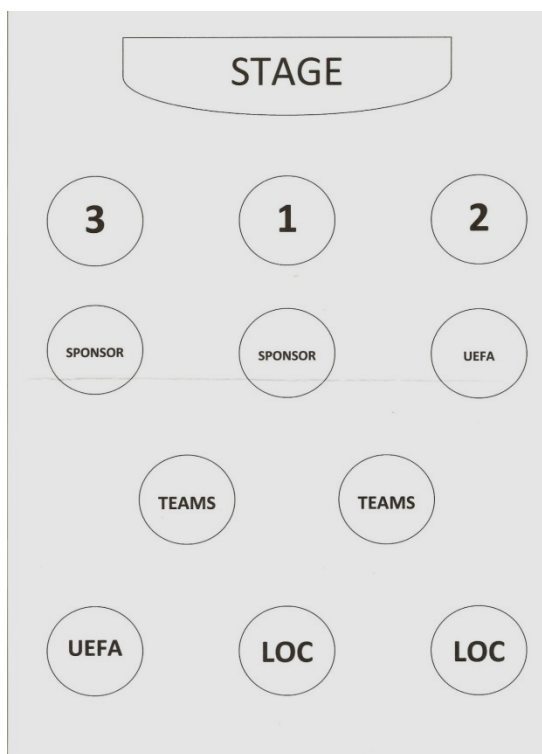
UEFA EUROPEAN FUTSAL CHAMPIONSHIP HUNGARY 2010

on **Friday 29 January 2010 at 19:00 hrs**
at **Kölcsey Convention Centre**
Debrecen, Hunyadi u. 1-3.

Dress code: Lounge Suits

**RSVP: Kottán Ildikó
+36 70 / 935-00-93
kottan.ildiko@milsz.hu**

Delegációs asztalok elrendezése – tábló (LOC – Local Organising Committee – helyi szervezőbizottság)

Gálavacsora programtervezet

..... Championships

GALA DINNER

Program

- 19:45- 20:00 Arriving to Hotel foyer
Tables are decorated with flowers, fresh fruit will be displayed, EJU banners, table
flags, childrens' drawings, photographs of Champions are displayed in the foyer meanwhile 6 photographers are taking pictures
- 20:00-20:08 - 8 minute long presentation produced by → to create a lively environment and attract attention
- Guests to proceed to their seats accompanied by the designated staff members
- 20:10 – 20: 15 Mr. introducing the speaker of the event Mr., who is welcoming the guests present
- Whilst a glass of drink is served to all the guests (Hungarian red and white wine, beer, soft drinks)
- 20:15-20:25 Welcoming words
- President of the EJU
 - President of the HJA
 - State Secretary for Sports – consecutive interpretation
- 20:25-20:35 Piano play, presented by

20:35-21:15 Award ceremony (on the stage with a backdrop behind) - President of EJU and the President of the International Judo Federation compliment the guests and he gives the presents to the awarded people whilst showing video footage (23 sec. / pax) on awarded personalities – photos are taken after each handover

21:15- Approx. 5 minutes to serve everyone whilst another video is being played on National Delegations' Presidents

21.20- Dinner is served (accompanied by piano music):

Menu:

Foie gras terrine with port poached figs nut and dry fruit brioche

pineapple coulis

Panko breaded tiger shrimp cakes

With red onion and corn chutney herb salad and chive oil

Grilled fillet mignon with pomes duchesse and pesto haricots vertes

red wine sauce

Eszterházy cake with medley of seasonal

2009. évi Ritmikus Sportgimnasztika megnyitó

2009. évi Ritmikus Sportgimnasztika Világkupa díjátadó

A 2010. évi UEFA Futsal Döntő sorsolás színpada

A trófea

VIP zóna

A 2012. évi Standard és Latin-amerikai Táncok Magyar Bajnoksága – díjak

Díjátadó

A 2012. évi Veterán birkózó világbajnokság helyszíne

Érmek és diplomák előkészítése eredményhirdetés előtt

Felsorakozás díjátadáshoz – 2012. évi Veterán Birkózó Világbajnokság

Érmek átadása

A 2013. évi birkózó világbajnokság nyitógála helyszínének berendezése

Éremátadás előtti eligazítás – 2013. évi Judo Európa-bajnokság

Érmek

Díjátadás

Himnusz utáni pillanat lobogófelvonást követően a 2013. évi Judo Európa-bajnokságéreményhirdetésén

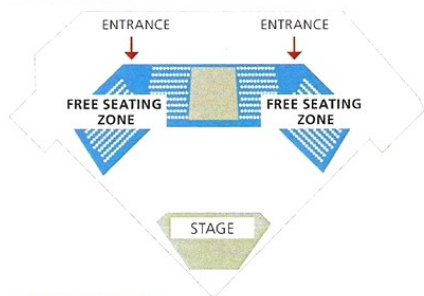
Family photo

FIFA Kongresszus – információs lap

62ND FIFA²⁰¹² CONGRESS
24 AND 25 MAY
BUDAPEST

UPSTAIRS AFC / CAF *

DOWNSTAIRS CONCACAF/CONMEBOL/OFC/UEFA/OBSERVERS * GUESTS

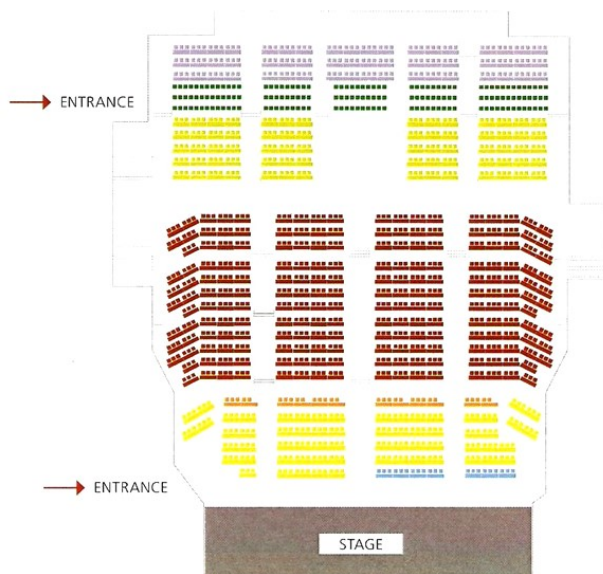

* MEDICAL DELEGATES ARE SEATED WITH THEIR CONFEDERATION.

Opening Ceremony

Programme

15.45	Start of Welcome cocktail
16.30	Seating
17.00	Start of Opening Ceremony
18.30	End of Opening Ceremony
18.30	Transfer to the FIFA Banquet

 MEDIA	 CONFEDERATIONS
 OBSERVERS	 FIFA OFFICIALS
 MEDICAL DELEGATES	 GUESTS COMMITTEES TASK FORCES
 MEMBER ASSOCIATIONS	

62ND FIFA²⁰¹² CONGRESS
24 AND 25 MAY
BUDAPEST

62nd FIFA Congress 2012

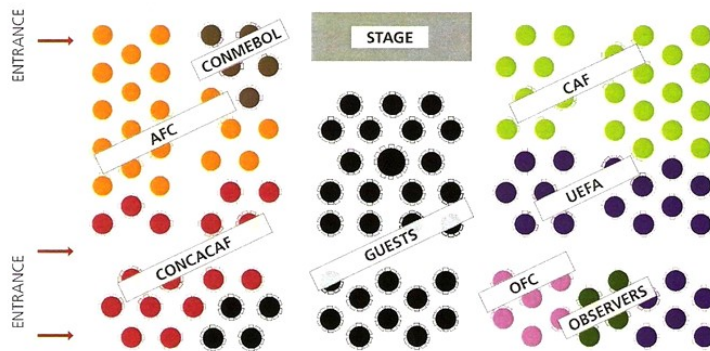
Programme

09.30	FIFA Congress (Part I)
noon	Short break (20 min.)
followed by	FIFA Congress (Part II)
followed by	Buffet lunch

**62ND FIFA²⁰¹²
CONGRESS**
24 AND 25 MAY
BUDAPEST

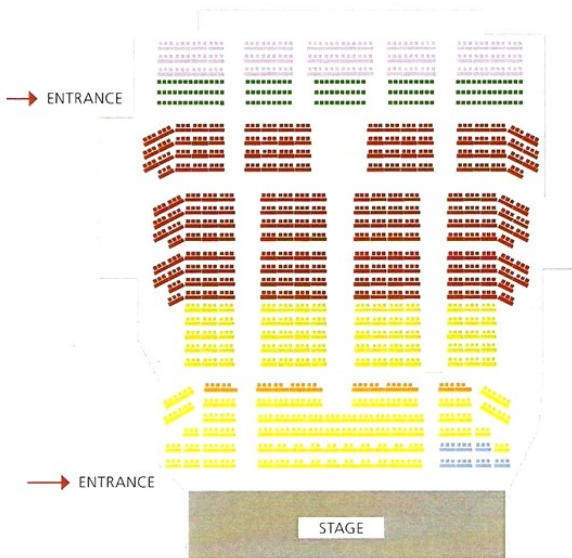

FIFA Banquet

Programme

18.45	Welcome cocktail
19.30	Dinner
21.30	After-dinner drinks at the Savoyai Terrace Lounge (weather permitting)
21.30–23.00	Transfer to hotels

MEDICAL DELEGATES ARE SEATED WITH THEIR CONFEDERATION.

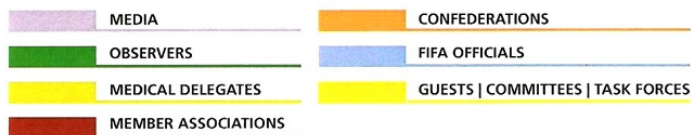

**62ND FIFA²⁰¹²
CONGRESS**
24 AND 25 MAY
BUDAPEST

2nd FIFA Medical Conference

Programme

08.30–09.15	Anti-doping
09.15–10.00	PCMA (Pre-Competition Medical Assessment)
10.00–10.30	Coffee and tea break
10.30–10.50	FIFA 11+ nationwide implementation
10.50–11.40	Football for Health
11.40–12.10	Communication/education network/ FIFA Medical Centers of Excellence
12.10–12.30	Summary and conclusion
12.30	Buffet lunch
14.00	Last departure to hotels

Olimpiai protokoll

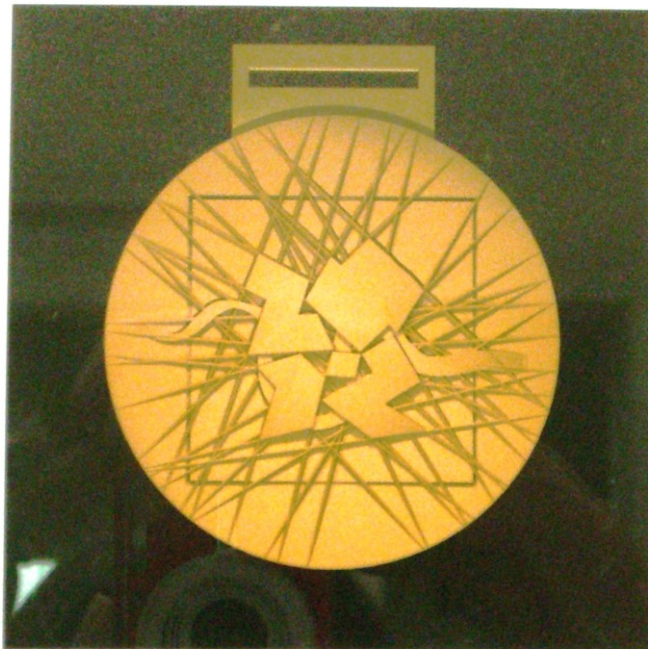
Olimpiai fáklyagyújtók listája

Games	Location	Lighter	Sport
1936	Berlin	Fritz Schilgen	Athletics
1948	London	John Mark	Athletics
1952	Helsinki	Paavo Nurmi	Athletics
1956	Melbourne	Ron Clarke	Athletics
1960	Rome	Giancarlo Peris	Athletics
1964	Tokyo	Yoshinori Sakai	Athletics
1968	Mexico City	Norma Enriqueta Basilio de Sotelo	Athletics
1972	Munich	Günther Zahn	Athletics
1976	Montreal	Stéphane Préfontaine and Sandra Henderson	Athletics
1980	Moscow	Sergey Belov	Basketball
1984	Los Angeles	Rafer Johnson	Athletics
1988	Seoul	Chung Sun-Man, Sohn Mi-Chung, and Kim Won-Tak	Athletics
1992	Barcelona	Antonio Rebollo	Archery
1996	Atlanta	Muhammad Ali	Boxing
2000	Sydney	Cathy Freeman	Athletics
2004	Athens	Nikolaos Kaklamanakis	Sailing
2008	Beijing	Li Ning	Artistic Gymnastics
2012 London		Callum Airlie, Jordan Duckitt, Desiree Henry, Katie Kirk, Cameron MacRitchie, Aidan Reynolds, Adelle Tracey	Athletics (Henry, Kirk, Reynolds, Tracey) Rowing (MacRitchie) Sailing (Airlie)

A londoni British múzeumi olimpiai kiállítás

DWOR 1.1 Ft.tif @ 66.7% (RGB/8#)

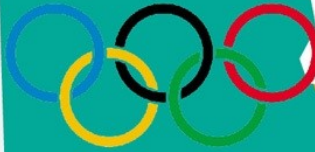
Olympic Reverse - linear square

The Five Ws Of The London 2012 Olympics

What?

The Olympic games is an international event, in which athletes participate in a variety of summer and winter sports.

It is organized by the *International Olympic Committee*.

The Greeks were the 1st to start the summer games in *776 BC*

28 sports with 38 disciplines equals 300 events

Every ticket has a sport pictogram and a color scheme to help spectators locate their destination.

The 2012 London Olympics is aiming to be the greenest Olympics yet.

- *Recycling projects*
- *1,000,000 new trees* planted
- Spectators will arrive by *Tube*

When?

The Summer and Winter Olympics are held every 4 Years

The 2012 Summer Olympics start on Friday, July 27th and will end on Sunday, August 12th

Dates

The Opening ceremony is called *The Isles of Wonder*.

The 2012 Paralympic Games runs from August 29th to September 9th

Where?

Olympics -2012 Venues Map

Where is London in World Map

London

is the capital city of
England and Great Britain

Olympic Park

is the hub of many events and attractions

Spectators will be able to
enjoy live sporting action on
Giant Screens

Venues

- Aquatics Centre
- Basketball Arena
- BMX Track
- Copper Box
- Olympic Park
- Olympic Stadium
- Riverbank Arena
- Velodrome
- Water Polo Arena

Az Olimpiai Láng Derbyban

OLYMPIC IDENTITY AND ACCREDITATION CARD (OIAC) / OLIMPIAI SZEMÉLYAZONOSÍTÓ ÉS AKKREDITÁCIÓS KÁRTYA

The OIAC¹⁷⁵ is the document granted to all eligible persons, which confers on its holder the right to perform an official function at the Olympic Game.

Everyone who is accredited falls into one of two major categories:

Olympic/Paralympic Family

International Olympic Committee

International Paralympic Committee

National Olympic Committees

National Paralympic Committees

Marketing Partners

International Federations

Press

Broadcasters

Dignitaries

Observers/Futures Organising Committees

¹⁷⁵

http://www.london.nhs.uk/webfiles/public%20health/olympicsmaterials/LOCOG%20-%2020120305_3%20ACR%20Presentation.pdf

Workforce

Paid Staff

Volunteers

Contractors – Operational Workforce

Olympic/Paralympic Family vs. Workforce Olympic /Paralympic Family	Workforce
Approx 100,000 accredited	Approx 250,000 accredited
Eligible for Visa Waiver	Not eligible for Visa Waiver
Receives Olympic/Paralympic Identity and Accreditation Card (OIAC/PIAC) before the Games	Must collect Olympic/Paralympic Identity and Accreditation Card at Uniform Distribution and Accreditation Centre (UDAC) or regional accreditation centres
Can validate (OIAC/PIAC) at Heathrow Airport, Olympic/Paralympic Hotels or Venues	Must attend UDAC or regional accreditation centres

Olympic Identity and Accreditation Card (OIAC)

The diagram shows a sample OIAC card with the following fields and labels:

- Category:** NOC (National Olympic Committee)
- Personal information:** Includes a photo of the holder, and fields for First name, SURNAME, FUNCTION, and ORGANISATION.
- Seating privilege:** Indicated by the letter 'H' and the alphanumeric code '2456R'.
- Venue access codes:** A set of icons and codes including CDM, a fork and knife icon, 11, a barcode, and venue codes OVL, IBC, MPC, and OFH.

The OIAC is the document granted to all eligible persons, which confers on its holder the right to perform an official function at the Olympic Games

The large card displays several **elements of information** about its bearer on both sides.¹⁷⁷ The languages of the information are: French, English and language of the host country.

The main elements visible on the card are:

- the official Games logo and designation;
- a large category letter with background colour as indicated in the Accreditation Charts;
- a recent colour photograph of the bearer, on both sides;
- personal information about the card-holder on both sides (name, function, organisation);
- codes accessing the venue, zone and transportation the bearer is entitled;
- seating access indicating the name of the reserved seating section, where applicable;
 - a personal identity number on both sides, usually referencing that individual's accreditation application form number;
- security systems or measures to prevent the production of fake cards;
- sponsor recognition for those linked with accreditation;
- text granting consent to use the bearer's likeness and name:

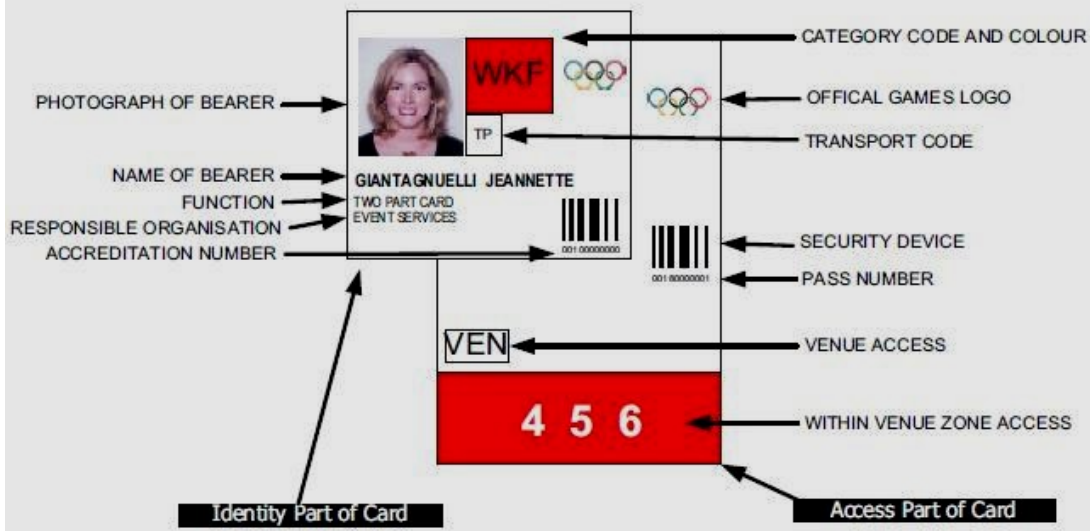
“This Olympic Identity and Accreditation Card (OIAC) remains the property of the International Olympic Committee (IOC) and can be withdrawn, with immediate effect, at the IOC's sole discretion. By using this Card, I agree to be filmed, televised, photographed, identified and otherwise recorded during the Olympic Games under the conditions and for the purposes now or hereafter authorised by the IOC in relation to the promotion of the Olympic Games and the Olympic Movement. I agree that all photographs and moving images taken by me at the Olympic Games, including those of athletes competing within any Olympic venues, shall be used solely for personal and non-commercial purposes, unless the prior written consent is obtained from the IOC. I also confirm that I fulfil the qualifications and conditions required by the IOC in order to be issued this OIAC, and that I shall comply with the IOC Code of Ethics. I also agree to information about myself being collected by the IOC and the Organising Committee and to such data being stored and used by them, and, where necessary, third parties, for the purposes of facilitating my participation in, and/or organising, the Olympic Games.”

¹⁷⁶

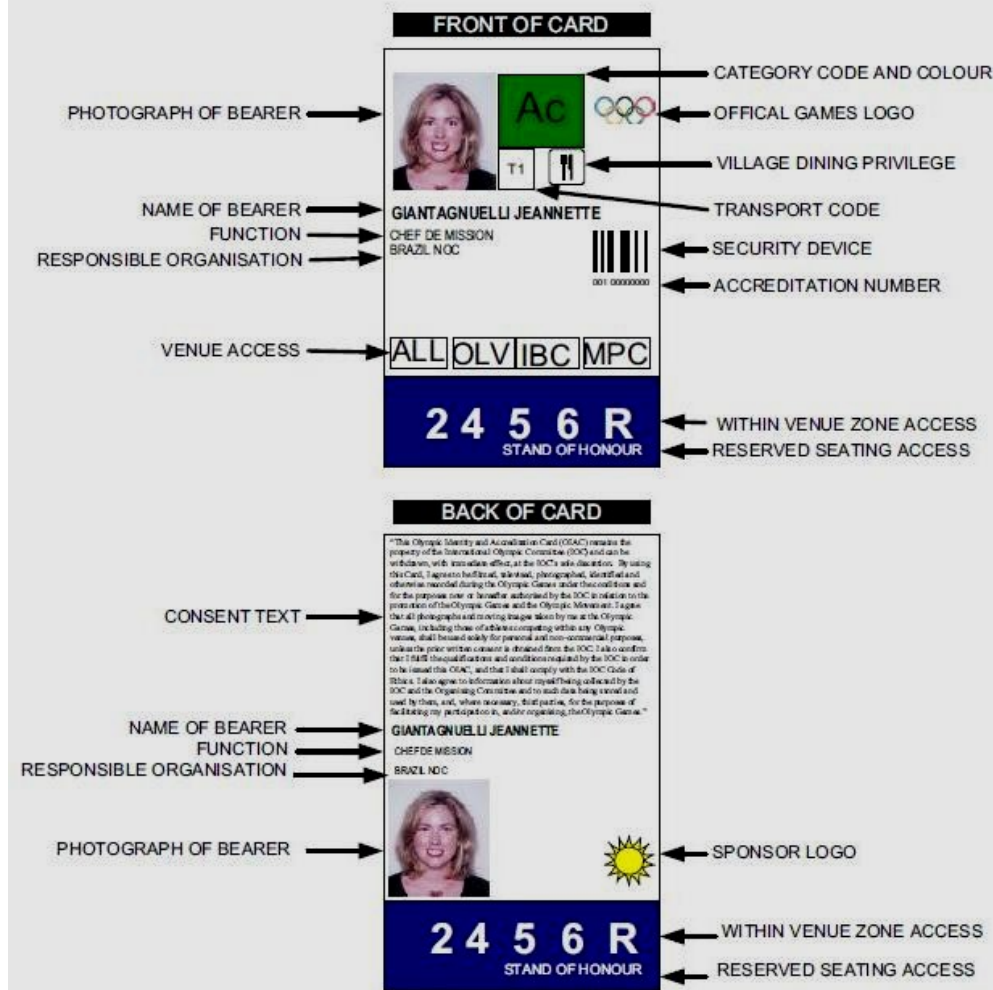
http://www.london.nhs.uk/webfiles/public%20health/olympicsmaterials/LOCOG%20-%2020120305_3%20ACR%20Presentation.pdf

¹⁷⁷ IOC Accreditation and Entries at the Olympic Games Users' Guide - April 2011

Example An example of the Two Part Card is provided below:

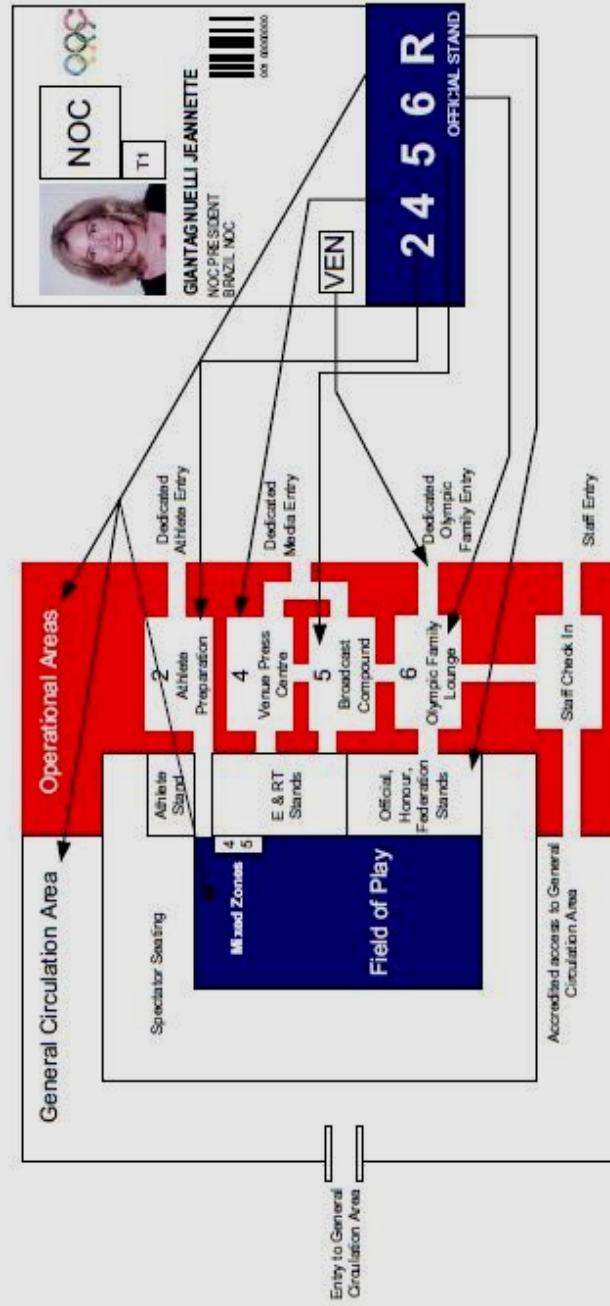

Example An example of the Olympic Identity and Accreditation Card is provided below:

ACOS design of a Generic Venue

The following diagram represents the generic competition venue with zone designations based on the previously described ACOS and the interpretation of access control of an OIAC at the venue.

Accretitation Poster Sample¹⁷⁸

Accreditation Poster

Sample Accreditation

Olympic Identity and Accreditation Card
Carte d'accréditation et d'identité olympique

Accreditation Categories Legend:

Responsible Organizations and Accreditation Categories
Organismes responsables et catégories d'accréditation

Accreditation Zones:
Zones d'accréditation

Access Codes Legend:

Access Codes:

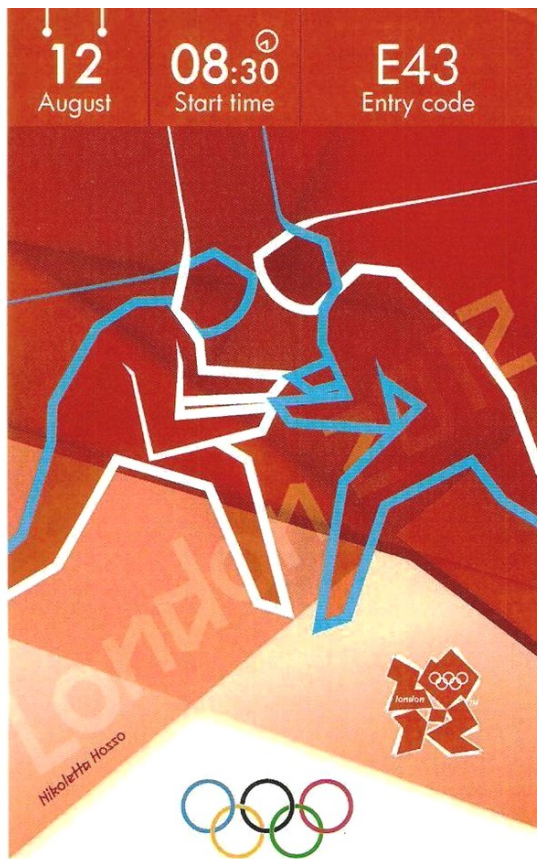
Access Codes Legend:

Access Codes

Accreditation Categories

Posters available by April 2012

Belépők

Wrestling - Freestyle

North Arena 2
ExCel

Block: 418
Row: 12
Your seat: 587

Account: 61-34015
Price: £45
Category: B
Session: WF009

Not for resale
G:00020
WF009B

6201693836400040

A/C: 61-34015
800341

Terms and conditions of ticket purchase

Below is an abbreviated version of the London 2012 Terms and Conditions of Ticket Purchase [Terms and Conditions], which are available on the website www.tickets.london2012.com, and from all official box offices. All capitalised words have the meaning set out in the Terms and Conditions and reading the below is not a substitute for reading the full Terms and Conditions. By accepting, holding or using a Ticket, you acknowledge that you have read, understood and accepted the full Terms and Conditions.

This Ticket grants you a right of entry to a Venue to attend and to occupy a space or seat at a Session. You should keep your Ticket with you at all times. There will be no pass-outs or re-admissions of any kind. You are expressly authorised by the London Organising Committee of the Olympic Games and Paralympic Games Limited [LOCOG]. Tickets are **STRICTLY NON-TRANSFERABLE and MUST NOT BE SOLD** (including by way of auction) nor advertised for sale. Tickets may not be used for advertising, promotion, fundraising or marketing purposes (including in competitions, contests and sweepstakes). Tickets obtained from Persons other than directly from LOCOG (or from a Person authorised by LOCOG) shall be VOID and may be SEIZED or CANCELLED WITHOUT REFUND OR ENTRY TO A SESSION. Any Person seeking to use a Ticket obtained in breach of the Terms and Conditions may be considered a trespasser, may be ejected and may face legal action.

Sessions may be delayed, interrupted, rescheduled, postponed or cancelled (i.e. not held at all). You should refer to the full Terms and Conditions for refund eligibility and procedure. There will be no on-site refunds.

You accept the risks and dangers of attending a Session. You are responsible for your personal property and your own safety and for the safety of any accompanying children or vulnerable persons. You release LOCOG, Venue owners and the Games Bodies from any liability for any loss or damage to personal property you may suffer in relation to your attendance at a Venue. Except as required by law, none of LOCOG, any Games Bodies or any other Person involved in the organisation of the Games shall have any further liability beyond the face value of the Ticket.

You have read LOCOG's Spectator Policy and understand the list of prohibited and restricted items that may not be brought into a Venue and the list of forbidden behaviour. You agree to being photographed, filmed or recorded by LOCOG, the IOC, or third parties authorised by them. LOCOG, the IOC, or third parties authorised by them shall, without payment, have the right to broadcast, publish, license and use any such photographs, films or recordings of you in perpetuity.

You agree that any images, videos, or sound recordings of the Games taken by you may only be used for private and domestic purposes and cannot be used for any commercial purposes, whether on the internet or otherwise.

You agree that you may be subject to security searches in order to ensure safety at a Session. Unauthorized resale of this ticket may result in criminal prosecution.

Delivering a memorable Olympic Games to inspire a generation with the support of our Worldwide Partners.

The Worldwide Olympic Partners

View and download spectator information at:

london2012.com

London 2012 Emblem © LOCOG 2007. All rights reserved.

 11 August
Start time: 15:00

 Football
Wembley Stadium
North-west London

Club Wembley Entrance
Block: 204
Row: 6
Your seat: 78

Nikoletta Hossó
Account: 61-34015
Price: £155.00
Category: AA
Session: FBD42

 R17

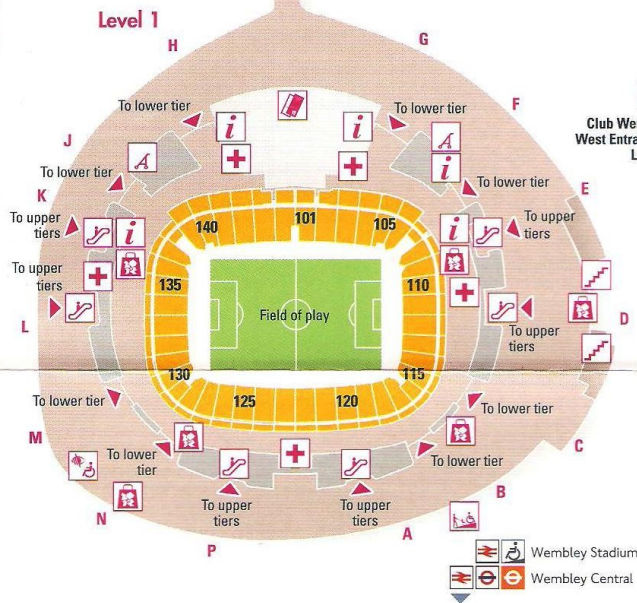
545007999251545734

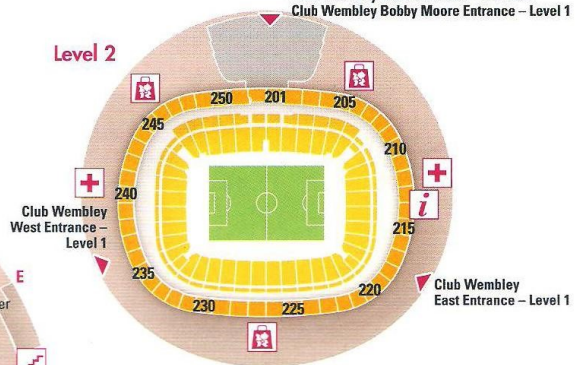

Not for resale

Wembley Stadium

Level 2

Level 5

Key

101 Seating block	Games Mobility	Pushchair and wheelchair storage
A Entrance	Ramp	Facilities (food and drink/toilets) are available around each concourse
London 2012 Shop	Stairs	
Information and lost and found	Escalators	
Ticket box office	Spectator medical	

Scan me now or go to london2012.com/mobileapps to find out about the official London 2012 apps, with sports results, spectator information and more.

Inside the venue

Please do your bit for the environment – take your rubbish home or help us recycle it by following the coloured icons on the bins, and on food and drink packaging.

Smoking is not permitted anywhere in this venue.

VISA In recognition of Visa's longstanding support of the Olympic Games, only Visa (debit, credit and prepaid) and cash can be used for purchases inside the venue. Contactless payment is also available.

Out and about

Find out what's on at a London 2012 Live Site near you or discover the great range of Olympic, London 2012 Festival and other events taking place across the UK at london2012.com/joinin

Get the perfect souvenir or gift – including exclusive merchandise only available in venues – at the London 2012 Shop. Or go online at london2012.com/shop

All maps and information contained in this guide are subject to change. This guide and the official Emblems of the London 2012 Games are © London Organising Committee of the Olympic Games and Paralympic Games Ltd (LOCOG) 2012. Printed by an environmentally aware ISO 14001-certified printer on 50% recycled paper.

Critical information about your London 2012 event
Nikoletta Hosso

Dear Nikoletta Hosso

You are receiving this letter because you have a ticket to a London 2012 Olympic Games event this summer.

We want to make sure you do not miss out – and that you enjoy your day.

Here are our top 5 tips on how to have a great Olympic Games:

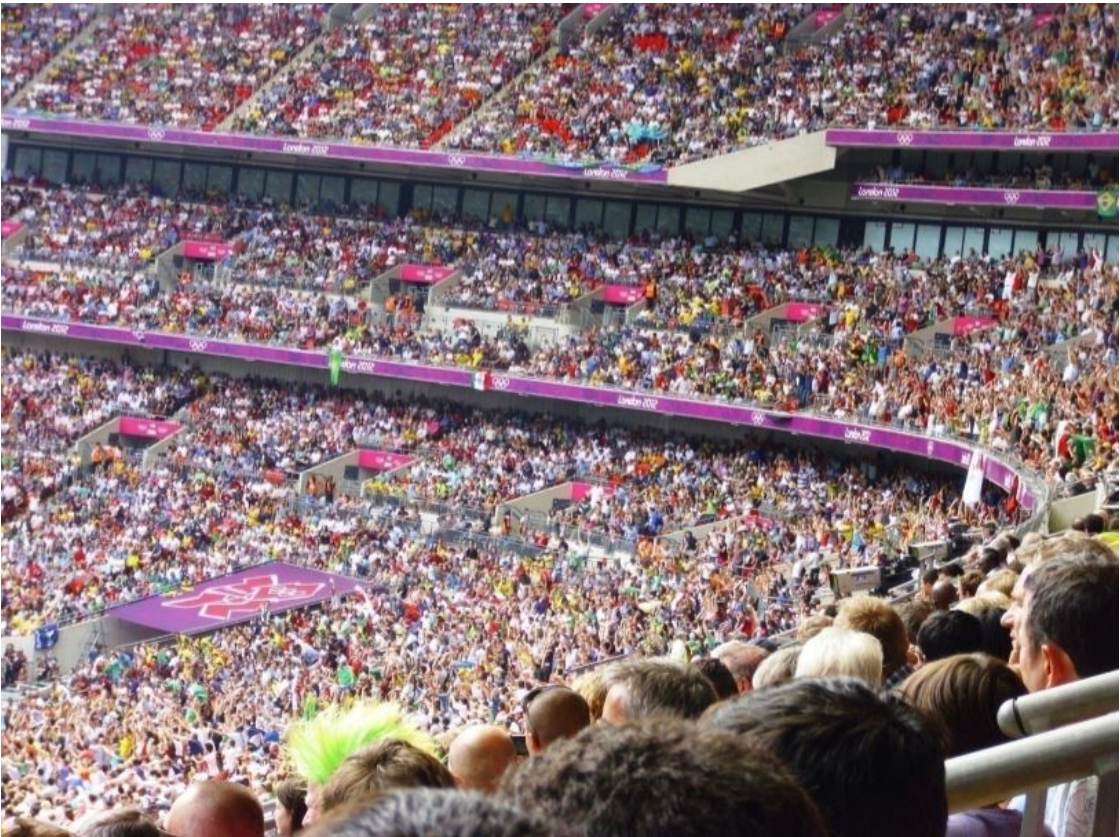
1. **Be prepared for security checks when you arrive:** this will be like taking an international flight at an airport. It will be busy and you will have to queue, so get there early – check your venue information at www.london2012.com/spectators for your recommended arrival time.
2. **Bring as little as possible with you:** the more you bring, the longer it will take to go through security. One small soft-sided rucksack or handbag is allowed per person – this must fit under your seat. If you have a ticket for Football, we strongly suggest you do not bring a bag – if you do, your entry will be delayed and you may miss your event.
3. **Read the lists of prohibited and restricted items at www.london2012.com/security before you leave:** you cannot bring in liquids over 100ml, including water – but at most venues you can bring an empty plastic water bottle and fill it up inside. There is a wide range of food available to buy, but if you need to bring your own food, it must fit inside your bag.
4. **Leave plenty of time to travel to your venue:** London and the UK will be extremely busy and very different to what you're used to. Use the spectator journey planner at www.london2012.com/journey to find the best route and, where necessary, book your travel to make sure you get to your event on time. If you have a ticket for an event in or around London, you can use your free Games Travelcard on the day of your event.
5. **Remember the only way to pay is by Visa (debit, credit or prepaid card) or cash:** read about the services and facilities available in your venue at www.london2012.com/spectators

Many thanks and we hope you have a great Games experience.

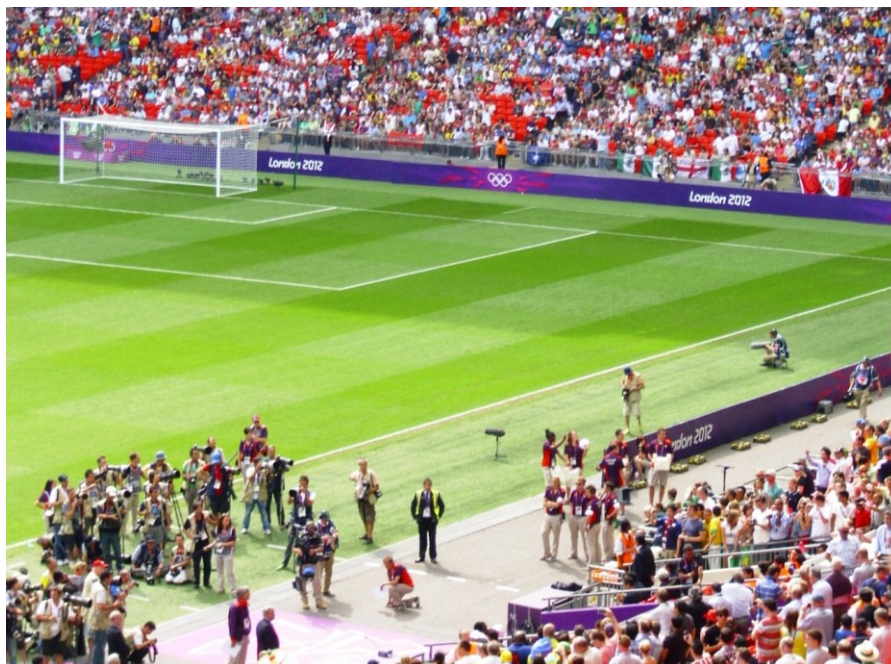
The London 2012 Ticketing team

Follow us @L2012spectators

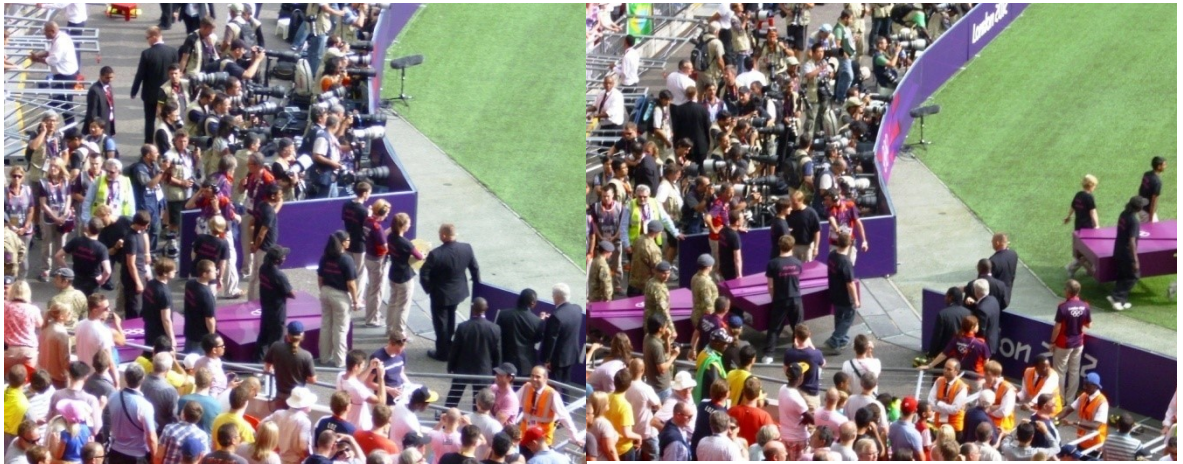

Bevonulás

A tribün építése a mérkőzés utáni eredményhirdetéshez

Eredményhirdetés

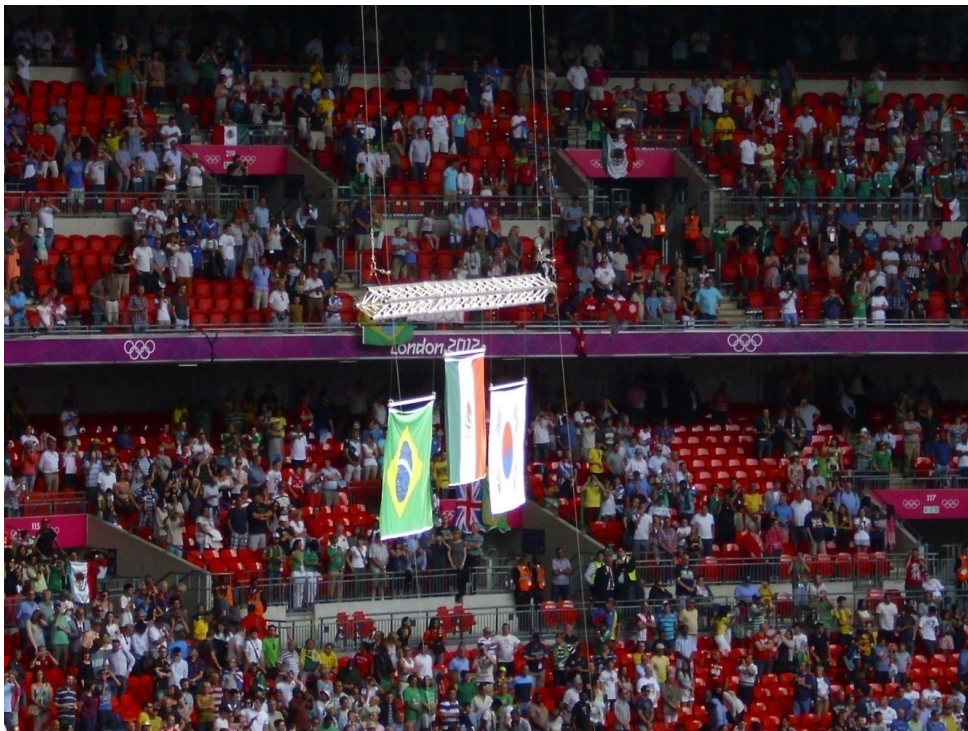

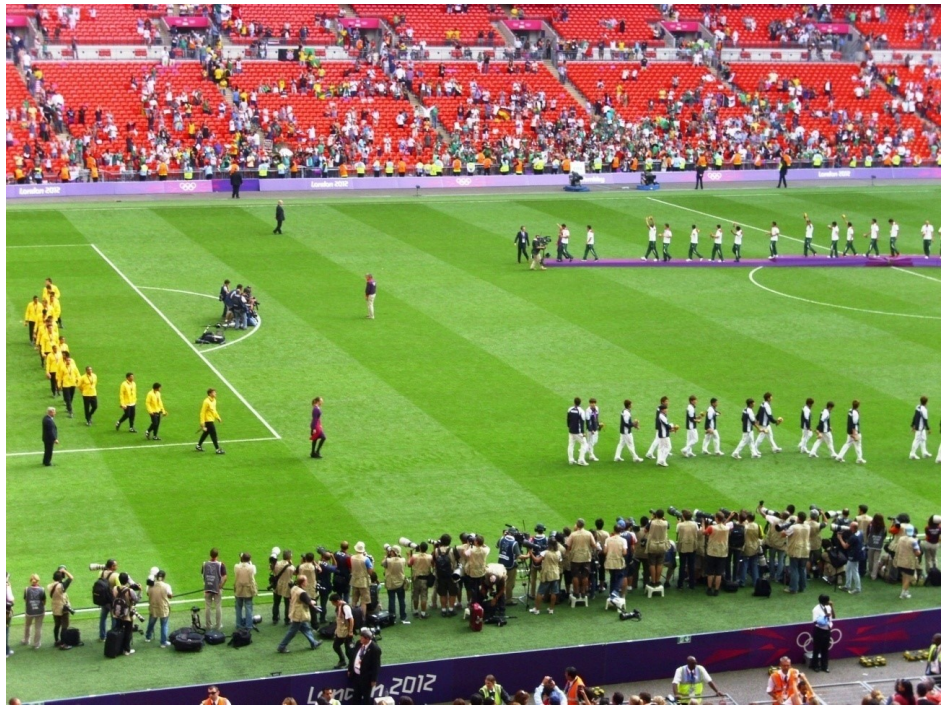

A tribün elbontása

Emlékmű

Közlekedés

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE